



**Een schoone historie van den ridder Malegys, die het vervaarlyk paard Ros Beyaard wan en die veel wonderlyke en avontuerlyke dingen bedreef, in zyn leven met zyn konsten, gelyk de historie verklaart en is zeer genoegelyk te lezen voor jong en oud**

<https://hdl.handle.net/1874/31500>

EEN' SCOOONE HISTORIE  
VAN DEN RIDDER  
**MALEGYS,**

Die het vervaarlyk Paard Ros Beyaard wan :

*En die veel wonderlyke en Avontuerlyke Dingen bedreef, in  
zyn Leven met zyn Konst en, gelyk de Historie verklaart  
en is zeer genoegelyk te lezen voor jong en oud.*

Van nieuws Gecorrigeerd en Verbeterd naa de Fransche Taal.



Te AMSTERDAM,

Gedruckt by de Erven de Weduwe JACOBUS van EGMONT, op de  
Reguliers Brede-Straat. En te Gend, by P. A. K. en que puclien.

Hoe den Hertog Buevyn Oorlog hadde tegen den Graaf van Palerne, om zyn Juchters-  
wille en hoe aar Druwane, den Hertog zyn Wyf, gelag van twee Zoonen.

**D**en Graaf van Palerne verfloott zynde op  
den Hertog Buevyn van Eggermont, om  
dat hy zyn Dogter Rosa hadt verzoekt; zo  
zwoer hy by Mahomet en de Kerstenen dat hy  
die schanden wreken zoude die hem gedaan was  
en hy siep zyn Heeren by hem en zeyde: gy  
Soudanen en Admiraalen, geeft my raad  
wat ik in deeze zaak doen zal, ik zoude gaarne  
de schande wreken die my geschied is, doen  
sprak den Admiraal Morgalyu: Graaf van Pa-  
lerne, was ik als gy, ik zou verzoeken al  
myn magt en reyzen met groote heyrkracht  
nae het Land der Kerstenen en Dinstieren al  
dat ik vinden moegt. Doen sprak den Soudaan  
Gornewant, Graaf van Palerne verzamelte uw  
Volk ende laet ons gaan reyzen over Zee in  
der Kerstenen Land en wreken den Laster die  
Karel Meynet ons gedaan heeft: woogen wy  
Eggermont winnen, ik verzeker u wy zullen  
Karel meynet veel Leed doen en jaagen hem  
nog uit de Stad van Parys: hier is niemand  
van ons alien, of hy is gewillig om te helpen  
wreken de schanden die u van die Kerstenen  
gedaan is. Doen dit de Graaf hoorde van de  
Heeren, was hy zeer blyde en bedankten hen  
zeer en zeyde: Mahomet moet u loon zyn: en  
hy bevol zyne Heeren dat hy vergaderen zoude  
al zyn Mannen van Waapenen, om met hem  
te reyzen in Druwane om dat vergaderden al des  
Graafes Volk, welc was vyntig duyzend toe en  
de Soudaan al vergaderden welc twintig duyzend  
mannen en de Soudaan Gornewant vergader-  
den dertig duyzend mannen. Dus maakten zy  
schepen gereet, daer toe dienende en reysden  
met groote heyrkrachten in t Kerstenryk, om de  
Stad van Eggermont te bekhormen. Als zy dus  
verviden, zyn zy ten maesten gekomen aen het  
Land dat Buevyn van Eggermont woonde,  
daer zyn vrede heereyck gemaect in Kroon-  
en Lande in verzoeken dat hy raadt u

Man, Wyf en Kind. Zommige liepen na de  
Stad van Eggermont om den laet te vragen die  
de Sarazynen doen. Terwyl dat de Graaf van  
over gekomen waren, zo bleef den Hertog  
Buevyn open loof van te keken op den  
Rosa de Dogter van den Graaf van Palerne  
gehoort hebbende de krachten en loof die  
haar Vader dede in wreake om dat ze Kerstenen  
geworden was, ging in de Kamer van de vrou-  
we Druwane, den Hertog van Eggermonts  
Wyf, die moeder was geworden van t kueg-  
jens. Rosa nam het eens op haar Eem en ging  
by den Hertog en zeyde hem dat zyn Heer-  
wipuw verloft was van twee Zoonen. Den Her-  
tog dik moorende, was zeer verblyden dankten  
Godt voor zyn Graue en was zeer Vroelyk  
met zyn Heeren. Rosa de Maagd verzuchte  
haar en zeyde: o! Edel Hertog Buevyn, wilt  
gy dat ik waet, gy zoud u zo zeer niet ver-  
blyden, maer gy zoud u bedroeven ende lae-  
ten u Tournoyen slaan. Doen vraagden de Her-  
tog waarom dat hy droevig zoude zyn? dan  
zeyde Rosa: o Edel Hertog, dat zal ik u zeg-  
gen: gy hebt my Kersten gemaekt, daer ik u  
voor bedank, maer ik beklag het verlies dat  
gy daarom tyden zal van myn Vader, wanc  
hy is overgekomen van t Land met groote  
heyrkracht om wreake te nemen van het gene  
dat gy hem gedaan hebt: Hy heeft u Volk ver-  
slaagen en verjaagt en is te Veld geblaegen mer  
Tenten en Pavelloenen, om u Land te ver-  
derven: Doen zeyde de Hertog: o! Rosa, gy  
scheone Maegt, zyt te vreden, wil Godt my  
helpen, alle u Vaders Magt kan my niet ochen-  
gaat by myn Wyf, ik zal u Vader wel weder-  
staan. De Mager Rosa verzeende in haar Vaders  
handen te komen, is des nachts heimelyk uit  
de stad gegaan met t kind. De Hertog Buevyn  
riep al zyne Heeren, zeggende: gy Heeren die  
maekt hem gereed om te fryden tegen de S

razynen, want zy zyn zeer diep in 't Land gekomen. De Graaf van Palerne zond zyn Volk voor een Kasteel dat by Eggermont stond, daar Yfane de zuster der Hertoginne op was. Daar trok Morgalyen en de Koning van Majoriken voor met groote magt van Volk, om het Kasteel te verderven en het volk daar in zynde te vermoorden. Doen zy daar voor kwaamen, zey de Koning van Majoriken: Gy Heeren weest vroom en valt stoutelyk op 't Kasteel al dat een iegelyk daar op vind, zal zyn eygen zyn, maar vind gy eenige schoone Vrouwen, die zal ik voor my houden: Hier mede beklommen de Heydenen het Kasteel zeer stoutelyk. Die van binnen weerden haar vroomelyk. Een Ridder geheeten Joram riep aldus: ô gy vrome Kerstenen, hebt nu alle een vroom Hertende peinst op het bitter Lyden Christi, wilt dit nu vromelyk wreken op deze ongeloovige Honden, want die hier nu verstaagen word Sterft een Martelaar Gods. Yfane de Vrouwe zeer bedrukt zynde zeide: ô Lieve vrienden staat my nu by, of, wy zyn alle Lyveloos. ô Hertog Buevyn van Eggermont of gy dit wist, gy zoud keeren met al u Magt maar eylace neen gy, dat my zeer leed is. De Sarazynen bestormden 't Kasteel zo sterkelyk dat zy 't overvielen en sloegen al dood dat'er in was, buiten Joram, die weg liep en Yfane, die gevangen wierd om haar Schoonheids wil en voor de Koning van Monbrand gebragt diese vriendelyk ontfong zeggende: ô! schoone Maget. wilt gy na mynen raed leven, ik zweer u by Mahomet dat ik u magtiger maaken zal dan gy nu zyt. Doen zeide Yfane: Eer ik my zelven geven zoude tot een Hond, liet ik my liever ontleeden. Doen zwoer de Koning by al zyn Goden, dat hyze veel pyn zoude aendoen, of zy zoude zyn wille doen. Doen zeide Yfane: doet wat gy wilt anders zult gy van my niet krygen. Doe bevol de Koning zyn Knechten dat men haar zoude brengen na zyn Land ende leggen ze in een Keiker en geven haar twee reizen des Daags Water en Brood, toe hy zelfs quam.

*Hoe Hertog Buevyn bereyd met al zyn Volk tegen de Graaf van Palerne te Stryden, daar zy groot verlies van Volk leeden.*

**H**ertog Buevyn van Eggermont gehoord hebbende dat de Heidenen groote schadden deden, zo vergaderden hy al zyn Volk byeen en deelden ze in drie Schaaren, ter eere van de H. Drieuldigheid. Daar van hy de eerste bevol aan de Prins Amnaar, de tweede aan Heer Hubregt zyn Standaard-draager en de derde wilde hy zelfs bewaaren. In elke Schaar waaren dertig duizend Mannen en de Heidenen waaren wel drie maal sterker, want zy hadden wel drie duizend Mannen tegen een duizend, maar daar Gods hulpe is, daar is goed sryden, aldus Reeden de Kerstenen vromelyk aan. De Koning van Majoriken ende de Graaf van Palerne ziende den Hertog aankomen met al zyn magt, stelden zy haar in Ordinantie. De Graaf van Palerne stelde den Admiraal voor in de eerste Schaaire, in de andere Schaaire Corne-want, in de derde Schaaire de Koning Anfrades, in de vierde Schaaire Antipatris, de twee gebroeders. met honderd Duizend Mannen ende in de laatste Schaaire was de Koning van Majoriken met de Graaf van Palerne. Terwyl dat zy dus Onleedig waaren, zo deed den Hertog Buevyn van Eggermont zyn Trompetten slaan: De Kerstenen kwaamen met groot gedruis onder de Heidenen, elk velde zyne Lancie op zynen Vyand, zo dat zy'er veel velden en zy riepen *Christus* en Eggermont. Den Graaf van Palerne ziende dat zyn Volk by twintig en dertig verslagen wierden, zwoer by zyn Goden dat hy het wreken zoude ende hy quam den Hertog Buevyn van Eggermont te gemoet ende sloeg eenen zwaaren slag op hem ende de Hertog Buevyn van Eggermont nam zyn zwaard en sloeg hem bykans de eene hand af, also dat de graaf wyken moest. Dit zag Antipatris en hem kwam Aymer de Prins te gemoed, rydende op een Dromedaris, die zeer snel liep en hy gaf Aymer menigen slag. En Aymer had een slagzwaard, het welk hy me-

bejde Handen nam en ſloeg zo vervaarlyk ſlag op Antipatris, dat hy dood viel van het Paard. Zyn Broeder dit ziende wierd zeer verſtoort en wilde dit wreken en reed na Aymer, die zeer Gewond was van Antipatris: Zy ſloegen malkanderen zeer vreeſelyk, maar Aymer zou daar gebleven zyn, als Hubregt de Standaard draager het niet gedaan had, die van Anfrades volk ſloeg, zo dat zy daar meeſter bleeven. Anfrades keerden hem om en meenden te vlieden, maar Hubregt vervolgde hem ſtrangelyk. Doen Koning Anfrades zag dat hy niet vlieden en mogt, keerde hy hem en heeft hem vromelyk ter neêr geweld: hy verhieſ zyn Zwaard en meenden zyn hoofd gekloft te hebben, maar Hubregt verſtaffen hem en ſloeg hem den hals af en Hertog Buevyn vogt lang tegen de Koning van Majorken. Terwyl de Heeren aldus vogten, was 'er een Heidenſche Beſpieder in de Stad geloopt dat een behendigen dief was, die liep in de Kamer daar Druwane gelegen was van twee kinderen en hy ſtol het een kind en liep na het Koningryke van Monbrand. De Kerſten Heeren vogten zeer op de Turken, alzo dat zy ze meeſt alle verſloegen. De Koning van Majorken en de Graaf van Paterne naamen de vlugt ende liepen in haar Schepen en zy reyſden na Londen. En de andere vier Heidenſche Heeren waaren daar verſlaagen, met wel honderd duyzend Sarazynen. Doen de Heidenen aldus verſlagen en gevloten waaren, zo was hy grootelyks verblyd en zeyde: Gy Heeren gebenedyd zyn de handen die huden zo wel gebragt hebben en *Chriſti Paſſie* gewroken, ik weet niet ten vollen te loven en te bedanken voor den byſtand, die gy my gedaan hebt. Doen zeyde Hubregt de Standaard draager: *o* Edel Hertog van Eggermont, was het dat ik myn Lands Heeren niet by ſtond, dan dede ik niet als ik ſchuldig ben te doen, wat ik vermag ter liefde van u zal ik doen als een vroom Ridder. Doen zeyde Angiers: dat is waaragtig, want in 't Ridderſchap zweeren wy Gods laſter te wreken en zyn vyanden te kren-

ken en dus hebben wy onzen Eed bereyd Aldus Edel Hertog wy en begeeren geen dank van Godt Almagtig.

*Hoe dat Joram de Kastelein kwam by den Hertog en zeyde hem dat zyn jonge Kinderen weg genomen waaren.*

**D**Oen zy dus in raade ſtonden, kwam daar Joram de Kastelein geloopt en zeyde: Edel Hertog u zy geklaagt het verlies en ſchaden die ons gedaan is van de Heidenen, want ons kasteel is gerafeerd en verdorven door de brand en Yſane u Wyfs Zuſter weggevoerd in Heideniſſe, daar het hen Lied en beliefd en beide u Kinderen zyn weggenomen en u Vrouw weet van druk niet wat zy doet. De Hertog dit hoorende, was qualyk te vreden van het verlies van zyn Kinderen, om datze nog Ongedoopt waaren en zeyde: *o*! Godt ik mag wel klaagen dat ik myn Kinderen zo verloren heb ende myn Wyfs Zuſter Yſane, al heb ik Victorie gehad tegen de Sarazynen, nu zo heb ik wederom Ongeluk, ik weet van druk niet wat te beginnen. Als de Heeren dit hoorden, zeyde zy: *o* Edel Hertog zyt te vreden, want al wat den Heere beliefd dat moet geſchieden, u Kinderen zullen wel bewaard zyn, want Godt zalze bewaaren, aldus trooſten de Heeren den Hertog zo zy beſt mogten.

*Hoe Rosa met het Kind in eene Boſſchagie quam daar een Leeuw met eene Leeuw in haar verbeten en boe het Kind gevonden wierd.*

**D**Oen de Mager een lange wyl gedooled had, kwam zy aan een groote Boſſchagie met het jonge Kind ende zeyde: *o* Kind, hoe weynig weet gy dat u Vader en Moeder in laſt zyn en ik klaage den Almogenden Godt dat ik alzo door vreeze moet doolen in deze Boſſchagie. Terwyl zy dus ſtond ende klaagden, zag zy van verre een groote en vervaarlyken Leeuw komen en doen hyze zag zoo kwam hy by haar en wilde ze verſcheuren, Terſtond kwam daar nog een Leeuw in die twee vogten om die Proye, zo dat ze de Maagd verſcheurden en Aten het Lichaem op, 't hoofd

nu op, maar het Kind misdeden zy niet, ende  
 doen gingen zy het Bosch weder in en lieten  
 het Kind liggen. Niet ver van daar lag een  
 Stad die Rootzefleur heet, daar woonde een  
 Meester in de zwarte konste, geheeten Balda-  
 ris, die had een Zuster die Oriande heete. De  
 ze Oriande kwam zo verre Wandelen in het  
 Bosch, dat zy 't Kind zag liggen en 't Hoofd  
 van de Maagd. Zy nam het kind op en kustte  
 het en beklagden dat de Moeder van 't kind  
 daar gebleven was. Met datze dus stond ende  
 klaagden, kwam daar haar Knaap den kleenen  
 Spiet geloopt, die had te Eggermont gewest  
 en gezien hoe het daar vergaan was. Doen Ori-  
 ande hem zag, vraagde zy hoe dat het te Eg-  
 germont gegaan was met Buevyn en zyn Volk?  
 Spiet zeide, Vrouwe daar is groote schadden  
 geschied van de Sarazynen, want zy hebben  
 hem zyn Wyfs Zuster Yfane ontvoert en zyne  
 Vrouw Druwane was gelegen van twee Zoons,  
 die ook weg zyn en men weet niet waar dat zy  
 gebleven zyn, aldus is 't al in roere en in klag-  
 ten; maar de Hertog heeft de Sarazynen ver-  
 drevn uit zyn Land. Als Oriande dit hoorde,  
 was zy zeer droevig en zeide: ô Godt Almag-  
 tig, wanneer zal men eens wat goeds hooren?  
 het is al verdriet dat ik hoor. Spiet zeide, zegt  
 my Vrouwe waar komt gy aan dat Kind? Ori-  
 ande zeide: Dit kind heb ik gevonden in deze  
 Boffchagie en de Moeder van het Kind die is  
 verheten van de wilde Beesten: Ik zal het doen  
 Doopen, om dat de malle-fortuin hem gebeurt  
 is. Dat kind sprak en zeide: doet zo Oriande,  
 Godt zal 't u loonen. Dies Oriande en Spiet  
 zig verwonderden dat het jonge Kind sprak.  
 Spiet nam 't Kind op zyn Armen en zy gingen  
 in de Stad van Rootzefleur en droegen 't hoofd  
 van de Maget Rose mede en begraaften het  
 eerlyk. Het kind wierd Kersten gemaakt en Ma-  
 legys geheeten: zy deed het eerlyk opvoeden  
 na zyn waarden, want zy zag wel dat het van  
 Edel geslachte gekomen was: Nu willen wy dat  
 hier laten en zeggen van het ander Kind dat  
 de Sarazyn gestolen had. De Sarazyn nam het

Kind en bragt het den Koning van Monbranc  
 en zeide: Heer Koning wy hebben in 't Ker-  
 stenryk geweest, te Eggermont daar wy veel  
 schaade geleden hebben, niet te min wy heb-  
 ben des Hertoginnes Zuster gevangen gebragt,  
 De Hertogin was gelegen van twee Zonen en  
 met list kwam ik in de Stad en heb 't eenekind  
 mer my gebragt, dat ik u schenke tot een present.  
 De Koning bedankten den Sarazyn en gaf hem  
 jaarlyks honderd Byzanten ten Renten. Doen  
 riep de Koning zyn Dogter Benfleur en bevoel  
 daar dat zy het kind opvoeden zoude en leeren  
 hem in haar Geloof, dat men hem heeten zou  
 Vivien van Monbrant en dat niemand zo stout  
 zoude wezen die anders zeide, dan dat Koning  
 Yvoryn zyn Vader was en dat zy zyn Zuster  
 was, het welk Benfleur haar Vader belofde,  
 als zy ook dede en alle de Heeren meenden  
 dat het Koning Yvoryns kind geweest was,  
 behalven de twee Verraders, als men noch  
 hooren zal.

*Hoe Malegys de Konst der Nigromantien leer-  
 ren wilde; daar hem Baldaris om sloeg.*

**M**alegys dede groote nieuwsgigheyd in zyne  
 Jongheid om de Konsten van Nigroman-  
 tien te leeren van Baldaris, die hy Over-vader  
 heete en Oriande Over-moeder. Het gebeurde  
 doen hy omtrent twaalf jaaren oud was, dat  
 hy voor nam om te gaan in 't studoor van zyn  
 Vader, zeggende in hem zelve: Ach hoe geer-  
 ne zou ik de konsten der Nigromantien leeren,  
 kon ik daar aan geraaken. Ik las gisteren een  
 Register van schoone Konsten, maar myn Va-  
 der wilde niet hebben dat ik die voord las:  
 Kan ik daar weder bykomen ik zal ze leeren al  
 zoude hy my doodslaan, aldus zo wil ik in het  
 Comptoor gaan en overzien 't geen ik gisteren  
 onder handen had: Aldus ging Malegys in 't  
 Contoor van Baldaris en begon de Boeken te  
 lezen, maar eer hy die Conjuratie lezen kon-  
 de, kwam Baldaris daar en sloeg Malegys onder  
 zyn wangen, zeggende: ô Gy zot, het zyn u  
 dingen niet daar te studeren, want gy zyt nog  
 veel te jong en daar hangt Ziel en Lyf aan,

aldus doet dat niet meer of 't zal u berouwen: Hier mede ging Baldaris weg Malegys was zeer bedroeft en vaagde zy Oogen van traanen. Terwyl hy dus stond, kwam de schoone Oriande, hem vraagende waarom hy weenden? Malegys zeide, beminde Men, Baldaris heeft my gellagen om dat ik in 't studoor gekomen was om te leeren, maar myn hârt getuigt my dat het myn Vader niet is, want Ouders helpen haar Kinderen om te leeren, maar hy verbied my dat ik niet mag leeren. Doen zeide Oriande, gy hebt ongelijk, want hy doet het om u best, het is geen kinderspel de Nigromantien te hanteeren, want daar hangt Lyfen Ziel aan, aldus laat dees fantasie vaaren, want hy het om u best gedaan heeft. Malegys zeide: Ziet Men, het baat niet, kom ik weder in de studoor daar de Boeken liggen, ik zal dat Register lezen van 't begin tot 't end toe, daar kom af wat 't wil. Met dien is hy gegaan in 't Contoor, daar veelderley Boeken van Nigromantien inlaagen en hy begon te lezen zo diep en zo lang, dat in 't studoor veel Duivelen kwamen, dies Malegys in slaap viel. De duivels vraagden wat hy begeerden? Doen zeide de duivel Satan: Wat wilt gy hem vraagen, hy slaapt, laat ons hem ter Helle brengen en leeren hem ons Geesten meer bezweeren. Met dien naamen ze hem al slaapende en brachten hem in de Hel by Lucifer: zy wilde hem tormenteeren, maar de Engel des Heeren kwam met een Kruis in de hand en beval de Duivelen datze hem weder zoude brengen. Doen namen hem de duivelen en wierpen hem in een Put in het Bosch. Als Malegys tot hem zelven kwam en zag dat hy in een Put lag, wist hy niet hoe hy in gekomen was, dog peinste in zig zelve dat het de Duivelen gedaan hadden en begon zo luid te klaagen, dat het een Heremyt hoorde, die zo ver' uit zyn Kluis ging tot dat hy 't zelve Gat vond daar hy Malegys in zag liggen en zeide: ô Jonge Creatuere, hoe komt gy in dezen Put? Wie heeft u daar in geworpen? Malegys zeide: ô! Vader helpt my hier

uit, dan zal ik u zeggen hoe ik hier gekomen ben. De Heremyt nam Malegys by der hand en trok hem uit de Put en zeide: Lieve Zoone hoe komt gy in deze Put? Malegys antwoorde Vader dat zal ik u zeggen: Myn Vader is een Meester van Nigromantien en ik heb zulke zin om dat te leeren, dat ik daer al myn gedagte aan leggen: het gebeurde dat myn Vader zyn Contoor open liet en ik ging'er in en las zoo diep, dat my de vyanden al slaapende wegnaamen, en hebben my hier gebragt zo gy zien mogt. De Heremyt zeide: Lieve Zoone, zulk werk plagt ik ook te hantieren, ik heb nog een Boekje vol van zulke konsten geschreven, dat is zo veel goud waard als 't groot is. Malegys dit hoorende, was zeer blyde, zeggende: ô! Vader, wilt gy my dat Boekje geven op een verdienen, ik zalder voorn geven wat gy begeird. De Heremyt zeide: het komt uit myn Kluis niet, maar wilt gy 't uitschryven dat zal ik geerne doen, en onderwyzen u daar in het gene dat u van nooden is. Aldus is de Heremyt en Malegys ter Kluitze gegaan ende Malegys heeft dat Boekje ugeschreven. Terwyl dat Malegys dus onleedig was, zo kwam Oriande in 't Contoor en ging'er in om Malegys te zien. Ende als zy daar niemand zag, was zy zeer bedroeft en zeide: ô! Malegys lief, wat hebt gy gemaakt dat gy niet en deed dat ik u zeid. Ik wil gaan toonen myn konsten ende bezweeren de Duivelen datze my zeggen waar gy zyt. Doen zy de Duivelen bezwooren hadden, vraagden haar de Duivelen wat haar beliefde? zy zeide: dat gy my zegt waar dat Malegys is. De Duivel zeide: Gy Oriande wat wilt gy my vraagen dat gy zeive wel weet, zyn stoutheid deed dat hy in plaagen kwam, maar hy is ongeschend van alle zaaken, maar waar hy is weet ik niet, maar hy zal in 't kort tot u komen, hy was gedraagen aan het Gat der Helle, maar de Engel Gods deed ons hem door dwang wederom draagen; nu weet gy al 't bescheyd. Doen zeide Oriande: Vliegt weg gy Duivel, als ik u weder van doen hebbe zo

komt. Oriande bleef vast verlangende na Malegys, dieze van goeder herte beminden. Nu laat ik van Oriande blyven en zal zeggen van Malegys. Als Malegys 't Boek uitgeschreven had, nam hy oorlof van de Heremyt, die hem al de manieren van 't Boek gezegd had en hy bedankten hem zeer, zeggende: ó waarde Vader! hoe zal ik u loonen de deugd die gy my gedaan hebt. Doen zeide de Heremyt: Jongeling Malegys, dat is geerne gedaan, hadde ik meer geweren, ik had u meer geleert. Doen zeide Malegys: ó Vader, Godt zy u loon en ik beveel u den Heer Almachtig, ik wil vertrekken na Rootzeleur, daar myn groot verlange na is, want men weet niet waar ik ben. Aldus scheide Malegys van de Heremyt en nam zyn Boekje en begon daar in te lezen een Conjuratie der Vyanden. De Vyand Puffax dit hoorende, kwam tot Malegys, zeggende: Meester wat bescield u? Malegys zeide: Neemt my op uwten hals en brengt my te Rootzeleur by Oriande, gezond en ongequetst. De Duivel nam Malegys op den hals en vloog'er mé door de lucht na Rootzeleur by Oriande, die daar zat en wagte na de komste van haar lieve Malegys, Malegys bevol den Duivel dat hy weg reizen zoude. Als Oriande Malegys zag, was zy zeer verblyd en kustten hem, zeggende: ó! Malegys lief, welkom moet gy zyn, waar gy geweest hebt en wat u geschied is van de Vyanden weet ik zeer wel, maar indien gy gedaan had dat ik u zaid, dan had gy noyt nood gehad. Malegys dankte haar, zeggende: ó! Oriande Moeder, het is wel vergaan, ik bedank u zeer dat gy voor my gezorgt hebt, maar zegt my hoe komt het dat u Broeder, die ik Vader heet, aldus kwaad tegen my is, en gy my altoos zo vriendelyk zyt, 't welk my zeer verwonderd? En nog dunkt my dat gy my geen van beide bestaat, aldus bid ik u op alle Vriendschap dat gy my zeggen wilt of Baldaris myn Vader is of niet, en of gy myn Moeder zyt, want myn hert geruigt dat gy my niet bestaat. Als Oriande dit hoorde zughte zy zeer, twyf-

felende of zy 't zeggen wilde, dog haerzelven verfloutende, heeft ten laastten gezaid: ó! Malegys lief, het is waar dat wy beide u viens zyn, want ik vond u hier by in een Bossebagies. De moeder van u lag verbeter van de wilde Beesten, ik nam u op en bragt u in de Stad en deed u Doopen, dus heb ik u opgeclouderd tot nog toe, zo gy zien mogt. Als gy zien mogt dat Malegys dit hoorden, was hy droewig dat zyn Moeder Dood was en blyde dat Baldaris zyn Vader niet was, zeggende: Schoone Oriande, hoe zal ik u bedanken voor de Vriendschappen die gy myn gedaan hebt. Als Oriande, deze woorden van Malegys hoorden, sprak zy vriendelyk aldus: ó! Malegys lief, 't is al verdient, want al dat my is dat is u eigen in eerbaarheid. Doen zeide Malegys: ó! Oriande lief, al zulke jonste is ook in my tot u, ik zet my geheel onder u geboden: Aldus gingen deze twee Gelieven in een kamer goeden Cier maaken. Doen Baldaris vernam dat Malegys en zyn Zuster saamen eens waaren, dogt hy Malegys te bescbaamen met zyn konsten en hy ging met wonderlyke aardigheid daar zy over Tafel zaaten om te eten en deed daar met zyn konsten Haazen en Konynen levende over Tafel loopen. Als Malegys dit zag zeide hy, Meester Baldaris gaan wy ons wasschen eer wy ter Tafel gaan zitten: 't welk hy confenteerden. Doen las Malegys heimelyk een Conjuratie. Als Baldaris zyn handen zou afdroogen, wierden ze zwart als Acrament en Malegys zyn handen wierden zo wit als sneeuw. Voordis deed Malegys de Haazen en Konynen verbyten door Honden, die hy daar deed komen door zyn konsten. Deed Baldaris een konst, Malegys deed'er vier tegen, want hy deed hem zwellen zo dik als een Ton: Ten laastten zwoeren zy malkander Broederchap en zoude saamen ter Schoolen Reizen te Toletten, om meer konsten te leeren. Als zy geeten en gedronken hadden, naamen zy Oorlof van Oriande en gingen na Parys. Zy kwamen aan ten Kasteel byten Parys, daar zont



Toevensaar op woonden d'e Meester Jork heete die was Oom van Malegys, maar hy wist niet dat het zyn Oom was. Hy quam van het Kasteel en vroeg in 't Latyn waar zy gingen of wezen wilde? zy zeiden dat zy ter Schoole van Toletten wilde, om meer te leeren dan zy konden. Doen zeide meester Jork, wilt gy dezen Avond by my blyven, wy zullen goede c'er maaken. Baldaris en Malegys waaren wel te vreden en zy verhaalden daar beide van haar konsten ende wetenschappen. Doen zeide meester Jork, dat is my hertelyk lief en ik wil al myn leef dagen by u blyven om konsten te leeren, indien het u belieft. Malegys zeide, het belieft my wel. Doen gingen zy goede c'er maaken en bedreeven vele konsten den eenen tegen den ander, die zeer te belachen waaren. Zoo dat die maare voor de Keizerin des groote Koning Karels Wyf kwam en toen was 't om trent de Hoogtyd van Pinxter (Sinxen), dat Koning Karel open Hof hield.

*Hoe Koning Karel open Hof hield en de Keizerinne hem zeide van Malegys, van Meester Jork en Baldaris konsten die zy bedreeven*

**A**ls de Keizer ter Tafel gezeten was, zo verlangde hy zeer waar zyn Vrouw bleef en hy vraagde Guwelloen of hyze haalen wilde? het welk Guwelloen dede. Doen de Keizer haar zag zeide hy: 'tis groote schanden dat gy my hier alleen laat zitten op deze hoogen Pinxter dag. De Vrouw zeide: Heer Keizer weest te vreden, want ik heb geweest by drie meesters in Konsten, die wonder bedreeven hebben. De Keizer vraagden wat meesters dit waaren? zy antwoorden: De eene is meester Jork, de andere Baldaris en de derde is een jongeling die hen alle te boven gaat in die konsten. Karel zeide, ik moet de jongeling zien: Malegys wierd ontboden om by de Keizer te komen met Roelant en hy zeide: Malegys, Keizer Karel ontbied u of gy terstond by hem komen wilt, hy begeerd u konsten te zien. Doen ging Malegys met Roelant en kwam over Koning Karels Tafel, daar hy zat met de Ko-

ningin en andere Heeren. Hy heeft de Keizer eerwaardelyk gegroet, vragende wat hy van hem beliefde gedaan te hebben? Doen zeide Koning Karel: Malegys, ik heb hooren zeggen dat gy een meester der meesteren zyt in diverse Konsten, principaal van Nigromantien; aldus wilde ik wel wat van uwe konsten zien; want myn Vrouwe en Heeren hebben het op my begeerd, dat ik u bidden zoude dat gy ons eenige konsten wilt toonen. Malegys zeide daarop: Heer Koning van het geen dat ik kan, wil ik geerne laten zien en met een ging hy aan d'een zyde en bezwoer drie of vier Duivelen datze by hem kwamen, bijzonder eenen Duivel die Bfeccas heer, die Opper-Capiteyn was en vraagden wat hem beliefde? Malegys zeide, gy Duivel, gy zult Koning Karel met zyn Vrouw en met al zyn Heeren, uitgenomen Biffchop Tulpyn en Namalas, schir moedernaakt doen dansen, den een met een Pyp in de mond, den ander met een Tamboer in de hand, den derde met een Schalmy en zoo voords dus haast u geringe en voldoet het geen ik u gebied. De Vyanden waaren bereid en zy maakten de Koning en zyn Huisvrouw met al zyn Heeren alzo, dat zy al dansende en al springende kwamen elk om 't best moedernaakt: Koning Karel meenden te verwouden van kwaadheyd en zyn Vrouw ook, als 't reden was. Door deze spot zo deed Koning Karel Malegys in de Gevangenisse leggen. Doen zeide Malegys: Heer Koning, gy zult my uitlaten en t' uwer spyt my oorlof geven te gaan daar het my belieft; Koning Karel zwoer dat hy hem nimmermeer los zoude laten, maar hy zou de schanden wreken die by hem gedaan had. Kort daar na verschiep Malegys hem als een Duivel en hy kwam voor Koning Karel zeer vervaarlyk Vuur en Vism spouwen. De Koning wierd zeer vervaard en vraagden, wie hem dus kwam kwellen: Malegys zeide, ik ben de Duivel uit de Hel, die u dus kom temeren, ten zy dat gy Malegys

legys uit de Gevangenis ontslaat en zyn misdaat vergeeft, zal ik u ende al u Heeren te niet maaken. Doen zeide Gwelloen: Heer Koning ontslaat dog Malegys of wy worden alle door hem geplaagt. Koning Karel dit hoorende, riep met luider stemme, gy Vyand vlied weg en ik ontsla Malegys. Malegys zeide: ô Heer Koning ik bedank u, want ik ben Malegys die hier in gelykenisse van een Duivel staat. De Koning dit ziende was zeer gestoort en hy deed Malegys, Jork en Baldaris bannen uit zyn landen op de Hals. Malegys zeide, ou uw Ban agt ik niet en ik zal u nog spels genoeg maaken.

*Hoe dat Malegys hem verschiep als een Engelen kwam also in Konings Karels slaapkamer,*

**D**oen Koning Karel lag ende sloop, kwam Malegys voor hem staan in eene gedaante des Engels en zeide: Karel daar is een waaren vriend in groote nood van Honger, aldus schenkt hem Victalie, of Godt zal 't op u wreken. Doe zeide Karel, ô! Heilige Engel wie is de gene die in zo groote nood is? ik wou dat hy het had dat in 't Hof is. Doen zeide Malegys ik zal 't wel bestellen en hy bezwoer de Duivelen datze al de Spyz' die in Karels Hof was brengen zou op dat Kasteel. Terstond naamen de Duivelen de spyz' en drank en brogten het in 't Kasteel. De Keizer zeide, ô Engel Gods zegt my wie de vriend is die in groote nood is. Doen zeide Malegys: Heer Keizer ik ben 't en ik heet Malegys, wilt gy my iets doen zo volgt my op het Kasteel, daar ik my onthouden zal tegen de gene die my deiren mogen en met dien reysden hy weg. Karel die was zeer verstoort dat Malegys hem deze confusie gedaan had, peisde hoe hy 't wreken zoude: zo kwam daar Julien, een Schoolier van Malegys en hy had hem in slaap gelezen en in Karels Zaal gebragt, dat Karel niet en wist. Hy groete de Keizer en zeide: Heer Keizer ik weet raad om Malegys in u handen te krygen. De Keizer zeide kond gy dat doen ik zal u zeer wel be-

loonen. Als Julien dit hoorden zeide hy: Heer ik begeer anders niet als 't Bisdom van Parys, en ik zal u Malegys gevangen teeveren: De Keizer zeide, ik zal 't geeven kond gy hem my bestellen. Doen zeide Julien: Heer Keizer ziet Malegys voor u voeten leggen. Zo de Keizer dit zag, was hy zeer blyde en zeide, Malegys staat op, maakt u gereed, want gy moet nu sterven. Als Malegys de Keizer zag en dat hy dus gevangen lag zo zeide hy: ô Felle Kortuin hoe kom ik hier? Julien dit is van u bedryf waarom hebt gy my aldus verraaden? Julien antwoorde: meester Malegys gy leerde het my niet, als gy u andere Schoolieren deed, daarom heb ik u aldus geleverd. Doen zeide Malegys, ô! Valchen Verrader: erger dan Judas, had ik myn Boeksje hier, ik zoude om geen Gratie bidden. Maar Heer Keizer 't was een groote schande onder alle Kersten Princen, dat gy een Edelman deed sterven in zo verscheurde kleederen, dies bid ik u dat gy my Gaaren en een Naald geeven wilt, dat ik myn verscheurde kleederen daar mede naven mag, op dat ik daar door niet beschaamd worde. Doen bevol de Keizer de Hangman dat men Malegys Gaaren en een Naald geeven zoude: 't welk de Hangman deed. Als Malegys dit had, was hy verblyd en bezwoer de Duivelen dat ze by hem komen zoude. Toen kwaamen de Duivelen by hem en zeiden: Meester wat be- liefd u van ons gedaan te hebben? doen zeide Malegys: Ik beveel u dat gy de Hangman, en Julien myn Kleek terstond zonder uitsfel te Montfaçon aan de Galg hangd, om dat hy my verraden heeft: 't welk de Duivels terstond deden. De Keizer met zyn Heeren laagen in onmagt van 't tempeest der Duivelen en Julien riep: meester Malegys ik bid u om Lyfs genade, ik zal nimmermeer iets tegen u doen. Dan zeide Malegys: Neen valchen verrader zo niet, gy zoud my geerne hebben doen hangen had gy gekonnen. Na dit altemaal gedaan was, zo bevol hy de Duivelen datze hem brengen

zoude te Rootzeffeur by Oriande en datze dan meester Jork en meester Baldaris by hem brenge zoude. Doen liepen de vyanden in 't Kasteel dat in het water stond en naamen meester Jork en meester Baldaris en zy bragtenze by Mal-gys en braaken 't Kasteel af. Doen naamen zy deze drie meesters en vloogen daar mede naa Rootzeffeur en zettente daar neder en vloog weg. Oriande lag op een Toren van het slot en zag deze drie meesters komen en heentze vriendelyk wellekom. Toen gingen zy t'saamen ten Hove, hauteeren alle manieren van geoegte.

*Hoe Vivien gebodschapt wierd van den Engel al zyn Afkomst en wierd geloovende aan Gods Almachtig.*

**D**oen Vivien buiten de poort kwam reyden en eer hy genaakten daar de Reus dat kryt beslaagen had, dagt by in zig zelve: *ô! Vivien waar aan staat u Geloof, dan aan een beëld dat geen gevoel heeft? Hoe zoude dat Goden konnen zyn, die zo veel magt niet en hebben om een Gersken te doen groeyen ende hebben sterffelyke menschen geweest. In dit gepeins wierd hy vervuld van den H. Geest en sprong van het Paard, vallende op zyn kniën en zeide: *ô! Godt der Goden, die alle dingen geschaapen en gemaakt hebt, hoe zal ik volmaakt verstand krygen? Wie is hy die domineert over Hemel en Aarde? want hy natuure vind, ik weet dat'er een is die alle dingen gemaakt heeft en weder ontmaaken zal: Aldus bid ik u Godt der Goden, dat gy my Victorie wilt verleenen tegen myn vyand, daar ik nu tegen kampen moet: Voords bid ik u Godt der Goden dat gy my een teeken wilt laten geschieden, ik zal altyd aan u gelooven ende u dienen. Godt van den Hemel ziende des Jongelings begeerte, zeide tot zyn Engel: Gaat tot Vivien die ik verkoren heb tot myn Campioen en draagt hem een Standaard en eenen Schild van myn Figuree zo ik gehangen was**

aan de Galg des Kruyces-en zegt hem de gelegendheyd van het Kersten Geloof en zyne afkomst, daar hy af geboren is: 't Welk de Engel deed. De Koning Yvoryn en zyn Heeren en Benffeur met haar twaalf Kamenieren, al te samen kostelyk toegemaakt zynde, kwamen met die Staat buiten de Poort zo verr'yden, dat zy Vivien zaagen daar hy knielde. De Koning Yvoryn zeer verwondert zynde, deed al zyn volk stille staan en vraagden een van de oudste Heeren die by hem was, wat mag het wezen dat Vivien zo op zyn kniën leydt met gevouwen handen, of hy Gratie begeerd van den Reus? of zoude hy alreede verwonnen zyn? Dezen Heer hoorende des Konings woorden, zeide: Heer Koning gy abuseert u, ziet gy niet dat hy de Goden aanbid om victorie te hebben? gy zult zien dat hy de Camp winnen zal en u Dogter verlossen. De Koning dit hoorende wierd verblyd en bevol dat een ige-lyk stil zoude blyven staan terwyl dat zyn Zoon in zyn Gebed was. Benffeur bleef staande dat zy hem in 't gezicht had, want al was 't dat zy hem als Broeder hield, nogtans wrogt Venus in beide manieren gelykheid, als men ook nog hooren zal. Doen Vivien lang op zyn kniën gelegen had, biddende en zyn Oogen ten Hemel staande, zeggende: *ô! Godt der Goden, laat my dog volmaakt Verstand van u verwerpen. Zo is de Engel Gods neder gedaald in de gedaante van een Jongeling, een Schild in de eene hand en een Baniere in de andere hand hebbende, 't welk vierkant was van schoone witte zyde: in 't midden van deze Baniere stont een schoon Crucifix met de figuree van Onzer Heere daar aan hangende; des gelyks stond ook in het Schild, en de Engel sprak tot Vivien: *ô! Vivien, die groote begeerte hebt gehad van Godt, die alle dingen geschaapen en gemaakt heeft, staat uw Oogen op, en ziet hoe uw Schepper voor u gestorven is: Dit is de figuree van hem daar gy om geroepen hebt, wiens dienaar ik ben en die my tot u gezonden heeft, Vivien deze figuree ziende, kreeg zulks**

medelyden dat de Traanen uit zyn Oogen Iprongen en riep met luide stemme: Welkom mynen Schepper en Zaligmaaker, welkom Godt boven alle Goden, aan wien ik myn Geloove zetten zal. De Engel dit ziende zeide zoetelyk: O Vivien gy zult nog Campioen worden van den Oppersten Godt, Koning der Hemelen en der Aarden, wiens figuer voor u staat, die is Godt en Mensch, voor al de Zondaaren Mensch geworden, uitgezonden van den Hemelschen Vader, gedaalt in een zuiver Maagdelyk Lichaam, zonder eenig mans toedoen, geboren by den H. Geest en dit moet gy volkomentlyk gelooven, want het is 't principaalste Artikél van het Kersten Geloof. Doen zeide Vivien; O: Myn onderwyzer, ik wil gaarne en met goeder Herren gelooven zonder murmuratie, want by Nature zo gevoel ik wel dat onze Goeden niet en zyn, dan Duivels Tabernaculen, want zy hebben reuk nog smaak, maar het zyn Beelden van Goud gemaakt na sterfelyke Creaturen, aldus weet ik wel dat'er een Godt moet zyn die alle dingen Geschaapen en Gemaakt heeft, aan welken ik volkomentlyk geloove. De Engel zeide: O Vivien zo moet gy voort gelooven dat hy Besneeden is geweest, dat hy tot zyn 30 Jaaren gepredikt en veel Miraculen gedaan heeft. Dooden doen verryzen, Blinde ziende gemaakt, Doove hoorende, en Kreupele gaande: Daar na is hy op Palm-Zondag in Jeruzalem heertyk ontfangen, van zyn eigen Discipel verraden, gevangen van de Joden, Gegerfeld, Gekroond en daer na ter dood verwezen zonder oorzaak, dus hebben zy hem Gekruist op de Berg van Calvariën zo gy hier ziet. Vivien dit hoorende, kreeg zulke compassie dat hy met luider Stemme zeide: O! Mynheere, myn Godt, hebt gy zo veel geleden voor ons, wat zal ik arm zondig Creatuur doen om u te behaagen? De Engel zeide: Hy begeert niet meer, dan dat gy u zelve begeeft van dit Ongelooven reist daar gy geboren zyt, want u Vader, u Moeder en Malegys zyn Kersten. Vivien dit hoorende, wierd zeer ver-

wondert en verhief hem vander Aarde en zeide: Dienaars Gods belgt u niet dat ik vraagen zal: gy zegt dat ik geboren ben van het Kersten Bloed; Is Koning Yvoryn van Monbrant myn Vader en Bensleur myn Zuster niet? Dit wilde ik gaarne weten. De Engel antwoorde: De Koning Yvoryn van Monbrant nog Bensleur bestaan u niet, maar u Vader heet Buevyn van Eggermont en Moeder Druwane: Gy zyt Geboren in de stad van Eggermont, die gewonnen was van de Graaf van Palerne, daar gy genomen wierd van een Heyden en zo gebragt in Monbrant, daar gy opgehouden zyt ende de Koning hield u voor zyn Kind, het welke niemand wist. Vivien dit hoorende viel op zyn knien, Godt dankende dat hy gekomen was van het Kersten Bloed. Doen zeide de Engel: Vivien legt af dit Wapen dat u niet toebehoort ende hangt dit Krois aan uwen hals en neemt den Standaard in u Hand, daar gy Victorie mede hebben zult, dog eerst zult gy veel moeten lyden, maar twyfeld niet, 't geen dat gy lyden zult, steekt in Penitentie van u Zonden, dat gy zo lang de Afgoden hebt Aanbedend. Vivien zeide: 't is my al lief wat ik lyde voor myn Heer en Schepper. De Engel leerde Vivien aldus voort in 't Kersten Geloof. Toen de Reus in de Stad geweest en den Camp aangenomen had, zo kwam hy in de Tent van den Soudaan van Persen, zo gauw als den Dag opgegaan was. Doen zeide de Soudaan van Persen O Beminde Vriend Broysin en myn nitveikoren Campioen, ik bidde u dat gy wel voor u ziet, want al is 't maar een Jongeling, zy zyn somtyds ras van Leeden en niemant zal zyn Vyand te klein kennen. De Reus dit hoorende, wierd lachende en zeide: Heer Soudaan hoe mogt gy dat zeggen, of meent gy my te beproeven of ik vervaart ben, ik zeg u al waaren'er twaalf diergelyke, ik zou my niet vervaaren. Doen zeide een Admiraal, Heer Soudaan gy sprekkt daar zoete woorden, gy weet wel al waaren er twaalf van de Vromste Heidenen, hy zouze altemaal dodden, hoe zoude dan zulken Jon-

geling alleen tegen hem vegten en dit volgen al de Heeren. Doen zeide de Reus: Heer Sou laan ik zal u schielijk uit de twyffel helpen en hy bevol zyn Kamerling dat hy zyn Paard gereed maaken zoude. Weet dat dit Paard 10 voeten hoog was en zo overdadig van slaan en byten, dat het meer een Duivel scheen te zyn dan een Paard. Doen het Paard gereed was, sprong 'er de Reus op en zeide: Heer Soudaan en gy Heeren, nu is den Dag gekomen dat de Soudaan van Perfen de schoone Benfleur gebruiken zal, de Koning Yvoryn van Monbrants Dogter en hier mede neem ik de Lancie in myn hand als u Campioen en met een Oorlof neemende aan de Koning en aan zyn Heeren, sloeg hy zyn Paard met Spooen en reed daar het kryt gesteld was. Doen de Reus wech gereden was, ging de Soudaan in 't midden van zyn Heeren staan en zey: ô! Myn vrienden, die my nooit begeeven hebben, ik bid u dat gy u wapent, op Avontuur hoe 't in de Camp vergaan mogt, of myn Reus de Koning van Monbrant Campioen overwon, zo zou de Koning Yvoryn hem onverzies kunnen slaan en overlasten, want raakten ik hem quyt, ik zou nimmermeer verblyden: Dus laat ons toezien op Avontuur wat daar geschieden mogt. Deze raad dogt al d'Heeren goed en zey: Heer Soudaan wat u behaagt dat beliefd ons, wy willen met u Leeven en Sterven. Doen ging elk hem in het Harnas steeken en kwaamen zo gelyk in het kryt omtrent drie honderd mannen. Hier mede reed de Soudaan met zyn Heeren naa de Camp, De Engel Gods leerde Vivien in 't Kersten Geloof en Koning Yvoryn nog op de zelve plaats zynde met zyn Dogter, verwonderden zeer wat Vivien daar zo lang deed. Doen zeide Benfleur: Beminden-Vader, ik zie daar by Vivien een schoone Jongeling staan, met een wit Habyt gekleed wiens Aanzigt blinkt gelyk de Zon. De Koning verwonderden hem mer al zyn Heeren, dat zy die Jongeling niet zaagen. Doen stond op de Caliphe van de Synagoge en zeide: Heer Koning gy meugt de Uure wel gebenedyden doen Vivien u Zoon gebore wird

want hy is het Alderzaligste Kind dat in de Waereld is, om dat u Dogter den Jongeling by haar Broeder ziet. De Koning Yvoryn zeide: Hoe komthet dat myn Dogter Benfleur deze Jongeling meer ziet dan wy doen? De Caliphe antwoorden daar op, om dat zy nog een zuivre Maget is, want dien Jongeling is Mahomets Bode, die Bode is zo zuiver dat onze Oogen niet zoude moogen verdraagen te zien. d'Engel Gods hielp Vivien weder te Paard en maakten hem een Kruis voor zyn Voor hoofd, zeggende: ô! Vivien stryd vromelyk tegen u Campioen, u veneratie zal meer Turken verslaan dan 'er nu levendig zyn, en als gy den Camp gedaan hebt, zo keert dan terstond weder in de stad en zegt opentlyk dat ik u gezeid heb en dat gy Kersten geworden zyt, &c. Ik zal by u zyn in den Camp en ik zal de Reus zyn Oogen verblinden, want in de eerste porcie zult gy 't zeer hard hebben, maar u en zal niet missen. Doen verblyde hem Vivien zeer met ganschert herten en reed na het kryt met de Lancie daar die Baniere anhing, die hem den Engel gegeeven had. De Koning Yvoryn dit ziende, zeide tot al zyn Heeren: Laat ons haastelyk aanryden, want Vivien myn Zoon ryd na het kryt en hy heeft aan zyn Lancie een Wempel, die hy niet had doen hy uit de stad scheide. Dan zeide de Caliphe, dat heeft Mahomet hem gezonden tot teeken van Victorie. Den Soudaan van Perfen ziende dat de Koning Yvoryn zyn Dogter zo ciarlyk en kostelyk toe had gemaakt, zo wierd hy Hertelyk lachende ende zeide: Gy Heeren, de Koning Yvoryn heeft zorge voor zyn Campioen, daarom heeft hy zyn Dogter Benfleur gereed gemaakt en vercierd omze aan my te geeven.

*Hoë Vivien den Reus Broysin in de Champ bet Hoofd af sloeg en boe by ontfangen wierd van Koning Yvoryn van Monbrant.*

**D**Oen deze Campioenen beide vergaderd waaren, zo vroeg Vivien den Reus, zeg-

gende, waarom zyt gy hier gekomen met de Soudaan van Perfen in myn Vaders Land? heeft myn Vader u onrecht gedaan, zo is het dat gy't peinst te wrieken en weet gy geen reden zo zal ik u en al u mede-plegers leeren komen in myn Vaders Land zonder geleide. De Reus dit hoorende, trok zyn Baard van gramfchapen zeide: ô! Gy hooveirdig wigt, ik ben zonder oorzaak hier niet gekomen, ik ben gekomen om Benfeur, uw Zuster, die zal ik de Soudaan van Perfen schinken eer den Avond zal komen, of Mahomet zal myn schenden en ik zeg u, al waaren'er hier 12 als gy, ik zou daar geen voet om verzetten, ik neem dat ik u alle wel beschaamen zoude. Hier op antwoorde Vivien en zeide: Heer Reus gy zegt dat gy'er 12 zo als ik ben overwinnen zoud, ik ben hier maar alleen en ik hoop op hem, daar ik myn vertrouwen op zette en wiens fleur ik in myn Schild voere, dat u hoog vermeten haast gedaan zal zyn. De Reus op zyn Schild ziende, zeide: Hoe komt dat gy een Kruis voerd en het Wapen van Monbrant niet? my dunkt dat ik dat teeken onder de Kersten gezien heb. Met een staaken zy beiden haar Paarden met Sporen ende elk reed op het einde van de Baan, daar haar Liederen Tenten gestaagen waaren. Doen nam Vivien vyf stopkens gedopt in roode Wyn, ter eeren van de vyf Wonden Ons Heere: die wierden de Trompetten geslaagen en zo haalt als Vivien den derden slag hoorden, zo sloeg hy zyn Paard met Sporen (zo deed ook de Reus) en reed met zulke goote kragt, dat hy Vivien van het Paard wierp, door welke steek Vivien ontfak een doorgaande wond en hy bleef plat ter Aarden liggen, of hy dood was geweest. Terfcond greep de Reus zyn Lancie nog eens, meenende hem nog eens te doorryden maar de Engel Gods beschudde hem alzô, dat de Reus met luider Stemme wierd roepende: ik ben Berooverd, want al mogt het my al de Waareld baaten zo zou ik die Man niet kunnen zien. Doen Benfeur Vivien aldus zag liggen, zo wierd zy Schreyende en zeide: ô! Onzalige

Maagd, gy moogt wel vervloeken de Uure uwer Geboorte, dat uw alderlieffte vriend, u Broeder, Sterven moet voor u en gy niet te min zult moeten converceeren met uwen meesten vyand. Doen kwam de Engel Gods en ligte Vivien de Helm op, zoo dat hy hem wat sterkte ende hy sprong op met eene grooten moed, gelyk een die uit zyne slaap ontspringt, en hy greep dan haastelyk zyn Schild en kusten het beeld van het Kruis, zeggende: ô! Godt boven alle Gooden, staat my nu by in deze groote nood en de Reus kwam snellyk met groote kragten gereden, en meenende hem weder te doorryden, maar Vivien ontsprong den steek en sloeg de Reus zyn Linker hand af. Doen wierd de Reus zeer toornig en greep zyn Zwaard en sloeg na Vivien; hy raakten hem op zyn Schouder, alzô dat hy daar af een groote Wond kreeg. Vivien zag dat hy nog eens gequeest was, trad wat agterwaards, denkende of hy de Reus niet van het Paard kon krygen. Als Vivien dus stond te fantageeren, greep hy zyn Zwaard in allebey zyn Handen en stak de Reus zyn Paard onder in den Buik, dat het Dood ter Aarden viel en de Reus viel onder. Als de Campioenen aldus sterkelyk vogten, malkander zeer kweifende, zo is de Reus gekomen en verhief den slag, meenende Vivien het Hoofd geklooft te hebben, maar hy ontsprong de slag en schoot hem in en stak hem in zyn Buik dat hy agterwaarts neder viel en riep met luider Stemmen: Vermaledyd zy dien steek, want ik moetze Besserven. Vivien zeide: Staat op Heer Reus ende vegt nu tegen my, gy woud immers tegen 10 of 12 vegten zo als ik ben. Doen riep de Reus, kort myn Pyn, want ik lyde duizend dooden. Doen nam hy zyn Zwaard en sloeg de Reus zyn Hals af. De Soudaan van Perfen ziende dat zyn Reus overwonen was, sprak tot zyn Heeren aldus: Nu Gy Heeren wat dunkt u zullen wy ons te weer stellen, gy ziet wel hoe de Koning Yvoryn in de triumphe met zyn Dogter hier gekomen is ongewapent en wy zouden ze al te saamen gelyk vangen. Doen zeide de Koning van Me-

den, wilt gy 't beftaan ik zal u helpen met alle myn magt. Doen fprak de Admiraal, Heeren wat wilt gy maaken? Wilt gy met drie honderd Man tegen de Koning flaan? Wat weet gy of de Koning en zyn Volk onder haar kleederen gewapent zyn en ook mede wat weet gy of de Koning een deel Volk heimelyk heeft liggen, die op onze Handen wagten zullen, aldus zo dunkt my dat het zotternye is dat gy zoud wille Vegten. Dit zelfde zeiden ook de gemeens Heeren. Doen vroeg de Soudaan: wat dunkt u beft gedaan? Doen riepen zy al te faamen: Laet ons vertrekken, op dat wy niet verflaagen worden, gelyk de Reus Broysin verflaagen is, en met dien reed elk na het Heyr toe, zypakten haar Goederen en reisden alzo weder na haar Landen met weinig Eere. Doen Vivien de Reus verflaagen had, nam hy 't Hoofd op zyn Zwaard en kwam zo by de Koning: De Koning bedankten hem zeer voor de Eere die hy hem gedaan had. Benfleur nam hem in haar Armen en kuffte hem vriendelyk, zeggende: Alderlieftten Broeder, hoe zal ik het u loonen die Eere die gy my gedaan hebt. Doen zeide Vivien: Benfleur myn Alderliefte, zegt niet meer Broeder want het is zo niet, als ik u nog wel zeggen zal. Als de Heeren in de Stad gekomen waaren, zo ging Vivien voor de Koning en viel op zyne knien, zeggende: Heer Koning hier is het Hoofd van tuwen Vyand, die ik overwonnen heb, met gratien des Opperfte Heere, wiens teeken ik draag tot een Wapen, 't welk my uit de Hemel gezonden is. De Koning dit hoorende, was zeer verwonderd, zeggende: Vivien gy fprekt als of ik u Vader niet. waar. Vivien zeide: Heer Koning ik dank u dat gy my onthouden hebt, doen ik hier eerst in het Land kwam en ik heb myn u terfte beft na myn vermoogen daar toe gedaan om te danken. De Heeren fpraaken al legaar te faamen: Gy fprekt quaalyk, want u Heer Vader doet u alle Eere en welvaart. Doen antwoorde Vivien en zeide: Het is myn Vader niet, al hoe-wel dat ik hier in myn jonge Tyd Opgewoed ben, dies ik hem grooten dank weet,

de Hertog Buevyn van Eggermont is myn Vader en Druwane is myn Moeder. Doen de Graaf van Palerne voor myn Stad was wierd ik heimelyk weg genomen van een Heiden en bent hier te Land gebracht, alzo my Godt geopenbaart heeft, die my heeft Kerften gemaakt. De Koning dit hoorende wierd zeer verfloort en zoude zyn kleederen gefcheurd hebben, als het de Heeren niet belet hadden ende hy riep met luider Stemme: ô! Vermaledyde Man, hoe kund gy zo fchielyk de Duivels Boden gelooven, die u dit aangebragt hebben: Laet vaaren deze fantafie en geloof aan Mahomet; die u deze Victorie gegeeven heeft tegen de Reus en ik zal u een geweldig Heer maaken van dezen Landen. Doen zeide Vivien, die my deze Victorie verleend heeft, zal ik Eeuwelyk dienen en met deze woorden ging hy in zyn Kamer. De Koning was zeer te onvreeden en zeide tot zyn Heeren: Gy Heeren geeft ons raad dat Vivien by ons blyve en omgekeerd word van zyn propoft. De Heeren zeiden, dat de Koning zyn Dogter zou zenden in Viviens Kamer, om te bezien of zy hem keeren mogt van zyn propoft. Doen bevol de Koning zyn Dogter Benfleur dat zy in Viviens Kamer gaan zou en hem met zoeete minnelyke woorden aanspreken en zien of zy hem omkeeren mogt van zyn propoft.

*Hoe Benfleur in de Kamer kwam en hoe Vivien aan haar een Zoon wan, die geheeten was Dymn.*

**D**OEN nu Benfleur in de Kamer kwam, was Vivien Oatharnast en doen hy ze zag, kwam hy haar tegen: Hy greep ze in zyn Armen en kuffteze met zo een groote begeerte, dat zyn Wonden begon den te Bloeden. Benfleur dit ziende, wierd zeer wee te moede, zeggende: ô! Uitverkoren Broeder, hoe wee is my u te zien in deze Pynen. Daar op antwoorde hy: ô! Myn alderliefte Lief, zegt niet meer Broeder, want het is zo niet, Buevyn van Eggermont is myn Vader en Druwane is myn

Moeder: Ik beloof u als een goed Kersten Man als ik ben, dat ik u grooter Vrouw maaken zal, dan gy immermeer zyn zult, al blyft gy by u Vader de Koning. Beufleur wierd zugtende en zeide: Uiverkoores Vivien, myn Vader zeud my om u te bekeeren, maar gy zoud my eer bekeeren: Gy zegt dat gy myn Broeder niet en zyt, zo wil ik met u reizen na uwen wille. Vivien dit hoorende, wierd zeer verblyd en zeide ó! Myn Alderlieffte, ik zal u leiden in 't Kersten ryk en Trouwen u tot een Wyf, en ik geef u myn Trouw te pand. Desgelyks gaf zy hem een Goude Ring te pand tot haar trouw en zey: Ik zal een Bosjet met Goud van myn Vaders Schar met my nemen dat zullen wy verteeren. Deze woorden behaagden Vivien wel en hadde sy zo veel minnelyke woorden met malkanderen, datze tsaamen hun gouft deden. Deze twee verraders Ferret en Raphas, wiens Kamer vast stond aan Viviens Kamer, die maakten een gat in de Wand van de Kamer, zo dat zy al zagen wat Vivien en Beufleur bedreeven: Die verraders dit benydende, zeide tegen malkanderen, dit zullen wy de Koning zeggen, ik hoop dat ze daar beide om sterven zullen. Dit accordeerden zy beide en gingen by den Koning. Deze twee Gelieven tegen malkanderen Vegtende en speelende, waar dat hem Beufleur onzagt raakten, zo riep hy: Aymyn. Aldus overdroegen zy te saamen, als zy een Knegtjen gewonnen hadden, dat het dan Aymyn heeten zoude: Het is te weten dat van dien Aymyn, die daar gewonnen wierd, nog de vier Aymyns Kinderen kwamen, als men hier na hooren zal.

*Hoe en in wat manieren dat de twee Verraders Vivien beschuldigden aan den Koning en doe den Koning hem zond aan de Graaf van Palerne om te Dooden.*

**D**oen deze Verraders den Edelen Vivien gezien hadden met Beufleur, zo gingen zy tot de Koning, die zeer bedrukt was en vraagden of het de Koning beliefsde, dat zy tegen hem

sprekten moogten, het welk de Koning consenteerde. Doen de Heeren by de Koning zaaten, zo zeide hy: ó Gy Heeren, mag ik niet beklaagen de Ure van dien Camp, dat Vivien nu weet hoe hy hier gekomen is, ik wilde wel om de helft van myn Ryk dat hy het niet witt, want ik zorge dat hy van my zal willen scheider. Doen dit de Heeren hoorden, wierden zy de een op den ander lagchende. Doen vragden de Koning waarom dat zy lachten? dunkt u niet dat hy my veel goed gedaan heeft? Doen zeide de Verrader: 't is waar Heer Koning dat hy u veel goed gedaau heeft, maar dede hy u zo veel kwaad daar tegen, gy zoud hem meer haaten dan gy hem ooit lief had, zo hy by Avontuur gedaau heeft. Doen zeide de andere Verrader: Couzyn, gy moet wel een Avontuurlyk Man zyn, kund gy dan niet zien, hooren en zwygen. Doen zeide de Koning Yvoryn, hoe kund gy zeggen dat hy my kwaad heeft gedaau, die my zo veel Vriendschap beweezen heeft? Doen de Verrader dit hoorde sprak hy: Heer Koning wist gy wat daar bedreeven was, gy zoud wel zeggen dat u kwaad genoeg gedaau was. De Koning dit hoorende, dagt by hem zelven dat'er wat schulde en sprak: Gy Heeren ik houdeze voor myn Vrienden, die my zeggen het geen daar myn Eer aan gelegen is, ik bid u weet gy eenige zaaken die my contarie zyn, zo zegt het my, ik zal het tegen u verdienen, dat gy my bedanken zult. De twee Verraders spraken: Heer Koning gy weet wel dat Vivien Kersten geworden is, ook weet gy wel hoe dat gy u Dogter zond om hem te stillen, maar Vivien heeft haar ook Kersten gemaakt, zy heeft hem haar Trouwgegeeven en hy desgelyks wederom en zo haast als hy geneezen is van zyn quetzuren, zo zal zy met hem in het Kersten ryk vaaren en zy zouden een deel van uwe beste Goederen neemen om beide van te leeven, tot dat zy te Eggermont kwamen, ja en wat zy meer deden dat zwyg ik. De Koning dit hoorende en zeer gesloert zynde sprak: Heeft myn Dogter haar met hem mildraagen? Doen ant-



woorde de een Verrader, Raphas geheeten: Heer Koning hy heeftze gefchaffteert, en waar 't zaake dat'er een Zoon kwam, dat Kind zou heeten Aymyn, want in een vroylyke passagie zynde, riep hy: *Aymyn*, als zy hem overziens ergens raakten, daarom zeide zy dat het Kind Aymyn heeten zoude. De Koning dit hoorende, wierd zoo Toornig, dat hy zyn Scepter tegen de Aarde wierp, trekkende zyn Baard en vermalediede zyn afgoden: zonder twyffel zoude hy hem zelve gedood hebben, als het de twee Verraders niet belet hadden. Doen riep hy: Haald my dien Schalk, ik zal hem 't Hoofd doen afslaan en myn Dogter zal ik laten Verbranden. Doen spraken de Verraders: Neen Heer Koning Dood hem niet, want hy is zeer bemind van de Gemeente, maar gy kunt niet beter doen dan hem met een Brief aan de Graaf van Palerne zenden en doen hem daar Dooden, dan blyft u Dogter in haar Eer en gy zult gewroken zyn. Deze Raad dogt den Koning goed en hy liet de Verrader de Brief schryven en de andere zoude om Vivien gaan, maar Vivien kwam hem in 't gemoed. Doen Vivien de Koning gezien had, zo groete hy hem zeer vriendelyk, maar de Koning keerde zyn Hoofd om. Doen Vivien daar een poos gestaan had, begon de Koning te zeggen: Vivien, die ik gehouden heb voor myn Zoon, zoud gy my voor al de weldaaden die ik u gedaan heb, wel een bodschap doen daar myn groot profyt aan gelegen is? Vivien zeide: Wat gy begeerd Heer Koning, dat zal ik doen, al was het om in myn Dood te gaan. De eene Verrader zeide: Vivien zegt van geen dood, want onzen Koning zou liever zyn Kroon verliezen dan u, maar de Graaf van Palerne is wat ten agtere, dat hy onzen Koning schuldig is en om dat gy wel spreken kund, zo dunkt ons dat het niemand beter doen zal dan gy. Doen kwam de andere Verrader met de Brief en gaf ze de Koning en de Koning gafze Vivien, hem biddende dat hy het best daar in doen zoude: Het wolk Vivien hem beloofde. Met deze woorden scheide

Vivien uit het Hof, zonder Oorlof te neemē aan Benfleur zyn Lief, die hy zwanger liet met zyn kind, het welk hy niet wist en is zoo gereist na de Graaf van Palerne. Doen Vivien tot zyn Lief Benfleur niet kwam zo hy plagt, zo treurdeze, zeggende in haar zelve: Waar is Vivien myn Lief, die ik Trouw gegeeven heb, ik dagt dat u eenige verraders zullen bedrogen hebben: Is 't zo, ik zal nimmermeer verbyd zyn: My verwondert of myn Vader hem ook ergens gestuurd heeft, dat moet ik weten. Benfleur dus in het herte denkende en in haar zelve murmurērende, kwam in de Kamer daar haar Vader zat en sprēde met deze twee Verraders. Benfleur haar Vader ziende, riep met luider Stemme Heer Vader hoe hebt gy geleefd met den Edelen Vivien, dat ik hem in het Hof niet zie, zo ik plagt, waar is hy gevaaren? Hebt gy hem doen dooden of verzonden zegt het my? Doen zag de Koning op zyn Dogter en sprak: Lieve dogter wat komt u over om na deze Dief te vraagē? Benfleur dit hoorende, antwoorde met toornigen moed: Vader hoe kund gy zulken woord agter hem zeggen? Gy sprak zo niet doen hy u verlosse van den Soudaan van Perlen en den Reus Broysiu verwon, doen maakten gy geen dief van hem. Toen zeide de Koning, zeer verfloort zynde: ja een dief is het, want hy heeft my Omstolen myn beste Paard en alles dat tot het Paard behoort en nōg veel van myn Tresoor, ik wilde dat ik hem zag hangen en dat het de helft van myn Kroon gekost had. Benfleur zeer bedroef, zynde van die woorden, zeide dan: *o!* Vader, wie dwingt u om al zulke woorden te zeggen, daar gy wel contrarie weet; maar ik denk dat gy hem Gedood hebt, of hem ergens verzonden in zyn dood. *o!* Vader is dat zynen Loon, die hy aan u verdiend heeft doen hy zyn Bloed voor u stortede? doen stond daar een van de snoode Verraders en zeide: Het is beter dat gy zwygt, want hy heeft het aan u zeer wel verdiend duizend dooden te sterven, om dat hy uit was om de Koning zyn

Dogter

Dogter te knikkebillen. Benfleur zeide: Zwygt gy verrader, was Vivien hier, gy zoud niet durven denken het gene gy nu zegt. Doen zeyde ander verrader: zwygt Jongvrouwe, meent gy dat 't u Vader niet weet, wat gy beide bedreven hebt en hoe gy met hem in het Kerftenryk vaaren zoudt en nemen van u Vaders fchat, om daar van te leven en gy overley, als het zaake was dat 'ereen Zoon kwam, dan zoudt het kind *Aymyn* heeten, kund gy dit loochenen? Doen zeide de Koning, wat zegt gy hier op dogter, heeft hy hier den Dood niet wel aan verdiend? Benfleur deze woorden hoorende zeide: Al het gene dat gy daar gezegt hebt is waar en was het nog te doen, ik zou het nog doen: Is zulken vromen Jongeling als hy is, niet wel een Vrouw waard? De Koning dit hoorende, bleef fton zitten ende wift niet wat hy zeggen zou. Doen zeide Benfleur: Heer Vader, om dat gy hem nu verzonnen hebt, zo beloof ik u, dat ik in het Kerftenryk te Eggermont reizen zal en klaagen het zyn Vrienden, die zullen het u zo moede maaken dat gy vreezen zult. Ende met deze woorden is zy weg gegaan. De Koning deze woorden van zyn Dogter hoorende, fcheen hy meer verwoed dan anders en de Verraders wilden hem vertrooften, maar den Koning die nam zyn Zwaard in zyn Hand en floeg den eene het hoofd af en de andere floeg hy dood: En doct floot de Koning Yvoryn de Kamer vast en ging drie dagen en drie nagten op zyn Bed liggen, zonder fchier eten of drinken.

*Hoe Benfleur met haar Kamerling na Eggermont in het Kerftenryk reisden.*

**D**Oen deze Edele Vrouw uit de Kamer gefcheiden was, zo ging zy in haar Slaapkamer, daar zy Dalfin haar Kamerling vond en vroeg hem of hy met haar zou reizen in het Kerftenryk, dan zou zy hem een Graaf maake als zy Vivien gevonden hadden en de Kamerling confenteerden het. Doen fprak Benfleur,

als gy myn Paarden te Water ryd zo zaadeld' er een voor my en een voor u, en laatzte gereed buiten de Poort ftaan dat wy daar haafteylyk me mogen reizen. Terwyl ging zy in haar Vaders Comptoor en nam zoo veel Goud als zy in haar Borsje draagen kon en ging zo na de Portier, die zy een Som van Penningen gaf, zo dat hy de Poorte open deed. Als zy buiten de Poort kwam, vond zy haar Kamerling al bereid met de Paarden: Zy ging'er op zitten en reeden na Ackers en zy was met een Mantel gekleed. Doen het twee dagen geleden was, verwoonderden de Heeren waar de Koning en zyne Dogter zyn mogte. Met een kwam daar een Sarazyn, die van Ackers kwam, zeggende: Gy Edele Heeren, ik heb Benfleur met haar Kamerling zien ryden na Ackers. De Heeren dit hoorende, waaren zeer befchaamt en zeide: Hoe zullen wy 't maaken als de Koning verneemt dat zyn Dogter in 't Kerftenryk is en hoe verfloort zal hy zyn? Zy gingen na des Konings Kamer, daar zy ingelaaten wierden en zeide: Heer Koning, wy zouden u een tyding zeggen, maar wy zorgen of gy u daar in te zeer verflooren zou. De Koning zeide: Gy Heeren, om die tyding hoeft gy hier niet te komen, want ik weetze wel: Gy wilt my zeggen dat myn Dogter weg is, dat weet ik wel, zy heeft het my al verklaart, maar ik hield het voor Vrouwen-klap, en die hier de oorzaak van geweest zyn, zullen het nu niet meer doen. Met deze woorden zaagen al de Heeren op de twee dooden die in de Kamer laagen, Zo peinsden dan de Heeren dat de Koning zeer gefloort moest zyn: Niet te min elk zweeg en zy gingen al te faamen in de Zaal met de Koning Banketteeren.

*Hoe dat Vivien den Brief bragt aan de Graaf van Palerne.*

**N**A dat Vivien van Monbrant gefcheiden was, reisden hy zo lang dat hy in het Graafschap Palerne quam, in de Stad Kortis

faanen, daar doen de Graaf was en hy vroeg aan een jongheer van het Hof: Zou ik de Graaf van Palerne niet mogen spreken, aan wien ik gezonden ben met een Brief van Koning Yvoryn van Monbrant. De Jongheer zeide: wagt een weinig ik zal de bodschap gaan doen aan de Graaf... Doen bevol de Graaf dat men de Bode in zoude laaten komen. Doen Vivien voor hem kwam, deed hy Reverentie zo het betaamde en zeide: zie Graaf van Palerne, de Koning Yvoryn van Monbrant zend my aan u met dees Brief en bid u alles dat hy u doen mag, dat gy den inhoud van dien Brief volbrengt, als gy weder wat aan hem begeerd, hy zal het u niet weigeren. Doen de Graaf de Brief open gedaan had stond daar in geschreven dat de breder van de Brief de Zoon van Buevyn van Eggermont was, die zyne Dogter Rosa gemind had en om dat hy hem zeer lief had, zo zond hy hem een van de Kinderen om'er zyn Leed aan te wreken dat hem gedaan was en dat hy hem Dooden zoude, want hy de Heidenen veel meer kwaad doen zoude, dan zyn Vader ooit gedaan had en meer andere woorden die daar in stonden. De Graaf dit hoorende, zeide tot Vivien: Jongeling wat hebt gy de Koning Yvoryn misdaan, dat hy u hier zend om te dooden en gy zo lang met hem gewoont hebt. Daar op antwoorde Vivien: De mislaad die ik hem gedaan heb, dat is, dat ik hem verloft hebt uit de Handen van de Soudaan van Persen en om hem en zyn Dogter te beschermen, heb ik de Reus Broyfin verlaagen: Dit is al het kwaad dat ik hem gedaan heb; Maar gaf Godt dat hy my zo na was dan gy zyt, ik zou hem wel beloven dat hy niemand meer Verraaden zoude. Doen zeide de Graaf: U Vader heeft my veel spyt gedaan, dat zult gy vergelden en hy bevol dat men hem in de Kerker leggen zoude. Vivien in de Kerker gaande en de twee die hem leidden, gingen mede beneden in de Kerker en terstond slak hy de eene dood en de andere dwong hy dat hy hem de Sleutel geven moest. Doen Vivien de Sleutel had, zo

sloeg hy de andere Dood en sloot de Kerker toe, van binnen en bleef daar dien nacht in. 't Is te weten dat Koning Yvoryn, die zyn Dogter weg was terstond des avonds ook kwam ryden, doen Vivien des Morgens Gevangen was: dit laaten wy hier. Doen Bensleur met haar Kamerling lang gereift had, zo is zy ten laastten binnen de Poorte van Eggermont gekomen. Het volk liep zeer om haar te zien, want zy was zeer schoon op de Turksche manier gekleet. Ten laastten kwam de maare zo verr', dat zy gebragt wierd voor Druwane, die vragden haar van waar zy kwam en waarom zy kwam. Bensleur antwoorde: Genaadige Vrouw, mag ik spreken met oorlof? Ik ben des Konings van Monbrands Dogter, by welke Koning lang gewoont heeft een Jongeling die Vivien van Eggermont heet, die myn Vader gebragt was en het is wel twintig jaaren geleden. Nu is het zo ver gekomen dat hy my ontgaan is. Druwane dit hoorende en verblyd zynde, zeide: welleskom moet gy zyn, want dit is de eerste tyding die ik van myn Kind Vivien gehoord heb. Doen Bensleur hoorde dat Vivien daar niet was, beklaagde zy hem zeer, zeggende ô! Vivien myn Alderlieffte, ik meende u hier te vinden, maar gy zyt hier niet, wat zal ik Arm en Ellendig Wyf nu gaan beginnen? Druwane zeide: Treurt niet myn beminde Dogter, want ik zal u houden of gy myn Natuurlyke Dogter waart en niet lange daar na of zy gelag van een jong Zoon, die Aymyn geheeten wierd, also het overlegen was van haar beide.

*Hoe dat Vivien uit de Kerker kwam met geweld.*

**D**Oen den Dag begon te komen, nam Vivien de Sleutel en deed de Tooren open, ende vond hem zelve in een groote Zaal. De Koning Yvoryn en de Graaf van Palerne waren t'saamen in een Kamer en Koning Yvoryn sprak: Ik had niet gedogt dat gy dien Boeve zo lang gespaart zou hebben, die my zo veel schande gedaan heeft, want hy heeft myn

Dogter gekniktebild, en z'is hem na gereift in het Kersten ryk met veel goud, aldus meende ik dat gy hem Gedood zou hebben, dan had niemand geweten waar hy gebleven was. Doen sprak de Graaf: Heer Koning zyt te vrede, ik zal myne Knechten zenden om hem te haale en te doode. Vivien dit hoorende, sprong in de Kamer en sprak: Gy valschen Verraader vind ik u hier? zend om my niet, ik zal wel komen en met een sloeg hy Koning Yvoryn zyn flinke Arm af en de Koning vlood weg in een andere Kamer. De Graaf dit ziende, wilde hem te weer stellen, maar hy wierd van Vivien Gedood. Doen Vivien hem daar alleen bevond, trok hy aansonds de Graaf zyn Kleederen aan en zyn Wapen en ging als of hy Vivien gezogt had. Doen kwam de Koning Yvoryn hem tegen, met veel Heidenen en hy meende dat het de Graaf van Palerne was en hy zeide: Hoe mogt gy van het Hof geraaken, laat ons hem gaan beleggen in de Kamer. Doen zeide Vivien: Ik meen dat hy daar niet is, maar gaat gy-lieden na de Kamer, ik zal gaan uit ryden en bezien of hy gevloden is. Doen nam Vivien het alderbeste Paard en sprong'er op en sloeg het met Sporen en reed al zyn best uit de Stad. De Koning Yvoryn bevol de Heidenen, dat zy Vivien in de Kamer zoeken zouden. Als de Heidenen in de Kamer kwamen, zo vonden zy daar de Graaf van Palerne verslaagen en riepen met luider stemmen, al verraaden, al verraaden. Doen vraagde de Koning: Wat is daar te doen? De Heidenen spraaken: Heer Koning, Vivien heeft de Graaf van Palerne vermoord, hy heeft zyn Kleederen en de Wapenen aangedaan en is zo weg gereden. De Koning dit hoorende, vlog hem zelve by het Hair, en zwoer op zyn afgoden datze hem niet geholpen hadden uit zyn last. Doen Vivien dit perykel des Doods ontgaan was, reed hy na Spagnien, aldaar vond hy de Koning Antenor van Spagnien en groete hem zeer Eerwaardelyk. De Koning van Spagnien sprak: Jongeling wat is u belieste en begekte dat gy hier komt? Alsdan antwoorde

Vivien de Koning: Heer Koning ik ben een Ridder van Avontuuren, die dienst zoekt, om een Penning te winnen. Doen sprak de Koning Antenor: Hoe is uw Naam? Vivien sprak: Ik ben geheeten Vivien van Monbranc en de Koning Yvoryn is myn Vader. Doen zey de Koning: Ik hoor wel dat gy Vivien zyt, die de Reus Broysin versloeg, gy zult by my onthouden zyn: dus Vivien zeer blyde was.

*Hoe Malegys aldereerst 't Paard Ros Beyaard vond en hoe hy zwoer dat te winnen, als by daar na ook deed.*

**A**Ls het op een tyd eens lustig Weer was, dan ging Malegys en Oriande t'saamen wandelen zo lang, dat Malegys tusschen twee Bergen een dompinge van Vuur zag, daar hy zeer over verwonderden, niet wetende wat het beduiden mogt en hy sprak tot Oriande: Wat mag die dompinge van het Vuur beduiden tusschen die twee Bergen? Oriande sprak: 't is Vulcanus Duwarte, daar de Vyand Ramas een van de Felste Paarden bewaard dat ooit de Zonn' bescheen, want de vyand in de gedaante van een Serpent genereerden het aan een Dromedaris, het heeft veel Serpentes die het bewaaren. Malegys, groote begeerte hebbende om dat Paard te zien, zwoer dat hy het krygen zou, of daar voor Dood blyven. Dus sprak Oriande: Lief laat het vaaren, want daar is zo menig Edelman voor gebleven, om dat het zo vol Fenyn en Serpentes is. Malegys sprak: Al die leeven, zullen my daar niet af raaden, al wilt ik dat het myn Lyf kosten zou, zal ik het Avontuuren. Doen zeide Oriande: Al waar gy zo sterk als Samson, gy zoud het niet konnen winnen. Malegys zeide: Al kwam een Engel zelf uit den Hemel, hy zou my niet verbidden, dus wilt gy my vriendschap doen, zo zegt'er my niet meer af; ende doen ging hy te Roofseleur om hem te wapenen. Antenor de Koning van Spagnien, wiens Vrouw gestorven was, had een Ambassaad ge-

zonden, om de schoone Oriande te hebben en te Trouwen tot zyn Koningin, maar het wierd hem ontzeid. Doen vergaaderden hy veel volk om Oriande met kragt te winnen, daar Vivien Kapiteyn-Generaal af was en zyn zo gereist na Rootzefleur, brandende en blaakende en dooden alles dat zy vonden. Malegys gewapent zynde, verschip hy hem gelyk Satan, dat Ramas Broeder was, mids dat hy Satan bezwoer, die hem zyn Figuur toonde en zo conterfytte hy hem zelve. Doen Oriande Malegys in de Kamer zag komen, zo meenden zy dat het de Duivel was en wierd roepende met luider stemme: Malegys liet gy wilt my begeeven, nu komt de Duivel en wil my vernielen: Ach wat zal ik beginnen? Met een vielen haar de traanen uit de Oogen. Malegys dit ziende, had medelyden met haar, zeggende: Lief, kend gy my nu niet, die u altyd zo trouw heeft bygestaan. Doen stond Oriande op en sprak: Zyt gy 't Malegys. my dunkt dat gy een Duivel gelykt. Malegys wierd Lachende en sprak: o! Oriande, kend gy Meester Malegys konsten nog niet? ik heb Satan Ramas Broeder bezwooren, die my gezegt heeft in wat maniere ik Ramas bedriegen zoude, daar door hoop ik dat Paard te krygen, ik heb my met Harnas voorzien, om de Fenynige Beesten te wederstaan en ook om het Paard te bedwingen. Doen sprak Oriande: Die u deze konsten geleerd heeft die zal u het Paard wel doen winnen. Met deze woorden kwam de Schipper die Malegys op het Eiland voeren zou en zeide: Meester Malegys als gy belieft te vaaren op het Eiland zo komt, want alles is gereed. Doen sprak Malegys: als het u belieft Schipper zo wil ik mé vaaren, want ik verlang nittermaaten zeer om dat Paard te krygen: Aldus oorlof Lief, ik wil van u scheiden, want het is al meer dan tyd. Als Oriande dit zag, zey zy met bedrukte Herte: Malegys Lief ik moet het u confentreen, dog het is my zwaar te lyden dat ik van u scheiden moet, maar de Heer van hier boven moet u bewaaren. Doen ging Malegys

in 't Schip en reisden over na het Eiland van Vulcanis. De Koning van Spagnien al dieper in het Land komende, brandende en blaakende tot dat zy kwamen voor Rootzefleur en daar sloegen zy haar Tenten en Pavilioenen voor de Stad. Och hoe bedrukt was Oriande, doen zy zulke Leéger voor de Stad zag en zy had geen troost, want Malegys was weg, Meester Jork en Meester Baldaris troosten haar zoo zy best mogten. Binnen dezen tyd vergaaderden de Koning van Spagnien, de Koning van Grenaten en Vivien, zy hielden onderlinge Raad, wie den Ambassaad wezen zoude. Doen stond den Koning van Grenaten op en sprak: Niemand zal die last beter bewaaren, dan u Generaal Kapiteyn Vivien, want hy is wel ter Taal en beleeft in 't spreken. Dien Raad dogt al de Heeren goed. Doen sprak Koning Antenor: Vivien wat zegt gy, zou gy in de stad willen reizen en eiffchen Oriande ten Wyve, en als zy het weigeren, dan zult gyze eiffchen te vuur en te Zwaard. Doen zeide Vivien: Heer Koning ik dank u voor de Eer die gy my doet, en ik hoop u Eer daar in zo te bewaaren, dat men geen schanden daar van spreken zal. En met een zo nam hy oorlof en reisde na de Stad Rootzefleur. Vivien voor de Poort komende, stak zyn hand op, tot teken dat hy sprake van haar begeirde. De Portier alsdan vraagde wat hy begeirde? Vivien antwoorde: ik moet hier binnen de Stad zyn, want ik ben gezonden als Ambassaad aan de Vrouw van dezen Landen. Den Portier zeide: Gy moet daar buiten blyven, want het is niet geoorloft dat wy iemand inlaaten zonder consent van de Vrouw van de Heeren, maar wagt hier een weinig, ik zal oorlof vraagen. De Portier ging in de Kamer daar Oriande, Meester Baldaris en Meester Jork waaren en hy sprak: genaadige Vrouw, daar is een Ambassaad voor de Poort, die binnen begeird te zyn, hy zegt dat hy belast is met een zaak van den Koning van Spagnien. Doen zeide Meester Baldaris: laat hem inkomen om te hooren wat hy te

zeggen heeft. Terwyl dat de Portier Vivien in lier, zo ging men een schoone Troon beryden met Tapyten en gulde Laakens en nog twaalf Stoelen, ook zeer kostelyk vercierd en aan elke zyde van de Throon stonden zes Zetelen. In den Throon zat Oriande zeer kostelyk, die eer een Goddin schein te zyn dan een Mensch. In de andere Stoelen zaaten de Raads-lieden, Meester Baldaris aan de eene zyde en Meester Jork aan de andere zyde.

*Hoe Malegys de Duivel Ramas bedroog en hoe by het Paard Ros Beyaard wan.*

**D**oen Malegys in de Duwiere in de ingang gekomen was, ontmoete hem de Duivel Ramas, zeggende: Zyt gy het lieven Broeder Satan (want Malegys had hem als een Duivel gekleed) die zoo veel jaaren hebt bedwongen geweest van Koning Salomon, hoe zyt gy los geraakt? Malegys greep hem in zyn Armen en wierp hem tegen de Aarde. Dan sprak Ramas: Wel Broeder Satan is dit de Broederlyke Liefde die gy my nu bewyft, daar wy zolang malkanderen niet gezien hebben. Malegys sprak Zo stout niet dat gy u verroert, of ik zal u bedwingen gelyk u broeder bedwongen is. Dan riep de Duivel Ramas, zyt gy daar Salomon, gy verrader, zoekt gy my ook gebonden te houden? Malegys sprak: ik ben Salomon niet, maar ik zal u hier houden liggen met myn conjuratien, tot dat ik Ros Beyaard gewonnen heb. Toen riep Ramas: vermaledyd zy de ure doen gy hier kwam, want ik hoor wel dat gy Malegys zyt. Doen bevol Malegys hem dat hy daar blyven zou en hy ging voort. Doen Malegys in de ingang van de Duwieren was, zo waaren al de Serpentes in oproer door het roepen van de Duivel Ramas, zo dat zy alle by een vergaderde, Fenyng spouwende, als die zyn Dood begeerden. Malegys al dit gespuis ziende, sloeg zyn Oogen ten Hemel waar en bad Maria, de Moeder Gods, dat zy hem wil bystaan, want hy was in groote nood, de Ser-

penten kwamen aan om Malegys te verderven en te vernielen. Malegys dit ziende, trok zyn Zwaard en stelden hem vroomelyk te weer, staande altoos lustig toe, also dat hy veel Serpentes versloeg, maar het siep niet, want hoe veel dat hy'er versloeg, het getal verminderde niet, zo dat hy zeer bedroeft was. Hy stond zo lang en vogt dat hem het Zweet aan alle kanten allep, ten laatste kwamen daar zo veel Serpentes op hem, dat hyze niet wederstaan kon, en hy viel in Onmagt. De Schipper dit ziende, liep terstond in zyn Boot en stak van het Land, hy was in korten tyd aan Rootzeleur; maar het Leeger van de Sarazynen lag daar, en hy kon niet wel aan het Land komen. Doen Oriande de Boot en de Schipper zag, vroeg zy waar zyn Meester was? De Schipper antwoorde: Beminde Vrouw hy is'er gebleven, ik zag hem voor de Serpentes nedervallen. Oriande zeide: ik weet zeer wel dat hy niet Dood is, maar het is een flauwte die hem overgekomen is. Doen riep zy: Waar bent gy Spiet? Gy zult met de Schipper vaaren in het Eiland en draagen Malegys u Meester dezen Drank, om hem daar mede te conforteren: Zy bevol hem ook om te zeggen, hoe datze van de Heidenen belegerd was ende hoe dat Meester Jork en Meester Baldaris gevangen waaren en dat ze hulp moest hebben, of zy zou de Stad moeten overgeven. Spiet beslofde dit al-te-saamen te doen en ging door 't leeger na het Schip. Doen hy in het Leeger kwam, zo zag hy daar een schoone Pot Wyn staan, die hy met hem nam en siep'er mede na 't Schip. De Heidenen zaagen hem wel loopen met een pot, maar konden het niet beletten, want hy liep zo snel of het een Hert was. Binnen deze Tyd zo is hy in het Schip gegaan en was terstond aan het Eiland, hy ging uit het Schip in de Duwiere en vond zyn Meester daar deltyk mismaakt zitten, hy ging terstond en ontbond zyn Helm en hy gaf hem dien Drank te drinken, die hy mede gebragt had en terstond bekwam hy van de onmagt. Doen hy zag wat

verkwikt had, zo vroeg Malegys aan Spiet, waar hy aan de Kann' gekomen was? Spiet antwoorde daar op: Ik hebze de Koning Antenor van Spagnien afgenomen, die te Rootzeffeur voor de Stad leid en hy begeirt Oriande te hebben, of de Stad te verderven. Malegys zeide: Wat, zou die Hond myn Lief begeire, mag ik deze reis te boven komen, ik zal het haar alzo loonen, datze grouwen zullen datze my ooit zaagen: Maar hoe is het met Meester Baldaris en Meester Jork? Spiet antwoorde: Zy zyn beide gevangen en Oriande bid u dat gy u haasten wilt, eer dat de Koning haar de Stad afwind, want zy zyn lang belegen geweest en zy zullen van honger moeten sterve. Malegys dit gehooft hebbende van Spiet, zo ging hy dieper in de Valeyē, daar het Ros Beyaard in stond, tusschen twee Bergen. Toen Malegys dit Paard zag, verwonderden hy hem zeer: Hy kwam met een groote Handstok en ging tot Beyaard en sprak: ô! Gy felle beest ik zal u bedwingen, of het zal aan myn kragt falieren. Beyaard sloeg zo vreeffelyk agter uit, dat een iegelyk daar af grouwen moest. Malegys zag voor hem zo hy best mogt, slaande en smyende altoos met zyn Handstok, dat hy ten laafften in stukken sprong. Toen was Malegys beschaamt en hy moest agterwaards treden. Spiet dit ziende, daar hy boven op de Berg lag, riep met luider Stenme: Meester Malegys verslauwt u niet, want ik heb hier Handstokken genoeg. Doen zeide Malegys: ô! myn getrouwe Knecht, brengt my dog een Handstok of ik zal schandelyk moeten wyken. Toen riep Spiet: Meester ik betrouw my niet om by u te komen, maar ik zal u een Handstok van verre toewerpen. Malegys dit hoorende, wierd zeer lagchende en hy nam de Handstok mede en ging na Beyaard: 't Ros dit ziende dat Malegys weder kwam, begon hy te slaan ende te brieschen dat het eer een Duivel scheen te zyn dan een Paard. Malegys zeide: ô! felle Beest, al gelaat gy u zeer sel, ik zal u matten of hier sterven. Met een ging hy Beyaard ster-

kelyk bevegten, dat het hem niet wist te berge. Beyaard ziende dat hy zo zeer bestreedē was, sloeg met zulke groote kragt agter uit, dat hy Malegys den Helm affloeg en Malegys viel ter neder. Toen nu Malegys hem zonder Helm bevond, stond hy op vander Aarden en ging Beyaard weder Vromelyk te gemoet als een stout Ridder. Toen Beyaard dit zag, knielden hy als of hy Gratie van hem begeerden. Malegys dit ziende, ging wat naader en hy streek hem over zyn Rug en toonden hem vriendschap. Doen stond hy op en bleef stil staan. Toen Spiet zag dat het Paard overwonen was, kwam hy van de Bergen bragt een Breidel, die Malegys had laaten maaken. Malegys breidelde het en sprong 'er op en sloeg het met Sporen: Toen ging het zoetelyk daar hy begeirde, of het bereden was.

*Hoe Koning Yvoryn van Monbrant vergadering maakten om na Eggermont te komen.*

**D**E Jonge Graaf van Palerne was blyde dat hy zyn Vaders dood wreken zoude en vergaderden zesthien duizend mannen, daar hy mede na Ackers reisden. Doen zy by een waaren, zo zeide de Koning Yvoryn: gy Graaf van Palerne, die u Vader zo deirlyk verloren hebt van de Verrader Vivien, die myn Dogter Kersten gemaakt heeft en met hem gevoerd in 't Kersten ryk, om welke schande te wreken, zo heb ik veertig duizend mannen vergaderd, zo datze wel vreezen mogen. De jonge Graaf zeide: ik zal myn Vaders Dood zo wreken, dat men daar af zal weten te zeggen. Doen kwam daar de Caliphe van de Synagogen, vermaanende dat zy de God Bessap (die Patroon in Ackers was) sacificie doen zouden. het welk zy al te saamen deelen. Als Malegys Beyaard gewonnen had, zo zwom hy 't water over met het Paard, dat wel een myl breed was. Doen Malegys aan Land was, verwaagte hy Spiet. Als Spiet met de Schipper kwam, zeide Malegys: Spiet myn getrouwe Kamer-

ling, nu is de tyd dat ik meester Jork en Baldaris verlossen zal en gy zult Ryden op Beyaard na de Stad en zeggen dat ik komen zal. Doen zeide Spiet: Het is my niet mogelyk het Paard te dwingen, want begint het te springen ik zal moeten vallen, om dat myn Beenen te kort zyn om 't Paard te bevangen; maar wat hy zeide het hielp niet, hy moest op Beyaard ryden. Als hy op Beyaard gezeten was, verschudde hem het Paard en Spiet vielder af en zeide: ziet meester hy verschud hem maar eens en ik lig al in het zand. Doen greep Malegys zyn Stok, zeggende: hoe Beyaard! wilt gy myn handelinge weder proeven, ik zalze u wel laten proeven. Beyaard neigde met zyn Hoofd in teeken van peis; Malegys zette Spiet op het Paard en Spiet reed na de Stad. Oriande lag op de muur en liet de Poort open doen. Zy vroeg aan Spiet, waar dat zyn meester was? Hy antwoorde: dat hy meester Jork en Baldaris zou gaan verlossen uit de Gevangenis van de Vyanden, eer hy in de Stad kwam, maar hy zou schielyk t'huis wezen. Oriande was zeer verblyd van deze woorden en het gemeene Volk kwam geloopt om dat groot en vervaarlyke Paard te bezien. Doen Spiet in de Stad was, zo had Malegys hem verkleed als een Arm kreupel man en was Verschaapen in de gedaante van honderd jaar, met een lange baard, kreupel en mank gaande, en kwam zo in het leéger der Sarazynen, tot voor in de Tent van Koning Antenor van Spagnien en hy zeide tot de Koning al zugtende: Heer Koning, u God Mahomet, wiens Bode ik ben, heeft my aan u gezonden als een die zeer op u gestoort is. De Koning en Vivien dit hoorende, verwonderde haar zeer. Malegys zeide: ik zeg u nog eens dat gy vergaan zult en al u Volk zal hier voor de Stad dood blyven, zo gy niet weg en reist, want Mahomet heeft deze Stad nitverkoren met al het Volk dar'er in is Vivien dit hoorende zeide: Heer Koning het is zeker Boevery en Tovery, want al wat in de Stad woond geneert hun met Tovery. Als Vivien

dit gezeid had tot de Koning, zo antwoorde hy en zeide: Jonker Vivien gy zegt waar en al is het dat Mahomet my ontbied, zo zal ik niet weg reizen voor dat ik mynen wil heb. Doen zeide Vivien, zoo zal ik ook niet doen voor dat ik myn schaade vergoed heb. 't Is te weten dat Vivien eens voor de Stad twee Valken liet vliegen en de eene ontvloog hem in de Stad, het welk hem zeer speet. Toen Malegys zag dat zy na zyn Woorden niet hoorden, zo las hy een Bezweiring, dat zy allemaal gelyk bleeven staan met den mond open, blaakende met de Oogen of het Sterren geweest hadden. Terwyl dat zy dus stonden, zo ging Malegys in de Tent daar meester Baldaris en meester Jork gebonden zaaten. Hy maakte ze los en zeide: Gy notabele Meesters, laat gy u beide aldus binden en vangen, zoud gy niet een Experientie leézen en u helpen uit de handen uwer Vyanden. Meester Baldaris zeide, dat zy geen konsten hadden daar zy hen mede behelpen mogten. Doen antwoorde Malegys: Laat ons gaan, Goddank, ik heb nog zomwige konsten, om my zelven daar mede te behelpen. Doen vroeg meester Jork: Waarom hebt gy u zo veranderd? daar op antwoorde Malegys: ik heb het gedaan, om dat ik de Heidenen daar mede meenden te verschrikken en dat zy weg zouden ruimen, maar zy wilden het niet gelooven en dus heb ikze met myn conjuratiën gestilt dat geen van alle haar veroeren kan, Aldus gaan wy haastelyk, ons zal niemand toespreken. Aldus gingen deze drie meesters na de Stad Rootzesseur, daar zy vriendelyk ontfangen wierden van Oriande en van de Gemeenten, want hen lieden dogt dat niemand hen deiren mogt. Doen deze Meesters in de Stad gekomen waaren, ging Vivien tot de Koning Antenor, die zag of hy van de Waareld verscheidene had geweest en hy wierd in hem zelven lagchende en denkende wat proper konst is dit om te zien! ziet dit volk staan! als nu onze Vyanden uit kwamen, zouden zy ons vermoorden zonder tegenweir;



hy trok de Koning en zeide, Heer Koning, wat Duivel bent gy doof, hoord gy niet, u gevangenen zyn u ontvoert. Wat Vivien riep; de Koning die bleef gaapende staan, gelyk een zot mensch. Ten laatten trok Vivien zo lang, dat hy hem deed ontspringen of hy uit zyn slaap ontsprongen had en zeide: Waar is de bode van Mahomet? ik wil gaarne vertrekken, want als Mahomet my nog meer Plaagen toe zend, zo zullen wy hier allemaal blyven. Als Vivien dit hoorde, zo wierd hy lagchende om de Koning zyn woorden ende zeide: Heer Koning zyt gy al zo oud geworden en kan men u nog bedriegen? Het was een Toveraar en hy heeft beide u gevangenen weg gevoerd. Doen wierd de Koning zo verstoort dat hy zyne Kleederen verscheurde, hem zelve en zyn Goden vervloekende. De Koning ziende dat zyn Volk nog zo bleef staan, wierd zeer gram en zeide tot Vivien: gaat voor de Stad en eischt dien Toveraar te Camp Lyf om Lyf en is het dat hy u of my verwint, zo zal ik weg trekken met myn volk en word hy verwonnen, zo zal hy my de Stad laten ende ik zal Oriande tot myn Wyf nemen. Toen Vivien van de Koning gescheiden was en na de Stad ging, zo zeide hy in zig zelve: ô! wee myn Arm Katyf, wat zal ik maaken dat ik dus Oorlogen tegen het Kersten Volk en zelf Kersten ben, hoe zal ik het voor Godt verantwoorden. Aldus fantaseërende, is hy voor de Poort der stad gekomen, daar Malegys op de muur lag met Oriande en hy riep: Malegys vroeg wat hem beliefd? Vivien antwoorde: Koning Antenor van Spagnien begeerd en eischt die Toveraar, die beide zyn gevangenen Dieflijk onthaalt heeft, om tegen hem te Campen Lyf om Lyf in deze maniere: is het dat ik of de Koning verwonnen worden, zo zal de Koning met al zyn Volk van hier trekken en is het dat de Koning u verwint, zo zal hy de stad en Oriande hebben tot zyn wille. Doen zeide Malegys: ik ben de man die de gevangenen verlost heeft

en om dat gy de Camp eischt, zo ontfang ik de Handschoen van u Persoon, dat ik de Camp zal doen binnen morgen dien dag. Doen Vivien hoorde dat hy de Camp doen zoude, zo zeide hy tot Malegys: Nadien dat gy de Camp doen zult, zo begeir ik dat gy alle Toverye agterlaaten zult. Malegys dit hoorende, wierd zeer lagchende en antwoorde hem: zorgt daar niet voor, want als ik myn konsten wiide toonen, zou ik u al te saamen wel kunnen doen verzingen. Vivien zeide: Nu komt dan morgen, ik zal u daar dan verwagten. Met een reed hy na het leéger en vertelde de Koning Antenor hoe hy de Camp aangenomen had, gelyk als hier voorn gezeid is.

*Hoe dat de Koning Yvoryn voor Eggermont kwam.*

**A**Ls nu de Koning Yvoryn ende de jonge Graaf van Palerne tot Ackers vergaderd waaren, alzo voorgefchreven is, zo zyn zy te schepe over gereift in het Kersten ryk, brandende en blaakende, en vermoorden al'tgeen zy vonden, tot datze kwamen voor de Stad van Eggermont, daar zy haar Tenten en Pavellioenen neder sloegen. Die van binnen kwamen dikmaals de Poort uit en sloegen de Koning veel volk af, desgelyks deed ook de Koning. Och hoe bedrukt was de Edel Vrouw Druwane, doen zy al dit volk voor de Stad zag liggen en zy had geen bystand daanze haar op kon verlaaten, want zy had vernomen dat Buevyn haar man gevangen was van Karel Moncler. Denkt in wat grootelust dat Bensleur was, toen ze haar Vader voor de Stad met zo veel Volk zag liggen, die al haar neder Dood begeirden, och hoe dikwils verzuchte zy ende zeide: ô! Vivien Lief waar zyt gy? waar moogt gy blyven? och waer gy nu hier, gy zoudt ons wel verlossen, &c. Toen het dag wierd en de Wagier zyn Hoorn geblaazen had, is Vivien opgestaan en heeft hem gereed

gereed gemaakt om den Camp te doen tegen Malegys. Als Vivien gereed en wel voorzien was, ging hy in Antenora Tent, die hem aldaar gekleed had en ook bereid was om zelfs den Camp te doen. Vivien zeide tot de Koning Heer Koning van Spagnien, wiens Dienaar ik ben, ik wil by uwer genaaden na het kreyt. Doen de Koning zag dat Vivien bereid was, om den Camp te doen ter Eeren van hem, zo zeide hy: *o* Vivien van Monbrant, de Koning van Monbrants Zoon, hoe zal ik 't tegen u kunnen verdienen, de deugd en vriendschap die gy my bewezen hebt en nog bewyft, om dat gy u leefven voor my wilt gaan zetten. Maar ik heb andere gedachten, ik wil de Camp zelfs gaan doen en blyft gy in rust, is het dat ik verflagen werde, zo geef ik de Kroon u hier over voor alle myn Heeren als geweldig Koning van Spagnien. Gy Heeren, wat zegt gy daar toe, zyt gy niet bereid om Vivien te ontfangen als geweldig Koning van Spagnien? Daar de Heeren op antwoorden en zeiden, datze niemand anders begeirde dan Vivien en zy zeiden hem Manschap toe also 't behoorden. Doen Vivien dit hoorden van de Koning en al zyn Heeren, heeft hy haar zeer bedankt zeggende: Edel Heer Koning wat is het dat gy zegt? gy maakt my beschaamt, hoe zou ik u Kroon ontfangen, het welk ik nimmermeer doen zal, maar aangaande de Camp, die ik aangenomen heb, zo zal het u believen Heer dat ik hem voor u doen zal, het was een eeuwige schande dat gyze deed, want men zou my na zeggen dat ik verwaart was en ik heb hem ook zelf in Persoon aangenomen. Is het dat ik de Camp zelfs niet doen mag, zo en zal ik nimmermeer het Harnas aandoen en ik zal gaan doelen dat men niet weten zal waar ik gebleven ben. De Koning dit hoorende, ging met zyn Heeren in de Tent en zeide: Gy Heeren, gy hebt deze woorden van Vivien gehoort, wat zegt gy 'er toe, wil ik hem de Camp laten vegten of niet: De Heeren zeiden allemaal, dat men Vivien de Camp zou laten doen.

Doen ging de Koning Antenor met zyn Heeren tot Vivien en gaf zyn magt over en stelden hem in zyn Steden. Toen nam Vivien Oorlof en reed na het krypt. Binnen deze Tyd heeft Malegys zig zelf ook bereid om te Campen en doen hy hoorde dat zyn wederpartye in het krypt was, zo ging Malegys tot Oriande en zeide: *o* Oriande, myn uitverkooren lief, nu is het Tyd dat ik Campen moet, maakt u nu gereed om te zien hoe dat het vergaan zal. Oriande dit hoorende, verzugte haar en zeide: *o*! Malegys Lief ik meenden nu voortaan in Vreugden met u te leven, maar het is nu op het alderkwaast. Malegys zeide: Heb ik dat Ros Beyaard verwonnen, ik zal wel een Hond verwinnen. Met een reed hy na het krypt.

*Hoe Vivien Campen tegen zynen Broeder.*

Vivien, die eerst in het Veld was, verlangde zeer waar dat zyn Campioen blyven mogt en dus fantaseerende is Malegys komen reyden. Doen zeide Vivien tot Malegys: ik meende certein dat gy agter gebleven zou hebben om dat gy zo lang taardeerden. Doen zey Malegys: *o* Gy onzalige, het had voor u een Zalige Uure geweest had ik agter gebleven, want dan zoud gy van myn hand niet Gestorven hebben. Doen zeide Vivien: Wy zyn hier niet gekomen om te kyven, maar om te Campen aldus laat ons beginnen daar wy om gekomen zyn, en hier mede scheiden de Heeren van malkander en elk Reed na zyn Tent op 't einde van zyn krypt. Oriande die in Malegys Tent was, had daar een kostelyk Banket bereid van alderhande Speceryen en Kostelyke kruiden en van de beste wyn die zy daar krygen kon, daar Malegys een weinig van nam om het Hert te sterken. Ten laastten staaken de Herauten de Trompetten, dat elk zyn beste doen zou. De Koning Antenor van Spagnien gaf Vivien zelfs de Lancie in de hand, toe een reeken dat hy den Camp voor hem deed.

Desgelyks gaf Meester Batdaris de Lancie aan Malegys in zyn hand: De Herauten sloegen nog eens en met dien slag slak elk zyn Paard met de sporen en reeden op malkanderen met zulken groote Nyd, dat zy beide ter Aarde vielen, Man en Paard: Die steek kwam over beide zo groot en met zo grooten kragt dat zy beide voor Dood laagen en de Paarden ook, want men moest ze uit het Peik slegen. Och wat groote droefheid had Oriande toen zy haar Lief zag liggen tegen de Aarde en zy is gegaan tot Malegys, zy heeft hem de Helm ontbonden en de Mond open gebroken en heeft hemeen zonderlinge kraid gegeven, zo dat hy begon te blaazen en Afem te geven. De Koning Antenor ziende dat Oriande zelfs haar Camp dan consenteerden, zo is hy ook gegaan tot Vivien en heeft hem den Helm los gedaan. Terstond als hy Lugt had, schoot hy op of hy uit de Naap ontsprongen had en zag Malegys nog ter Aarden liggen: hy bedankte de Koning zeer voor de bystand die hy hem bewezen had. Hier en-tusschen is Malegys ook by gekomen, die Oriande zeer bedankte. O! Malegys ziet hier Vivien u Broeder, die de Dood verdiend heeft tegen u, om dat ik u Dood zo zeer gezocht heb. Malegys dit hoorende, greep hem in zyn Armen, kussende hem en zeide: O! Myn uitverkoren broeder om wien dat ik zo zeer verlangt heb, zou ik u nu Dooden, al hebt gy myn dood gezogt, ik heb myn best daar om gedaan aldus zo is het u vergeven. Malegys en Vivien gingen hand aan hand tot in de Tent daar Oriande in was, en Malegys zeide: O Lief, sefteert tog myn lieve Broeder, die ik nooit meer gezien heb. Oriande dit hoorende vloog hem aan den Hals ende heeft hem vriendelyk gekust, zeggende: welkcom moet gy zyn Broeder van myn Lief, die ik zo zeer begeerd hebbe om te zien. Vivien beschaamt zynde heeft haar zeer bedankt. Doen vroeg Malegys hem: Of hy altyd by den Koning van Spagnien Gewoond had? Vivien antwoorde en zeide: ik heb altyd gedient by

de Koning van Monbrant, die my gehouden heeft voor zyn Zoon: en op een Tyd kwam de Soudaan van Perfen met een groot Leger en met de Reus geheeten, &c. Hy ging vertellen hoe hy de Reus verfoeg en hoe hy verzonden was aan de Graaf van Palerne en zo al zyn Avonturen: Daar Malegys hem zeer over verwonderde.

*Hoe Malegys en Vivien haar Bataillie ordonneerden, om Koning Karel van Frankryk te bevegten, met haar Oom de Graaf van Moncler.*

**D**Oen Malegys en Vivien by haar Oom, de Graaf van Moncler, gekomen waaren met Ros Beyaard, zo wierden zy daar wel ontfangen en de Graaf deed aan haar zyne klagt, hoe dat Koning Karel hem beleegen had om dat meester Jork myn Broeder u meester Malegys bestond en dat wil hy op my wreken: Hy heeft my veel Volk afgeslagen en u Vader heeft hy Gevangen. Malegys zeide: Oom weest te vrede, wy zullen zyn Verraders also tracteeren, dat hy bly zal zyn dat hy hem uitlaaten zal, of ik zal hem (altoos) met kosten wel uit krygen. Desgelyks zeide Vivien, dat hy hem verlossen zou of daar voor Dood blyven. De Graaf van Moncler was zeer verblyd en hy zeide tot haar: Myn lieve Neef, het is Morgen den dag dat wy Koning Karel Stryd moeten leveren, hoe zullen wy best ons Bataillie stellen en ordoneeren? Doen zeide Malegys: is het dat u-lieden belieft, zo zal ik de Bataillie stellen, dat gy daar Eer van hebben zult. De Graaf zeide: Malegys, lieve Neef, wat gy daar in doet daar ben ik mede te vrede, want ik ken u daar kloek genoeg toe. Doen zeide Malegys: Wy zullen ons Volk deelen in drie troepen, waar af ik de eerste Troep geleiden zal, de ander zal myn Broeder Vivien gleiden, en de derde Troep zult gy, Heer Oom zelfs geleiden. Deze raad dogt al de Heeren goed en elk maakten zyn Harnas

gereed en Wapende hem. Doen zy bereid waaren om te vegten zo wierden de Poorten open gedaan en Malegys reed voor, als beleider van het Heir zittende op Ros Beyaard, het welk brieffchende en tierende ging, als of het een Diabel geweest had. Als zy uit de Poort reeden, zo zag Karel haar, hem zelve verwonderende hoe zy zo stout waaren, datze met zo een kleene menigte dorften uitkomen tegen zo grooten hoop Volk, Roeland zeide: Heer Koning ziet hoedanig Paard brengen zy hier mede, het schynt eer een Duivel dan een Beest. De Koning zeide: ik heb menig schoon Paard van myn leeven gezien, maar van zulk Paard hoorde men nooit Menschen spreken; Desgelyks zeide al de Heeren. Koning Karels Leeger was in oproer en elk sprong te Paard en onder zyn Standaard. Dus trokken die twee legers tegen malkanderen: in het vergaderen scheen 't of de heele Waereld zou vergaan hebben. Hoe droevig was 't om te zien aan beide zyden die de Lancien in 't gemoed moesten: Och hoe menig moest 'er uit 't Zadel tuimelen, de een Dood, de ander doorreden: Och hoe groote Moord deed Beyaard in de Bataillie, doorrydende en scheurende Karels Heir, dat een igelyk wyken moest daar 't Paard kwam, zo sel sloeg het en hy beet zo afgriffelyk dat hy meer Lieden Dooden als Malegys. Vivien reed het Heir door met het Zwaard in de hand en heeft veel Menschen Vermoord. De Bisschop Tulpyn en de andere Heeren waaren niet wel te vreden, datze haar Volk zaagen vermoorden zonder tegenweir of zonder reden, niet wetende waar zulken Oorlog uit ontstond. Als Karel het groot verlies zag 't welk hy leed, vergaderden hy zyn Voik nog eens en kwam ryden met Roeland: zy meenden Malegys van Beyaard te werpen, dog 't was al om niet gedaan, want Beyaard beet en sloeg zo verschrikelyk, dat Karel bly was dat hy te rug deinsden met zyn Volk tot in haar Tenten. Malegys, Vivien en haar Oom met het Gemeene Volk toongen in de stad, daar zy blydelyk

ontfangen wierden. Doen Karel dus schandelyk uit het Veld geweken was, zeer verstoort zynde in zig zelve, zeggende: Wee my van de groote schaamten die my gebeurd is: Alle Koningen, Hertogen, Princen en Heeren plegen my onderdanig te zyn en nu ben ik verjaagt tot in myn Tenten, myn Volk verlaagen, daar ik drie Man tegen een had: Och wat groote Schanden is dit voor my. Roeland, Bisschop Tulpyn en de andere Heeren zeiden: Heer Koning ons verwonderd hoe dat gy gaat vegten en stryden daar gy altoos in 't vuilste zyt, gy ziet wel hoe dat u Volk verlaagen ligt tegen de Aarde en hadden zy gewild gy had nog meer Schaaden en schanden verworven. Doen zeide Koning Karel: dat en heeft niemand gedaan dan dat Paard, dat myn Bataillie meer scheurden dan al het Volk dat 'er was, maar my verwonderd wie 't Paard toehoort. Doen zeide Roeland: Het was meester Malegys die 'er op zat en dat Paard is anders niet dan een teeken van Plaagen, aldus Heer Koning het was goed dat gy deze Kinderen in Peize nam, gy doet hen groot Ongelyk, want gy houd haar Vader Gevangen zonder regt of reden. De Koning deze woorden hoorende, was zeer verstoort en zeide: My dunkt Neef Roeland dat gy vervaart zyt om verlaagen te worden, daarom loopt wech. Roeland wierd zeer verstoort en zeide: Nimmermeer zal ik met u op dit Geslaagten stryden ende daar mede ging hy in zyn Tent. Doen den slag gelaagen was, zond Bisschop Tulpyn een Bode tot Malegys dat hy zyn konsten erborn zoude en zyn Vader verlossen, of de Koning zou hem dooden. Malegys dit hoorende, zo nam hy Oorlof aan zyn Oom de Graaf van Moncler, en Vivien, ging alleen uit de Stad en verhengde hem met zyn konsten in de gedaante van een Herremeyt en zo ging hy in Karels Heir, daar den Koning zyn Tent stond en hy wilde Buevyn van Eggermond dooden, maar de Heeren wilde het niet consentéeren. Terwyl dat zy dus onledig stonden, kwam Malegys

gys aldaar en zeide tot de Koning: *Den Heere die alles gefchaapen ende gemaakt heeft*, moet u bewaaren Edel Heer Keizer. U zal gelieven te weten dat ik van Godt gezonden ben, om u te waarfchouwen van het perykel daar gy in vallen zult, als gy verhart blyft in u kwaadheid, zo zult gy alle gelyk Sterven. Karel dit hoorende zeide: *o! Lieve Bode wat wil de Heer van my gedaan hebben?* Malegys antwoorde: *De Heer is op u geftoort, om dat gy Orlogt tegen het Kerften Bloed, daar zo menig man om moet fterven zonder reden of fchuld. Aldus ontbied Godt u, dat gy opbreekt van hier en Buevyn van Eggermont vry laat gaan, of hy zal het op u wreken en ook mede zal hy het Geflagt van Eggermont u Onderdanig maaken: Aldus zie wel toe dat gy den Heer niet verfloort. Biffchop Tulpyn ende de andere Heeren, die wel wiffen dat het Malegys zyn konften waaren, vielen op haar knien en zeiden: Heer Koning wilt gy Godt vertoornen, gy ziet den Heremyt hier van Gods wegen ftaan, als gy Buevyn gedood had, dan had gy nog u wil niet, dus weeft Godt onderdanig en doet dat u den Heer beveeld. De Koning dit hoorende, was zeer verwonderd en ftond lange Tyd in twyffel zonder fpreken. Doen zeide Malegys: Heer Koning, ik zeg het u nog eens van Gods wegen, dat gy Buevyn laat gaan, of Godt zal het op u wreken. Doen zeide Koning Karel: *o! Heilige Heremyt, myn Herte is wel genegen om op te breken en peis te maaken, maar ik dagte altoos bedrogen te zyn, want daar is de Tovenaar Malegys, die heeft my twee of driemaal bedrogen: En daarom zorge ik of hier ook bedrog in mogt zyn. Doen antwoorde Malegys zeer zoetelyk en zeide: Heer Koning dunkt u dat ik u bedriegen en befpootten zal? dan wil ik van u fcheiden. Doen keerde hem Malegys om, als of hy wilde heen gaan en zeide: Adieu Karel, als gy den flag op u hals hebt, denkt dan in u zelve dat ik u gewaarfchouwd heb. Karel dit ziende dat de Heremyt**

weg wilde gaan, greep hem by zyn Mantel en zeide: *o Heyligen Vriend Gods, blyf hier by my, ik zal des Heere wil volbrengen. Hy bevol Gardepiet dat hy reizen zoude na Parys en zeggen dat de Koning bevolen had, dat men Buevyn van Eggermont uit de Gevangenis zou laten gaan. Doen riep Gardepiet met luider ftemme: Heer Koning, hoe laat gy u aldus bedriegen; die voor u ftaat als een Heremyt, dat is Malegys de Tovenaar, die zyn Vader gaarne uit de Kerker had. Malegys dit hoorende, nam zyn Kruk daar hy me ging met beide Handen ende floeg Gardepiet op zyn Hoofd dat hy dood viel. Doen wierd Malegys Gevangen van de Verrader Wulzaart, 't welk Gardepiets Neef was.*

*Hoe dat Koning Karel Malegys wou doen Onthoofden.*

**D**OEN Malegys aldus Gevangen was, zey Koning Karel tot hem: *Gy Boef en Tovenaar, die my zo graag bedroegen had, hoe dorft gy zulke dingen denken om te doen? denkt gy niet dat God u plaagen kan, daar gy hem beliegt met groote valfche Leugenen, u Tovery zal in 't kort gedaan zyn. Hy riep zyn Heeren by hem en begeerden dat zy Justitie over Malegys zouden doen. De Heeren zweegen ftill en zy zeiden niet een Woord. Doen vroeg Koning Karel aan de Biffchop Tulpyn, of hy Malegys Justiceeren wou? Doen antwoorde Biffchop Tulpyn en zeide: Heer Koning zoud gy ons die fchanden doen, dat wy iemand zouden Justiceeren, daar wy u raaden hebben geweest! meent gy dat wy u die kleinigheid ook zoude willen doen? Neen wy niet. Desgelyks zeiden ook alle de Heeren en zy zeiden tot de Koning: *Als gy Malegys of zyn Vader Dood, zo zullen wy toonen wat in ons is, daarom ziet voor u wat gy doet. Toen de Koning dit hoorde, wierd hy zeer verfloort en zwoer dat hy Malegys en zyn Vader Dooden zou. Doen zeide Malegys: Heer Koning en**

Keizer vermeet u niet te zeer, want wie kan weten hoe dat het nog vergaan zal. Doen zey Karel: dat zal men eerlang wel zien en hy riep Roeland tot hem en zeide: Neef Roelant neemt gy u Zwaard en doet Justitie over Malegys, ik zal het uw hoogelyk danken. Roeland antwoorde: Heer Koning ik en heb myn zelve niet gegeven om Rechter te zyn aldus wil ik het my niet aantrekken. Doen nu de Koning zag dat zyn Heeren hem dit ontzeide, zo wierd hy zeer verstoort en hy riep de Verrader Wolzaart, zeggende: steekt dezen Tovenaar een Bal in zynen mond, op dat hy ons niet betoovert en neemt een Zwaard en slaat hem den Hals af. Wolzaart nam een Bal en stak die met groote kracht in Malegys zynen Mond. Doen Malegys de Bal in zyn Mond had, zo kon hy geen Conjuratien lezen. Als dit de Bisschop Tulpyn en de andere Heeren zaagen, zeiden zy tegen malkander: Gy Edele Heeren, hoe zullen wy het maaken? want Malegys zal nu moeten Besterven, om dat hy niet spreken kan. Doen zeide Bisschop Tulpyn: Laat ons voor de Koning gaan en bidden hem door de passie Onzes Heere op dat Malegys dog zyn Biegt spreken mag eer dat hy sterft en zy zyn also gegaan voor de Koning, De Verrader Wolzaart had Malegys zyn Oogen gebonden en meenden hem zyn Hals af te slaan; maar Bisschop Tulpyn hield het Zwaard tegen en hy viel op zyn knien en zo deden ook de andere Heeren en zeiden Edel Heer Koning, gy die altyd bemind hebt het Zwaard der Justitien, gelyk het wel openbaar is en gy wilt nu daar tegen doen. De Koning dit hoorende, zo verzagte zyn Toornig Gemoed een weinig en zeide: Heer Bisschop waar aan wilt gy zeggen dat ik het Zwaard der Justitien niet bemind? Tulpyn antwoorde de Koning zeer zoetelyk, zeggende: Heer Koning gy bemind Justitie om dat gy Malegys Dooden wilt om zyn Toveryen, want het zyn verboden konsten; maar aan een zaak zo doet gy contrarie: Het is waar dat hy den Dood wel verdiend

heeft na het Lichaam, maar Heer Koning gy wilt zyn Ziel Justiceeren, 'twelk u niet toebehoort, (maar Godt alleen) dog gy vermag zyn Lichaam te Justiceeren. Den Koning zeides: Hoe veritaan ik dat? Tulpyn antwoorde: Heer Koning, denkt in u zelve een mensch die zonder Biegt sterft, moet hy niet na de eeuwige Verdoemenis? misschien, ingevolge hy geleefd heeft, zeide de Koning: Het blykt, zeide Bisschop Tulpyn, dat gy Lyf en Ziel wilt doen Justiceeren en Dooden, want gy wilt hem doen sterven zonder Biegt of Betrouw, is dit niet een teeken dat gy Lyf en Ziel wilt veroordeelen? Gy hebt hem een Bal in zyn Mond gestoken, dat is een daad van een rechtvaardig Regter; maar het is de daad van een Tiraan; Daarom schouwt dit vervaarlyk stuk. Dit zelfde badden al de andere Heeren. De Koning zette zyn toornig Gemoed wat neer, en hy bevol dat men de Bal uit zyn Mond zou nemen en dat hy zyn Biegt spreken zou. Als de Bal uit zyn mond genomen was, zo viel hy op zyn knien en bedankten de Heeren die voor hem gebeden hadden. Doen begon hy een Conjuratie te lezen en terstond kwamen er drie of vier Duivelen en zeiden: meester Malegys, wat belieft u van ons gedaan te hebben? doen zeide Malegys; ik wil en beveel u dat gy Karel binden zult aan zyn Tenten-mast met al de Verraders, zodanig datze geen Lid verroeren kunnen. De duivelen naamen Koning Karel en bonden hem aan de Tenten-mast, daar hy groote en vervaarlyke vrees leed. De Koning riep aldus met luider stemme: O Gy Tovenaar, om den speyt die gy my doet, zo belof ik u dat ik u weder spyt zal aandoenen hangen u Vader binnen drie dagen. Malegys zeide: Heer Koning ik hope dat gy 't niet doen zult. Doen Koning Karel dus gebonden was, zeide Malegys tot de Vyand, haald my nu de Verrader Wolzaart, die moet lyden dat ik geleden zou hebben. Als Wolzaart hem zelve in dit perykel zag, bad hy Malegys zeer om gracie en zeide dat hy 't uijt vrees gedaan had,

om dat de Koning zeer verstoort was. Malegys dit hoorende zeide: Ha Verrader, u subtiel behendigheden en zullen u niet helpen, maar gy zult'er om sterven ende hy nam een Zwaard en sloeg hem den Hals af. Koning Karel die gebonden stond dit ziende, riep met luider stemme: Vermaledyd moet gy zyn dat gy my dit doet, ik zweir u dat ik het aan u nog wreken zal. Doen zeide Malegys: Heer Koning ik belove u dat gy mynen Vader vry laaten zult binnen drie dagen. En hy bewoer de duivel datze Koning Karel en Roeland brengen zoude in de Kamer van de Graaf van Moncler, het welk de duivels deden.

*Hoe Malegys ontfangen wierd van den Graaf van Moncler zyn Oom en hoe Karel door Nigromantien in de Kamer gebragt was.*

**M**alegys in de Stad komende, zyn hem te gemoed gekomen de Graaf en Vivien zyn Broeder en hebben hem feestelyk welkom geheeten en zeide: wy hebben in groote zorgen geweest, om dat gy zo lang weg hebt geweest, of u de Verraders overlast hebben. Malegys zeide: ik heb den dood na genoeg geweest, want ik heb geknielt en myn Oogen waaren gebonden: ook was my een Bal in de mond gestoken, zo dat ik niet spreken kon en had het de Bisschop Tulpyn en de andere Heeren niet gedaan, zonder twyffel zou ik gestorven hebben, maar die badden voor my, dat ik myn Biegte spreken zou en doen las ik een Conjuratie en verlosse my zelve en heb de Koning en Roeland hier doen brengen, nu hope ik aan onze Vrede te komen. Doen gingen zy in de Kamer tot den Koning en vraagden hem of hy Vrede wilde maaken en of hy nog Oorlogen wou en Roeland Neef wilt gy myn Vader ontslaan, zo zal ik u vry laten gaan. De Koning zweeg stil. Doen zeide Malegys: Heer Koning gy konde wel spreken, doen gy my dooden wou. Nu zegt of gy myn Vader ontslaan wilt of wilt gy het niet doen,

zo zal ik hem tot uw spyt haalen. Doen zey de Koning: Was ik te Parys, ik zou Vader doen hangen en nimmermeer en krygt gy Peis. Doen zeide Malegys: Verwyf het my niet, al verloos ik myn Vader. En Malegys en Vivien bereiden hen om na Parys te trekken.

*Hoe de Bisschop Tulpyn en andere Heeren Raad bielden, en hoe zy voor Moncler afbraaken.*

**D**oen deze Edele Heeren, Bisschop Tulpyn, Olivier, Ogier en de andere Heeren zaagen dat Koning Karel Gevangen was, en zyn Neef den sterken Roeland, zo waaren zy zeer beschaamd tegen malkanderen, zeggende: Gy Heeren hoe zullen wy 't maaken, wy zien dat de Keizer Gevangen is met konsten van Toverye, is het zaake dat wy hier blyven liggen, zal hy ons ook zoo haalen en dan zullen wy met schande tot zyn Geboden staan, dat wy nu wel konnen beletten, want al wat wy beginnen gaat ten agteren. Doen zey Bisschop Tulpyn: Gy Edele Heeren, was het dat het na myn Raad mogt gaan, ik zou raaden dat wy vertrokken en geven een igelyk Oorlof in het zyne, want wy liggen hier tot groote konsten: En zo lang als Koning Karel ons ziet met al ons volk zo en zal hy hem tot geen Vrede willen geven, maar waaren wy vertrokken, zo zou hy hem zelve ligetlyk tot Peis en Vrede geven. Dezen Raad accordeerden al de Heeren dat zy doen zouden. Terstond wierd hier een Tromper geblaazen, dat een igelyk hem gereed zou maaken om weg te trekken, 't welk terstond geschieden. Doen de Graaf van Moncler en ook de Heeren van de Stad verstonen datze opbraaken, waarenze zeer blyde ende Dankten God, Karel hoorde dit ramoer en vraagde aan de Graaf wat'er te doen was. De Graaf zeide: ô! Karel, Heere het is u Volk dat opbreekt van de stad. Karel die hoorende, wierd zeer verstoort en zeide tot zyn Neef Roeland: ô! Neef Roeland, wat kleine Eere doet my de Bisschop Tulpyn, had hy het

niet gedaan zy en zouden niet wegtrekken. Roelant zeide: Heer Keizer, het is uw schuld dat wy hier Gevangen zyn, gy komt voor deze stede liggen zonder regt of reden en gy houd haar Vader Gevangen en wilt hem doden, het en is geen onregt dat zy haar best daar toe doen. Doen was Karel zeer verstoort op Roelant en zweeg dien dag: Doen Malegys en Vivien zig verkleed hadden als Pelgrims zo gingen zy na Parys. Onderwege dus gaande zo zeide Malegys: als wy in de Zaal zyn daar de Pelgrims Eten, zo zult gy altyd lagchen om het geen dat ik zegge. Weet dat in Karels Hof een Tafel stond gedekt met kostelyke Spyze en een igelyk Pelgrim mogt daar gaan eten. Malegys ging met zyn Broeder aan de Tafel zitten eten: en als zy Aaten, wat woord dat Malegys sprak zo lachte Vivien. De Koninginne dit ziende, vraagden waarom de Pelgrims altoos lagchen. Malegys zeide: Het is haar ingezet tot Penitentie van den Paus, om dat hy zyn moeder geknikkebild heeft. De Koninginne verwonderde haar zeer in Malegys woorden en deed den Pelgrims genoeg Eten en Drinken voor zetten. Binnen deze Tyd kwam daar een Bode, die met luide stemme riep, zeggende, Al verloren, al verloren, want Karel onzen Koning is gevangen met Roelant: het welk Malegys de Tovenaar gedaan heeft. Hy is ook mede op weg om herwaarts te komen en zyn Vader te verlossen uit de Gevangenis, dus wagt u wel voor dien verrader. Malegys dit hoorende, stond open sloeg de Bode Dood met een Palster, die hy in zyn hand had: en zeide: nu ligt daar, gy en zult van geene Edelmannen meer Verraders maaken, die u geen Verraderye gedaan hebben. De Keizerinne dit hoorende, wierd zeer Toornig en riep met luider stemme: Wreedden Pelgrim gy zyt den Tovenaar Malegys, die uit zyt om my te bedriegen. Doen zeide Malegys: ik ben 't zelve en dit is Vivien myn Broeder en wy komen om onze Vader, die wy zullen uit haalen tot uw spyt. Aldus gingen

zy in de eene Kamer voor en de andere na en Malegys deed al de Sloten open springen met zyn konsten. Doen de Keizerinne deze woorden verstaan had wierd ze roepende ende zeide: Och ellendige Vrouw wat zal ik beginnen? want Karel myn man is Gevangen onder deze Tovenaar. Deze Woorden hoorden de Verrader Guwelloen met nog een Verrader, ende vraagden wat daar was? De Keizerin zeide: Karel myn man is Gevangen met Roelant van de Tovenaar Malegys en hy is hier nu in 't Hof gekomen: hy wil zynen Vader verlossen wien het lief of leed is, dus geeft my raad wa ik hier in doen zal. Doen zeide Guwelloen: Genaadige Vrouw doet haar Vader hier in de Kamer komen ende laat hem zyn Hoofd afslaan, eer dat hem Malegys vindt. Terstond wierden daar vier Knechten gezonden om Buevyn van Eggermont uit de Gevangenis te haalen. Doen hy'er nu uit was Dankten hy Godt dat hy sterven zoude. Doen de Keizerinne hem zag, riep zy aldus Gryzaard ik mag wel die Ure verloeken dat gy geboren was, want my veel schanden gebeurd van u en van uwe kinderen, want zy myn man Gevangen hebben met zyn Neef Roelant en nu komen zy hier in het Hof en meenen u te haalen tegen myn wil, maar ik belof u dat gy sterven zult eer zy u vinden zullen, daarom maakt u bereid tot sterven. Doet Buevyn hoorden dat hy sterven moest, was hy verblyd: maar aangaande van zyn twee kinderen was hy verwonderd en zeide: Agbaare Keizerin, gy hebt ongelyk dat gy my van myn twee Kinderen zegt want ik ze noit en zag, zy waaren my heimelyk ontstolen. De Keizerin nog meer verstoort zynde, riep: Zwygt dan Boeve, u kinderen doen my veel spyt, daarom bereid u tot sterven, en men deed daar een Priester komen om zyn Biegt te hooren. Binnen dezen Tyd zyn Malegys en Vivien de Kamers door geloopt en zyn ten laastten gekomen daar zy'er een vondt die Koning Karels Paard Gestolen had. Ma-



52  
 legys vraagden of hy niet wist waar Buevyn van Eggermont lag, wylt hem my, ik zal u verlossen. De Keizerin heeft hem doen haalen om te dooden. Malegys dit hoorende was zeer gestoort en liet den Dief uit en is gegaan in de Kamer daar hy zyn Vader al bereid zag staan om den Hals af te slaan. Terstond las Malegys een Conjuratie, zo datze alle slaapende wierden en zy zyn tot haar Vader gegaan en hebben hem ontbonden en vriendelyk gegroet. De Hertog Buevyn dit ziende, zeide: *o!* myn lieve Kinderen, hoe zal ik 't u danken dat gy my uit dezen last helpt. Malegys zey: *o!* Beminde Vader, wy hebben anders niet gedaan dan wy schuld'g zyn te doen. De Vader Vraagde: hoe komt dat het Volk dus staat en slaapt, of zy levende dood waaren. Vivien zeide: *o!* Beminde Vader, dat zyn myn Broeders Konsten. Doen las malegys nog een Conjuratie en zy wierden alle dansende een Dag en Nagt. En doen gingen zy met haar Vader na moncler. De Keizerinne nog al dansende tot dat dien dag en nagt gepasseert was, zo verwonderden Penabel dat Guwelloen nog de Keizerin niet voorkwam en hy ging in de Kamer. Als hy in de Kamer kwam, zag hyze dansen dat hen't zweet aflepe en hy zey Schaamt u in Duivels name, dat g'hier steds danst, want de Keizer is gevangen, aldus gy met regt droevig zyt. Doen wilde hy Guwelloen het Instrument uit de Handen neemen, maar hy had de magt niet: Doen wierd hy denkende dat het Malegys konsten waaren en bleef zitten om het einde te zien. Doen den Avond kwam, vielenze alle gelyk ter Aarden. Als zy nu een wyl Tyds gelegen hadden, zo bekwamenze en zaiden tot malkanden: Waar hebben wy geweest? De Keizerinne ziende na den Hertog Buevyn, riep met luider stemme: De Tovenaar heeft zyn Vader weg genomen, gy Heeren hoe zullen wy het maaken? De Heeren waaren droevig, maar het hielp haar niet en de Keizerin lag lang in een ziekte. Doen de Heeren Malegys met zyn Vader en

Broeder voor de Stad van moncler kwamen; liep de Portier na de Zaal daar de Graaf was en zeide: Genaadige Heer, ik breng u Tyding, dat de Hertog van Eggermont uwen Broeder met beide zyn Kinderen voor de Poort zyn. Graaf dit hoorende zeide: Dat is de beste Tyding die ik in 20 jaaren gehoord heb en hy gaf de Portier 6 stukken Gouds. Terstond gingen den Graaf hem bereiden met de Geestelyken Staat, om deze Heeren met Eer te ontfangen. Doen malegys dit zag zeide hy: ziet Vader, u Broeder komt u ontfangen. Aldus aankomende, is de Graaf van zyn Paard getreden en heeft hem vriendelyk ontfangen, zeggende: Och zyt wellekome myn lieve Broeder, om wien ik zo menigmaal Gezugt heb, ik heb gedogt dat u de Verraders gedood zoude hebben. De Hertog bedankte hem zeer en doen gingen deze Heeren te saamen in de Zaal om te eten en drinken en vertelden de Avonture die een igelyk gebeurt was. Doen de Heeren Geeten hadden, overleidenze dat ze by Karel zoude gaan en vraagen hem of hy ten Peize keeren wilde. Deze Heeren zyn gekomen in de Kamer daar de Keizer was en viel op haar knien, en deden hem reverentie. Doen Karel Buevyn van Eggermont zag ontfak hy van kwaadheid en keerde zyn Hoofd van hem: Buevyn zeide met zoete Woorden: Edel Koning waarom zyt gy op my verstoort? want ik nog de myne hebbe u ooit misdaan, dus hebt gy ongelyk dat gy op my gestoort zyt, hoewel gy Gevangen zyt, maar wilt gy goeden vasten peis geven en die houden, zo zullen wy u en Roelant ontslaan zonder eenige schaade: Aldus overlegd Heer Koning wat gy doen wilt. Karel dit hoorende, zeide: Zwygt gy Boeven, hoe zoude ik het laten Peizen, ik heb gezien dat u kinderen myn Dienaers gedood hebben met duivelerye en hebben my hier ook gebragt en booven dien heeft hy u uit de gevangenis gehaald. Doen zeide malegys: Heer Koning gy deed u best om myn Vader

Vader te vangen en ik heb myn best gedaan om hem te verlossen, hoewel de Keizerin met haar valse raad myn Vader heimelyk meenden te doodden, maar Godt zy gedank dat ik hem verlost heb, dus Heer Koning laat het peizen. De Koning zeide: Verwaanden Toveraar ik zal niet peizen al moest ik hier eeuwig blijven, dus gaat uit myn oogen, ik mag u niet zien. Doen zeide de Vader datze de Koning in rust zoude laten en zy gingen in de Zaal. Doen de Koning van Monbrant een half jaar voor Eggermont gelegen had, daar 't die van binnen zeer vromelyk tegen hielden, maar ten laastten begon de Victalie te minderen en Druwane zeide in haar zelve: Eylace wat zal ik gaan beginnen, ik heb geen troost, ik zal nu moeten komen onder de handen der Turken; o Buevyn van Eggermont en myn kinderen, of gy van deze druk wist, hoe zoud gy u zelve hebben! eylace wy wagten geen confort, want Spiet die wy uitgezonden hebben heeft ons vergeten. Benfleur dit hoorende, was zeer bedrukt en zeide: o lieve Moeder, deze druk hebt gy door my, had gy my nooit gezien, zo was het u niet geschied. Dusdanige klagten deden zy malkanderen, maar Aymyn vertroosteze met zoete woorden. Op een tyd vond Aymyn een Harnas in een kamer en ging het aandoen, hy stelde hem vromelyk te Paard en kwam daar hy zyn Moeder en Grootmoeder vond en zeide: ontslof, ik wil buiten te veld. Zyn Moeder zeide: Lieve Zoon waar wilt gy zo Gewaapent ryden. Aymyn antwoordde: ik wil Yvoryn bevegten en doen hem van hier trekken, of eischen hem te Campen, want het is schande dat wy zo lang belegen blijven zonder iets te bedryven. Zyn Moeder en Grootmoeder badden zeer dat hy het laten zou, zeggende: o Lieve kind wat wilt gy bestaan, gy zyt maar 18 jaar oud en wilt gy gaan vegen tegen zulk Volk, 'twelk u niet mogelyk is, laat deze Reis vaaren. Aymyn dit hoorende zeide: Lieve Moeder weest te vrede, want gy zult my dat niet afraaden, ik zal

myn grootheer bevegten en verwinnen of daar voor Dood blijven. Met een reed hy weg. Doen Aymyn uit de Poort kwam ryden na het leger en de Sarazynen hem vernaamen, bragten zy hem voor de Koning Yvoryn. Als hy in de Tent voor de Koning kwam, zo wierd hem gevraagd waarom dat hy daar kwam. Daar op zeide Aymyn zeer stoutelyk: Heer Koning Yvoryn, dat ik hier nu gekomen ben, dat is om u te vraagen waarom dat gy myn Moeder aldus belegen houd zonder eenige reden? doen vroeg de Koning: Jonck-Heer wie is u Moeder, Aymyn antwoorde: Benfleur u Dogter die is myn natuurlyke Moeder en gy myn Groot-Heer; nu kom ik vraagen of gy van uwe Godden afwyken wilt en gelooven aan hem die u geschaapen en gemaakt heeft ende u weder ontmaaken zal; Want zeker Groot-Heer gy bent verdoelt dat gy gelooft aan Gooden die geen kracht en hebben. Als zy dit hoorden, stond daar een Reus op; geheeten Galles en riep met een groote stem: Kersten, Kersten! ik zou u liever doodslaan, dan dat onze Koning Kersten zoude worden. De Koning zeide Het heeft geen nood dat ik Kersten worden zal. Aymyn dit hoorende zeide: Nu kom ik u eischen tot een Camp en is het dat ik u verwin, zo zult gy van hier trekken en verwinnt gy my zo zal ik in tuwen wille staan. De Koning dit hoorende, wierd zeer lagchende en zeide: Om dat gy nog jong zyt en zeer moedig in het spreken, zo zal ik 'er u een zenden die u wel bedwingen zal. De Koning riep de Reus Galles, dat hy de Camp aanvaarden zoude, het welk de Reus deed.

*Hoe dat Aymyn den Camp deed tegen den Reus Galles en hoe hy hem verwon.*

**D**Oen dit geschied was, gingen beide de Campioenen hen gereed maaken om te Campen. Als zy beide in het kryt waaren sprak de Reus: jongeling laat u nog wat met roeden

Maan eer dat gy komt om te Campen. Aymyn zeide: Al ben ik jong van jaaren, de Heer der Heeren zal my wel gratie geven om u te verwinnen. Doen ging Aymyn tot de Reus ende sloeg hem op zyn Herffenbekken dat hy dogt dat de Helm brak. De Reus zou zyn slag nemen en meende Aymyn het Herffenbekken te kloven en hy misten, zo dat hy zyn Paard het Hoofd klofden, toen was hy te voet. Doen Aymyn dit zag, sprong hy van zyn Paard en ging tot de Reus en sloeg hem zyn eene Hand af. Doen de Reus dit voelde begon hy zyne Gooden te vervloeken. Aymyn greep de Hand die daar lag en wierp de Reus de eene Oog daar mede uit en sprak: wat dunkt u nu Heer Reus, wilt gy my nu niet met Roeden slaan? De Reus antwoorde: laat de Camp uitstellen tot Morgen, want Mahomet triumphert nu gewis met zyne schoone Vronwen, zo dat hy om niet denkt. Toen Aymyn dit hoorden, wierd hy zeer laghende en sprak: Mahomet heeft nu zoo veel magt als hy morgen hebben zal, daarom seld u te weer, ik zal u niet spaaren. De Reus nam ayn Gysarme ende sloeg na Aymyn, maar hy sloeg de stok zo styf in de Aarde, dat hyze 'er niet uitkrygen kon. Doen kwam Aymyn en sloeg hem de andere hand af en toen viel hy ter Aarde, toen hy geen Kersten worden wou, zo sloeg Aymyn hem den hals af, dankende God voor die victorie. Nu is te weten, dat Spiet van daar hy zyn geld verloor, weêr in het leger was gekomen en was daar terwyl datze op de Campvogten, maar hy ging invisibel. Doen de Camp gedaan was, riep de Koning Yvoryn: Slaat dood, slaat dood, en doep liep al het Heir na Aymyn om hem dood te slaan. Doen kwam Spiet tot Aymyn en sprak: Aymyn hoe komt gy hier? zonder myn troost moet gy hier blyven, steekt deze Ring aan u Hand, gy zult 'er mede invisibel zyn. Doen Aymyn de Ring aan zyn hand had, zag hy Spiet voor hem staan en verblyde hem zeer. De Sarazynen kwamen aangeloopt: Spiet en Aymyn sloegen zeer de

een met zyn Kolf en de andere met zyn zwaard en zy Vogten zo lang dat zy by Koning Yvoryn kwaamen en toen greepen zy hem ende staaken een Ring aan zyn hand, toen was hy ook invisibel. De Koning zag wel dat Aymyn en Spiet hem gevangen hadden en hy zag zyn Volk wel, maar zy zaagen hem niet ende hy riep met luyder stemme: Edele Heeren, Aymyn en Spiet hebben my gevangen ende zy willen my na de stad leiden. De Heidenen die verwonderden haar zeer, want zy hoorden haar Koning wel, maar zy zaagen hem niet en zy riepen, Heer Koning waar zyt gy, wy hooren u wel, maar wy zien u niet. Doen riep de Koning: Slaat toe, of ik worde in de Stad gebragt. De Heidenen sloegen na 't gehoor ende raakten haar Koning ontzaggelyk, zo dat hy riep: Slaat niet meer, of ik worde vermoord en aldus wierd hy nae de Stad gebragt. Doen Aymyn en Spiet met den Koning voor de Poort kwamen, toogen zy de Ringen af en toen komen haar zien. Benfieur zag haar Vader voor de Poort gevangen staanen liep tot Druwane en zeide: O! Moeder, Aymyn en Spiet brengen myn Vader gevangen. Doen ging Druwane op de Muur en de Poort wierd geopent ende zy wierden ingelaaten. Doen zy ingekomen waren, ging Benfieur tot haar Vader en heete hem vriendelyk welkom, zeggende: Myn uitverkoren Vader, ik heet u wellekom in Eggermont. De Koning dit hoorende, zeide met een toornig gemoed: Wreedaarde Dogter, die my zo veel leed aangedaan hebt met uw Putier Vivien, de stoute dief, by Mahomet, had ik hem hier ik zou hem doen hangen als een dief. Aymyn dit hoorende wierd zeer Toornig en palmden zyn Mes en zoude de Koning geslagen hebben, als Spiet het niet belet had. Spiet zeide: Aymyn wat wilt gy maaken, wilt gy uwen Groot-Vader slaan, daar hy gevangen is? het was een eenwige Schande voor u. Doen sprak Aymyn: Wil ik u wat zeggen Groot-Heer: als gy zulke woorden meer van myn Vader zegt, zo belof ik: als een Kersten Man

het zal u berouwen. Doen sprak Benfeur : zyt te vrede Zoon, al is myn Vader zeer gestoort, hy zal hem wel bedenken en ook laten vrede maaken en sprak tot haar Vader : Beminde Vader, wat hebt gy in u zin dat gy den Oorlog aanneemt? want kwam Vivien, die ik t'huis verwacht, het zoude u leven kosten en al ligt gy voor de Stad nog negen jaar, gy zultze niet winnen. De Koning zeide: al ben ik nu gevangen, daarom zal myn leger niet opbreken, maar zullen u zo bestormen, dat gy nog bly zult zyn dat gy my loslaat. Doen bevol Aymyn dat men de Koning gevangen zou weg brengen en hy zeide : Als ik dit nog langer hoorden, zou myn Bloed daar van verwaarmen : Toen wierd de Koning geleverd aan Galaffer, om hem te bewaaren. Doen dit geschied was, begon de Victalie in de Stad te minderen, doen ordonneerden Spiet en Aymyn, datze saamen in het leger zoude gaan en haalen van de Victalien, het welk zy deden en kwamen onder de Turken en vonden daar de Spyze al toegemaakt staan. Aymyn en Spiet dit ziende, namen de spyze en staakenze in haar Mouwen. De Koks ziende dat de Schootels die vol spyze stonden ledig waaren, begonden het malkanderen te wyten en te slaan, zeggende, waar hebt gy de spyze gelaaten die in de Schootels was, Spiet greep een Kan en dronk. De Kok zag dat de Kan open ging, maar en zag niemand. Doen riep hy met een verheven stem: Dit zyn de Tovenars die onze Koning gevangen hebben en ons de spys onthaalen. Doen nam hy een Ketel heet water (om dat hy hem niet kon zien) en wou hem daar me begieten Maar Spiet nam hem in zyn Armen en wierp hem in t'vuur en den Heeten Ketel op hem: De andere Kok liep in het leger en riep Alarm, die onzen Koning hebben, nemen onze Spys. Doen ging Spiet en Aymyn in de Tent, daar de Admirant van Palerne was en sloegen hem t' Hoofd af daar hy over Tafel zat. De Heidenen maakten groot gedruis en Spiet met zyn Kolf en Aymyn met zyn Mes sloegen in den

hoop. De Turken riepen, wy zien dat Mes en de Kolf wel, maar zien geen menschen. De Vrouwen op de muuren hoorden dit gerucht en zagen doen Aymyn en Spiet voor de Poorte, dieze inlieten en zy ontlasten zig van de spyzen en verhaalden watze in het leger bedreven hadden. Voorts zeide zy datze Spyze genoeg krygen zouden en Spiet nam van die spyze ende bragtze voor de Koning en zeide: Heer Koning deze Spyze hebben wy uit het leger gehaald en den Admirant Verslaagen en ik breng z'u hierom dat gy daar van eten zult. En de Koning dit ziende, wierp de spys tegen de aarde, toog zyn Baard en vervloekte zyn Goeden, Doen zeide Spiet: ik belof u dat ik u zo honger zal laten lyden, dat als gy van deze Spys had, gy zoudze dan zeer wel eten en hy ging alsdan weg.

*Hoe dat Galaffers den Koning Yvoryn van Monbrant uit de Gevangenisje verlossen en de Stad van Eggermont deirlyk verkogt en leverden.*

**D**oen Koning Yvoryn 8 dagen Gevangen gelegen had, zo dagt Galaffers, die de Koning Yvoryn bewaarden, dat hy hem uit laten zou, op dat hy verheven zou worden: hy ging tot zyn Neef, de Poortier van de Stad en gaf het hem te kennen. De Poortier dit hoorende, verblyden hem uitermaaten zeer van dat afgryfselyk boos opzet, welke Galaffers met den Koning gemaakt had en zy gingen t'saamen tot Koning Yvoryn en Groeten hem zeer met groote Revarentien, zeggende: Heer Koning, die altoos in Eere en Welvaaren tot dezer tyd toe geweest hebt en alle genuchten des lichaams hebt gehad, verdriet het u niet dat gy hier zo alleen en zonder gezelschap van uwe Heeren moet gevangen zitten, als een misdadig mensch en daarom genadige Koning, is t'u Edel Hert niet een groote pyn? daar op antwoorde de Koning en zeide: het is my een groote pyn in myn

herte, al wat ik heb zou ik wel willen geven, maar het mag my niet baaten. Doen zeide Galaffer: Heer Koning ik vraag u in het heimelyk, als 'er iemand was die te weeg kon brengen dat gy uit de Gevangenis verloft wierd en de Stad in u Handen leverden, zou gy het hem ook grootelyk loonen? daar op antwoordde de Koning zeer blydelyk: is 'er iemand die my verlossen wil en my myn lyden helpen wreken, ik zal hem het Hertogdom van Eggermont in zyn handen leveren. Dit dogt de twee Verraders goed en zy ontslooten de Koning en bragten hem op een Kamer. Doen zeide de Poortier tot Galaffer: gaat gy buiten de Poorten en zegt de Capiteynen, dat zy haar gereed maaken tegen dat men een Vlamme Vuur toonen zal en dan zal ik de eene poort open doen en alles laten inkomen. Doen ging de Verrader Galaffer in het leger, hy wierd gevangen en voor den Generaal Capiteyn (geheeten Colaut) gebragt. De Capiteyn vroeg hem wat hy by nacht in het leger deed? daar op antwoorde Galaffer en zeide: Koning Yvoryn u Heer is verloft uit de gevangenis en hy beveelt door my dat gy u terstond gereed maakt, want wy zullen de stad in uwe handen leveren. De Heidenen vroegen of zy het gelooven mogten. Galaffer zeide: ik zal by u-lieden nu blyven en is 'anders als ik zeg, zo kunt gy my dooden: Ziet men toont ons een Teeken dat wy inkomen zouden. Terstond gingen de Heidenen na de Stad en zy vonden de Poorten open en liepen wel tot twee duizend in de stad en toen wierd de Poort toe gesloten. Als de Koning van Monbrant zag dat zyn Volk binnen was, kwam hy by haar. Als de Heidenen haar Koning zaagen, zo riepen zy Yvoryn van Monbrant en deelden haar in alle Straaten: Galaffer en Koning Yvoryn gingen na 't Paleys, daar Druwane, Spiet, Aymyn en Benfleur op waaren: Zy liepen de deuren open, zo dat zy kwamen de Kamer in daar zy haar vonden en zy riepen: Yvoryn van Monbrant, Yvoryn van Monbrand. Spiet

dit hoorende liep uit zyn bed om zyn Ring te haalen, maar hy kon ze niet vinden. Doen kwam de Koning en hy vond Spiet en nam hem Gevangen; Doen kwam hy in de Kamer daar hy Druwane, Aymyn en Benfleur vond, die hy zeer schimpelyk toefprak en zeide tot Aymyn: Jongeling, gy woud my dooden, maar het mogt niet geschieden. Aymyn antwoorde: had ik myn wil gehad, het was tot hier toe niet gekomen. Druwane en Benfleur schreiden zeer bitterlyk en zy bad om gratie aan haar Vader, maar 'kon niet helpen en zy wierden van malkander in de Gevangenis geleid, om dat ze malkander niet spreken zoude: Och wat wierd daar menig Man vermoord, menig Maagd en Vrouwe gekniktebild, en dooden alles datze vonden. Nu wil ik Koning Yvoryn hier laaten en schryven van Koning Karel die gevangen lag.

*Hoe de Peis gesloten wierd tusschen de Graaf van Moncler en Koning Karel.*

**A**Ls Koning Karel een jaar lang te Moncler had gevangen geweest, ende Graaf van Moncler met zyn Heeren die alle Dagen kwamen om peis te maaken, zaaten Roelant en Karel op een Tydtfaamente eten en Roeland zeide: Heer Koning wilt gy u leef dagen alzo gevangen zitten? ziet gy niet dat de Genooten u afgaan en bezonder de twee Verraders daar gy meest in betrouwde, dus dunkt my dat wy hier lang genoeg gelegen hebben. Doen antwoorde de Koning en zeide: Neef Roelant het verdriet my ook om hier langer te zyn, maar ik zal nimmermeer Peis maaken, of Malegys moet 'er buiten gesloten zyn, om diwille dat hy my zo veel Spyt aangedaan heeft. Roelant dit hoorende zweeg stil en is zonder vertrek in de Zaal by de Heeren gegaan en hy heeft ze hoogwaardelyk Gegroet. Buevyn vroeg aan Roelant, of de Keizer nog niet geresolveert was om Peis te maaken. Roelant antwoorde: Edel Heeren, de Keizer wil

geen Peis maaken dan in deze manieren, als dat Malegys buiten de Vrede zal gefloten zyn, of hy w! daar niet na hooren. Malegys dit hoorende, wierd nittermaaten lagchende ende sprak: is Karel zo een groote Vyand van my, dat hy my buiten de Vrede wil gefloten hebben? Nu Heer Vader en Heer Oom, 'tis U-L. best dat gy Vrede maakt om 't Profyt van de Gemeente en fluit de Keizer my buiten den Vrede; hy zal wel willen eer het een half jaar geleden is dat hy my daar mede ingefloten had. Doen antwoorde den Vader: Zoon mids dat gy te vrede bent om buiten deze Vrede gefloten te zyn zo belieft het my ook, maar belieft het u niet buiten de Vrede te laaten fluiten. Malegys sprak zo schoon dat zy daar mede te vrede waaren; zy gingen tot Koning Karel en groete hem beleefdelyk. De Koning ontfing haar vriendelyk en groetente wederom. Toen sprak Buevyn van Eggermont: genadige Heer Keizer en Koning van Vrankryk, 't is wel waar dat wy tegen u in' gebrake zyn, om dat wy u gevangen gehouden hebben, daar wy niet veel Regt toe hadden, niet te min als het uw Edelheid beliefd had, zo had gy al los geweest Voorts om dat'er vele Dooden aan wederzyde gebleven zyn, zo zullen wy een Kapel doen ftigten, ter plaatse daar u Tent stond, in welk Kapel men alle dagen een Miffe doen zal voor de Dooden, Eeuwelyk duurende. Ja Voords zullen wy u hier Zwairen eeuwiglyk te dienen en by-te-ftaan, uitgenomen als ik zou moeten Oorlogen op myn Kinderen, of tegen mynen Broeder. Voords zullen wy u vry en los laaten zonder eenig Rantzoen, mids ons te geven een zekeren Vrede en die te bezegelen met uw Zegel. Koning Karel deze woorden hoorende, behaagde zy hem zeer wel en was te vreden mei het gene dat zy zeiden, uitgenomen een zaak: Als het was dat de Koning Oorlog had tegen Malegys, dat zy hem geen onderftand zoude doen; Het welk zy beloofden en aldus wierd de Vrede aan wederzyden gefloten. Doen sprak Buevyn van Eggermont tot Roelant: ik

bid u dat gy het best doen wilt voor myn Zoon Malegys, dat hy zyn Vrede mag verwerven by de Keizer. Dan antwoorde Roelant: Edel Hertog, daar zal ik myn best toedoen na al myn vermoogen; en met een reed Roelant na de Keizer, die voord na Parys Reidsen. En de Hertog Buevyn met al zyn Heeren reeden na de Stad, daar zy vriendelyk ontfangen wierden.

*Hoe Chrisfole by Nagt met haar Kamerling voor Vivien's Bed kwam en zei dat baaren Zoon gevangen was, met Druwane, Benfleur en Aymyn, van de Koning Yvoryn.*

**A**Ls de Heeren gefcheiden waaren en elck ter Bed gegaan was, kwam daar Chrisfole Spiets Moeder met haar Kamerling by Nagte door konften tot Vivien's Bed en zeide: Jongheer Vivien, Benfleur uw Lief, Druwane u Moeder en Aymyn u zoon en myn Zoon Spiet, zyn Gevangen van Koning Yvoryn en zo gyze niet te hulp komt, zal hyze alle gelyk dooden. Vivien dit hoorende, verzugte in hem zelve, zeggende: Wie zyt gy op dat ik het verdienen mag. Zy sprak: ik ben een Alvinne, Chrisfole geheeten, de Moeder van Spiet en weet certein wilt gyze leevendig zien, zo moet gy derwaards Reizen: Hier mé wil ik van u fcheide. Vivien sprong uit 't Bed, denkende, och ik ellendig Menfch wat zal ik nu beginnen, want de aldesliefte Vrouwe is uit haar Land gekomen, om my te volgen en daarom is zy nu gevangen, och wat zal ik t'uw Liefde doen en alzo klaagden hy in hem zelve. Doen de Dag aangekomen was kwam Vivien in de Zaal, daar hy zyn Vader, Broeder en Oom vond, die hy minlyk groete en hy vertelden haar het geen dat hy gehoord had. De Hertog Buevyn van Eggermont kreeg zulken rouw in zyn Herte, dat hy ter Aarde neder viel en was zo meer als een half Ur. Malegys en Vivien die waaren zeer bedrukt door haar Vader en Moeder en de Graaf vertroostenze. Doen Buevyn van Eggermont opgeftaan was, zeide hy: G

Matte fortun! hoe valt gy my zo zwaar en altyd van het een ongeluk op 't ander. Met een nam hy Oorlof aan zyn Broeder en sprak : oorlof lieve Broeder, ik wil met myn kinderen en myn Volk gaan, om de Heidenen te bevegten en de Gevangene te verlossen; aldus reeden zy na Eggermont. Doen de Koning Yvoryn de Stad van Eggermont gewonnen en de principaalste Borgers gevangen had, zo velden zy al de Beelden die aande Kerk waaren en zeide: Daar zyn Afgoden in. Galasser zeid de Koning dat hy de gevangenen zou dooden; het welk de Koning consenteerden en hy deed al de gevangenen uitvoeren om te dooden. Deze Edele Vrouwen klaagden tegen malkanderen datze nu Sterven moesten, desgelyks deed ook Aymyn Viviens Zoon. Spiet dit ziende zeide: Laat staan uw Treuren, want als het ten uittersten komt dan weet ik nog een konst daar ik my mede behelpen zal. De Vrouwen dit hoorende verblyden haar een weinig, op hope dat zy verlost zoude worden. Binnen deze Tyd waaren de Dienaars van de Koning ter plaatze gekomen daar men die Justitie doen zou, en daar zy alle vier waaren. De Koning zeide tot Spiet Kleene Dwerg, gy hebt my veel spyt gedaan, wat zegt gy? ik heb raad gehouden met myn Heeren en die hebben my geraaden, wilt gy u Geloof verlaaten en 't onze ontfangen, ik zal u groot goed geven: En gy Aymyn, om dat gy myn Dogters kind zyt, zo vergeef ik u al het geen dat gy my misdaan hebt, mids dat gy u Kersten Geloof verlaet ende gelooven aan Mahomet: voords zal ik u Generaal Kapitein van al myn Volk maaken. Spiet en Aymyn zeiden: hoe meer gy ons deugden doet, hoe meer kwaad wy u doen zullen en eer wy ons Geloof afgaan zouden, lieten wy ons liever van lid tot lid ontleeden. Den Koning dit hoorende wierd zeer Toornig en zwoer by Mahomet dat hyze daarom Hangen zou. Ten laatsten ging de Koning tot Druwane en sprak: O! uyterkoren Vrouw, wilt gy aan onze Wet gelooven, zo zal ik u Koningin van Monbrant

maaken: het welk zy niet doen wilde. Den Koning zeide: ik zweir u by Mahomet dat ik u beide aan een Staak zal doen branden en de Koning bevol Galasser dat hy Spiet hangen zou: Doen nam hy Spiet en ging met hem de leer op om hem te hangen. Maar Spiet bezwoer een Duivel, die hem zyn Ring en zyn Kolf bragt en doen stak hy de Ring aan zyn hand en kwam de Leer af zonder dat Galasser wist waar Spiet gebleven was, maar Spiet was onder het volk, doende niet als slaan en steken, zo dat'er niemand dueren kon. De Koning die ziende, deed zyn Paarden te saamen vergaderen en meenden Spiet met Paarden te omringen, om datze hem dooden zouden, maar hy liep heimelyk weg. Doen Koning Yvoryn zag dat hy niets aan Spiet had, zo was hy zeer gestoort en sprak: bind Aymyn vast, die en zal u niet ontgaan of gy zult hem wel gevoelen. Nu zult gy weten, als Vivien met zyn Broeder en Vader uit Moncler reeden, zonden zy een Bepieder om te vernemen of zy by Tyd zouden komen. Den Bepieder had gezien hoe dat Spiet ontkomen was en hoe'de anderen den dood verwagtede. Met deze Tyding kwam de Bepieder tot de Heeren en sprak: Druwane en Benfleur staan beide aan een staak om te verbranden en Aymyn zag ik staan op de Leer om te hangen. Vivien ende Malegys reeden terstond na het Leéger. Binnen deze Tyd had Galasser de Bast gemaakt om Aymyn te hangen, maar Spiet sneed hem in stukken en wierp Galasser van de Leer. Doen kwam Malegys en Vivien en riepen Eggermont, Eggermont. Doen kwamen de Heidene uitryden, wel zeshien duizend sterk, tegen haar 25 en riepen Alarm, alarm.

*Hoe Koning Yvoryn Verslaagen wierd en hoe de Stad van Eggermont weder gewonnen wierd.*

**D**oen deze drie Heeren byeen waaren zo kwamen zy na het Heir, roepende: Eg-

germont, Eggermont. De Heidenen stelden zig vromelyk te weêr, maar Malegys kwam in 't midden gereden met Beyaart en schoorden de Bataillie mede, zo dat de Heidenen vervaart wierden, om dat Malegys en Vivien zo menigen Sarazyn versloeg en Dooden. Spiet ziende de Vroomigheid van zyn Meester Malegys, zo greep hy moed en ging zeer vreesfelyk met zyn Meraalen Kolf slaan onder de Heidenen. De Koning ziende Buevyn aan het eene einde groote Moord bedryven onder zyn Volk, vergaderden omtrent 11 honderd Paarden en daar reed hy mé na Buevyn van Eggermont en omcingelden hem, en zoude hem zonder twyffel Dood geslaagen hebben, had Vivien het niet gedaan, die op Koning Yvoryn aan reed en sloeg op zyn Helm dat hy zo styf bleef zitten als of hy dood was. Dit ziende een van zyn naaste Heeren, nam het Paard en wilde het weg leiden. Spiet dit ziende, sloeg hem de Metalen Kolf op het Hoofd, dat hy dood ter Aarden viel. Ten laaftten bekwam Koning Yvoryn en stelden hem te weêr: doen kwam Vivien en sloeg hem op het hoofd, dat hy mede dood ter Aarde viel. Aymyn was altyd aan de zyde daar zyn Grootmoeder en Moeder stond, daar hy hem zo Vromelyk hield, dat het niet mogelyk is om te Schryven. Ten laaftten bragt hy zyn Moeder en Grootmoeder in de Stad en hy keerden al veggende weder, tot dat hy kwam daar hy Galaffer zag liggen, die op handen en voeten gekropen was, om de dood te ontgaan. Doen Aymyn hem vond sprak hy: Gy Verraader, die al dit Bier Gebrouwen heeft, zoud gy myn nog ontkomen, neen gy ontfrouwen. Doen sprak Galaffer: Och Aymyn, slaat my dood, want ik lyde duizend Dooden. Maar Aymyn en wilde 'er niet na hooren en hy bond hem vast aan een staak en liet hem liggen. Na veel Stryd hebben de Sarazynen de vlugt genomen na de Poort, maar zy mogten daar niet in, want de Burgers hadden de Stad wederom in, en de Turken yerdrouken met menigte in de Vesten. Doen

de Heidenen al te samen Vermoord waaren, vergaderden de Vrome en Stoute Helden by een en Vivien vroeg waar zyn Zoon Aymyn was? Spiet antwoorde: U Zoon heeft hem zeer vroom en kloek gedragen en ginter vegt hy nog. Doen sprak Vivien, ik zal gaan en beproeven myn Zoon Aymyn, of hy stout, mannelyk en onverzagt is. Zoo als de Vader dit sprak, was Aymyn doende om de Verrader Galaffer aan zyn Paards Staart te binden. Doen sprak Vivien met zeer straffe woorden: Gy Jongheer, waar wilt gy heên met dezen Man? Slaat hem dood of ik zal het doen. Doen sprak Aymyn: dusdanige pyn is hem dog te kleyn, maar indien gy u zoud willen vermeeten my dezen Man te ontnemen, ik zou het zo vergelden, dat het u rouwen zou. Doen sprak Vivien: Als ik het doen wilde, wat zoud gy daar tegen doen? En met dien greep Aymyn zyn Zwaard in de hand en sloeg zyn Vader zo afgryfselyk op zyn Hoofd dat hy hem zeer kweifte: En doen sloeg Vivien wederom na Aymyn met groote magt, maar Aymyn ontsprong dien slag. Aldus Vogten zy een lange poos tegen malkander met groote Hete. Maar doen Malegys dit merkten sprak hy: My dunk Vivien en zyn Zoon zullen malkander schenden. Doen sprak Malegys: Vivien, myn Beminde Broeder, het is groote schande dat gy op uw Zoon alzo vegt. Als dan antwoorde Vivien: Beminde Broeder, ik kan niet ontslagen zyn, ik meende hem maar te proeven van zyn stoutigheyd en Mannelykheid, maar het proeven valt my te zwaar. Spiet riep met luidler Stemme tot Aymyn: en slaat niet, want het Vivien uw Vader is, daar gy tegen Vegt. Doen Aymyn dit hoorden, sprong hy van zyn Paard en viel op zyn kniën en zeide: ô! Agbaaren en beminde Vader, vergeeft my dat ik u zo nydig geslaagen heb, ik wist niet dat gy myn Vader waart. Vivien dit hoorende sprak: lieve Aymyn het is u al vergeven. En Vivien vraagde hem: Waarom hebt gy dezen Man aldus wreedelyk en ongenadig gebonden?



en wilt hem nog ſleepen? Doen ſprak Aymyn, myn uitverkoren en beminde Vader, het is de oorzaak van alle deze moeiten en jammerlyke Moorden en Daaden die hier gebeurt zyn: en hy is de verrader die de Koning Yvoryn uit liet en de Stad deerlyk in zyn handen leverden. Want doen ik de Reus Galles Verlaſſen had en in het wederkeeren de Koning Yvoryn gevangen bragt, zo gaaven wy hem dezen Boef te bewaaren en hy nam nog een Gezelle tot hem en lieten de Koning de Poort uit en de Turken kwamen in de Stad en wy wierden gevangen en hy zou my gehangen hebben, had Spiet het niet beler. Doen zey Buevyn van Eggermont: Ay valſche Verrader, hoe zult gy dat verantwoord, dat'er zo veel Kerſten Bloed geſtort is. Doen ſprak Malegys: Nemat den Verrader en ontbind hem vandes Paards Staart en zet hem op een ander Paard, op dat hy te ſterker blyven mag de pyne te lyden. En alzoo Reeden de Heeren na de Stad.

*Hoe dat de Heeren Vriendelyk ontfangen wierden van Druwane en van Benſleur baare Dogter.*

**D**Oen Aymyn zyn Moederen Groot-moeder in de Stad geleid had, gingen deze Vrouwen haar op het alderkoſtelykſte toe maaken en zy geboden dat men de Huizen Behangen zoude, het welk de Burgers deden en bedreeven al de Triumphe dieze konden. Doen begonden de Klokken te luiden en de Geestelykheid ging hen tegen men Proceſſien, maar daar en waaren geen Reliquien, want de Turken haddenze Verbrand. Doen de Heeren dit zagen, zeide Aymyn: *o!* beminde Vader en Groot Heer, ziet hoe de Burgers Arbeiden om u te believen. Binnen deze Tyd kwamen zy zo na aan de ſtad, dat de Vrouwen de Paarden genaakten en de Prieſters gingen over beiden zyde van de Straaten ſtaan en hittenze weltekome. Doen Vivien de ſchoone Benſleur zag, ſprong hy van zyn Paard ende hy greep

haar in zyn Armen en heefte met zo groote liefde Gekufft, dat zy beide in onmagt vielen. Buevyn van Eggermont groete ook zyn Vrouw zeer minnelyk, kufften de haar in beide zyne armen. Doen Malegys zyn Moeder zag, ſprong hy van zyn Paard en nam haar in zyn armen, kuſteze vriendelyk en zeide: Weltekome moet gy zyn myn lieve Moeder, die ik myn dagen nooit zag. Doen Vivien en Benſleur opgeſtaan waaren kuſten zy malkander nog eens met groote blydſchap, want zy hadden malkander in geen 18 jaar gezien. Ten laaſten wierd Vivien denkende op zyn Moeder, daar hy voor op zyn knien viel, zeggende: *o!* Myn beminde Moederen wilt u niet belgen dat ik myn lief Benſleur eerſt gefeſteert heb, eer dat ik u Eere of reverentie bewezen heb, het was myn onwetendheid en ook mede was het by Venus bevel. De Moeder dit hoorende, ſprak: Och zyt weltekome myn lieve kind, als dit my belgden, had ik misdaan, want ik u in lange Tyd niet gezien heb. Doen zy nu alle by een waaren, wierd daar groote genugten bedreven in de Stad, ter eeren van de inkomſte des Hertogs met zyn kinderen. Doen deze Heeren in de Stad waaren en alle dingen wederom in order geſteld waaren, was de Porrier (die in deze verradery mede gedaan had) zeer dienſtig, om dat men hem niet vermoeden en zou en ſtak hem weder in het Officie des Poortierschap. Zo gebeurde het op een Tyd dat de Heeren gingen te Regt zitten om Juſtitie te doen over den Verrader Galaffer en zy lieten hem haalen. Doen vraagde hem de Hertog: waarom hebt gy die Verradery gedaan daar men u altyd zo veel vriendschap bewezen heeft? Galaffer, zeer onnoozel zynde, ſprak aldus: Edel Hertog, myn Lyfs genaade, het was de vyand die my daar toe ſtouwde, doof groote giften, die my de Koning beloſden. Doen vraagden de Hertog of hy deze verradery alleen gedaan had, of dat hy nog eenige help met hem gehad had? Daar op zeide Galaffer:

Dat

Dat de Poortier van de Poort daar de Heidenen door kwamen hem daar toe geholpen had. En doen wierd de Poortier ontboden dat hy by de Heeren komen zoude en toen hy in de Vierfchaare kwam, zo vroegen hem de Heeren waarom dat hy deze Verradery gedaan had, over de gene die hem nooit iet misdeden? De Poortier antwoorde en zeide: Het zal nimmermeer blyken dat ik verradery bewezen heb, maar ik heb altyd getrouw geweest in myn Officie. Doen sprak Galaffer: ô! Couzyn, als gy de Poort open deed ende een teeken van Vuur op stak, dat de Turken in komen zouden, kunt gy dit loochenen? Daar op sprak de Poortier: Al het gene dat gy zegt zyn leugens, ik wilder een Camp om Vegten, indien den Edele Hertog belieft. Doen sprak Galaffer: ô Verrader, om dat gy weet dat ik geen magt heb, om dat myn Been gebroken is, en daarom spreekt gy zo stoutelyk. Maar was'er iemand die voor my Campen wilde, men zou wel zien wie in het Vuil blyven zou. Doen stond Spiet op en sprak: Edele Heeren t' uwer belieste zal ik de Camp aanneemen voor Galaffer; 't welk de Heeren consenteerden. Den Poortier ziende dat Spiet de Camp doen zou, zo sprak hy: Spiet, om dat gy de Camp doen zult, zo bespreek ik dat gy my niet betoveren moet, nog invisibel gaan: 't welk hem Spiet belofde.

*Hoe Spiet een Camp deed tegen den Verrader, de Poortier van de Stad.*

**S**piet die de Camp doen zou, nam geen Harnas, nog Mes aan, maar alleen zyne Metaale Kolf en ging na 't kryt, hy had niet lang in het Perk geweest, of de Verrader die kwam ook wel gewapent in 't kryt. Toen hy in het Kryt kwam, ging Spiet hem tegen en wilde hem met zyn Kolf slaan maar de Verrader riep: Wilt gy zo schielyk staan? laat ons eertt zeggen waarom wy hier gekomen zyn. Spiet die van geen zeggen wist verhiel zyne

Kolf en sloeg de verrader op zyn Hoofd. dat hy ter Aarden viel zonder een woord te spreken. Doen de Verrader een wyl tyds gelegen had, vroeg Spiet of hy hem opgeven wou? De verrader antwoorde: Hoe zou ik my opgeven, ik ben nog niet verwonnen, ik zal u nog nader gaan: En met een sloeg hy na Spiet en meenden zyn Hoofd af te slaan en sloeg op de Kolf dat'er Vuur uit zyn Mes sprong. Spiet dit ziende, sloeg hem nog eens op zyn Hoofd dat hem 't Bloed de Mond uit liep en greep hem by de beenen en sleépten hem voor den Hertog en ontwapende hem. Ten laatste bekwam hy, en Spiet vroeg of hy hem opgeven wou en beleiden de verradery. Doen riep hy: ô! Hertog doet my Gratie, want ik beken dat ik de Dood wel verdiend heb en hy ging alle de Verradery vertellen zo 't voorschreven is. Als de Heeren deze verradery hoorden, gingen zy te Raade met wat Dood die Verraders sterven zouden: Ten laatste gaaven zy dit Vonnis: *Dat men ze zou stellen in een Wagen en voeren ze al om de Stad en op eken boek van de Straaten zou menze een Lit breken, tot al de Litten gebroken waaren, dan baar Vleesch te bestryken met Zeem en zetten ze Levendig op een Rad buiten de Poort, daar zy de Turken in lieten. Terstond waaren'er twee Diensars die de Wagen bereide en een Bank daar open haar Voeten wierden terstond gebroken. De Verraders riepen zeer vervaarlyk en Vloekten, zettente Levendig op een Rad: Terstond waaren zy zwart van Vliegen en zo Leefden zy twee Dagen in groote Pyn. Doen dit gedaan was, gingen de Heeren in de Stad: Daar wierd uitgeroepen wie binnen Eggermont Wonen wist, zal Huis huur voor niet, hebben: En in korten tyd was de Stad vol Volk.*

*Hoe de Heeren de Bruiloft slooten van Proiers en van Benstour, Koning Tworyn van Monbrants Dogter.*

**A**ls alle dingen wederom besteld waaren, zo het behoorde, overleiden Vivien en

Benfleur, datze niet langer Ongetrouwt wilden zyn. Zo is Vivien gegaan tot zynen Vader, zeggende: Vader, ter eere van myn Bruid Benfleur, zo wil ik doen beroepen een open Hof en binnen dien Tyd zullen wy een Tornoy-fpel hanteëren ter Eere van de Edelheid en belieft het u, zo zal ik u Herauten zenden binnen Koning Karels Hof, of de Jongers zou de believen ten Spel te komen. De Vader die antwoorde: Lieve Zoon, ik durf't niet-wel confenteëren, of'er ook eenige Twist kwam, dat de Koning wederom op ons zoude mogen verflooren. Malegys zeide: Vader wy zullen tegen niemand Twist maaken, maar alle genugte hanteëren. Ten laaftten is Aymyn op zyn Knien gevallen, zeggende: Beminde Groot-Heer, u zal believen myn Vaders Bede te confenteëren, om te vereeren haar Huwlyksdag en ook op dat ik myn ledien mag beproeven tegen Koning Karels Jongers, daar ik u- zo veel af hoor zeggen. De Hertog Buevyn, de Couragie van zyn Neef ziende, zo sprak hy: Beminde Neef Aymyn, ik kan't u niet ontzeggen, u bede is geconfenteerd. Doen Vivien en Malegys Consent hadden, zonden zy een Heraut na Koning Karels Hof en zy bevolen hem zyn bodfchap te doen en Malegys zeide: Als de Koning na my vraagd dan moet gy zeggen, dat gy, myn Vader of my myn vrienden van my niet weten. De Heraut nam dit alles aan en zeide: Dat hy het wel beftellen zou en zo fcheiden hy uit het Hof. Doen dit gedaan was, ging Vivien en Benfleur in de Kerk en ondertrouwden malkander en zy gingen wederom in het Hof, goede Ciermaakende en Triumpherende. Doen de Heraut uit Eggermont gefcheiden was, zo is hy ten laaftten binnen Parys gekomen op Sacramentsdag, onder de Hoogmiffie, daar Koning Karel met zyn Heeren uit de Kerk kwam: De Heraut viel neder op zyn knien, kuffende de Koning zyn voeten. De Koning vroeg hem wat zyn begeirte was? De Heraut antwoorde: Heer Koning ik kom van de Hertog Buevyn van

Eggermont, wiens Zoon Vivien Trouwen zal met Benfleur de Koning Yvoryn zyn Dogter, aldus doet hy u zeer bidden, of ik hier een tournoye zou mogen beroepen ter Eere van het Feest, of'er iemand was die daar genugte in had en ten Tornoye kwam. De Koning vroeg of Malegys daar was? De Heraut zeide: Neen Heer Koning, hy is'er niet, ook weet zyn Vader nog geen van zyn Vrienden waar hy gebleven is. Doen de Koning hoorden dat Malegys daar niet was, gaf hy den Heraut Consent. Doen ging de Heraut ter Plaatze daar men gewoon was te roepen en ftak een Trompet en hy begon te roepen in dezer maniere: Hooft gy Edele Heeren en jongers, die ooit het Harnas gehanteert hebt, daar is Vivien van Eggermont, ter Eere van zyn Bruid Benfleur, die hy trouwen zal op den 8ften dag van Julij, zo doet hy roepen een open Hof, duurende veerthien dagen lang met een Tornoy-fpel, die dat beft doen zullen zal men een fchoone kostelyke Prys prefenteëren, zo wel van binnen als van buiten, niemand uitgezonderd. Doen dit gedaan was, vroeg Roelant de Heraut of Malegys niet binnen Eggermont was? De Heraut zeide: Ja hy Edel Heer Roelant, maar hy verbood het my voor Koning Karel te zeggen, of hy daar door u-lieden niet zou willen laten komen. Doen zeide Roelant dat hy wel gedaan had en hy gaf hem een ftuk Gond: De Heraut Reiden na Eggermont en vertelde dat hem gefchied was. Doen de Heraut vertrokken was van Parys, vergaderden Roelant al de jongers daar toe dienende, als Olivier; Almoryn, Ogier en nog meer andere accordeerden, dat zy daar wilde reizen om Prys en Eere te behaalen en zy gingen te famen voor Koning Karel, daar hy met zyn Heeren stond en zy deden hem Reventie en Roelant zeide: Heer Koning gy weet wel dat hier een Heraut is geweest uit Eggermont, die een Tornoye en Steek-fpel uitgeroepen heeft, 14 dagen duurende, aldus zouden wy u willen bidden, dat gy ons confenteëren

wilde te reizen, om daar Prys en Eere te haalen. De Koning dit hoorende sprak: Roelant Neeft wat wilt gy daar maaken, 't is beter dat gy hier triumpheeft en steekt onder malkanderen Tornoyen. Doen sprak Guweloen: Roelant het waar u meer Eer dat gy hier bleef, gedenkt u niet datze de Koning en u Gevange hielde? Doen sprak Roelant: zou ik dat doen, zo was ik verrader, wanneer een Eeuwigen Vrede gemaakt is en by Avontuur had gy nog anders gedaan, de Koning en zou het nooit begonnen hebben, zo had hy die schande niet gehad en dat zelve zei de Bisschop Tulpyng en Olivier. Doen Guweloen dit hoorden, zo ging hy uit de Kamer en zeide: Bleef ik hier langer dan zou het myn schuld zyn, of het mogt eens myn schuld worden. Doen hy weg was zeide Roelant: Heer Koning het zoude schande wezen dat wy niet heen trokken, want zy zullen denken dat gy op hen gestoort zyt en dat gy een valsche Vrede gemaakt hebt. Doen zeide Koning Karel: Edele jongers ik zal u-lieden consent geven, indien gy my be- looven wilt dat gy daar geen conversatien met Malegys hebben zult. Daar op zey Roelant: Heer Koning dat zullen wy doen, want hy is'er niet: En toen naamen zy Oorlof aan den Koning en Reidsen terstond na Eggermont en zy zonden een Ridder voor, Diederik van Brieffenwont geheeten, dat hy de Herbergen bestellen zoude. Als Vivien en Malegys vernamen dat Diederik binnen de Stad was zo zyn zy tot hem gegaan en hebben hem vriendelyk welkom geheeten en vroegen hem of Roelant met de Jongers nog verr' van daar waaren. Doen zeide Diederik datze nog twee mylen van daar waaren en hy zeide dat de Koning verboden had, datze met Malegys geen Conversatie hebben zouden. Doen antwoorde Malegys en zeide: Ik hoop dat de Jongers daar niet na vraagen zullen, want zy hebben my nooit tot Vyand geweest. Doen kwam Spier geloopt en zeide tot Malegys: Meester gy moet van stonden aan te Paard, want u Vader

met zyn Heeren verbieden u, om de Graaf Roelant met de Jongers te ontfangen, die niet verr' van de Stad zyn. Doen ging Malegys en Vivien na haar Vadets Hof en toen zy daar waaren, sprongen de Heeren op hun Paarden en Malegys op Ros Beyaard en Reeden alzoo te Poorte uit wel een halve Myl, en toen zy Roelant met zyn Jongers zaagen, zo bereidert hem Buevyn van Eggermont met zyn Heeren en gingen Roelant met zyn Jongers te gemoet en ontfingenze met groote blydschap. Doen gingen de Heeren weder te Paard zitten en reeden zo met groote Triumph in de Stad, daar zy Eerlyk en met groote blydschap ontfangen wierden.

*Hoe dat Vivien en Benfleur Koning Tooryns Dogter Trouwde, en hoe zy haar Bouloft eerlyk en Triumpbantelyk bielden.*

**D**Es anderen dags was 't den dag dat Vivien de schoone Benfleur Trouwen zou, zo was het in de Kerk tierlyk toe gemaakt, na behooren. Omtrent 9 uren kwam de Bruidgom in de Kerk in Goud Laaken vercierd en alle de Heeren volgden hem en kwamen alzo in de Kerk met groote Triumph van Spelen en Trompetten. Daar na kwam de Bruid Benfleur ook ter Kerk ryden zittende op een witte Tellenaar en haar Zoon Aymyn reed nevens haar en Druwane Vivien's Moeder met de Jongvrouwen volgden haar en kwamen alzo met groote Triumph ter Kerke in. Doen zy in de Kerk waaren, zo wierden zy geleid in een Paveloen, dat zeer kostelyk gemaakt was, daar speelden de Orgelen en andere Kerk Instrumenten en maakten zoo een groot geluid dat men niet hooren kon. Doen de Misse gedaan was, kwam de Bisschop en Trouwde Vivien met Benfleur na de Statuten der *Heylige Kerk*. Doen dit gedaan was wierden al de Klokken geluid en alle Instrumenten speelden met alle de Trompetten, het welk zeer plaifant om te zien was, tot dat zy in het Hof kwamen in

een schoone Zaal zeer kostelyk behangen. Als de Bruid en Bruidgom gezeten waaren en al de Heeren aan de eene zyde, zo begon men de Gerechten voor te zetten met groote Triumphe van genoegelyke Spelen: Malegys die bewaarde zyn Eer wel met Dienen, met den Jongen Aymyn. De kostelykheid der Speizen is niet wel te zeggen, van Pauwen die overvloedelyk Gebraden kwamen en als menze open sneed, vloogen daar Jonge voglen uit. Roelant had een Pefant voor hem liggen en hy zou de Bruid daar een stuk affnyden en toen hy sneed, pikteze hem in zyn vinger, om welk stuk zy zeer hertelyk Lachten. Desgelyks Ogier, die zou een Kapoen ontleeden, maar toen hy ze meenden te snyden, sprong zy van de Tafel: Dit deed Malegys met Nigromanien. Malegys zeide tot Spiet, haald my Water om dezen Wyn te verkoelen. Terwyl dat Spiet weg was, deed Malegys Scheminkelen komen, en elk met een Waterpot, die zy alspringende op de Tafel zette. Als Spiet dit zag, zo zeide hy tot Malegys: Meester als ik wat deed, en zou gy dan niet gram worden? Malegys zeide: neen ik. Doen deed hy een Hert komen en zeide: ó! Somme beeft zegt ons wie is de fynste Ruitser om een Vrouw te paaiën. Doen leide 't Hert zyn Voeten op Malegys, dies hy zeer beschaamd wierd Doen vroeg Malegys aan het Hert wie te Nagt by zyn ongetrouwde Wyf geslaapen had en waar de Vrouw was? Dat Hert zag op Spiet ende wees agter de deur: En Malegys haalden een Vrouw, die hy met konsten daar had doen komen zelf in Persoon en zag zo zwart als een Moriaan.

*Hoe de Tornoye gesloagen was daar Roelant de Prys van Steeken won ende Ogier van Tornoyen.*

**D**oen de Maaltyd gedaan was, ging men de Bruid ter Plaatze geleiden daar de Pryszen hingen, de eene prys van Steeken was

een Goude Lancie, omtrent een Elle lang, zeer kostelyk gewrogt, de andere Prys van 'tornoyen was een Zilver Zwaard met eenen Gulden Apel en met een Gulden Kruis en in den Appel stond een kostelyken Steen. Doen zy geharhaft waaren, kwam de Vader en Zoon als bewaarder der Pryszen, om te geven een iegelyk dieze winnen zouden. Eerst kwam François Boudewyn in de Baan tegen Aymyn gereden en staaken op malkanderen haar Lancie in stukken. Doen kwam Gaudebant de Vreize tegen Vivien en staaken malkander met zo groote kragt dat haar Paarden nedervielen en deze twee Heeren staaken langen Tyd op malkander, maar zy en bedreeven niets. Ten laastten zo kwam Aymyn en Boudewyn weder tegen malkander en Aymyn wierp Boudewyn van zyn Paard ter Aarden. Doen kwamen de Gebroeders Huyge en Henderik, die vromelyk tegen malkander Reeden, maar zy wierden beide geveld, zo dat zy geen Prys konde winnen. Doen kwam de Vroome Ogier met Aymeryn van Narboene en Ogier, na veel steekens en ryden, reed hy op Vivien met zulke kragt, dat hy Man en Paard ter Aarde velde, dies Vivien hem zeer schaamde. Aymyn dit ziende, reed met zulken moed op Aymeryn, dat men hem uit het Veld moest dragens. Doen wierd Vivien op het Paard gezet dat hy behield van Koning Antenor van Spagnien, dat zeer sterk loopen kon en Roelant en Olivier kwamen in de Baan en Roelant en Vivien reeden langen tyd op malkander, maar zy bedreeven niets. Ten laastten reed Roelant met zo groote kragt op Vivien, dat hy hem uit het Zaadel smeet en het Paard en liet zyn loop niet, maar Aymyn dit ziende, meende 't leed van zyn Vader te wreken op Olivier; maar Olivier stak Aymyn dat hy met het Paard ter Aarde viel. Als Aymyn van de steek bekomen was, ging hy in het Paleis en Ontwapende hem aldaar, want den Prys van Steken was verdient. Toen dit Steekspel gedaan was, begonden de Trompetten wederom ten tornoye

te slaan. Doen vergaderden de zes van buiten en kwamen gereden op malkanderen met zo grooten moed dat al haar Lancien braaken. Doen greepen zy elk haar Zwaarden en gingen na malkander toe en dit duurde tot in den Avond. Toen wierd'er Getrompet dat een iegelyk ten Herberge gaan zou en komen, des Avonds Triumpheeren op 't Banket. doen het avond was kwamen de Jongers ten Avond spel, daar zy zeer Triumpheerden en genugte voorstelden van dansen en van springen, tot dat zy gingen slaapen. Den anderen dag vergaderden de Heeren om te zien wie dat men de Pryzen geven zou en zy overleiden dat Roelant de Prys van steken verdient had en Ogier van Denemarken de Prys van Tornoyen. Doen was daar een kleen Meisje gereed om die Pryzen te draagen en de Herant kwam aan Roelant en Ogier zeggen: Datze hen gereedmaaken zouden om de Pryzen te ontfangen. Doen kwamen de Heeren met dat Meisje en zy bragten Roelant en Ogier de Pryzen, die zy Eerlyk ontfingen en zy bedankten de Heeren zeer, en daar wierd groote genugte bedreven van springen, dansen, jaagen en ryden en Malegys die beriepze om snelte loopen, met de Paarden, maar niemant kon tegen Beyaart springen ofse loopen, zo dat zy hen alle verwonderden. Als de 14 dagen over waaren, wilde de jongers na Huis reizen en zy kwamen in de Zaal by de Heeren en Roelant zey: Edel Hertog Buevyn van Eggermont wy bedanken u voor de groote Vriendschap die gy ons gedaán hebt. Toen zeide de Hertog: Edele Jongers, wat ik gedaán heb, dat heb ik gedaán ter eere van Koning Karel, myn gedugtigen Heere, die ik altoos onderdaanig zyn zal: ik bedank u-lieden dat gy tot my zyt gekomen, vermeerende 't Feeft van myn Zoon, aldus wat ik wederom vermag dat is t' uwer best. Doen naamen de jonge Riders Oorlof aan de Heeren en zy reisden uit de Stad en de Heeren geleidenze een end wegs Doen reisden deze jonge Heeren zo lang tot datze binnen Parys kwamen en toen traaden zy

van de Paarden en zy gingen t'saamen na het Hof en toen zy Koning Karel zagen zo groetente hem beleéfdelyk. De Koning vroeg hoe zy ontfangen waaren te Eggermont? Roelant antwoorde: Heer Koning, toen zy vernamen dat wy omtrent de Stad waaren, zo zyn ze ons tegen gekomen en hebben ons eerlyk ingehaald: Ook zeide de Hertog dat hy t'altyd wil bystaan met Ziel en Lyf, als gy hem van doen hebt en Vivien zyn Zoon heeft Benfleur de Konings Dogter van Monbrant Getrouwd en hy heeft een Zoon Aymyn geheeten, dat is een zo vrom Jongeling als in uw Hof is: Al deze Heeren draagen zo groote Liefde tot u als 't mogelyk is. De Koning Karel dit hoorden, was hy te vreden en sprak: Heeren hebt gy geen Pryzen, dat is kwalyk toegezien. Ja doen antwoorde Olivier en zeide: Heer Koning zouden wy geen prys t'Huis brengen, dat was ons groote schande, Roelant brengt mede het properste Juweel dat gy ooit zag, dat hy gewonnen heeft op Vivien en op zyn Zoon. Doen zeide de Koning dat men hem dat juweel zou laten zien, 't welk geschiede. Doen de Heeren het zaagen, zo verwonderden zy hen van de kostelykheid des juweels. Doen kwam Ogier en gaf de Koning het zwaard in de Hand, dat hy met Tornoyen gewonnen had. De Koning dit ziende, verwonderde hem zeer van de kostelykheid van het zwaard en dankte Ogier daar voor. Nu willen wy dit hier laten en zeggen hoe Oriande te Rootzefleur belegert wierd,

*Hoe Glutifax, Koning van Alexandrien, met zyn Heeren Raad bield om de dood van Koning Antenor van Spagnien te wreken.*

**D**oen nu Koning Antenor van Spagnien door Malegys verslaagen was, alsoo voorzeid is, zo kwam die Tyding aan Glutifax, zyn Broeder, die Koning van Alexandrien was Doen vroeg de Koning zyn Heeren om Raad, hoe hy best de dood van zyn Broeder zoude mogen wreken: doen zeide de Heeren dat hy

Boden zenden zou in alle Landen, of hem iemand wilde helpen wreken de dood van zyn Broeder op de Kersten, datze by hem kwamen in Alexandriën. Nu is te weten, dat deze Glutifax een schoone zuster had, Jolence geheeter die zeer bemind was van een Koning Sinageel geheeten: Doen die Koning de bode hoorden van de Koning Glutifax, zo bereide hy door de liefde van Jolence, een groote heirkragt en kwam by Koning Glutifax van Alexandriën. Doen bedankte Glutifax de Koning Sinageel zeer van de gunste die hy hem toonden en dat 't nog te verdienen stond, daar in hy zyn Persoon te doen had. Doen antwoorde Sinageel: Heer Koning van Alexandriën, gy en de uwe zyn my veel meer waardig, door de schoone Jolence u Zuster, die my meer verheugd dan al dat leeft. Glutifax zeide: Ter eere van u zal ik myn Zuster en myn Moeder Bartelute, het Soudaans Wyf van Persen hier ontbieden. Doen riep de Koning Glutifax zyn Bode ende zey: Bode gy moet in Persen gaan, Bartelute myn Moeder en geef haar dezen Brief en zeg dat zy de inhoud volbrengt, op datze eenige Liefde draagt tot haar Dooden Zoon de Koning Antenor van Spagnien, die ik wreken wil en zeg datze Jolence myn Zuster mede brengt. De Bode is gereist na Persen en de twee heidensche Koningen reisden doen met al haar Volk na Rootzefleur, om de Stad te Belegeren daar Oriande alleen in was, want Meester Baldaris en Meester Jork waaren na Eggermont getrokken op Vivien's Bruilofft. Doen de Bode lang gereist had, is hy gekomen in 't Land van Persen in een Stad die Surmozane heet. In welke Stad dat Bartelute Koning Glutifax Moeder was en Jolence haar Dogter en de Reus Makebeer, die alle gelyk stonden verzaamt in de Zaal. Doen de Bode al deze Heeren zag, zo is hy op zyn kniën gevallen en heeft ze gegroet, zeggende: Genaadige Vrouw ik ben hier gezonden van u Zoon Glutifax van Alexandriën, aan u met deze Brief, dat gy den inhoud volbrengt en hy wil na Rootzefleur,

om de dood van zyn Broeder, de Koning van Spagnien te wreken, en gy moet Jolence uw Dogter mede brengen en gy moet niet nalaaten om u magt te vergaderen en by hem te komen. Doen zy de Brief had laaien lezen, zeide zy: Gy Heeren, wat zegt gy hier van, ende wat dunkt u best gedaan te zyn. Daar op antwoorde haar Zoon Makebeer en zeide: O! myn beminde Moeder, laat ons daar Reizen en laat ons de Kerstenen wat kwellen, myn Herte verblyd als ik denk dat wy de Kerstenen zullen doen verfmoooren in hun Bloed. Jolence zeide: O! Lieve Moeder, laat ons daar reizen en wreken de dood van myn Broeder de Koning Antenor van Spagnien. Doen de Vrouw Bartelute dit hoorde, dat haar Kinderen daar toe geneget waaren, maakten zy haar gereed om daar te reizen en zergaderden al haar Volk dat zy kon krygen en is zo gereist na haar Zoon, om na Rootzefleur te reizen. Doen deze Turken over het water waaren, zo rusten zy niet voor dat ze alle te Rootzefleur voor de stad waaren, daar zy branden en verdorven al dat om de stad gelegen was. Binnen deze Tyd zo is Bartelute over gekomen wel met 30 duizend Man, alle wel voorzien met Trompetten en groot geluid. Doen Koning Glutifax dit hoorde, zo vroeg hy wat daar te doen was en doen wierd hem gezeid dat zyn Moeder overgekomen was met 30 duizend Man, alle wel voorzien om de dood van zyn Broeder te wreken. Binnen deze Tyd is Bartelute in het Heir gekomen, daar zy vriendelyk van Koning Glutifax ontvangen wierd en Koning Sinageel ontfing zeer vriendelyk de schoone Jolence, want hy haar uit-ter-maaten lief had: en doen gingen de Heidenen haar Tenten rondom de stad slaan, zo dat'er niemand uit nog in kon.

*Hoe Oriande een Bode zond tot Malegys ende boe dat zy belegen was van de Sarazyenen.*

**D**oen Oriande aldus belegen was van de Sarazyenen, zond zy een Bode aan Male-

gys , die Migreel heete en hy kon wel de Heidenſche Taal en hy ging uit de Stad. Doen hy in het Heir kwam vraagden hem niemand waar hy ging , om dat hy de Heidenſche Taal ſprak. Ten laaſten kwam de Bode de Koning in het gemoed , die hem vraagden of hy geen Brieven by hem had , om in het Kerſten Ryk te brengen en die Stad te ontzetten. De Bode zey dat hy een Bode zey ende een Brief had van Jolence , daar hy mé na Perſen zou reizen , om zaaken dieze vergeten hadden. Doen Koning Sinageel dit hoorden gaf hy de Bode zyn Figuur van de Hand dat hy daar mede vry door paſſeren zou. Kort daar na kwam Koning Glutifax by de Koning Sinageel en vraagde hem , waar hy de Kerſten bode gezonden had? de Koning zeyde : het was de Bode van Jolence u beminde Zuſter , die in het Land van Perſen gereiſt is en ik heb hem myn Figuur gedaan , dat hy vry en zonder eenigen wederſtoot door het Land paſſeren zou. Doen zey Koning Glutifax: Heer Koning , nu zien ik wel dat gy myn Zuſter Jolence zeer bemind en Liefde voor haar draagt , want gy om haaren r'wil in het Kerſten ryk komt en nu geef gy de Bode uw Figuur door haar , en daarom Heer Koning zo geef ik u myn Zuſter Jolence tot een Wyf : en met dien gingen zy ſaamen in een Tente by Bartelute en Jolence , die zy vertelden hoe dat een Kerſten Bode gereiſt was in 't Kerſten ryk , om Secours en hulpe te krygen en hoe hy tot de Koning zeyde , dat hy was een Bode van de Jongvrouw Jolence en wilde het Land van Perſen reizen , gelyk voorchreven ſtaat : en doen wierd het Huwelyk geſloren tuſſchen de Koning Sinageel en Jolence , Koning Glutifax Zuſter , die beide Bartelutens Kinderen waaren.

*Hoe dat de ſchoone Stad Rootzeſleur met geweld en met magt van Volk gewonnen en hoe dat Oriande gevangen wierd.*

**D**oen den Koning en zyn Heeren vernamen dat Oriande uitgezonden had een Bode

om byſtand en hulpe , zo ordonneerden zy onder malkanderen dat ze de Stad Beſtormen en Verbranden zoude met al wat 'er in was : En doen kwamen zy alle gelyk onder de muuren met Leeren en ander Geweer om de ſtad te beſtormen. Die van binnen dit ziende , ſleiden ham vromelyk te weir , hadden heete Olieaan de Veſten en gooten zo vreeslyk mee die Olie en met brandende Kalk en heete Aſſchen , dat de Turken veel te lyden hadden , want zy die kreeten of het Kinderen waaren. Zommige luy wierpen gepakte reepen om den Hals en alzo verfloegenze wel 900 Man , zo dat de Turken vlieden moeſten. Doen Bartelute zag dat haar Volk wyken moeſt , zo zогren zy een ander raad om weder de Stad te beſtormen ende die voor ſtonden zou men met Oſſen en Paardsvellen bedekken , het welk alzo geſchiede en daar wierden 'er omtrent 300 in die Vellen genaaid , die Armen en Beenen gemaakt waaren en doen kwamen zy weder door de Veſten en klomen zo op de Muuren , want het gieten kon hen toen niet letten en zyn zo in de Stad gekomen. Doen de Burgers dit zaagen , zyn zy buiten de Stad gevloeden op een Kasteel en Oriande die na het Kasteel meende te vluchten wierd gevangen. Doen de Vyanden in de Stad waaren , hebben zy gepilgeerd van het Goud en Zilver en hebben de Stad in Brand geſloken , zo datze ganſch Verbrande. Doen Malegys van de Bode Migreel verſtaut had en gehoord in wat groote nood Oriande van deze Turken was , had Malegys geen ruſt en zyn Vader Vivien en Spiet overdroegen dat zy ze verjaagen zouden en zy maakten gereed zeffien duizend Man. Doen zy bereid waaren , zyn zy te Schepe gegaan en zeiden binnen twee dage na Rootzeſleur. De Burgers die op het Kasteel waaren zaagen de Schepen alle met Kruiffen , ook zaagen zy Malegys Wapen en zeyde tege malkander : Ziet gy Heeren , wy zullen verlost worden , want Malegys die komt hier. Doen Malegys daar by kwam , zag hy dat de Stad Verbrand was ( dies hy hem zeer bedroefden )



en zeide tegen zyn Broeder: Myn lieve Broeder ik dacht dat Oriande in de Stad verbrand zal zyn: Och! is dat waar zo zal ik nimmermeer blyde zyn. Vivien vertroostede hem ten besten zo hy kon: Binnen deze Tyd zyn zy aan Land gekomen en hebben haar Volk in ordonnantien gesteld en de Sarazynen hebben ook desgelyks gedaan. Doen zy over beide zyden gesteld waaren, vergaderden deze twee Bataliën met een groote Heirkracht op malkanderen stekende, dat het scheen of de waareld vergaan zou hebben, door de kraakinge der Lancien: Menigen Turk moest daar uit zyn Zaadel ruimen, door het sterk gemoed van de Kerstenen. Bieuvyn van Eggermont hield hem daar zeer Vromelyk en zo deed ook Vivien en Malegys. Doen zy aldus lang Gevogten hadden en de Koning Sinageel Vivien zo menigen Turk zag vermoorden zo nam hy een nieuwe Lancie en reed op Vivien met zoo groote kracht, dat hy hem door het Harnas in den Buik reed en had hy zo wel niet gewapend geweest, hy zou zonder twyfel zyn laatsten Dag gezien hebben: ende hy reed by Malegys, hem klaagende hoe hy gequetst was en Malegys bevol hem dat hy na het Kasteel ryden zou. Malegys gierig zynde om zyn Broeder te wreken, reed zo diep onder zyn Vyanden dat hy Gevangen wierd en gebracht in de Tent daar Oriande gevangen was. Binnen deze Tyd waaren de Kerstenen zo zeer bevogten dat zy moesten wyken in het Kasteel. Doen de Kerstenen op het Kasteel gevloeden waaren en zy wisten dat Malegys agier gebleven was, zo waaren zy zeer Droevig; zeggende: Eylace! zal de Edele Malegys Dood zyn. Doen zeide Spiet: Gy Heeren en Treurt niet, ik zal wel weten of hy dood of gevangen is, ik heb een Ring daar ik mede invissibel kan gaan en ik zal zien waar hy is: En met dien ging Spiet zo diep in het Leger dat hy Malegys en Oriande vond in een Tent daar zy gevangen waaren. Malegys zag Spiet en hy vroeg hem hoe dat het met zyn Vader en Broeder stond? Spiet zeide dat zy op het Kasteel wa-

ren en zy zorgen zeer voor u. Malegys zeide dat zy te vreden zoude zyn, ik zal binnen die Nagt op het Kasteel zyn: en Spiet scheidde dan van Malegys en Bartelute is hem in't gemoed gekomen met Glutifax haar Zoon en zeide: Zoon vangt dat Wigt dat daar heen loopt: Hy antwoorde: Moeder ik zien hem niet: En met dien nam Spiet een kleen Steentjen en wierp haar een Oog uit, en liep na het Kasteel en vertelde daar zyn Avontuur en dat hem bevolen was. Jolence Bartelutens Dogter, die onstak zo in Liefde op Malegys, dat zy dikwils kwam daar Malegys in de Tent was, het welk hy wel merkten Doen de Nagt aankwam zeide hy tot Oriande, dat hy de Heidenen wilde doen Slaapen, op dat zy na het Kasteel konde gaan en hy is gegaan in de Tent daar Jolence in sloop en is by haar te Bed gegaan: En als hy geknikkebil had, zo hoorde hy een Stemme roepen: Malegys, Malegys wat hebt gy gedaan? (Gy hebt uw Schepper verstoort), dat gy dus by de Heidenen verkeerd, gy zult daar nog om geplaagt worden. Doen vraagde Jolence wat de stemme riep? Malegys antwoorde: Dat myn God my verstoort is, om dat ik by u geslaapen heb en gy geen Kersten zyt. Doen belofde hem Jolence, zo hy haar voor zyn Liefste wilde houden, zy dan Kersten zou worden, het welk hy belofde: En is van daar Gereist met Oriande na het Kasteel, daar zy blydelyk ontfangen wierden.

*Hoe Koning Glutifax en Sinageel voor het Kasteel kwamen en eischten Malegys en Vivien ten Camp.*

**D**Es morgens als de Koningen en de Heeren vernamen dat de Gevangenen was waaren, zeiden zy tegen malkander: is dit niet een spytig ding, dat deze Kerstenen ons dus betooveren en ons ontgaan, wat zullen wy hier toe doen? doen zeide Sinageel: Laat ons gaan voor het Kasteel en eischen ze ten Camp

Camp, en alzo zyn ze by het Kasteel gekomen en hebben Malegys en Vivien ten Camp geëischt en wie te boven ging zou het Land behouden, het welk zy consenteerden. Als zy ten Kryg gekomen waaren, sloegen zy malkanderen dapperlyk, zo dat beide de Koningen onder de Voet laagen. Doen stuurden Bartelute heimelyk volk op Malegys en Vivien en overvillenze, zo dat ze beide Gevangen wierden. Malegys dit ziende zeide: Broeder, wy zyn verraden, niemand zal van ons weten waar wy zyn, maar Vivien, Broeder weest te vrede, by Avontuuren waar wy 't verdiend hebben dit te lyden en het kan nogtans beter worden als wy wel meenen. Aldus klaagende kwamen zy zo verr' gezeild met haar Schip, dat zy in het Ryk van Perfen kwamen, daar Bartelute Vrouw af was ende zy ging uit het Schip te Land en geleiden Malegys en Vivien als Gevangen Lieden. Jolence, die Malegys zeer lief had, zeide tot haar Moeder, beminde Moeder consenteer my een bede die ik van u begeiren zal dat bid ik u. Bartelute zeide Jolence myn schoone Dogter, is het in myn magt dat gy begeirt het zal u gebeuren. Doen sprak Jolence: ik bid u beminde Moeder of gy my deze twee Gevangenen geven wilt en laat ze my wat onderzoeken, ik zal ze beter examineren als gy. Als Bartelute dit hoorde, vroeg zy de Koningen, of het haar goed dogt dat zy deze twee gevangenen aan haar Dogter gaf. De Koningen waaren daar wel mede te vrede en zy gaaven Jolence de gevangenen, dies zy zeer blyde was. Doen wierd daar beslooten dat Koning Sinageel Jolence Trouwen zou, de Dogter van Bartelute, om dat hy mede in het Kerstenryk geweest had. Als dit gedaan was gingen de Heeren in de Zaal eten en goeden cier maeken: Terwyl nam Jolence de Wapenen van Malegys en Vivien en ging in de Kerker daar zy zaaten en zeide tot haar: Heeren, zoud gy niet wel van hier willen zyn. Zy zeiden: ô! Schoone Maagd, is 't in uwe magt om ons hier uit te helpen. Doen zeide zy: Wilt

gy my beloven Kersten te maaken, zo gy gezegt hebt, ik zal u beide verlossen. Doen beslofen zy het beide, als Ridder van Trouwe, te doen wat zy begeirden. Doen zeide Jolence Malegys lief hier zyn de Wapenen van u beide, trektze aan en komt morgen alle beide in de Zaal, daar men de Bruilofst houden zal ende staat alles dood en spaard niemand en ik zal met u reizen in 't Kerstenryk. De Broeders die beslofen dit alles te doen. Nu willen wy weder van Oriande spreken.

*Hoe dat Oriande droevig was, om dat ze niet wist waar Malegys gebleven was, en hoe Malegys en Vivien Bartelute en de twee Koningen sloegen.*

O Oriande was zeer droevig om Malegys haar Liefen zy zeide tegen Buevyn van Eggermont: Eylace waar mag myn Lief myn troost zyn? ik dagt dat hem de Heidenen jammerlyk zullen Dooden, in wraake dat zy Koning Antenor verslaagen hebben en veel klagten deed zy. Doen zeide de Hertog Buevyn: Laat uw klagen staan; maar kunnen wy vernemen waar datze zyn, wy zullen ons gereed maaken met kragt van Volk en haalen ze forcelyk weder. Doen zeide Spiet: Weest allegaar te vrede, myn Meester Malegys en zal geen nood van het Lyf hebben: Ook weet ik wel dat Vivien en Malegys in het kort te rug zullen komen, door Malegys zyn konsten. Buevyn zeide: Ja Spiet gy zegt waar, en aldus Oriande zyt te vreden, wy zullen van u scheiden; want van de Heidenen zyt gy nu verloft, ik zal overal Boden zenden om te laaten vernemen waarze zyn; dus met uw Oorlof moet ik na Huis. En Oriande was zeer droevig dat de Heeren vertrokken, maar Meester Jork en Meester Baldaris stelden haar eindelyk te vreden. Hier laat ik Oriande en zal beginnen te verhaalen van Malegys en Vivien, die gevangen waaren. Als een dag aankwam, zo gingen Malegys en Vi-

vien haar Wapenen omtrent ten 8 Uuren ende Koning Sinageel, de Bruidegom, ging met de Koning Glutifax na de Zaal om te Banketteeren, want de Maaltyd al genaakte en de Bruid zat by haar Moeder en aldus zaaten zy by malikander, maakende goede chier. Maar Jolence kon haar niet verblyden. Als zy aldus in groote Triumphe zaaten, zo kwam Malegys met zyn Broeder Vivien over de Tafel daar zy zaaten te Eten en Malegys zeide: Heer Bruidegom wy komen om u te feliciteren op u Bruiloft, al hebt gy ons niet genood, wy zullen u schenken daar gy al u Leef-dagen genoeg aan hebben zult. Doen zeide Bartelute: Wie Duivel heeft u hier gebragt uit de Kerker? Nu Laaten wy haar wederom Vangen en brengen ze in de Kerker. Met een dat zy opstonden, stootte Malegys de Tafel op haar Lyf, zo dat zy daar onder vielen. Vivien sloeg op Sinageel, dat hy tot geen verweiren konde komen ende sloeg hem den Hals af: Malegys doorstak Bartelute en versloeg Koning Glutifax. Doen nam Malegys Jolence en zetten-ze agter op zyn Paard en hy kwam by zyn Broeder Vivien, die ook te Paard was en zy Verkleeden hen in Heidens Habyt, om dat men haar niet kennen zou en aldus reeden zy na het Kerstenryk zo zeer, dat Jolence agter van het Paard viel en brak den hals, zo dat Vivien en Malegys zeer bedroefd waaren en hebben ze in de Aarde begraven, om dat de wilde beesten haar niet zouden eten. Buevyn en Druwane van Eggermont verlangden zeer om haar Kinderen te zien en Benfleur begeirde haar man te zien en beklagden zeer waar zy mogten blyven. Doen kwam Spiet in geloopen, daar zy alle stonden en zeide: Buevyn van Eggermont zyt verblyd, Malegys myn meester is voor de Poort en komt inryden. Doen zy dit al te saamen hoorden, waaren zy zeer verblyd: Terwyl dat zy dus stonden, zag Aymyn zyn Vader komen, met Malegys zyn Oom en zy liepen haar al-te saamen te gemoet met groote blydchap. De Vader heeteze feestlyk welkcom, zeggende: o!

Lieve Kinderen hoe droevig heb ik om u geweest, loft Godt dat wy u gezond zien. Des gelyks zeide Benfleur en Druwane, Malegys en Vivien bedankten haar te saamen voor de Feesten en Vriendschappen die zy hunden. Doen dit gedaan was, gingen zy ter Maaltyd (want het was middag) en daar was het eerlyk ter Tafelen van alderhande Spyze, zy waaren vrolyk en maakten goeden chier. Terwyl dat ze aldus vrolyk waaren, kwam daar voor de Zaal een Arm krank Ridder, die zeer krank was van de Gevangenis daar hy in gelegen had, in 't Koningryk van Torkamye, by de Vrouw Yfane, de Zuster van Druwane: Hy kwam in de Zaal daar al de Heeren en Vrouwen zaaten te eten en groetenze met heusche Taalen. De Hertog Buevyn bedankten hem en zeide: Wel Vriend van waar komt gy en wat tyding brengt gy mede? my dunkt dat gy niet wel te pas zyt. De Ridder zeide: Edel Hertog, het is het is reden dat ik niet wel te pas ben, want zint dien Tyd dat Eggermont belegen was, heb ik gevangen gelegen in Heidenis, by uw Wyfs Zuster, de schoone Yfane, die my gebeden heeft dat ik u zeggen zou in wat groote last en miserie dat zy is: want zy word alle dagen Naakt gegeeffeld om datze des Konings wille niet doen wil. Onderwegen het Land van Majorken daar leid een Tol van een felle Reus, die Fortunus heet en niemand mag daar voorby passeeren, of hy moet daar een voet of een hand laten, voor de Tol. Spiet zeide: ik wil die Reus gaan bezoeken met myn Metaalen Kolf. De Ridder zeide: Laat staan u woorden, want hy dooden'er wel vyf-en-twintig als gy zyt, en ook heeft hy een Ring die hy aan zyn hand draagt, daar hy invifibel mede is, aldus zo kan Hem niemand hinderen. En Spiet zeide: ik vraag'er niet na: Adieu, ik ga dien Reus bezoeken en komt gy van agteren. De Ridder viel neder ter Aarden en Storfte wierd eerlyk begraven. De Hertog Buevyn, Malegys en Vivien gingen haar gereed maaken wel met vyftig Duizend Mannen en reisden

na Majorken, om Yfane, de Zuster van Druwane te verlossen.

*Hoe Spiet aan het Kasteel kwam en de Reus verwon.*

**S**piet liep zo lang dat hy aan het Kasteel kwam daar de Reus op lag, en hy liep over de lange Brug en nam zyn Metaale Kolf en Sloeg op 't Hekken dat het de Reus hoorde. De Reus zeide: Dit ben ik ongewon aldus te kloppen, niet te min betaald hier u Tol, dat is eene Hand en eene Voet. Spiet zeide: Deze Tol wil ik u niet geven, maar gy zult my betaalen. de Reus zeide: ik zal een Ring aan myn Hand steken en dan is uw leven gedaan, want dan kund gy my niet zien. Spiet zeide: Ik zal u wel zien en met een sloeg hy hem dapperlyk, zeggende: Dat zyn u beenen en dat zyn u armen, dat de Reus ten laatsen neder viel. Doen riep de Reus: Ik bid u dat gy my zegt hoe gy heet. Spiet zeide: ik heet klein Spiet. Doen zeide de Reus: dan is de Prophesie van my nu vervult, dat ik van u hand Sterven zal; ik ben u Vader Fortunus geheenen, mynen Broeder heet Crassus en myn ander Broeder is de Koning Weroen, de Koning van Majorken is u Oom en uw Moeder heet Crisiole. Spiet zeide: Op deze Maagschap en agt ik niet, maar nadien dat gy myn Vader zyt en gy Kersten wilt worden, zo zal ik u het Leven laaten houden; Aldus Vader peinst op u Ziel en laat u ongelooft vaaren, het zyn niet dan Duivels daar gy aan Geloofst. De Reus Fortunus zeide: ô! Gy ongewoelig Wigt; ik zag u liever hangen dan ik Mahomet en myn Gooden zou afftaan en gelooven aan een die hem zelven niet helpen kan, want had hy hem zelve kunnen helpen, de Joden hadden hem niet gekruist, aldus wil ik by myn Gooden blyven. Spiet dit hoorende, wierd zeer gram en hy sloot zyn Vader van de Brug in 't Water en zeide: Legt daar hond; dat u de Vissen eten. Als hy dit gedaan had, zo dagt hy in hem zelven: Nu heb ik qualyk

gedaan, dat ik hem de Ring niet van zyn hand genomen heb, eer ik hem in het water wierp, ik wil gaan zien of ik hem nog weder krygen kan. Terwyl dat Spiet na de Reus zag, zaagen de Heidenen van Boven uit het Kasteel, dat de Reus dood was en zy zeiden alle dat Spiet kwalyk deed, dat hy zyn Vader versloeg, (want zy hadden gehoort dat Fortunus zyn Vader was) het is 't best dat wy 't Crassus laaten weten, dat zyn Broeder verslaagen is maar 't wierd haar benomen. Want Vivien kwam daar gereden op het Kasteel en zag de Reus in het Water liggen, dies hy zeer verheugd was en vroeg Spiet wat hy daar deed? Spiet antwoorde: ik heb de Reus verslaagen en in het water geworpen en nu berouwd het my dat ik de Ring niet van de hand genomen heb, want men gaat daar mede in visibel: doen vroeg Spiet hoe verr' dar het Leger nog was. Vivien zey: Gaat en ryd derrewards en zagt datze haastelyk aankomen, willenze de passagie krygen, want het moet met magt van Volk geschieden, terwyl zal ik Crassus myn Oom Bevegen eer dat gy weêr komt. Vivien zeide: doet zo Spiet, maar ziet voor u dat u geen hinder geschied van de Felle Reus, het was beter dat gy het Heir verbeide, op Avontuur wat'er geschieden mogt. Spiet antwoorde: Als het ten kwaadste komt, dan steek ik myn Ring aan myn hand en dan ben ik invisibel, spoed gy u schielyk weg. Vivien reed in het Heir en vertelden hoe dat Spiet de Reus Fortunus verslagen had en dat hy zyn Oom Crassus ook won gaan bevegten. Doen zeide de Heeren: Laat ons steeds wat aanryden, op Avontuur ofte spiet iets misvallen mogt. Terwyl dat de Heeren dus haastelyk aankwaamen, zo was Spiet bezig om Crassus zyn Oom te bevegten en hy gaf hem menigen zwaaren slag met zyn Metaale Kolf. Crassus hoorde Spiet wel, en hy voelde de slaagen van deeg; maar hy zag niemand en doen riep hy: Wie duivel is 't die my dus slaat, is het Toovery? ik voel de slaagen wel en ik zie niet dan een Kolf. Doen zeide Spiet: Heer

Reus, om dat gy weten zoud wie u slaat, zo doen ik myn Ring van myn hand, om dat gy kund zien wie dat ik ben. Doen de Reus hem zag, zeide hy: By Mahomet, zyt gy de geen die myn Broeder verlaagen heeft, dat zal u het leeven kosten. Spiet stak zyn Ring weer aan zyn hand en toen was hy onzienelyk en sprak: Crassus ziet nu toe, ik zal u te Lyf gaan en hy gaf den Reus menigen zwaeren slag, zo dat hy ter Aarde viel en toen hy ter Aarde lag meende Spiet hem dood te slaan, maar de Reus nam de Metaale Kolf uit zyn handen en wiep ze in de Rivier die daar was, zeggende: Dwerg, gy zult my met de Kolf niet meer slaan. Spiet zeide: ik zal myn Kolf terstond weder hebben en hy bezwoer een Duivel dat hy hem de Kolf haalen zou. Terstond wierd hem de Kolf gehaald en als hy zyn Kolf weder had, zo ging hy de Reus slaan, die half dood ter aarde lag, gelyk een Smit zyn Yzer slaat. Crassus zeide: ô! Valsche Gooden, hoe laat gy my dus vernielen van zodanigen Wigt die my met zyn Kolf dooden zal. Spiet zeide: Heer Reus Crassus, gy zyt myn Oom, myn Vaders Broeder, is't dat gy u wet en u Afgodery laaten wilt, en gelooven aan *Jesus Christus* van Nazarenen, Geboren van eene Maget, ik zal u laaten Leeven en laaten u Heer van deze passagie en doen u Genezen van al u kwetsuuren, wat zegt gy hier van? De Reus Crassus zeide: Eer ik dat deed en aanbade u God en loochenen myn Gooden, liet ik my liever van Lit tot Lit ontleeden, ik zag u liever Raabraaken dan dat my die schande zou geschiede, gy mogt u wel schaamen dat gy u Edel geslagt also vernielen wil, Mahomet zal't nog op u wreken. Spiet kon deze spytige woorden van zyn Oom niet langer verdraagen en hy nam zyn Metaale Kolf en sloeg hem de Herffenen in en toen liet hy hem liggen. Buevyn, Malegys en Vivien, kwamen om te zien hoe Spiet gevaaren was. Als Malegys, Spiet en Vivien by-een waaren, vroeg Malegys aan Spiet hoe hy daar gevaaren was. Doen antwoorde Spiet,

dat hy de twee Reuzen met zyn Metaale Kolf verlaagen had, hoe dat de eene Reus zyn Vader was en de andere zyn Oom, Crassus geheeten. Doen de Heeren dit hoorden, waaren zy blyde en zeiden tegen malkander dat Spiet een Victorieus Man was. Doen zeide Malegys hoe zullen wy het maaken, dat wy 't Kasteel in krygen, zullen wy 't met magt moeten in nemen, zo zal het ons veel Volk kosten, want het was beter dat het met Subtielheid geschiede: Dus zoekt ons pratyk hoe wy het Kasteel met subtielheid winnen zullen. Doen zeide Spiet: om dat gy het van my begeird, zou ik u raaden meester Malegys, dat gy u beide verschept als Oude mannen, het aangezicht zwart en elk een lange witte Baard, net of gy een oude Grysaard bent en ik zal my ook verscheppen, het aangezicht zwart en ik zal my houden of ik bezeten ben en gy zult een koord nemen en binden daar myn handen mede en houden my vast, ik zal bordeelen en wonderlyk tieren als of ik Dol was, en gy zult een Roede in de hand hebben om my te kastyden. Als dit gedaan is zult gy gaan roepen aan het Kasteel en zeggen door de God Balentron, dat ze ons inlaaten, om de God Balentron Offeranden te doen, want hy is eenen verroofter der menschen zinnen. Als wy dan binnen het Kasteel zyn, zo zullen wyze al doodslaan: Wat zegt gy hier af meester Malegys? weet gy beter raad ik zal ze u helpen doen. Als Malegys dit hoorende lachte hy zeer en zeide: Spiet dat hebt gy wel gevonden, want myn dagen hoorde ik geen beter raad en hy ging lezen in zyn Boek van Konsten en maakte zyn Broeder Vivien en zig zelven zwart in 't Aangezicht, met wit Hair en witte Baarden ende zy verkleeden haar of 't Turken waaren. Spiet ging hem ook veranderen om dat men geene van allen kennen zou en van onderen waaren zy wel voorzien van Harnas. Buevyn de Vader en Aymyn laagen met hun Heir op haar hoede, om te bezien hoe 't met hen hieden vergaan zou. Spiet, Malegys en Vivien waaren zo verandert

dat menze niet kon kennen. Aldus gingen zy na 't Kasteel en elk had een koord in de hand daar Spiet mede gebonden was en in de andere hand een Roede om daar mede te slaan. Spiet sprong op en neer, klytende en roepende of hy simpel was en dus kwamen zy toe en riepen in Turkfche spraak, want Malegys kon die wel. De Heidenen zaagen boven uit en vroegen wat zy begeirden. Malegys zeide: Lieve Heeren wy zouden zeer gaarne bezoeken de God Balentron, dat bidden wy door den hoogen God Mahomet, dat hy u deelagrig maake tot zyn Ryk. Deze woorden bevielen de Turken zo wel, dat zy de Poort open deden en lieten ze inkomen. Doen zy binnen de Poort waaren, zo toogden zy haare Messen en dooden de Poortiers. Spiet deed de Ring aan zyn Hand en nam zyn Metaale Kolf en sloeg op de Turken daar hyze vinden kon, zo dat het al vermoord wierd dat op 't Kasteel was en toen ontboden zy Buevyn en Aymyn, dat zy daar zouden komen logeeren, want daar was plaats genoeg.

*Hoe dat Buevyn, Malegys en de andere Heeren de Heidenen sloegen en de Admiraal Corboryn vongen.*

**A**Ls het omtrent middernagt was en dat de Heidenen slieden, zo gingen de Kersten Princen in haar Harnas uit de Poorten met groote menigte van Volk en zy kwamen daar Corboryn in zyn Tent lag en slied, en zy bezetten het Leger rondom, dat'er niemand invlieden kon en sloegen zo in de hoop, zo dat zy'er veel dooden eer de Heidenen hen ter weir konden stellen. Corboryn dit gerugt hoorende, sprong op (want hy lag in zyn wapen) en meenden op zyn Ros te springen, maar 't was hem benomen en hy moest te voet veyten. Hy kwam Malegys in 't gemoed en hy sloeg hem zulken slag dat men nooit diergelyke zag en Malegys weêr op hem, zo datze langen Tyd vogten eer den sryd einde, want

daar kwamen veel Turken om hem te helpen. Dezen sryd duurde tot den Dag toe. Ten laasten moest Corboryn wyken, want Malegys zyn slaagen vielen hem te zwaar en hy meenden te vlieden en zeide: ô! Valsche Goo-den, wy zyn Verraden, de Kerstenen zyn in 't Kasteel en zy hebben onzen Koning Gevangen of doodgeslagen. Malegys zeide: Gy zegt waar en gy zult ook Kersten worden. Corboryn zeide: ik geef my gevangen, ik zal dan Kersten worden. Doen wierden al de Heidenen verslaagen. Doen dit gedaan was, zeide Vivien: Hier zyn veel Artilleryen, wat dunkt u, als wy ons in tweeën deelden, de een te water en de andere te Land en dat wy zo kwamen in twee partyen in het Land van Majorke, want wy hebben veel volk. Malegys zeide: Het dunkt my best gedaan. Doen zeide Vivien: ik zal dan de reis te Water doen, met meester Baldaris en meester Jork en met Aymyn myn Zoon. Malegys zeide: ik, myn Vader en Spiet zullen te land reizen met Ros Beyaard na Majorke en ik zal Corboryn, myn Prissonier doen doopen, die hier Ruwaart blijven zal van 't Kasteel, tot dat wy wederkeeren, het is avontuurlyk wat ons gebeuren mag eer wy Ylane, onze Meu, verlossen. Als de Raad dus gesloten was, maakten de Heeren alle gereedfchap tot de schepen ter Oorlog dienende en deden Corboryn Doopen en hy wierd Ysbrant geheeten. Malegys maakten hem Kastelyn van het voorzeide Kasteel. Doen ging Vivien met zyn Heeren en nam Oorlof van Buevyn van Eggermont en Malegys, en zyn in de Schepen gegaan en zy zeilden met groote Triumphe van Klaroenen en Trompetten, dat een iegelyk verheugden tot in de Zee, op Gods geleide na het Land van Majorke. Als de Schepen uit de Oogen waaren, zyn de Heeren weder in de Stad gekerd. Den anderen dag hebben de Heeren haar in postuur gesteld en zyn also gereift tot dat zy kwamen op twee mylen na de stad Majorke, daar de Koning van Majorke in was met zyn Statie, die van geene

zwaarigheid wist dat hem de Kerstenen zo na by waaren, om de schoone Yfane te hebben, dien hy gevangen hield. Deze Yfane wierd alle dagen naakt gegeeffeld met Roeden, om datze zyn wil niet doen wou en zy leed dat geduldig om Christus wille en zeide: ô! Heere Christi, laat my dat lyden in stede komen en verleent my kort een verlossing van deze felle Honden, is het uw lieven wille. De Heidenen die haar zonder ontfermen Geeffelden, naamenze en lietenze haar daar in liggen, want zy had daar lang gelegen, zy gaaven haar niet dan Water te drinken en Brood te eten, daar zy by leven moest, aldus was die Bloem in groote Armoede en Cayvigheid, de Heidenen liepen tot de Koning en zeiden: Heer Koning, wat wy dit wyf doen, zy wil van haar Geloof niet scheiden, wy hebben haar Gegeeffeld dat het Bloed de Hielten afliet en zeide tot haar: ô! Zottin, was gy wys gy zoud deze Pyn niet lyden, maar u zelve voegen tot onzen Koning en gy zou zyn een weeldige Vrouw. En Doen vroeg de Koning: wat zej zy toen? de Dienaars zeiden: Heer Koning: zy blyft in haar propoft en by haar God, zy wil na u niet hooren, nog met kwaadheid nog goedheid. Als de Koning dit hoorden, zo was hy zeer verstoord en zeide, by alle onze Gooden zal ik haar zo veel Tormenten aandoen dat haar 't Leven berouwen zal, of zy zal myn wille doen en met een gingden Koning ter Maaltyd Als de Heeren van Eggermont eens raad hielden zo dogt Malegys hoe hy de Koning van Majorke het alderbest bedriegen mogt. Ten laastten zeide hy tot Spier: ik weet raad, wy zullen ons zelve verscheppen als zwarte Moriaanen ende verkleeden ons als de Sarazynen en laten myn Vader hier blyven, tot dat het pas geeft dat wy hem kunnen ontbieden. Spier zeide: wel meester Malegys, dat is goede raad en aldus verschiep Malegys hem als een zwarte Moriaan en zeide tot zyn Vader aldus: Beminde Vader weest nu op u hoede, wy zullen den Koning bedriegen met subtielheid en wy zullen u ont-

bieden als het pas geeft. En met een zyn wy gereist na Majorke en spraaken onderwegen van Vivien, wat het beduiden mogt dat hy met de Scheepen niet aan het Land kwam: want de Scheepen konden daar niet recht eerder wazen. Aldus kwamen zy al sprekende voor de Stad Majorke, daar den Koning toen in was. Spier zeide: ik zal de Ring aan myn Hand steken dan ga ik invifibel en gaat gy aan het Hof, ik zal mede gaan zien en hooren wat daar gedaan word en als het Tyd is, zal ik met myn Metaale Kolf in den hoop slaan. Doen zag Malegys de Koning komen en groete hem zeggende: Heer Koning Mahomet en aller de Gooden kragt bewaare u tot alle Tyden. De Koning bedankte hem en vroeg, van waar hy kwam en wie hy was. Malegys zeide: Heer Koning Crassus de Reus is myn Vader en Fortunus is myn Oom. Doen vroeg de Koning hoe zyn naam was. Malegys antwoorde: ô, Heer Koning, myn naam is Touperdunt, altoos tot u Geboden willig en bereid. De Koning zeide: ô! Neef ik weet u dank, maar het is my leed dat u Vader Crassus en u Oom Fortunus van de Kerstenen verslaagen zyn. Doen Malegys dit hoorde, geliet hy hem zeer verstoord en zeide: is het waar dat myn Vader en myn Oom verslaagen is, zo zweer ik by alle de Gooden, het zal der Turken God betouwen en hy nam zyn zwaart en sloeg op de God Mahomet. Spier nam zyn Kolf en sloeg met gauwheid vast op de Koning, zo dat de Koning ter Aarde neder vallen moest en riep met luider stemme: ô! Touperdunt Neef slaat onze Gooden niet meer, want Mahomet die temteerd myn, alle myn Leden wouden gebroken. Neen antwoorde Malegys, zy moeten het bekoopen, datze dit Edel vleesch hebben laten verslaan van de valsche Kerstenen en hy sloeg vast op de Koning, dat de Koning op nieuw begon te roepen met een zeer groote Stem: Lieve Neef, houd dog op met zulk slaan of de Gooden zullen my geheel ter doot brengen, ik zal u beter laten wreken dan op de

Gooden. Malegys dit hoorende, liet af van dat afgryffelyk ftaan en zo deed ook Spiet en hy zeide: Heer Koning, lieve Neef, hoe zal ik die fchande wreken kunnen, dieze my gedaan hebben en waar is het tog gefchied, daar zy haar leven verloren hebben? De Koning antwoorde: Het is gebeurd te Langer-brugge dat zy van de Kerftenen geflaagen zyn. Doen geliet Malegys hem nog veel boozet en hy wilde confuis na Langer-brugge loopen en bevegten de Kerftenen. De Koning dit ziende, zeide: lieve Neef blyft hier, myn Broeder Weroen is derwaards met zyn volk en zal het wreken; maar wilt gy u gemoed koelen, zo weet ik raad; hier is een Vrouw uit het Kerftenryk Gevangen die Yfane heet, de Hertog Buevyn van Eggermonts Zuster, die Kerften wil blyven, wat men haar doet, zy wil aan onze Wet niet gelooven, hoe dikwils dat ikze heb doen Geeffelen en ik geeffe u over, doe'er mé wat u belieft. Malegys zeide: Heer Koning, Neef ik dank u zeer voor deze gift, ik zal haar zo wel tracteren, dat ze wel aan onze Wet gelooven zal. De Koning zeide: Laat ons gaan Banketteeten en dat ik ook myn leden vermaaken mag, die de Gooden gebroken hebben. Spiet deze woorden hoorende van de Koning en van Malegys zyn Meester, ging ftaan lachen in hem zelve, om dat hy de Koning zo heerlyk geflaagen had met zyn Metaale Kolf, dat zyn leden heel bebloed waaren en ook om dat Malegys de Koning zo bedroog en zeide dat hy Crassus Zoon was, zo zeide hy in zig zelve, dat hy wat eten wou en hy liep daar zy zaaten te eten, dog niemand zag hem en hy nam een Kieken uit de Schotel en twee Brooden en een Schouwer en een Kan met Wyn en ging'er mé alleen op een plaats zitten eten. De Koning dit ziende, verwonderden hem wie dit doen mogt. Malegys zeide: Heer Koning, het zyn de zielen van Crassus myn Vader en van Fortunus myn Oom die zyngekomen om de Spyze, om dat men die in het andere Land daar zy zyn na haar zin niet kocht. De Koning zeide: ik wou dat

zy de helft genomen hadden dat hier bereid is en dat zy daar by gezaift waaren. Malegys zeide: Heer Koning weest te vreden, zo zy gebrek hebben, zullen zy wel weder komen; terwyl zy fpraakten, kwam Spiet daar aan en hoorde deze woorden en hy begon te lachen dat het fchatterde. Doen zeide de Koning: Hoort Neef daar word gelachen, wat beduidt dit? Malegys zeide: Heer Koning, het zyn de Zielen van myn en u. Geflagt en zy lachen om dat ze de spyze hebben. Doen kreeg Spiet nog een Braad-vaarken en meer Spys en Drank en droeg 't daar Yfane lgevangen was, die zeer klaagden dat de Honden haar verdriet deden. Terwyl dat zy klaagden, zond de Koning zyn Knaap om Yfane, om dat Malegys haar kalfden zou: maar Malegys dogt anders ende hy verwagte ze ter plaatze daar men ze Geeffelen zou en Spiet kwam by hem. Doen gingen zy 't famen zo verr' datze de Vrouw zaagen aan een Boom gebonden en de Tuiken floegen haar. Malegys trok zyn Zwaard uit en riep: Ó! Gy dieven dit zult gy vergelden en met een floeg hy toe. Spiet floeg met zyn Metaale Kolf, zo dat al de Tuiken verflagen wierden en zy ontbonden de Vrouw, die zeer bly was en zeide: Lieve vrienden, hoe zal ik u kunnen bedancke voor't gene gy my doet, nu bid ik u dat gy my zegt wie gy zy. Malegys zeide: Wy zyn Kerftenen, ik ben u Neef en gy zyt myn Meester. Doen zeide Yfane, dat kan niet zyn, want myn Zusters kinderen waaren witen niet van couleur als gy zyt. Doen zeide Spiet: Het is by zyn konften dat hy zo is, als hy wilt zal hy wel anders van kleur zyn dan hy nu is. Doen zeide Yfane: ik kan het niet gelooven; want het iste stout beftaan zo verr' onder de Heidenen te komen met u tweeën. Doen zeide Spiet: zegt my dog Yfane, hebt gy geen kennis aan my? Doen antwoorde Yfane: Ja ik, gy zyt de kleine Spiet en gy woond te Rootzeftuur by Oriande en Baldaris. Spiet zeide: Dit is Malegys, u Zusters Zoon, hy en Vivien waaren toeendragt geboren en in het beleggen van Eg-



germont, daar hy gevangen wierd, waaren zy genomen. Doen zeide Ylane: *o! lieve Neef, ik dank u voor de vriendschap die gy my gedaan hebt en my verloft uit de Handen der Ongelovige Sarazynen.* Doen zeide malegys: *Blyft hier by Spiet en maakt u vrolyk, ik zal by de Koning gaan, om dat hy geen suspitie heeft.* Doen kwam de Koning hem te gemoet en zeide Touperdunt, *Neef hoe komt het dat gy myn Volk Doodflaat, die in mynen Dienst slaan?* Malegys zeide: *Heer Koning, was het niet gedaan, ik zou het nog doen.* De Koning dit hoorende, zeide: *Waarom dat?* Malegys antwoorde: *Heer Koning, ik had daar regt toe; want de Kersten Vrouwe, die hier gevangen is, zouden zy weg geleid en haaren wille mede bedreven hebben en zoude dan Kersten geworden zyn: Toen ik dat vernam, zo wierd ik gram en sloegze alle Dood, dit is de zaake waarom dat ik daar aan niet misdaan heb.* De Koning dit hoorende, zeide: *in der waarheid Neef Malegys men liet dat gy daar gaan zou en gy hebt 'er wel aangedaan en wat'er aan misdaan is, dat vergeef ik u, terwyl datze dus met malkander spraken, kwam daar Spiet in loopen gelyk een Palfenier van de Hertog Buevyn van Eggermont en is in de Zaale gekomen daar de Koning met Malegys en zyn andere Heeren stond en hy heeft de Koning met zyn Heeren gegroet en zeide: Heer Koning, den Hertog Buevyn van Eggermont schryft hem openbaar u Vyand en hy doet u ontzeggen te Vuur en te Zwaard met alle u mede helpers, om dat gy zyn Wyfs Zuster Ylane gevangen houdt, die gy hem zenden moet, hoe eer hoe beter en wilt gy het niet doen, zo zal hy komen met magt van Volk en verderven u Stad en al uw Land, aldus Heer Koning, ziet wat gy doen of laten wilt, geef my hier antwoord op.* De Koning dit hoorende, was zeer perplex, zeggende: *Hoe word ik aldus met Oorlogen van de Kerstenen besprongen, daar ik niet op gedaghad, wie zal my nu bystaan? Och was myn lieve Broeder Weroen hier met*

zyn Volk, die mogt gy helpen Oorlogen tegen deze Kerstenen, die my onvoorziens op den hals komen.

Spiet zeide: *op de troost van uw Broeder de Koning Weroen en moet gy u niet verlaaten, want hy is verslaagen met de Metaale Kolf.* De Koning zag op Spiet en zeide: *Gy ongevoelig Dwerg, zoud gy myn Broeder den Vroome Vorst gedood hebben! dat waar een eeuwige schande, dat hy van zulke Dwerg verslagen zou zyn.* Spiet dit hoorende, wierd gram en nam zyn metaale Kolf en gaf de Koning een zwaare slag dat hy hem zyn Arm in stukken smeet en toen ging hy uit de Zaal en stak de Ring aan zyn Hand dat men hem niet zien kon.

De Koning beklagden zyn Arm dat hy gebroken was en bevol dat men zou stellen een Ketel vol ziedende Olie, op dat men Spiet als hy weder kwam, daar in werpen zou. Als dit Spiet hoorden was hy zeer verblyd en dogt in hem zelve, dat hy de Koning zelf in de Olie werpen zou: Hy nam Spys en Wyn en droeg het op 't Kasteel daar Ylane Gevangen lag en toen maakten zy goede chier.

Buevyn van Eggermont verlangde zeer na zyn Kinderen en hy wist niet wat hy denken zou om dat hy daar geen Tyding van kreeg.

De Heeren die by hem waaren, zeiden: *Edel Hertog zyt te vreden, Malegys nog Spiet zal niet missen, door haar beider konsten, aldus stelden zy de Hertog te vreden.* De Koning van majorke klaagden tegen malegys, hoe dat ze geen Victalie hadden, zeggende: *hoe zullen wy het maaken, want onze Victalie is op en het kan niet in de Stad komen, hoe zullen wy het dan krygen?* Doen zeide malegys: *Heer Koning ik weet raad, ik zal heimelyk uit de Stad gaan en ik zal gaan zien dat wy ergens Victalie krygen en als ikze gekregen heb, zo zal ikze u hier brengen.* Dit dogt de Koning goed, zeggende: *Lieve Neef ziet dog voor u, of dat mannetje met de Kolf u vond, hy mogt u het leven benemen.* malegys zeide: *Heer Koning: het heeft geen nood en met een zo ging hy*

hy weg; als hy voor de Kerker kwam klopte hy. Doen kwam Spiet voor de deur en hy liet zyn Meester in en vroeg waarom dat hy daar kwam. Malegys zeide: ik kom om te zien of gy beter te eten hebt dan de Koning, want de Koning heeft geen Victalie. Spiet zeide: Eer ik de Koning spyze geef, had ik liever dat hy van honger stierf, maar dat hier is voor u en niet voor de Koning. Doen zeide Malegys: Spiet ik bedank u, maar belgt u niet dat ik dus stoutelyk kome, want daar twee Lieven vergadert zyn daar b'hoord de derde niet te komen. Doen zeide Yfane: Neen Malegys Neef, gy mag wel vry komen, want wy zullen niets doen of gy mag het wel zien. Malegys zeide: Ongezien mogt wel geschien, want gy zyt beide ongebonden, dus moogt gy wel op malkander zien. Spiet antwoorde: Meester, waarom zegt gy dat, haar zou beter dienen een Edelder en Magtiger dan ik ben. Doen zeide Yfane: Waarom zegt gy dat men zal de Perfoon aanzien en niet het goed. Malegys wou Spiet en Yfane beproeven of zy malkander ook lief hadden en hy stak de Spys in zyn boezem. Spiet zeide: Ontbeyd Meester, waarom dan neemt gy onze Spyze? Laat ze blyven. Malegys zeide: waarom zou ik ze niet nemen? ik zal ze nemen het zy u lief of leeden met een trok hy zyn Mes of hy hem doodflaan wou. Yfane zeide: Wat wil gy maaken Boef, zou gy Spiet slaan? Dat zou u berouwen en het zou my leed zyn. Ja Meu, sprekt gy 'er voor, sprak Malegys, dan wil ik het laten, want de Min gaat voor Maagfchap als men zien kan. Doen zeide Yfane Dat is waarachtig, want ik heb Spiet begracit boven al die leven en belgt u niet Neef dat ik u Boef geheeten heb. Malegys zeide: Neen ik zo varr als het in eerbaarheid is. Met deze en meer andere woorden, gaven zy malkander Trouw en Trouwden zo schielyk als zy in hun Land kwaamen; wierd aldus de Bruiloft tusfchen Yfane en Spiet gefloten, daar zy in de Kerker Gevangen lag. Spiet zeide: ô! Meester Malegys, hoe zullen wy uit deze Landen ko-

men? doen antwoorde Malegys: ik weet raad, gy moet met u Ring invisioel gaan en volgt my daar de Koning is: Als wy by de Koning komen daar staat een Ketel ziedende Olie, grypt hem dan en werpt hem in de Ketel dat hy daar in verfmoord, want hy heeft de Ketel over het Vuur gefield om u daar in te werpen. Spiet zeide: dat weet ik wel, maar hy zal 't liegen en hy zal daar in bedrogen worden. Doen zeide Malegys: Als zy deze zaaken beschikt hebben, zult gy gaan loopen om Buevyn myn Vader en om al't Volk datze terflood by ons komen om de Heidenen te wederstaan en Yfane gy zult hier blyven tot dat wy u goede Tyding brengen en met een zyn zy te faamen na het Kasteel gegaan.

*Hoe dat Spiet de Koning in de Ketel wierp en hoe de Heidenen verfaagen wierden.*

**A**Ls Spiet en Malegys aan het Kasteel gekomen waaren, zo hield Spiet hem bedekt dat hem de Koning niet zag en Malegys zeide: Heer Koning doet de Poort open en laat my in, want ik breng ons Victalie om by te leeven. Als de Koning dit hoorden zo was hy zeer bly en hy deed de Poort open. Doen ging Malegys en Spiet binnen, maar de Koning en zag hem niet. Spiet nam de Koning by zyn Hals en wou hem in den Ketel werpen, maar de Koning verweirde hem en hy riep tot Malegys: Touperdunt Neef, gy heb my verraden, want gy hebt Spiet ingelaaten, mag ik 't outgaan het zal u berouwen. Malegys nam de Koning by de beenen en Spiet nam hem by het Hoofd ende zy wierpen hem in de Ketel die vol ziedende Olie was, en daar verfmoorde hy in. Spiet liep buiten de Poort na de Hertog Buevyn en vertelde hem hoe dat zy gevaaren waaren en hoe dat de Koning in de Olie verfmoord was: Aldus maakt u gereed met u Volk en komt de Poort in, ik zal u na komen met Beyaart, die wil myn meester hebben, aldus spoed u haastelyk.

Buevyn dit hoorende, verblyde hem zeer en hy vergaderde zyn, Volk by-een, en alzo reeden zy de Stad in. De Heidenen waaren in oproer om datze vernomen hadden dat de Koning verbrand was, en zy vergaderden veel Volk by het Kasteel daar Malegys op was en hy hield met zyn konften de Poort toe, tot dat Buevyn zyn Vader van agter aankwam met zyn Volk en zy sloegen van agteren in de Heidenen. De Heidenen stelden haar vroomelyk te weir, zo dat'er aan beide zyde veel verslaagen wierden, maar aldermeest Heidenen, want weinige Heidenen ontgingen daar of zy wierden verslaagen, zo dat de Kerstenen de Stad behielden, dies zy zeer verblyd waaren en dankten Onzen Heere voor de Victorie die zy hadden. Malegys verlangde waar dat Spiet met Beyaart bleef. Ten laastten zo zag Buevyn Spiet komen met Beyaart en hy zeide aan Malegys, dies hy zeer verblyd was. Doen Beyaart zyn meester Malegys vernam, sprong hy zo sterk dat Spiet van hem afviel en hy bleef in onmagt liggen. Dies Buevyn en Malegys zeer droevig waaren en leiden hem op een Bed en ten laastten is hy weër by gekomen. Vivien, meester Jork en Baldaris, toen zy in Zee waaren als voorzeid is, zo is de wind hen contrarie gevallen en zy Verzeilden, tot dat zy kwaamen aan het Koningryk van Monbrant. De Jonge Koning Yvoryn van Monbrant was op Zee met vele Schepen, om te vernemen wat Schepen dat daar verstekten laagen.

*Hoe Vivien, Meester Jork en Baldaris verslaagen wierden van Koning Yvoryn.*

**A**Ls de jonge Koning Yvoryn de Schepen zag liggen aan het Eiland verstekten met Storm en Wind, zeilde hy daar na toe en hy zag de Standaard van Vivien op de Schepen en zeide: Mahomet en alle onze Gooden moeten gedantk zyn, dat ik hier nu vinde myn aldergrootste Vyand die ter waereld leeft. De Heeren die by hem waaren vroegen hem, waarom dat hy aldus verblyd en zo vrolyk was. Doen

zeide de Koning: Heeren gy weet wel hoe dat myn Vader Koning Yvoryn bleef door Vivien, de welke Benfleur myn Zuster weg leide ende Kersten maakten en de Graaf van Paleine doodten: ditis de zelve Man die hier verstellen is met zyn schepen en met zyn Volk, aldus gy Heeren wilt my dit helpen wreken: 't Welk de Turken belofden te doen. Vivien zag dat de Schepen aan't Eiland kwamen daar zy gestreken laagen, zo zeide hy tot Baldaris, meester Jork en tot zyn Zoon Aymyn, gy Heeren, denkt nu om geen vlieden, want hier komt de jonge Koning Yvoryn van Monbrant met zyn Schepen, ik twyffel niet of hy zal ons bevegten: Aldus bid ik u vriendelyk dat gy vroomelyk wilt bevegten en helpen het *Lyden ons Heere Jesu Christi* en wreken op deze ongeloofige, want wie hier blyft, Sterft een Martelaar Gods en Baldaris blyft gy met u Volk aan den Over en Jork met myn Volk by de Schepen, ik en Aymyn zullenze keeren in den opgang van de Bergen: 't Welk alzo gedaen wierd. De Koning Yvoryn trad op't Land met zyn Volk en bezette met zyn schepen het Eiland rondom, zo dat'er niemand uit kon en kwaamen met groot gerugt aan om de Kerstenen te verschrikken. Doen zy by een waaren was daar een groot gerugt, de een riep Mahomet en den anderen Apolyn, zy Vogten zeer streng, zo dat'er aan beide zyden veel verslaagen wierden, maar meest Turken, nochtans haddenze wel vier Man tegen een; Baldaris en Jork sloegen veel van Koning Yvoryns Edelen Dood, dog wierden zo bevogten van de Turken, dat Baldaris verslaagen wierd: Dog hy stierf niet voor dat hy zyn Biegt gesproken had. Meester Jork bleef ook dood en alzo bleeven daar veel Kersten Princen verslaagen. Vivien vogt tegen de Koning Yvoryn, zo dat zy malkanderen zeer quersten. Daar wierd zo lang gewogen, dat'er aan beide zyde niemand over bleef dan Aymyn en Koning Yvoryn, die zeer gewond weg vloot in een Boot. Vivien bleef op het Veld voor Dood liggen en Aymyn vond zig zelve o

daar alleen en hy zocht zyn Vader zo lang dat hy hem ten laaften vond en hy zeide: *o! Vader hoe staat het met u, hoe is uw Aangezicht zo verandert van de kwetzuuren? Vivien sprak: o! lieve Zoon het is my zeer bekommerlyk, want de bittere dood genaakt my: Daarom begeir ik als gy by uw Moeder komt, dat gy haar Vriendelyk Groet, en Groete ook myn Vader en Moeder en myn Broeder en al myne Vrienden, want dit is de plaatse daar ik sterven moet. Als Aymyn zag dat zyn Vader Dood was, wierd hy zeer klaagende over zyn Vader en over de andere Kersten Princen die daar verlaagen waren: Ten laaften heeft hy zyn Vader op den Hals genomen en is 'er mede te Scheep gegaan en zeilden op Gods genaade aan en hy heeft zyn Wonden verbonden. De Koning Yvoryn, zeer gewond, kwam in Monbrant want het niet verr' van dat Eiland lag. Als hem de Heeren zaagen, verwonderde zy hen en vraagden waar hy geweest was, dat hy zo gewond was? De Koning zeide: dat heeft den Kersten Vivien gedaan, die de Graaf van Palerne Versloeg en ik vond hem versterken op het Eiland niet verr' van Majorken, ik meende op hem te wreken het kwaad dat myn Vader geschiede in 't Kersten Land, maar hy is daar dood gebleven en al myn Volk is 'er verlaagen en ik heb moeten vluchten. De Koning zyn Wonden wierden verbonden en de Heeren gingen by de Koning in de Zaal en maaken goeden Cier. In dezen Tyd ging Buevyn en Malegys op den Oever der Zee buiten Majorken: En zy zaagen van verre dryven een Schip zonder Zeil en zagen daar niemant op, dog zy zagen wel dat het een Schip ter Oorloge was. Malegys bevol Spiet dat hy na het Schip zou vaaren: En als Spiet aan het Schip was, klopte hy daar aan, of daar iemand in was: Doen zag Aymyn op en zag de stad Majorken en zeide: *o! Heere God, wat zal ik hier beginnen, ik ben weder gekomen onder de Turken, zo ik wist dat ik onder haar Handen sterven moest, zou ik myn Vader in de Zee werpen en springen hem na. Doen**

zeide Spiet: Neen Jongeling en doet d'arniet, want het zyn hier goede Kerstenen en de Turken zyn al Dood. Als Aymyn dit hoorde, zo riep hy: ik bidde u om Gods wille, dat gy myn Vader Vivien van Eggermont wilt helpen Begraaven. Als Spiet dit hoorde, was hy zeer bedroefd, zeggende: God moet geklaagt zyn, dat u Vader verlaagen is en bragt het Schip aan 't Land en zeide tegen Buevyn en Malegys dat Vivien verlaagen was en Aymyn zeer gequetst, dies zy zeer Droevig waaren en Vivien wierd Gebalsemd en Aymyns Wonden genezen.

*Hoe deze Heeren met Yfane te Scheep gingen doen Aymyn Genezen was en trokken na Eggermont, doen de Stad van Majorken Verbrand was.*

**A**Ls Aymyn Genezen was en Vivien Gebalsemd en te Scheep gebragt met alle kostelyke goederen uit de Stad, zo naamenze Strooy en Vuur, en staaken de Stad aan en verbrandenze tot in den grond. Als de Stad Verbrand was, gingen zy al t'saamen te Scheep en Yfane mede. Aymyn ging by het Lichaam van zyn Vader zitten, jammerlyk klaagende en bitterlyk Weenende, dat hy zo deirlyk van de Heidenen verlaagen was en Yfane en de andere vertroofte hem, zeggende: *o! Lieve Neef, laat staan u klagen, wy moeten dog alle eens sterven; hy is Gestorven Maartelaar Gods voor het Kersten Geloove, daarom stelt u te vreden. Aldus pratende zyn zy met haar Schepen in de Haave van Eggermont gekomen en zyn op het Land getreden: En Druwane is hen-lieden te gemoed gekomen en heeft ze Vriendelyk welkom geheeten, zeggende: Welkom myn lieve Man, en welkom moet gy zyn myne lieve Zuster Yfane, die ik in twee-en-twintig jaaren niet gezien en heb, hoe vaard gy beminde Zuster? Yfane zeide: Zuster ik ben kloek en gezond, dies danke ik Godt. Aymyn lag neven zyn Dooden Vader en riep: *o! Druwane groot;**

Vrouw, wift gy dat ik weet, uw blydfchap zou verkeeren in Droefheid. Druwane zeide: Neef Aymyn, zegt my waarom dat myn blydfchap zou verkeeren in Druk? Aymyn zeide: ziet hier u Kind myn Vaderis Dood, 't geen God geklaagt moet zyn. Als Druwane dit hoorde en zag, viel zy neder ter Aarde ende riep met luider Stemme: *ô! Felle Fortuin hebt gy myn Kind laaten Vermoorden: ô! Vivien Zoon dat ik u aldus Dood moet zien, dat moet God ontfermen. Doen Benfeur hoorde dat haar Man Verflaagen was, bedreef zy grooten Rouw en Wroing, haar Handen en trok haar Hair uit het Hoofd en viel neder op het Doode lichaam en zy bleef daar Dood. Doen de Heeren dit zagen, waaren zy zeer droevig en Aymyn zey: *ô! Heer der Heeren, wat zal ik beginnen, ik heb Vader en Moeder verloren, zo als men zien kan: ô! Dood, kom haald my ook. Malegys dit hoorende zeide: Neef Aymyn, laat dezen Rouwe vaaren en zyt te vreden, al hebt gy u Vader en Moeder verloren, zo hebt gy Vrienden genoeg die u in geenen nood zullen laaten, aldus feldenze Aymyn te vrede. Hertog Buevyn zond Spiet aan Koning Karel, dat hy ter Uitvaard komen zou: Ook prefenteerde hy hem veertig Dagen byftand tuffchen hem en Malegys, want zy nog in Twift waaren en hy zond voord in andere Landen tot zyn Vrienden, datze ter Uitvaard komen zoude. Nu wil len wy zeggen van Oriande: Oriande had groot verlangen na Malegys, want zy had hem in langen Tyd niet gezien en zeide tegen haar Knaap Migreel: *ô! Myn getrouwe Dienaar, my verwonderd dat wy niet gehoord hebben van Malegys en van Spiet en van myn Broeder Baldaris, ofze Levendig of Dood zyn, het is zeven jaren geleden dat ik ze niet gezien, nog van hen gehoord heb. Doen zeide de Knaap: Weerdige Vrouwe, belieft het u ik zal niet ruffen voor dat ik ze gevonden heb, al zou ik de heele Waareld doorloopen. Doen zeide Oriande dat zal niet gefchien, maar ik zal met u reizen en zoeken hem zo lange tot dat ik zal***

weten waar hy is. Terwyl zy dus fpraaken, zo is'er een Pelgrim in de Zaal gekomen en heeft Oriande zeer vriendelyk Gegroet. Oriande die vroeg hem wat Tyding hy bragt? De Pelgrim zeide: Eerweerdige Vrouwe, ik zal u een Tyding zeggen: De Koning Yvoryn van Monbrant kwam op Zee met groote Heir-kragt en heeft Malegys, Vivien zyn Broeder en Meester Jork al te faamen Verflaagen en de Koning Yvoryns Volk bleef daar ook, maar de Koning onvlugte met een Boot en ik had ook het geluk van te onvlugte, ik was daar by doen Vivien ftierf, maar dat andere heb ik maar hooren zeggen. Doen Oriande dat hoorde zugte zy zeer en gaf den Pelgrim een goed ftuk Goud en zeide tot haar Knaap: *ô! Migreel, nu is al myn hoop te niet, nu Malegys, myn hoop en trooft, alzo Verflaagen is met Vivien zyn Broeder en met Meester Jork, nu ben ik eylaas uit al myn raad wat zal ik gaan doen? Doen zeide de Knaap: *ô! Vrouwe, de Wandelaars zyn Bedriegers, zyt te vrede ik zal hem gaan zoeken, want ik kan het niet gelooven dat hy Dood is. Doen zeide Oriande, dat en zal niet zyn, ik zal met u reizen en nemen met my van alles dat wy noodig zullen hebben op den Weg en aldus heeftze alles gereed gemaakt om te reizen. En doen Spiet van Eggermont gereift was, zo is hy ten laaftten na veel reizens gekomen te Parys en Groete de Koning Karel en zeide: Heer Koning, de Hertog Buevyn van Eggermont en Druwane zyn Wyf ontbieden u, dat gy komen zult ter Uitvaard van zyn Zoon Vivien en Benfeur zyn Wyf, die beide van de Waareld gefcheiden zyn. Voorts zo hebt gy veertig dage byftand van Malegys om vry te reizen zonder u iets te misdoen. Als Koning Karel dit hoorde, zeide hy tegen Spiet dat hy met zyn Heeren komen zou. Aldus was Koning Karel dan gebeden ter Uitvaard en ook veel Heeren en Princen, die alle kwaamen ter begeirte van den Hertog Buevyn van Eggermont. De Uitvaard wierd zeer kostelyk gemaakt en doen de Miffe gedaan was, zyn de Heeren ten Hove gegaan**

tot de Hertog Buevyn van Eggermont en zyn ter Tafel gezeten elk na zyn Staat en de Tafel wierd daar Heerlyk gediend, overvloedig van Spys en Drank. Spiet diende de Tafel en hy bedreef veel vrede Konsten, daar hy de bedroefde mede verblyde: Als de Maalyd gedaan was, zo gingen de Heeren Wandelen en Soler zeide tot zyn Meester, Meester gy weet wel hoe dat Meu Yfane malkander Trouwe belofde en gy zeide dat wy Trouwen zouden zo haast als wy in het Keiffenryk kwamen, aldus bid ik u dat gy my nu daar toe helpen wilt: Terwyl dat de Heeren hier zyn. Malegys zeide: Gaat heenen tot Yfane en zegt haar, dat zy haar gereed maakt, ik zal het bestellen, maar ik moet een weinig alleen zyn. Spiet liep dan tot Yfane en zeide tot haar wat Malegys haar Neef hem bevolen had, dies zy beide zeer Verblyd waaren.

*Hoe Spiet Yfane, Malegys zyn Meu Trouwen onder de Aarde, daar Malegys al de Heeren deed brengen van de Duivel met zyn Konsten.*

**M**alegys nam zyn Boekje en hy ging alleen buiten de Stad en daar begon hy te lezen veel manieren van Conjuratien, dat'er vier of vyf Duivelen kwamen en vroegen hem wat hy gedaan wou hebben. Malegys zeide: Haast u en maakt hier tusschen deze twee Bergen, twee mylen van de Stad, een Kasteel zeer kostelyk met een Zaal om Spiets Bruiloft daar in te houden. Als de Duivels dit hoorden, zo hebben zy beginnen te Timmeren en te Metten, zo dat het in korten Tyd volmaakt was. Doen het Kasteel nu klaar was, vraagden de Duivels of het wel na zyn zin gemaakt was. Terwyl dat zy het Kasteel maakten, was Spiet voor de Kerk om te Trouwen en Malegys deed hem van de Duivelen daar by draagen. Als zy Getrouwd waaren, gingenze weder ten Hove en doen bevol Malegys al de Duivels dat ze de **Bruid en Bruidegom met al de Heeren brengen**

zoude in het nieuw Kasteel dat'er gemaakt was. De Duivels naamen de Bruid en Bruidegom en al de Heeren en bragtenze in het nieuw Kasteel. Doen zy alle by malkanderen in 't Kasteel waaren in groote verdweldheid, zo zynze ten laatsten weder by een gekomen en zy wisten niet waar zy waaren. Doen zeide Koning Karel: Hoe komen wy hier, wat Kasteel is dit? Dit zyn Malegys werken, om dat ik niet na Huis reizen zal en my is belofd, dat ik niets misdaan zal worden. Doen zeide Malegys: Heer Koning u en zal niets misdaan worden, maar gy moet ons ook helpen houden de Bruiloft van Spiet en Yfane myn Meu. Aldus zo moest de Koning daar blyven, hoe wel hy daar niet wel mede te vreden was. Daar wierd veel vreugde gehanteerd, als men nog hooren zal. Oriande met haar Knaape reisde om Malegys te zoeken en zy zeide: Ik zorge dat Malegys Dood is, gelyk de Pelgrim zeide, want wy van hem piet vernemen. Doen zeide de Knaap: Vrouwe en zorgt niet, wy zullen nog komen ter plaatse daar wy hooren zullen waar hy is. Oriande zeide, om van hem te hooren waar hy is, zal ik de Duivelen van de Hel bezweeren, dat zy my zeggen zullen waar hy is en of hy Levendig of Dood is, en zy deed haar Boek van Ngromantien open en begon haar Conjuratien te leezen, zo dat'er twee Duivelen by haar kwaamen en vraagden wat datze hebben wou. Zy antwoordden haar: Gy Duivels gy zult my zeggen waar dat Malegys myn Lief is. De Duivels antwoordden: Oriande het is in onze magt niet, dat wy u dat zeggen zoude, want wy en weten het niet. Doen zeide Oriande, wie zal het my dan zeggen? Doen riepen de Vyanden: Gaat tot den Vyand Balkare, die weet'er af te spieken. Doen ging Oriande leezen en bezwoer de Duivel Balkare, zo dat hy terstond by haar kwam en vroeg wat haar begeerte was. Doen zeide Oriande: Gy Duivel gy moet my zeggen waar dat Malegys is en of hy Levendig of Dood is. Doen zeide de Duivel, hy is kloeg en gezond, maar waar

dat hy is, kan ik u niet zeggen en Baldaris u Broeder en Meester Jork en Vivien zyn verflaggen, dog Malegys is gezond. Doen Oriande dit hoorden, was zy zeer verblyd en riep haar Knaap by haar, die door vervaardheid weg geloopt was en heeft tot hem gezeid: Deze Duivel heeft my gezeid dat Malegys nog Levendig is en Baldaris myn Broeder en Meester Jork en Vivien zyn verslagen van de Turken, dus zo willen wy ons spoeden om na het Land der Turken te trekken, zo gering als wy kunnen op Avontuur of men iets van hem hooren of vernemen kan. Aldus zo zynze met mal-kander Gereist tot dat ze kwaamen aan eene Haave daar veel Schepen laagen en zy zyn in een Schip gegaan dat na Pruiffen moest. Als zy dus zeilden midden in de Zee, zo zaagen ze op een groen Blad dryven, een Naakt Kindje met een Pot in de Hand doende niet als schep-pen en drinken. Zy waaren alle hier in ver-wonderd, wat het beduiden mogt en het Kind sprak Oriande aan en zeide: Oriande keert we-dert met u Knecht, want het is moeten voor niet het geen gy doet, want Malegys zult gy niet vinden. Oriande deze woorden hoorende van dit kleen Kind, was zeer verwonderd en de Scheeps-lieden zaagen wonderlyk toe op het Kind en zy lachten om dat het altoos dronk. Doen zeide het Kind, ik moet de Zee uitdrin-ken, want het is my tot Penitentie in gesteld, dat ik het doen moet: Oriande antwoorde, al had gy begonnen, doen de Waareld begon zo zou men niet gewaar worden, dat'er een Stoop Water geminderd was. Doen bezwoer Oriande de Duivel Bleccas, dat hy haar zeggen zou waar dat Malegys was. Hier op antwoorde Bleccas, wil gy het weten, zo gaat tot Pa-tricius Valeyen in Irland, bezyden Norwegen, ten Klooster daar de Monniken in 't wit gaan tot twaalve toe, behalven den Abt en als gy uw Zonden tegen Biegt en gaat in de Valeye, zo zult gy weten waar dat Malegys is en an-ders niet. Oriande was Verblyd datze vernom-men had, om Malegys te kunnen vinden en

trok na het Koningryk Pruffien. Als zy te Land kwaamen, gingen zy in de Stad en lieten het Schip daar liggen, tot dat zy weder komen zoude en gingen in een Herberg. Doen zy in de Herberg zaaten, vraagden zy of'er iets nieuws was? Doen zeide de Weird: Hier is in het kort een vervaarlyk stuk geschied: Onze Koningin ging zwaar van Kinde en zy heeft een Vrucht ter Waareld gebragt die half Hond en half Mensch is, dat nooit geen mensch dier-gelyk gezien heeft, dus onzen Koning zeer verstoort zynde heeft zyn Heeren ontboden, om te weten hoe hy het met zyn Vrouw ma-ken zal. Nu hebben de Heeren gesloten, om zyn Vrouw en de Vrucht te verbranden: Dog van de Vrucht is het een kleine zaak, maar van de Koningin is het te droevig, want het is het schoonste Wyf dat ooit op Vgeten gaat. Oriande zeide: Ik hoop de Vrouw zo te ver-antwoorden, datze niet en zal behoeden te sterven en Oriande ging te Bed slaapen.

*Hoe dat Oriande de Koningin van Pruffien  
verantwoorden en van de Dood verlossen.*

**A**Ls den schoonen Dag aankwam, stond Oriande op en deed haar GEBED tot GOD op dat hy haar Gratie wilden geëven om de Koning zo te informéeren, dat hy zyn Wyf zou spaaren van de Dood en dat hy Kersten mogt worden met al zyn Volk en aldus is zy na des Konings Paleis gegaan. De Koningin dit ziende, sprak tot haar Man: Edel Heer Koning, gy wilt my Dooden, om dat ik een wonderlyke Vrucht ter Waareld heb gebragt, het welk myn schuld niet en is, maar de Goo-den schuld die my dat verleend hebben, het welk ik niet gebeteren kan. Doen zeide de Koning, laatze Verbranden aan een staak, want ik magze niet Oogen niet langer aanzieps Doen kwaamen de Knechten en bonden haar aan een staak om te Verbranden. Als zy dus in des Konings Paleis stond in vreeze van haar Lyf, zo kwam Oriande in het Paleis en Groete

de Koning zeer Eerwaardelyk, hem vragende of zy ter Eeren van alle Vrouwen mogt spreken, 't welk haar de Koning consenteerde. Dan vroeg zy de Koning, om wat reden dat hy zyn Wyf dooden wou? De Koning zeide: zy heeft de dood wel verdiend, want zy heeft een Vrugt ter Waareld gebragt die half Mensch en half Hond is, als gy zien kund dit is de reden waarom zy sterven zal. Doen antwoorde Oriande: Gy Heeren van een kleen Verstand, wilt gy dat de Vrouw wyten! in het ontfangen van de Vrugt, zag zy by Avontuur mogelyk iets dat zy in haar Herte gedraagen heeft, dat te schaamel is te verhaalen, dat de Vrugt mismaakt en daar door wanschappen geworden is: Heer Koning het gebeurde wel als de Vrouwen draagen, datze eenige wanschappende dingen zien en daar door verschrikken, dat de Vrugt mismaaktheid krygt, zou gy dan Heer Koning u Vrouw daarom dooden? zo was gy niet waardig een Konings Naam te draagen. Doen was daar een Heer van de Raad, die zeide Heer Koning, als men alle redenen wel verstaan zal, dunkt my dat de Vrouw de waarheid zeide, als wy het wel willen gronderen, maar de andere Heeren willen haar dood hebben. De Koning zeide: Vrouw [wy willen wel gelooven dat die dingen wel kunnen geschien, als gy zegt, maar 't meeste deel der Heeren van de Landen willen haar dood hebben, hoe zal ik 't dan maaken? Oriande antwoorde: Heer Koning, als ik aan myn Godt verwerven kon met bidden, dat u Kind volmaakt wierd als andere Kinderen, zou gy dan u Vrouw ontslaan en vry laaten zonder sterven? De Koning zeide: Vrouw kon gy maaken dat myn Kind zyn volmaakte leden krygt, ik zal my bekeeren aan u Wet met al myn Volk. Doen Oriande dit hoorde, was zy zeer verblyd en bevolde de Koning dat hy met al zyn Heeren aan een zyde gaan zou en zy is op haar knien gevallen en heeft den Almogenden Godt aanbeden, zeggende: *o! Heere Jesu Christi, door al het bitterheden dat u de Joden nandeden, wilt nu hier*

*uw Mirakel toonen en laat deze Vrouw ver- troost zyn; toond dat gy Godt boven alle zyt, zo waarlyk als gy u aan Moyzes vertoonden in een vuurig Boesch; verleend de Vrugt haare volmaaktheid, op dat de Koning met al zyn Volk mag komen tot u Heylig Geloof.* Als Oriande aldus haar Gebed tot Godt gedaan had, zo kwam'er een Engel uit den Hemel die zeide: Oriande u Gebed is verhoord en het Kind heeft zyn volmaakte Leeden, daarom laat de Koning en zyn Heeren het Kind zien en laat het Doopen in het Kersten Geloof en toen vloog den Engel weg. Oriande nam het Kind en ging by de Koning en zeide: Heer Koning ziet hier u Kind volmaakt in al zyn leden, dankt nu den Oppersten Heer die u dat verleent heeft. Als de Koning met al zyn Heeren dit zaagen zo verwonderden zy hen boven maaten en de Koninginne bedankte Oriande zeer om datze haar van de Dood verloft had. Doen sprak Oriande: Heer Koning gy belofde my Kersten te worden met al u Volk, indien ik u Kind maakten zo het nu is, dus begeer ik op u dat gy dit wilt volbrengen. De Koning dit hoorende, vroeg na haare Naam en van waar zy was? Zy zeide: Heer Koning ik heete Oriande, Vrouw van Rootzesseur, gelegen by Moncler, in de groote Koning Karels Land, die Keyzer van Roemen en Koning van Vrankryk is. Doen sprak de Koning: Dien Koning Karel ken ik wel en ter Eeren van hem zal ik met myn Volk Kersten worden. Als Oriande dit hoorde verblyde zy haar en liet terstond Boden zenden aen den Bisschop van Keulen, dat hy wilden komen in Pruiffen om dat Volk te Doopen ende te Onderwyzen in het Waar Kersten Geloof. De Bisschoppen zyn opgezeten met veel Priesters en Klerken en zyn also na Pruiffen gereden.

*Hoe de Koning Raad hielt om een Wyf te Trouwen en hoe by een Jonge Magez die van geringe afkomste was Trouwde.*

**B**innen dezen Tyd ging de Koning van Armenien (Amberius geheeten) uit Ispelm



en hy kwam in een schoone Stad die Ligoufa heet, daar in ook een schoon Kasteel stond en een schoone Waarandé van zoete Lugt. Op een Tyd lag de Koning uit zyn Venster en hy zag een schoone Jonge Maagd om Water gaan, die zo uitnemende schoon was dat men nergens van geen schoonder en wilt te spreken. De Koning verliefde waarlyk zeer op die jonge Maagd, dat hy voor hem nam, dat hyze tot een Wyf hebben wou. Doen zy weder kwam verliefde hy nog meer op haar en hy liet zien waar dat zy in ging. Doen hy Verstaan had waarze was, deed hy zyn Heeren voor hem komen, zeggende: Heeren het is u wel bekend dat ik een Oud Man ben ik heb geen Kinderen die na myn Dood zouden kunnen Regeeren Nu is my te vooren gekomeu dat ik een Wyf Trouwen wil, ik heb'er hier een in de Stad gezien, die wil ik hebben en anders niemand en maaken ze Koningin van Armeniën. De Koning, ons dunkt dat gy met ons gekr, want hier is niemand zo Ryk nog zo Edel die u aanstaan zou. De Koning zeide: Gaat in het huis daar myn Kamerling u brengen zal en vraagd na de Maagd die met de Pot om water ging en kleezde zo als men een Koningin b'oord te kleeden en brengtze dan op dit Kasteel, dan zal ikze Trouwen voor myn Huisvrouw. De Heeren zeide dat 't des Konings regte meening was, zo zyn zy met zyn Kamerling gegaan in het Huis daar de Maagd woonden, zy gingen in een Kamer die zeer proper en kostelyk vergiert was. De Heeren gingen zitten en de Vader en Moeder kwaamen in de Kamer daar de Heeren zaaten, zy vielen op haar kniën en Groeten de Heeren en vroegen wat zy beliefden dat zy also in het Huis kwaamen? De Heeren antwoorden datze haar Dogter zouden laten koomen, en daar kwaamen drie schoone Jonge Dogters. Doen vroegen de Heeren: Wie is het van uw driën die voor het Kasteel met twee Potten om water ging? de Jongste die meende dat zy iets misdaan had en viel op haare kniën en zeide: Heeren myn Lyfs ge-

naade heb ik iets misdaan? ik ben de Persoone die om Water ging. Doen namen de Heeren haar op en zeide: ó schoone Maagd, dankt nu God, gy zult Koningin van Armeniën zyn en zy lieten terstond Snyderen haalen en zy lieten haar kostelyke Kleeren maaken van Goude Laaken, &c. en toen zy gekleed was, scheen het beter een Godin te zyn dan een Mensche en men zette haar op een witte Tellenaar en dus reeden de Heeren met haar na 't Hof en haar Ouders volgden haar na.

*Hoe de Koning Ambertus van Armeniën zyn Bruid ontfing.*

**D**oen deze Maget aldus kostbaar gekleed en op weg was na des Konings Kasteel, liep de Kamerling voor en viel de Koning te voet, zeggende: Heer Koning maakt u gereed zo gy u Bruid ontfangen wilt, geen schoonder Mensch en hebt gy ooit gezien. Den Koning dit hoorende, maakte hem gereed om zyn Bruid te ontfangen en is uit het Paleis gegaan met zyn Heeren voor de Poorte, verwagende zyn Bruid. Binnen dezen Tyd is de Bruid zo na gekomen, dat zy de Koning zag en doen is zy van haar Paard gekomen. Doen haar de Koning zag, ging hy haar in het gemoed en nam haar in den Arm en kuffte ze en heete ze vriendelyk wellekom en doen nam hy haar by de Hand en leidde boven in het kasteel en hy deed haar Vader en Moeder boven komen en ook alle zyn Heeren en hy deed een Bisschop komen dieze daar Trouwden, in presentie van hen alle. Doen zy Getrouwd waaren, was daar een kostelyke Maaltyd bereid, daar zy Heerlyk gediend wierden. Doen die Maaltyd gedaan was, riep de Koning zyn Wyfs Vader, zeggende: Vader en Moeder, om u beide te Verblyden, zo geef ik u de Stad Ligoufa om eeuwiglyk een Heerlyken Staat daar op te houden en u Naavolgers. Dies zult gy gehouden zyn, uw Oudsten Zoon te zenden tot myn Hove

Hove met drie Peirden en gy-lieden; om dat gy Oud zyt, zult gy in de Stad blyven en houden u daar heerlyk met uw Vrouwe en gy zult dit Kasteel bewoonen en houden een Heerlyken Staat, alzo daar toe dient, dies de Ouders de Koning zeer bedankten. De Koning gaf ook hun Heeren schoone Giften: Doen den Avond aankwam, was de Bruid te bed gegaan en de Koning daar na en hy won by haar een Zoon, en daar gebeurde nog veel wonders, zo gy nog hooren zult. Doen den dag aankwam, stond de Koning op en ging in de Zaal, daar de Heeren met de Vader en Moeder vergaaderd waaren en doen deed hy de Moeder binnen gaan met twee Kamenieren die haar kleeden, alzo haar toebehoorden. Doen zy gekleed was, wierd daar een kostelyke Maaltyd gehouden, daar zy in alle genugte waaren: Doen de maaltyd gedaan was, nam de Koning Oorlof aan de Vader en Moeder en reisde na de Hoofdstad van den Lande met zyn Wyf en met zyn Heeren. Doen zy aldus opgezeten waaren, reenden zy na Armeniën, daar die Koning een Moeder en een Oom had, die van deze Bruiloft niet en wisten, want de Koning wist wel dat zyn Moeder zeer verstoord zou wezen, om dat hy zo neder gehouden was, maar zy had de Tyding vernomen, dat haar Zoon een geringe Maagd genomen had, die van geender Geitaarheid was om 't Huis te komen met zyn Wyf, en maakte haar bereid om hem te gemoed te komen. Doen zy hem te gemoed kwam en de Bruid zag zitten in een Rosbaar bedekt, zo zeide zy tot haar Zoon, welkom lieve Zoon, wat Bruid brengt gy hier die zo bedekt is, mag menze niet zien? De Koning antwoorde, Moeder, als zy 't Huis gekomen is, zult gy haar wel zien en ik heb'er een genomen daar ik mé te vrede ben, alzo moet gy ook te vreden zyn, waat ik heb goed genoeg voor haar en voor my, en daarom Moeder beveel ik u dat gy haar met vrede laat en is het dat ik bevinde dat gy haar misdoet of miszegt, dat zal my leed zyn. Doen de Moeder dit hoorde, was zy zeer

verstoord en meende het op haar te wreken en aldus reeden zy in de Stad van Armeniën.

*Floe dat de Moeder van de Koning van Armeniën Raad hield met haar Broeder Flocario, om het Kind te verderven.*

**D**Oen de Koning van Armeniën met zyne Vrouw geweest had in rust en vrede, zo kwam de Tyd dat zy baarden. Doenging des Konings Moeder met haar Broeder Flocario te Raade, hoe dat zy het aanleggen zouden om generatie te niet te doen. Doen zeide de Broeder, lieve Zuster, ik weet raad om het Kind te krygen tot myn verdoene, ik zal gaan spreken met de Vroed vrouw en geven haar geld dat zy het kind heimelyk steeld en my brengt en als ik het heb, zal ik'er myn wille mé volbrengende. Deze raad dagt de Moeder goed en zy ging in de Kamer daar de Jonge Konigin was verwagende eene Zalige Uur. Doen zy haar Schoon-moeder zag komen, zo is zy haar te gemoed gegaan met het zwaare Lichaam en heete haar welkom. Doen zeide de Moeder: Jongvrouw gy doet u dingen welen gy draagt 't Kind, maar myn Zoon en heeft'er geen schuld toe, gy hebt u laaten bedriegen van eenige andere schaiken, want het is onmogelyk, dat gy dus by hem zwanger zyt, maar het zal u Berouwen eer een maand ten einde gaat. Deze Jonge Vrouw was zeer beschaamd, zeggende: Beminde Moeder gy hebt ongelyk dat gy my met andere Mannen betigt, want ik neem GODT tot oorkonde, dat ik nooit mans Mond kuste, dan den Koning myn Man. Aldus zo Bid ik u Beminde Moeder weest te vrede, waarom zyt gy my zo een grooten Vyand, die u nooit kwaad deed, en waarom geeft gy my deze kwaade Woorden, dat ik niet een Dag zeker ben? Wilt gy het om mynen t'wille niet laten; zo laat het om u Zoons wille, zeggende meer diergelyke Woorden. De Moeder dit hoorende, begon nog meer te roepen, zeggende: ô! valsche Toveres, gy hebt

myn Zoon betovert en daarom heeft hy u lief. De Jonge Vrouw ziende datze geen rust kon hebben, zo gingze in een andere Kamer tot dat zy weg was, dusdanige Woorden hadden zy dikwils tegen malkander, maar nooit en wilde zy het den Koning haar Heer klaagen, nogtans wist den Koning wel dat zyn Moeder de Koningin niet wel vermogt en nogtans hy zweeg, om dat de eene zyn Wyf en de andere zyn Moeder was, denkende datze nog wel te vrede zou worden. Nu willen wy weder zeggen van Oriande. Doen den negenften Dag voorby was, kwam de Abt van het Klooster tot Oriande zeggende: Vrouwe het is nu den negenden Dag en gy hebt de *Heylige Sacramenten* ontfangen, hoe zyt gy geraaden, wilt gy u propost niet agterlaaten? Oriande antwoorde: Heylige Vader, het geen gy gezeid hebt, dat zeg ik nog, ik zal met de gratie Gods gaan in de Valey en daar zal ik vinden waar ik zo lang na gezogt heb. De Abt zeide: Lieve Kind beziet u wel of gy ook eenige smerten der Zonden over hebt, om dat u de Vyanden onder Weg niet zullen temteeren, want gy moet zo zuiver zyn als een Kind dat steeds Geboren is. Doen zeide Oriande, datze van geen Zonde meer wist. Doen zeide de Abt, na dien gy zuiver zyt, zal ik u daar in laten, maar wat dingen dat gy ziet, zo en moet gy niet spreken en dunkt op den *Zoeten Naam Jefus* en gaat altoos ter regter zyde en al zag gy een brandend Vuur voor u zo en vervaard u niet en rust ook niet voor dat gy voor de Fiert ère komt, zo zal u begeerten gezegend zyn en gy durft niet vragen. Doen sprak daar een ander, maakt dat gy ter negender Uur wederkeert, of gy zoudt daar Eeuwelyk blijven en wy zullen u een teeken geven, dat gy wel hooren zult wanneer gy uitkomen moet. Doen zy haar dus onderweezen, gaven zy haar het *Geweyde Water* en de *Benedictie* en toen bragten zy haar agter het Altaar en daar namen zy een Zark op en alzo ging zy in de Valey en de Abt zeide: is het zaake dat gy komteer wy

de Deur open doen, zo neemt dat Hameije dat daar hangt en klopt aan de Deur, wy zullen u wagten om u in te laten en zullen den *Almogenden Godt* voor u bidden en daar mé bevolende haar Godt en de Abt sloot de Duwiere of Valey toe. Doen Oriande vertrokken was van de Abt en de Deur toegesloten, zo namze in zig *Christus Passie*, en het eerste gemoed datze had, dogt haar, kwaamen'er veel gewaapende Lieden, die haar Dood wilden slaan. Maar zy had altoos den *Naame Jefus* in den Mond, zo datze daar af geen gebrek had, nogtans zo was haar schrik zo groot, dat ze niet een droog Hair had van Zweet. Oriande voortgaande na de regter zyde, alzo de Abt bevolen had, zo zag zy voor haar staan een Water vol Serpentes en Draaken, die zeer gieriglyk gaapten na Oriande, maar zy ging daar stoutelyk door en zy is voortgegaan in groote zorge, tot dat haar in 't gemoed kwam een hoop valsche Vyanden, die al riepen: Laat ons verscheuren deze Toveres die ons zeer gekweld heeft en die haar Lief komt te zoeken. Daar had Oriande zo veel te lyden, dat ze buiten twyffel daar zou gewanhoopt hebben, had het haar goeden Engel niet gedaan dieze bewaarde. Och! wat groote vreeze leed de Edele Vrouw Oriande door het zoeken van Malegys haar Lief. Doen zy daar door was, kwam 'er haar een tegen al klaagende, zeggende: Och! wee my Arme Malegys, dat ik myn Leven hier leiden moet in dit duister hol. Och Oriande lief, waar mogd gy zyn die ik uitverkoren heb. Oriande dit hoorende, kreeg zulke schrik dat ze niet wist wat haar aankwam. Doen de Duivel by haar was zeide hy: Oriande lief, hoe komt gy hier? Oriande vreefte voor het bedrog gelyk het ook was en sprak niet, alzo haar de Abt bevolen had. Doen sprak hy: Oriande Lief, waar mé heb ik het verdiend dat gy tegen my niet en spreekt, daar gy my in deze Pyne ziet? En gy hebt my zo lang gezogt en nu hebt gy my hier gevonden, alzo u de Duivel Bleccas belofde en zy zweeg nog

al stil. Doen sprak hy: *ô!* uitverkoren Lief, gaat met my tot voor het gat van de Duwiere, daar zal ik u regtveerdig toonen dat ik Malegys ben. Doen zou Oriande gesproken hebben, maar zy dogt om het bedrog en dagt op den *Naam Jesu*, terstond schoot de Duivel weg, schatterende dat het schein dat de Voute beefde. Oriande die in groote vreeze was, ging vast voord, denkend op den *Naam Jesus* en zag wel krytzelingen en schimmeringen die haar tegen kwaamen, maar zy ging ongekwetst door. Ten laaften kwam zy daar zy groote klaarheid vond van Toorfen en Kaarffen, de welke eeuwiglyk branden voor 't Graf van St. Patricius, zy meende regt door te gaan ende terstond zagze een Draak de geheele Weg bezette en zo afgryffelyk Vuur spooq, dat men daar van verschrikken moest. Oriande hoopte op den *Zoeten Naam Jesus*, is zoetelyk doorgegaan in den Mond van de Draak, dat maar een schaduw was om haar te bedriegen. Doen dit gedaan was kwam Oriande zo verr' dat zy het Graf zag daar St. Patricius Lichaam in leid, dies zy zeer verblyd was en toen zy voor het Graf was, viel zy op haar kniën en Groeten de heilige Vriend Gods met haar herte en bad oodmoedelyk van hem begeirende, dat zy zou mogen bescheet weten van Malegys haar Lief. Doen hoorden zy eene Stemme roepch: Oriande, Gods Vrindin, uw Gebed is verhoord ter Eere van den Heiligen St. Patricius, die gy met grooten Aarbeid gezogt hebt: zo zult gy weten dat Malegys by Eggermont is onder de Aarde in een Kasteel, dat hy gemaakt heeft met Toveyen, in dat Kasteel houde hy de Bruilofte van Spiet en zyn Meu Ylane, op welke Bruilofte de meeste Heeren van het Kerstenryk vergaderd zyn, daar men groote genugte hanteert; dus reist derwaards, daar is Malegys, maar wagt u wel dat gy niet bedrogen word van de booze Vyanden, maar haast u wederom het is Tyd en hier mé zyt gy God bevolen; doen ging Oriande wederom na de Deur: Ten laaften is zy gekomen aan een gat,

daar zy meende dat de Deur was; want de Duivels hadden daar een Deur gemaakt ende verwagten haar gelyk Moniken, zeggende: Oriande al dat gy gezien hebt is bedrog, want St. Patricius Graf is nog eens zo verr'. Doen Oriande dit hoorde, zo verstond zy wel dat 't bedrog was, om datze eerst spraken, maar haddenze niet gesproken, zy zou geklopt hebben en hadden zy geklopt, zy had bedrogen geweest en zy begon te denken op den *Zoeten Naam Jesus*, maakte haar Kruis en toen verduwee het bedrog. Doen kwaamen tegen haar veel groote Vlammen Vuur en daar waaren Draaken en Serpenten die ze dikwils ter neder drongen en over haar liepen. Daar leed zy dan groote vrees en zonder twyffel, hadze Godt niet lief gehad, zy zou daar gebleven hebben en zy is ten laaften gekomen aan de Poort, daar zy in ging. Doen zy daar kwam vondze de Deur open en als zy in de lugt kwam, viel zy in onmagt. Doen zy wederom by haar zelve gekomen was, ging zy voor het Altaar, daar *h. Sacrament* stond, viel op haar kniën en riep met luiderstemme: *ô! Myn Godt, myn Schepper!* gy die my beschermt hebt van de *Temtatiën der Duivelen*, ik dank u waarlyk voor die *Bermbestigheid*, welke gy my bewezen hebt. Doen Oriande haar Gebed gedaan hadde, zo ging den Abt tot haar ten Eten; Doen zy heën gingen, vroeg haar den Abt: Hoe dat zy door al die *Temtatiën* komen kon. Oriande zeide: Ik heb daar in zulken last geleden, dat ik nimmermeer verblyd zal zyn: Al kon ik g'heel de Waareld winnen, ik zou het niet weder durven doen. Toen ik buiten kwam, wist ik van myn zelve niet, het is my onmogelyk te zeggen, het geen ik wel gezien heb, en al wou ik het zeggen, zo is het niet behoorlyk om te weten, en met deze Woorden gingen zy Eten en Drinken. Doen zy over de Maaltyd zaaten, vroeg den Abt aan Oriande, of zy zo lang gezogt had. Daar op antwoorde zy en zeide: Dat zy Tyding van haar Lief had, daar zy niet aan twyfelde. Doen de Maaltyd gedaan

was, gaf Oriande den Abt, ten profyete van het Klooster, twee hondert Ducaaten. Den Abt dankten haar zeer voor de Gift en zy bad den Abt dar hy voor haar bidden wilde en ook voor Malegys haar Lief. Toen nam zy Oorlof van den Abt en bedankte hem voor zyn groote bystand, die hy haar bewezen had en dus scheidde Oriande uit het Klooster met Migreei haar Knaap, en ging tot de Rotze, daar zy het Schip gelaaten hadden en den Abt met zyn Moniken geleiden ze ter Schepe. Doen scheidten zy van malkander, den Abt met zyn Moniken gingen in het Klooster en Oriande met haar Knaap gingen in het Schip.

*Hoe dat Flocario het Kind kreeg en hoe by de Vroed-Vrouw de Keel afftak en wou het Kind bederven, maar by verdrong by Miraculen.*

**D**oen den Tyd zo verr' gekomen was, dat deze Jonge Koningin van Armeniën een Telg ter Waareld brengen zou, zo ging Flocario in de Zaalendoen kwam hem de Vroed-Vrouw tegen, die hy toesprak en zeide: Gy Vroed-Vrouw, onze Koning Ambertus beveel u op u lyf, dat gy terstond als gy de Telg gekregen hebt, my het zelve brengen zult op een Water op myn Kasteel, daar zal ik het doen Opvoeden door myn Wyf, mids dat zy een Konings Dogter is, en om dat zyn Wyf niet Edel is, wilt hy het van haar niet Gezogen hebben, maar van zyn Wyf, die ook gelegen is van een Zoon. De Vroed-Vrouw belofde dat zy het zou doen en hem het Kind brengen zou. Doen zeide Flocario: Gy moet het brengen dat 't niemand en weet, myn Neef de Koning wil het my doen Voesteren dat 't niemand weten zal dat het myn Telg zy. Aldus doet u dingen Wysselyk, men zal u wel beloonen. De Vroed-Vrouw dit hoorende is in de Kamer gegaan, daar de Vrouw by haar Kamenieren zat en zy heeft een Zoon ter Waareld bebragt. Terwyl dat de Vrouwen bezig waaren met de Koningin ter Bed te helpen, zo heeft de Vroed-vrouw

het Kind genomen en zy kwam'er mede aan het Kasteel by Flocario en gaf het hem. Doen de Verrader Flocario het Kind zag was hy zeer verblyd en bragt het boven op 't Kasteel, zeggende tot de Vrouw: Gaat beneden ik zal zo terstond komen en beloonen u arbeid, 't welk de Vrouwe deed. Ten laastten kwam hy van 't Kasteel met een scherp Zwaard en hy riep de Vrouw met luider Stem, want hy zagze niet om dat 't duister was, dat zy komen zou en ontfangen haar loon dat hy haar belofd had. De Vrouw hem hoorende roepen, kwam by hem en zy meynde beloond te worden; Maar toen hyze zag, greep hy zyn Zwaard en reed ze daar mé door haar Lyf, dat zy daar affstierf, zonder een Woord te spreken. Doen de Verrader deze Vrouw gesteken had, bond hy een grooten Steen aan haar Hals en wierp ze in het Water.

*Hoe de Verrader Flocario het Kind meynde te verdrinken en hoe by by Miraculen zelve verdrong.*

**D**oen de Verrader Flocario zyn spel gespeeld had met de Vroed-Vrouw, zo ging hy met groote blydschap op een Pleisier-huisje, daar de Konings Moeder Galiose op Woonde en om dat het laat in de Nagt was klopte hy aan het Huis; doen zeide hy: ik ben Flocario, Broeder van de oude Koningin Galiose: Aldus laat my in, wy hebben last op handen, zo dat ik haar spreken moet. De Poortier durfde de Poort niet open doen, maar hy ging de Vrouw vragen, of zy haar Broeder wou ingelaaten hebben. De Vrouw dit hoorende, wist terstond war'er te doen was en bevol dat men hem in zou laten. Doen hy ingelaaten was ging hy na zyn Zusters Bed die opgestaan was en hy heeft haar Vriendelyk Gegroet en sprak: Beminde Zuster, ik heb het Kind, hoe zullen wy 't daar mé maaken? Doen vroeg Galiose hem hoe hy het gekregen had. Doen vertelde hy, hoe hy het van de Vroed-Vrouw gekregen had

met ſubtielheid en dat hy de Vroed-Vrouw vermoord had, die hem het Kind brogt, om dat zy 't niet uitbrengen zou waar dat het Kind gebleven was. Daar op de Zufter antwoorde: Dat is wel beſfeld dat gy dit gedaan hebt. Doen ſprak Flocario: Lieve Zufter nu wy het Kind hebben, hoe zullen wy 't maaken, dat wy het met een kwyt zyn? doen antwoorde zy: wat willen wy veel raaden, laat ons dit Kind de Keel afsnyden, zo komt'er nimmermeer kwaade Tyding af. Doen ſprak Flocario: Galioſe, Zufter dien raad is niet goed, ik heb een anderen bedagt; Ik zal een klein Kofferje neme en zetten het daar in, wil de Fortuin het dood hebben, zo mag hy de Koffer omwerpen met de Stroom en wil ze 't niet Dood hebben, dan zal het wel aan Land dryven, op dat 't zyn leven houden mag. Dien raad dogt Galioſe goed en zy leiden 't op een Kuffen in een Kofferje en leiden daar een Brief in, dat het niet Gedoopt en was, en toen ging de Verrader met zyne Zufter na het Water. Doen hy daar was zette hy het Kind 't midden in den Stroom. Zo als hy 't neêr zette, kwam de Vyand en wierp hem in 't Water zo dat hy vermoorde, toen had de Verrader loon na verdienſten. Galioſe zyne Zufter hoorende dat hy in het Water viel, was droevig en verſchrikte zo dat zy meenden te ſterven en zy ging na Huis met groote Druk. Nu willen wy weêr ſpreken van Oriande. Als Oriande in het Schip gegaan en van den Abt geſcheiden was, vroeg zy de Duivel Balkare, waar zy omtrent waaren. De Duivel zeide: dat zy by een Eiland waaren dat Macoma heet, in welke Land de ſchoonſte Vrouwen woenen die in de Waareld zyn en de leelykſte Mannen die ter Waareld zyn, het is 't beſte Land dat onder de Zon is, vol van alle koſtelyke Specie, maar de Vrouwen zyn daar zo luxurieus dat'er geen vremd Man komen mag, ook is 't zo vol genoeglykheden van alderhande Beſten, die gy vergieren kund. Doen bevol Oriande de Duivel Balkare, dat hy haar daar aan zetten zou en bevol dat hy by haar blyven zou en be-

waaren haar tegen haar imand wou misdoen en hy zette haarte Land en Migreel ging ook te Land. Doen zy aan 't Land gekomen waaren, zagen ze dat Land vol ſchoone Boomen ſtaan en vol ſchoone Beſten. Doen zy dieper in het Land kwaamen, kwaamen zy voor een Duwieré, daar de ſchoonſte Vrouwe zat, die zy ooit gezien hadden, maar zy kon niet ſpreken zy kreyte maar. Deze Vrouw greep Migreel by zyn ſlippen en trok hem in de Duwieré om by haar te ruſten; maar hy wou het niet doen. De Vrouwe kryte zo luide, dat'er drie of vier Mannen uitſprongen en overviellen hem en gingen hem zitten eten. Doen Oriande dit zag, was zy zeer bedroefd en liep na het Schip, beklagde haar. Knaap dat hy zo deirlyk gebleven was en zy bevol de Duivel Balkare, den Regent des Waters, dat hy afvaaren zou. Als zy in de Zee waaren, zo kwam de Duivel Bleccas met de Ziel van Flocario vliegen. Oriande las een conjuratie en vermaande hem dat hy zeggen zou van waar hy kwam. De Duivel zeide: Ik kom terſtond uit het Land van Armeniën, daar groot jammer op handen is, want de Koning van Armeniën heeft een Maagd van geringe afkomſte Getrouwd, daar zyn Moeder kwalyk in te vreden is, en de Tyd is gekomen dat zy gelegen is van een Zoon 't welk de Moeders Broeder gekregen heeft van de Vroed-Vrouw en toen hy 't Kind had ſtak hy de Vrouw dood, wiens Ziel ik heb en hy leide het Kind in een Kofferken in 't Water en hy Verdrong; toen had ik nog een Ziel. Het is zo geſfeld dat'er wel meer om ſterven zullen, want de Konings Moeder heeft 't op de Koningin geleid en de Koning wou haar Verbranden. Doen Oriande dit hoorde, zeide zy: Ik beveel u Duivel dat gy my het Kind hier haald, het welk hy deed en bragt het Kind in haar Schip.

*Hoe de Koningin de Koning haar Man bes verlies van haar Zoon klaagden.*

**D**oen het een dag geleden was, dat de Koninginne van Armeniën gelegen was z

vroeg zy haar Kamenieren waar haar Zoon te Voesteren was, want zy begeide het Kind te zien, maar een iegelyk zweeg stil, om dat zy niet verstoord zou worden. Ten laatsten riep de Koningin een van haar Kamenieren en zeide Myn beminde Vriendin, ik bid u laat my myn Zoon zien, want ik verlang daar zeer na. De Kamenier dit hoorende, wierd beschaamd en zweeg stil. De Koningin dit ziende, zeide: Wat is'er te doen dat gy my niet toespreekt, is myn Kind dood, of heeft 't eenig kwaad Avontuur? De Kamenier zeide: Ik weet niet dan goed van het Kind. Haald my dan myn Kind, zeide de Koningin, op dat ik het mag zien. De Kamenier met de andere Kamenieren gingen tot de Koning en zeide: Heer Koning, de Koningin wilt haar Kind zien en gy weer hoe het gevaaren is, wy weten niet wat wy daar mé doen zullen, maar wy zeiden dat wy het Kind haalen zoude en Aldus Heer Koning gy moet mé gaan, want zy zal het beter van u neemen dan van my. De Koning dit hoorende, zo vielen hem de Traanen uit de Oogen, want hy zorgde dat haar iets oveikomen zou. Ten laatsten bereiden hem de Koning en stelden hem blydelyk aan en hy kwam in de Kamer en heeft haar vriendelyk gegroet. Doen zy haar Man zag, zeide zy: Och! myn allerlieffte Heere, brengt gy ons Kind hier, laat het my zien? De Koning dit hoorende, keerde zig om en begon te Weenen. Doen de Koninginne dit zag, zo vroeg zy haar Man, waarom dat hy zyn Hoofd omkeerde en weende? De Koning zeide: Beminde Vrouw, hoe zou ik het u zeggen, want ik zorgde dat u iets overkomen zou, indien ik het u zeide: Doen zey de Koningin: Lieve Man, ik bid u zegt my wat'er schuld, want ik mag wel wat rouwe verdraagen, want zints dat gy my getrouwd hebt, zo heb ik niet veel blyde Dagen gehad, als gy van my absent was en die het my deden, Godt wilt het haar vergeven, aldus bid ik u dat gy my zegt wat'er schuld: de Koning dit hoorende zeide: Beminde Vrouw ik moet het u klaagen met weenende Oogen, dat ons Kind

gestolen is en niemand kan weten waar het gebleven is, de Kamenieren zeggen dat zy de Vroed-Vrouw het Kind laatst zaagen hebben en zints dien hebben zy 't Kind nog Vroed-Vrouw gezien, daarom is't dat wy treuren. Doen de Koningin dit hoorde, wierd zy zo bedroefd dat haar de spraak ontging en viel van haar zelve: de Kamenieren dit ziende, staaken Kruid in haar mond om 't Herte te Conforteeren. Ten laatsten is zy weder tot haar zelve gekomen en zeide met weenende Oogen: ó! Felle Fortuin, zyt gy tot myn spyt uit. Och dat ik myn Zoon, myn troost, myn toeverlaat aldus verloren heb en zy maakten diergelyke woorden, Ten laatsten mogt de Koning het niet langer hooren en ging schreyende uit de Kamer.

*Hoe de Moeder van de Koning zeide, dat de Koningin het Kind zelve had doen Dooden.*

**A**Ls de Koning uit de Kamer gekomen was, klaagde hy tegen zyn Heeren het verlies van zyn Zoon, dat het Kind zo Diefagtig gestolen was. Binnen dien Tyd kwam Galiose, de Moeder des Konings by hem en heeft hem vriendelyk gegroet. De Koning die klaagde zyn Moeder van 't verlies zyns Zoon. Daar op antwoorde de Moeder: dat geloof ik wel, want het zyn u beste Vrienden die het gedaan hebben. De Koning dit hoorende, zeide: Moeder hoe zou gy dat kunnen weten, want gy en was niet in het Hof toen het geschiede. Galiose zeide: zou ik 't niet weten, het heeft myn Broeder Floario het leven gekost. De Koning zeide: Hoedat? het kan alleen niet weg zyn, imand moet het gestolen hebben om te Dooden. Doen zeide de Moeder: 't is wel Gestolen en Gedood, want zie gy die Moras wel, daar is het in Versmoord, myn Broeder zag het'er in werpen en hy meende 't Kind zyn Leven te behouden, maar hy viel tot zyn hals toe in 't Water, hy wist niet dat 't u Kind was, voor dat de Vroed-Vrouw het my zelfs zeide dat u Wyf last gegeven had om het in de Put

te werpen. Ik nam haar gevangen en zeide dat zy zulks zou besterven, maar zy sprong in het Water en Doodte haar zelf. De Koning van zyn Moeder hoorende, dat zyn Wyf het gedaan had, zo zeide hy met verstoorde Zinnen: Vermaledyde Wyf, die ik van een kleine staat gebragt hebt tot groote Eere, maakende u eene Koningin, is dit nu myn loon, dat gy myn Kind hebt laten Verdrinken. Galiose zeide: Lieven Zoon meynd gy daar beter mé te vaaren dan andere lieden, noyt voer imand wel mer de gene die uit de Broodzak gekomen zyn, het schynd datze u en de úwe verderven wil en maaken haar Putier Koning in dit Land. De Koning dit hoorende, zeide: Moeder, zou myn Wyf haar mogelyks misdraagen hebben? Galiose zeide: Ja zy vry, zy heeft ook haar Ouders en Vrienden ontboden met al haar magt, die zal zy tot groote Heeren maaken, aldus ziet voor u. De Koning dit hoorende, wierd zo zeer verstoort dat hy zwoer, dat hy haar Dooden zou en daar mé ging hy van zyn Moeder. Galiose ziende dat haar Zoon aldus verstoort was, ging in het Huis en heeft haar Broeder, die daar dood lag begraven daar zy veel klagten deed. Doen Oriande aan Land gekomen was in het Land van Armeniën, zo is zy in de Stad van Armeniën gegaan, daar de Koning en de Koningin in waaren en Groetende hen Eerwaardelyk en zeide dat hy zyn Moeder, die Valsche Vrouw zou laten komen, zy moest haar wat zeggen. De Koning dit hoorende, verwonderde hem zeer en vroeg de Vrouw van waar zy was. Doen zeide Oriande: Heer Koning, dat zult gy nog wel weten eer dat ik hier van u scheide. Doen de Moeder daar kwam, zeide Oriande: Heer Koning, leid my in de Kamer daar u Vrouw legt, dan zal ik haar schoonste Present geven dat zy ooit van al haar Leven zag. Als zy alle drie in de Kamer waaren zo lag de Vrouw en klaagde dat men haar dat stuk onverdiend opleide, daar zy de dood om smaaken moest. Doen Oriande voor haar Bed kwam, zeide zy: Uitverkoren Bloem, wat

leid gy al Verdriet zonder schuld; daar op antwoorde zy: Eylaas! dat weet Godt dat ik daar geen schuld toe heb en die 't my aandoen, wil Godt haar de misdaat vergeven. Doen zeide Oriande: Zegt my beminde Vrouw, wat is het dat zy u opleggen daar gy om sterven moet. De Koningin antwoorde: Uitverkoren Vrouw, ten eersten leggen zy my op, dat ik myn eygen Kind zou gevegen hebben om te Verdrinken. Doen antwoorde de Moeder terstond: Ja, gy hebt het gedaan en 't heeft myn Broeder 't leven gekost, om dat hy in 't Water sprong. Doe zey Oriande tot de Moeder datze zwygen zou want men zou in 't kort wel weten wiens schuld het was. Doen zeide Oriande tot de Koningin: zegt my dog Vrouwe, leggen zy u nog eenige andere zaaken op? de Vrouw antwoorde: Zy zeggen ook dat ik my misdraagen heb met andere Mannen en dat ik myn Vrienden Heeren in dit Land wil maaken en dat ik de Koning myn Man zou vergeven. Doen Oriande al de klagten van de Vrouw gehoord had in de tegenwoordigheid, zo zeide zy tot des Konings Moeder: Ay! Valsche Vrouw, hoe hebt gy u mogen porren tot zulk een stuk, beliegende dus uw Zoons Wyf? ik zeg u Heer Koning, het is u Moeder, maar het was beter dat zy Gedood wierd, dan dat zy in het Leven blyft, want al dat zy gezeid heeft zyn Leugens. Niet te min u Kind is gezond, maar kank Godt en my, want zonder twyffel het was anders dood. Toen kwam de Duivel Balkare en bragt daar het Kindten gáft de Moeder over. Doen de Moeder haar Kind zag; viel zy in onmagt van haar zelve en de Koning viel op zyn Knien dankende Godt en zeide: *ó! Almagtigen Godt hoe zat ik arme broosche Creature u danken en loven voor het gene gy aan my: aan myn Wyf en aan myn Kind bewezen hebt.* en hy zeide dan tot Oriande: *ó! Beminde Vrouwe; hoe zal ik u nimmermeer kunnen bedanken voor de daugden die gy aan my bewezen hebt.* Binnen deze Tyd is de Koningin tot haar zelve gekomen, die Oriande zeer bedankte. Doen zeide Oriande



de tot des Konings Moeder: zegt my of gy die Brief en dezen Koffer niet en kent, daar het Kind mede in het Water gezet was? Gy zegt dat het Kind in 't Water geworpen was, maar u Broeder liet 't hem brengen van de Vroed-Vrouw en toen de Vrouw het Kind bragt, stak hy haar den Hals af en bond haar een Steen aan den Hals en wierp haar in 't Water van het Kasteel: Toen gaf gy raad om het Kind te Vermoorden, maar u Broeder was beter als gy die zette het in 't Water, maar de Duivel wierp hem in de stroom daar Verdrong hy, kund gy dit loochenen? daar op antwoorde de Moeder en zeide: Hoe zou ik dat loochenen, gy weet het te zeggen of gy het gezien had. Doen de Koning dit hoorde, viel hy op zyn kniën en bad de Jonge Vrouw om Vergiffenis, zeggende: ô! Myn Alderlieffte, ik bid u om vergiffenis dat ik u dood gezegt heb tot u schanden. De Jonge Koningin beschaamt zynde, die zeide: Uitverkoren lief, ik geef u geen schuld; doen zeide Oriande: Heer Koning gy zult bey te vrede zyn, maar laat ons gaan voor 't Kasteel by de Valbrug daar zult gy de Vroed-vrouw in het Water vinden liggen met een Steen aan den Hals. Doen gingen de Heeren daar en bevonden dat zy met een Zwaard doorsteken was. Toen de Koning dit zag, zo deed hy zyn Moeder vangen en hy bevol de Heeren dat zy daar Justitie over doen zouden zo als het behoorde; en doen zeide de Koning tot Oriande: Lieve Oriande, wat zal ik u geven voor die Vriendschap die gy my bewezen hebt? Oriande zeide: Heer Koning u Kind is nog geen Kersten, dies bid ik u dat gy het wilt laten doopen en my den Naam geven, het welk de Koning consenteerde en het Kind wierd Gedoopt en Malegys geheeten. Aldus scheidde Oriande van Armeniën en ging na haar Schip om na Eggermont te reizen. Als den Tyd om gekomen was, zo heeft de Koningin haar Kerkgang gedaan als het behoorde, en toen het Feest gedaan was, is een igelyk weder na Mais gereist; en daar na beyol de Koning dat

men zyn Moeder zou dooden. doen de Koningin dit hoorde, viel zy op haar kniën voor haar Heer en zeide: Myn lieve Man, ik bid u oodmoedelyk dat gy u Moeder wilt Bermhertig zyn en vergeeft haar de Zonden die zy aan my gedaan heeft. De Koning antwoorde: Eerwaarde Vrouw bid daar niet voor, want al die Leven, zullen dat niet verbidden, ik doen het niet uit wreedheid maar uit regt der Justitie, want door haar zyn'er twee Gestorven en daarom heeft zy de dood verdiend, ik mag niet hooren dat men voor haar bid en hy ging te Paard zitten met twee Knegten en reed na Legoufa, by zyn Wyfs Vader die hy de Avontuur vertelde, hoe dat het daar geschied was en hy bleef daar omtrent een maand. Als de Heeren wisten dat de Koning weg was, ontbode zy de Vrouw en haalden haar uit de Kerker, maar zy geliet haar of zy dol was, smytende en bytende en zy wou van Biegten niet hooren, maar zy riep: Alle duivels komt my ter hulp en zy zetten haar aan een Staak daar zy Verbrand wierd. Ten laastten kwam de Koning t'Huis en Leefden veel Jaeren in vrede met zyn Wyf en kreegen nog veel Kinderen.

*Hoe dat het Huwelyk gestoten wierd tusschen Aymyn en Vrouw Aye.*

**D**oen Koning Karel over de Maaltyd zat met zyn Zuster en Vrouw Aye, Malegys en Aymyn, zeide tot haar: Beminde Zuster, ik heb u ontboden tot deze Feeste en ik heb den jongen Aymyn, Malegys zyn Neef u toegezeid, indien dat Malegys deze twee Draaken overwinnen kan, zo zult gy met hem Trouwen en ik heb u heden de Stad van Dordoene ook toegezeid als Erfelyk goed en ik zal te buiten gaan alle Regten en Privilegiën die ik daar aan heb en ik zalze u vry leveren zonder eenig geld of tribut daar uit te geven, aldus zegt hier u zin wat gy doen wilt. Vrouw Aye dit hoorende zeide: Beminde Broeder, ik zet my nu geheel

geheel in uwen wille en wat u beliefd dat belieft my, en aangaande van den Jongeling Aymyn, indien hy my begeird, zo en begeir ik niemand anders ter Waareld dan hem. Doen vraagde Malegys Aymyn zyn Neef, wat zyn meening daar af was: Daar Aymyn op antwoorde: *ô!* Oom Malegys zou ik het niet willen doen al kon ik de schoonste Vrouw van deze Waareld krygen, zo zou ik geen ander begeiren dan haar en aldus wierd dat Huwelyk gefloten. En Als de Maaltyd gedaan was, zeide Malegys tot Koning Karel: Heer Koning het geen dat hier gefloten is, dat beloft gy te houden? De Koning zeide: Het geen dat ik Aymyn beloft heb, dat zal ik houden en ik zal u meer doen dan ik u belofd heb, indien gy die Draaken verwinnen kon. Doen zeide Malegys: Heer Koning gy moet al te faamen uit de Kamer gaan, want ik heb hier alleen wat te doen: het welk alzo gefchiede. Doen hy alleen in de Kamer was las hy een Conjuratie, daar hy den Duivel Belzebub terftond deed komen, en hy vraagde hem waar hy zo lang gebleven had, dat hy niet eer gekomen was? waar de Duivel op antwoorde: Ik deed nooit een Bofchchap daar ik meer ramoer om had, dan nu, want in de heele Waareld zyn maar twee Konings-Kinderen die Naria heeten en Melk geven en ik moest my changeeren gelyk een Vrouw en nog had ik het kwaad genoeg eer ik het krygen kon. Doen Malegys Melk had, was hy zeer blyde en ging hem wel Harnaffen en Zaadelde Ros Beyaard en ging daar op zitten als een stout vrom Ridder zo hy was. Doen Malegys aldus opgezeten was, kwam hy met Beyaard na de Poort, daar al de Heeren en Vrouwen vergaaderd waaren, om Oorlof van hem te nemen. Och! hoe bedrukt was de Ichoonne Oriande, doen zy zag dat haar Lief ging vegten tegen de Felle Draaken: Zy zughte dikwils in haar zelve, zeggende: Ik heb zo veel lydens gehad om zyns wille en ik meende daar nu door te wezen, maar nu komt my een andere druk op, dat myn Hert zwaar is, dat ik niet en weet

wat my fchort. Binnen dezen tyd kwam Malegys gereden en Oriande is hem te gemoegegaan, hem vriendelyk zeggende: *ô!* Malegys Lief ziet wel voor u dat u de Draaken niet en Verderven, want verlor ik u zo zou ik nimmermeer vreugd bedryven. Wanneer Malegys Oriande zo hoorde spreken, zeide hy: *ô!* Uitverkoren Bloem Oriande, ik bid u en Treurd dog niet, want het zal geen nood zyn, ik heb zo veel Avonturen gehad en doorworteld met myn konften, die my niet Liegen zullen, zo ik meen, daarom weest te vrede en Treurd niet. Doen Malegys aldus bereid was gekomen daar Koning Karel en al zyn Heeren waaren, zeide hy, Heer Koning ziet hier uwen Dienaar Malegys, die reeds al bereid staat om de Camp te doen tegen de felle Draaken, die het hier al meenen te verderven en te mineren, maar ik weet wat beter. Nu is te weten Heer Koning dat ik dezen Camp bestaan op een Conditie, als dat Aymyn myn Neef, Zoon van Vivien myn Broeder, zal Trouwen by uw vrye wil in zekere beloften, Vrouw Aye van Pierlepont u Zuster, dus zult gy hen beyde geven ter Eere van het Huwelyk, de Stad van Dordoene, met alle de Regten en Privilegien die gy daar hebt en die zult gy buiten gaan nu en ten Eeuwigen Dage, gy en ook u Nakomelingen en daar van zult gy goede Bezegelde Brieven geven met uw Zegel bezegeld, en daar op heb ik my bereyd gemaakt om de Draaken te bevegten en te mineren. Daar Koning Karel op antwoorde, zeggende: Het gene dat ik belofd heb, ben ik magtig genoeg te houden en ik belof u nog dat ik myn Woord houden zal, en ik zal het vermeederen en niet verminderen, als het daar toe komt dat de Draaken verwonnen zyn. Doet nam Malegys Oorlof aan den Keizer en aan alle de Heeren en aan zyn Neef Aymyn en aan Vrouw Aye en hy zeide tot Oriande: Gy fchoone Bloem weest te vrede, de Draaken die zullen nu haast geveld zyn, of ik zal daar door Dood blyven. Oriande dit hoorende, zeide:

ô! Malegys Lief, ziet wel voor u van de Felle Draaken en aanroept *Maria de Moeder Gods en haar gebenedyden Zoon*, alzo zult gyze zonder twyffel wel verwinnen. Doen Malegys deze Woorden hoorde, sprak hy een dwaas Woord en zeide: ik heb'er niet mé te doen, maar ik betrouw op myn kragten en op myn konsten, dat my de Draaken niet zullen deiren en met dien stak hy zyn Paard met Spooen en reed de Poort uit, al of het een Hert was.

*Hoe dat Malegys de Draaken bevoigt en hoe de Draaken hem weg voerde en hoe Ros Beyaard in de Stad kwam geloopten, Gewoond van de Draaken.*

**D**oen Malegys gescheiden was van Oriande en van den Keizer en van de andere Heeren, zo reed hy langs de weg, tot dat hy aan het Bos kwam daar de Draaken in waaren. Doen Malegys voor dat Bos was en zy hem vernomen hadden, zo begonden zy voor te komen al briesshendé en spuogende, zo dat Malegys Paard agterwaards begon te loopen van vreeze. Doen Malegys dat zag, stak hy het Paard met Spooen en velde zyn Lancie en meende den eenen te doorryden maar hy miste den Steek, zo dat hy voorby schoot: Doen schooten zy zo Feltyk Vuur om hem, dat het een Wonder was hoe hy het verdraagen kon. Doen Malegys zag dat hy de Steek gemist had, zo ontfak hy in zyn Aangezigt van schaamte, om dat'er zo menig vroom Man was die het zag en zo als Malegys met zyn Paard voorby de Draake schoot, zo wierd het Paard Gekwetst agter aan zyn Billen. Dog Ros Beyaard deed vast zyn best, staande en beytende om de Draaken te mineren, maar het was om niet, want de Draaken en kreegten geene Wonden, om dat het Duivels waaren Doen Malegys zyn Lancie weg geworpen had, kwam hy de Draaken vroomelyk toe met zyn zwaard, staande of hy buiten zinnen was, maar het kon hem niet helpen. Ten laastten kwam den

eenen Draak en gaf Malegys een slag met zyn Steirt, dat hy van het Paard vallen moest. En doen Malegys zag dat hy van het Paard gevallen was, zo zeide hy tegen hem zelve: ô! Malegys wat wil u hier overkomen: zult gy hier moeten verwonnen blyven van twee Draaken, dat waar u een eeuwige schande; die onder de Edelen, den Naam heeft van vromigheden en den Naam van konsten te doen onder de Konstenaars, zou ik hier nu met schanden Veld-vluchtig zyn, dan en zou ik nimmermeer genezen en ik zal nogtans van hier niet gaan, al zoudenze my het een Lit van het ander slaan; En met dien verhiel by zyn Zwaard en sloeg nu op de een en dan op de ander, maar wat hy deed hy en quetste niet. Ten laastten zeide hy: Wat Draaken mogen dit zyn? my dunkt datze van Duivel-Vel gemaakt zyn, want wat ik sla, ik kanze niet quetsen. Malegys dus fantagerende, zo hebben de Draaken haar Monden open gedaan, al of zy na haar Adem blaasden, want haar meening was datze zyn Handen in haar Mond zouden krygen en dan zouden ze hem verwinnen. Ja doen Malegys dit zag, wierd hy denkende op de Melk die hem Belzebub gehaald had, van twee Konings-Kinderen en dat hyze daar mé verwinnen zou, zo nam hy in elke Hand een deel van de Melk en bestreek daar mede haar Tongen zo diep als hy komen kon. Doen Malegys dus haar Tongen wasschen zou en hy in het strotgat met zyn handen was, zo schielden ze hem staande met zyn Handen. Doen Malegys voelde dat hy hem niet roeren kon, zo was hy mistrooslyg in zig zelve, zeggende:

„ ô! Almogenden God! waar ben ik geraakt,  
 „ hoe staan ik dus magteloos, gy booze Vyanden hoe hebt gy my Verraaden, want  
 „ zonder twyffel zyn het Vyanden, anders  
 „ zouden zy my de Handen afbyten, maar  
 „ nu houden zy my kragteloos, ik kon wel  
 „ denken dat het Verradery was, om datze  
 „ zeiden, datze niemand verwinnen kon dan  
 „ ik, en die twee Maagden die daar kwamen

„ klaagen, dat waaren ook Vyanden, die my  
 „ in deze Verradery gestoken hebben... ô!  
 „ Heere wilt my ontfermen en helpen my van  
 „ de lasten der Hellsche Vyanden, die zeer  
 „ haaken na mynkwalykvaaren. Ach de woor-  
 „ den die Oriande my zeide, dat ik den Zoon  
 „ van Maria aanroepen zou, die refuseerde ik  
 „ voormaals, och dat rouw my zo zeer dat ik  
 „ 't aflloeg., Doen kwam daar een stem, die  
 „ tot hem riep, zeggende: Malegys, zou gy niet  
 „ wel de hulp van Marias Zoon begeiren? die  
 „ gy in het uitkomen weigerden, maar zeide  
 „ dat u Kragt en Konsten u wel zouden helpen  
 „ tegen de Draaken, gy had geen ander hulp  
 „ gebrek, toond nu uw Kragten en konsten. Daar  
 „ op antwoorde Malegys: ô! Heyligen Engel!  
 „ wilt my helpen uit deze Pynen, daar ik nu in  
 „ ben door myn eygen schuld en verblindheid;  
 „ och had ik nooit d'hulp van Marias Zoon af-  
 „ geslegen, dat is my uit'er Harte leed. Doen  
 „ antwoorde den Engel: Het Berouw komt te  
 „ laat; de Vyanden zullen over u regeeren, na  
 „ haar eygen zeggen, maar niet datze u zullen  
 „ mogen hinderen of quetsen of tormenteren,  
 „ maar met temtatie, dreigementen en met an-  
 „ dere snoode stank zullen zy de Zonden pyni-  
 „ gen, die gy aan Marias Zoon begaan hebt.  
 „ Doen vloog de Duivel met Malegys regt op  
 „ na de Lugt, zoo dat niemand wist waar Male-  
 „ gys en de Draaken gebleven waaren. Doen  
 „ Oriande zag dat Malegys weg was, zo sprak  
 „ zy: ô! Ellendig Wyf wat zal ik nu beginnen,  
 „ aan wie zal ik troost vinden en raad vraagen,  
 „ Eylaas aan niemand: Vermaledyd moet de  
 „ Uur zyn toen gy dat vegten aannam: ô! Ma-  
 „ legys Lief, gy hebt uw zelve veel kwaad  
 „ gedaan, vermaadende de hulpen van Marias  
 „ Zoon, die u dat zeld en was u Vriend niet.  
 „ Doen sprak zy tot Koning Karel: Hoe zal ik  
 „ het maaken om dat Malegys myn Lief zyn lyf  
 „ verloren heeft, het welk my al myn Leven  
 „ rouwen zal, ik denk dat deze twee Draaken  
 „ Vyanden waaren, die gekomen zyn om hem  
 „ te bedriegen, zo zy nu gedaan hebben. Ko-

ning Karel de klagten hoorende, zeide, Eer-  
 waarde Vrouw weest te vrede, want Malegys  
 heeft geen nood; hy zal het wel ontkomen  
 met zyn konsten, en als God gaf dat hy daar  
 bleef, hier is zo menig Edel Jongman in myn  
 Hof, die u nog meer Eer doen zoude dan hy  
 u gedaan heeft. Oriande dit hoorende ontfak  
 in haar Aanzigt, zeggende: Heer Koning  
 waarom zegt gy dat? Al heeft hy my nog niet  
 Getrouwt, hy kan 't doen als 't hem belieft,  
 ik ben met hem te vrede: Ook weet ik niemand  
 onder den Hemel die my beter aanstaan zou  
 dan de Edele Meester Malegys, door zyne  
 Konsten, die men hem dagelyks ziet hanteren.  
 Binnen dezen Tyd dat Oriande tegen Koning  
 Karel stond te klaagen, reed de Jonge Aymyn  
 daar 't vegten geschied was; of dat hy eenig  
 ledzel gekregen had en toen hy zyn Oom niet  
 vond, klaagde hy bitterlyk en zeide in zig  
 zelve aldus: ô! Vermaledyde kwaade Avon-  
 tuur, die al myn Vreugd onder het Zand geveld  
 hebt, wat mogt u myn geluk schaaden, dat  
 ik des Konings Zuster gehad zou hebben,  
 maar eylaas het is nu gedaan. Toen hy wat  
 verder voort ging, vond hy zyn Mes en zyne  
 Lancie liggen, de welke hy opgenomen heeft  
 en ging weder te Paard en reed also na de  
 Keizer. Toen de Keizer hem zag, zo vraagde  
 hy hem van waar hy zo Gereden kwam, met  
 het bloote Zwaard en met de Lancie in de hand.  
 Daar op antwoorde Aymyn en zeide: Heer  
 Koning ik kom van daar, daar het Vegten toe-  
 ging van myn Oom en van de Draaken en ik  
 mag wel klaagen dat my de Fortuin aldus te-  
 gen gaat, want ik heb myn Oom verlooren,  
 die my gaarne in den Huwelyken Staat gesteld  
 had met u Zuster, Vrouw Aye van Pierlepoint,  
 maar het beliefd de Fortuin niet, het welk my  
 het Herte zo bedrukt maakt, dat ik het niet  
 zeggen kan, want zy is het die ik boven al heb-  
 verkoren, en als ik haar verlaaten moet, zo zal  
 ik van rouwe sterven. Doen Koning Karel deze  
 Woorden hoorde spreken, zo wierd hy ver-  
 stoord en zeide: Hoe Aymyn Jongheer, heb ik

de magt niet om myn Zuster te geven aan wien ik wil, ik denk wel van ja, en al keerde u Oom niet wederom ik zou daarom niet magtig zyn om u myn Zuster te geven? Aldus Aymyn zy te vrede, al dat'er gezeid is, dat zal gezeid blyven en ik zal u Vrouw Aye myn Zuster geven. Aymyn deze woorden hoorende, viel op zyne Kniën en deed de Koning reverentie en bedanken hem zeer voor dië schoone presentatie, die hy hem deed en hy nam Oorlof van de Koning en reed na Dordoene. Doen hy in de stad kwam zo is hem zyn Mev Oriande te gemoed gekomen en vroeg hem van waar hy kwam. Daar op antwoorde Aymyn en zeide: Beminde Mev ik kom u dat jammer klaagen, dat'er geschied is aan myn Oom Malegys, want ik heb op die plaats geweest daar hy de Camp deed tegen die twee Draaken, maar Eylaas ik vind hem nergens niet, nog iets van zyn Harnas, dan alleen zyn Zwaard en zyn Lancie, daarom denk ik dat hy niet dood is, maar dat hy van de Draaken ergens heën gedraagen zal zyn. Oriande byna wel wetende hoe het vergaan was, zeide: Lieve Neef, die twee Draaken waaren twee helsche Vyanden, die daar als Draaken kwamen om hem te krygen en die twee Maagden die daar kwamen klaagen, dat waaren ook twee Duivels, als ik my wel bedenck, want zy zeide dat niemand de Draaken verwinnen kon, dan dië Ridder die de Duivel Ramas bedrog en het Ros Beyaard haalden uit de Duwieren van Vulcanis, daarom denk ik dat het allemaal Duivels werk zy, en dat zy hem weg gedraagen hebben, maar te vooren wist ik niet: Het is ook zyn eygen schuld, want toen hy het vegten aanging zeide ik hem, dat hy denken zou op den *Zoeten Naam Jesus*. Maar hy zeide dat hy nergens mede te doen had, want zyn Kragt en konsten zouden hem wel uit de nood helpen, het welk een deirlyk woord was, want de *Zoeten Naam Jesus* moet men altyd Eeren. Maar berigt my lieve Neef Aymyn, wat zegt de Koning dat hy agter blyft en van de conditie die'er gemaakt is tuschen u en Vrouw Aye, zal hy ze u geven

of niet? Aymyn antwoorde: Lieve Mev, toen ik de Koning vroeg of hy dië conditie niet houden wilde, indien myn Oom niet wederkwam zo wierd hy half gram en zeide: Myn Zuster staat in myn wille, al kwam u Oom nooit weër, zo zal ik u nogtans myn Zuster geven, want ik gafze u liever dan iemand anders. Maar ik hoor wel dat de Koning geen groot werk van myn Oom maakt, al bleef hy agter, want hy sprak: U Oom heeft geen nood, want zyn groote konsten zullen hem wel uit de nood helpen.

*Hoe dat Oriande klaagde tegen Spiet, dat Malegys verloren was.*

**A**Ls Malegys twee dagen in de Duwiere geweest had, kwam Spiet weder na Eggermont tot Oriande. Doen zy hem zag vertelden zy hem hoe dat Malegys verraaden en weg gebracht was van de Duivelen. Doen Spiet dat hoorde, sprak hy: Beminde Oriande, ik belof u dat ik by hem zal zyn binnen drie dagen en weten waar hy is. Doen Oriande dit hoorde, was zy zeer bly en bad Spiet dat hy hem dog haasten zou, zy zou het hem wel beloonen. Doen Spiet van haar gescheyden was ging hy een Conjuratie lezen 'en bezwoer de Duivel Satan en vtoeg waar Malegys was? daar op antwoorde Satan: Al dwingd gy my te niet, ik mag't u niet zeggen, maar wilt gy'er wezen ik zalder u heën draagen. Ja wel, zeide Spiet, brengt my daar en toenhy aan den Bet was, sprak hy tot Satan, hoe dat hy't alderbehandigste tegen Malegys spreken zou. De Satan die zeide: ik weet geen beter raad, als dat gy uw zelve moet changéren gelyk een Vyand ende gaan zo onder de Vyanden. Spiet dus verkleed zynde ging na de Duwiere om te komen daar Malegys was en hy zag de rook en de Vlammen opgaan. Doen hy voor de Duwiere kwam, kwamen de Vlammen zo zeer op hem, dat hy verschoepen zou van d'hitte, hy zou wederom gekeerd hebben maar de Vyanden zaagen hem

en greepen hem terstond, zeggende: Wel Duivelen waar wilt gy henen wyken, is'er nu bedreven dat de Helle tegen gaat, dat gy nu vrees't te komen onder onze Benden en met een zo kwam daar nog een boozen Geest by en greepen Spiet en wierpen hem op en neder altoos inwaard trekkende: doen sprak daar een van de Duivelen: Wat zoekt gy aan te stellen, dit en is geen Duivel, maar het is Spiet, die hem zelve gechangeert heeft met een Vel. Doen de Vyanden dit hoorden hebben zy hem het Vel afgetrokken en doen stond Spiet en zag jammerlyk en hy wist niet waar hy hem keeren zou, dog zag al om na Malegys, zeggende: Gy helse Geesten, waar hebt gy myn meester gelaaten, ik wil het weten. Doen naamen zy Spiet en wierpen hem in de Duwiere daar Malegys in lag. Doen Malegys Spiet zag, sprak hy: o! Myn lieve Spiet, hoe komt gy hier, want my is gezeld van de Duivels dat gy en Aymyn myn Neef Gehangen was en myn Vader onthoofd en myn Moeder Gedolven, en dat de Stad van Eggermont bedorven was en al het Volk vermoord en dat alle deze Zielen ter Helle reisden, dus bidde ik u, zegt my wat'er van is. Doen Spiet dat hoorde, verwonderde hy hem zeer, zeggende: o! Meester Malegys het is al Gelogen, want u Edel Gestagt is gezond, ik was binnen agt daagen nog te Eggermont en bragt uwen Vader en Moeder een Bodschap van Koning Karel, en doen zag ik ze alle gezond ook Ourfon en Valentyn uw Maars, en alsdan reisde ik na Dornoene by Oriande, die zeide dat gy van den Vyand bespot was en doen belofde ik haar dat ik u zou zoeken. Doen vroeg Malegys: is Oriande nog te Dordoen? en my was gezeld dat zy beslapen had Koning Karel en Aymyn myn Neef, waar door zy raakte in de Myl der Helle, zo dat ik haar zag en sprak, zeggende: dat zy haar met my niet geleden had, maar meester Jork myn Oom en gy had'er mede beslapen en zy zeide dat de Destructie van Eggermont om haaren t'wille zo geschiede, want Koning Karel wilde haar heb-

ben en de Stad was verraaden, zegt my dog hoe het gelegen is. Doen antwoorde Spiet, Bemide Meester het is niet dan waan of duivelery, want Gisteren was zy nog kloek ende gezond en zy bad my dat ik u zou zoeken, want het was drie dagen geleden, dat zy u verloren had met de Draaken, en Koning Karel met al de Heeren zyn nog te Dordoene by Graaf Haymo, Vader der vier Hems-kinders, en zy wisten niet waar dat gy zyt en de Koning heeft Aymyn uw Neef zyn Zuster Vrouw Aye beloft, dus zyt te vrede. Doen Malegys dit hoorde dat hy daar nog geen drie dagen gelegen had, zo verwonderde hy hem zeer, want hy meende daar wel een half jaar gelegen te hebben en Spiet vertelde Malegys, hoe dat hy daar gekomen was met hulp van den Duivel Satan, en vertelde voord malkanderen haar Avontuur en vertroostede malkander.

*Hoe Oriande Malegys beklaagde, om dat hy niet weder kwam en vertroost werd van den Engel.*

**D**OEN Oriande zag dat Spiet niet weder en kwam nog dat ze Malegys niet vernam, zo wierd zy heel bedrukt, want als zy by de Koning kwam en vragde of daar geen Tyding van Malegys was, zo zeide de Koning altyd: Dat zyn konsten hem wel bewaaren zoude, alzo dat zy wel verstond dat de Koning om hem niet veel gaf. Als zy dat overdagt, zo zeide zy in haar zelve: o! Malegys Lief, ik zal nimmermeer van u vernemen, zo 'k zie ik mag de Uure wel vervloeken, doen wy te Dordoene ten Tournoye kwaamen, want tot Avontuur en hadden wy daar nooit gekomen en dan waar dit geschied: Och! als ik dit overdenk dan bersten my de Traanen uit de Oogen, door overgrooten rouwe die 'k maak, ja het herte schynd te splyten, want nooit een Vrouw om een Man zo veel gedaan heeft, als ik om zynen t'wil gedaan heb. Want ik heb om zynen t'wil menig Land doorloopen om hem te

zoeken, ja zelf tot in het Helle-gat, en nu ik hem gevonden hebbe en meende in ruste te leven, is hy geheel van my weg genomen, zo dat ik niet en weet waar hy is, en is 't dat ik hem niet en vinde, zo zal ik in Rouw sterven en met deze Woorden ging zy in haar Kamer en viel in onmagt. Doen zy aldus lag, hebben haar Kamenieren haar opgeheven, zo lang tot dat zy by haar zelve gekomen was en doen bevol zy haar Kamenieren, datze uit de Kamer gaan zoude en zy is op haar kniën gevallen en heeft Maria de Moeder Gods aangeropen, zeggende aldus: „ô! H. Maria, Fontaine der „ Gratiën, Voorpraakers en Verbidster van „ alle Zondaaren, wilt nu dog bystaan Malegys „ myn Lief, die door Jongheid misleid, en be- „ drogen is van de helseke Vyanden, op datze „ hem niet beschaadigen aan Lyf en Ziel en „ al is't dat hy het door zyn Zonden verdiend „ heeft, zoo aanziet hem dat bid ik u, met „ de Oogen van Bermhertigheyd, want de „ duysternis begint van hem te vlieden. Doen zy langen tyd aldus Gebeden had, zo is'er een Engel uit den Hemel gekomen en heeft gezeyd: Staet op Oriande, uw Gebed is verhoord, want Maria heeft by haar Zoon verworven dat Malegys zyn Penitentie van dezen dag voldoen zal, en eer den dag ten eynde is zo zal hy by u zyn. Hy is gedraagen in een Gat daar een Purgatry in gelegen is, niet dat hy Pyn lyd, maar het is hem een Pyn om in Donkerheid te zyn en de kleinen Spiet is'er ook by en die vertroost hem, zo dat zyn Hart wat beter te vreden is, dan voorheen, en daar mé Adieu; ik reis naar den Hemel. Doen Oriande dit van den Engel gehoord had, was zy zeer werbleyd en viel op haar kniën, dankende den Almogenden Godt en Maria zyn Lieve Gebenedyde Moeder, uit heel haar Hert. Doen Oriande uit de Kamer gescheiden was, daar zy haar Gebed gedaan had, kwam zy in de Zaal, daar de vier Hems-kindere te saamen spreken tegen Roeland en Aymyn (Haymo). Doen zy deze Jonkers zag, groetenze zy zeer minnelyk

en zeide: Gy Edele Jonkers, dat ik hier onder uw Gezelschap kom, dat is uit goeder Herte, Doet sprak Roeland tot Oriande: ô! Vrouwe Oriande gy zyt welkom, al was het anders niet dan ter Eeren van den Edelen Ridder Malegys met wiens Persoon dat wy onder ons bezig stonden, dat ons zo verwonderd, waar dat hy gevaaren is, om dat wy van hem niet vernemen, het moet wat besonderlyks wezen. Doen zeide Aymyn: Hy mag de konsten van Nigromantien wel haaten, want die heeft hem misleid. Doen Oriande de Jonkers hoorde zegen van het wegblyven, zeide zy: Gy Heeren ik danke u van zynen t'wegen dat gy zorgvuldig voor hem zyt, maar gy zult Malegys hier zien eer deës dag ten eynde is. Doen Aymyn dit hoorde, was hy zeer bly en zeide: Lieve Meu hoe komt gy dit te weten? Weet gy wel waar hy is? Daar zy op antwoorde, zeggende: Uw Oom was gedraagen tusschen twee Bergen in een Valley en de Duivels meenden hem daar te bederven, maar het was hen verboden en nu zo heeft my een stemme gezeyd dat Malegys dezen Avond by my zal zyn, dus zo Leef ik op hoop. Doen alle die Jonkers dit hoorden, waaren zy zeer verblyd.

*Hoe Koning Karel Oriande te vooren leide, dat hy zynen wille doen zoude en boe zy het Excuseerden, zo zy het alderbest kon.*

**A**Ls Koning Karel opgezet had zo is het gebernd op den dag dat Oriande Tyding ontfangen had van Malegys, dat de Koning in haar Kamer kwam, om dat hy hem open zag. Doen Oriande de Koning zag Komen, is zy beschaamd geworden en is opgestaan en heeft hem Eere en Reverentie bewezen, zeggende: Heer Koning en Belgt u niet, dat ik het niet beter gereed gemaakt heb tegen u komst, had ik het geweten, ik had myn Kamer wat beter vercierd. Waar op de Koning antwoorde, zeggende: Ik zie deze Kamer Vercierd met zulke goed, dat ik in myn heele Hof diergelyke niet

en heb en het geen ik zie, dat wou ik wel om myn halve Kroon dat het myne was. Doen Oriande deze woorden hoorde, ontfak zy in haar Aanschyn, want zy verstond zyne meening wel en zeide: Heer Koning die woorden zyn niet goed, want het goed is veel meer verkogt dan het waard is en die dat gekogt heeft en wil het om geen goed kwyt zyn; Dus Heer Koning, laat deze Woorden goede nagt hebben, want het goed dat gy meend is niet te koop, en ook heb gy 't Huis van 't zelve goed. Doen zeide Koning Karel: Het is wel waar, maar al het goed en is niet eens, en al is het ook dat de eene mensch niet en koopt, zo hoeft men zyn Even mensch mede te deelen, want daar komt Hertgrondige Vriendschap en aankleevendheid uit; ja om de heele Waareld te kenne in Figuur, en moet ik niet weyd gaan, want aan myn zelve kenne ik het beele Manschap dezès Aarden-Bol. Daar op zeide Oriande verstandiglyk: Heer Koning, En aan myn eygen denke ik veel bet Vrouw gestagt te kenne, dezèr Waareld; maar menig mensch niet te vré, zeggen: d'ondervinding leert, welke ondervinding dikmaals baard schaade aan d'een en schande aan d'ander, zo men hedendags alom bespeuren kon, dog 't genoegt u en menig mallende Jongelingschap, zig dusdaniglyk te vermaaken maar.. Doen zeide de Koning: ô! Schoone Oriande, wat wil ik veel zwygen, ik ben met uw schoonheid zo bevaan, dat gy myn wille doen wou. Oriande dit hoordende, ontzeide 't hem zo zy best kon, en Heer Koning gy zou u Hoogheid te kort moeten doen; en bedenkt hoe dat Malegys ter avonturen in uwen dienst verbeterd is van de Draaken, om u Lyf en Onderzaaten te beschermen, zoud gy my in Treur brengen. Neen zey de Koning. Oriande vroeg respyt tot den volgende dag, de Koning dit hoorde, consenteerde dit haar, en hy ging uit de Kamer. Doen de Koning weg was, heeft zy niet gedaan dan weenen tegen haar zelve, zeggende: ô! My arme karyvige, wat zal my voortkomen: ô! Malegys en zult gy hier niet

zyn morgen doen de Koning kom, wat zal ik dan bedryven, zugten en klaage zal my over blyven: ô! Malegys lief, zal ik door geweld u ontronwen moeten, en met eesen fantasieren daar gy u Lyf voor Geavontuurd hebt om hem te verlossen; maar 'k hoop beter, want myn betrouwen staat op den Engel die van Godt gezonden was tot my en Tyding bragt, zeggende: Dat gy, Malegys, van dag nog by my zult zyn, och! waard gy hier! zo zoud gy my wel verlossen van de blaame die my aanstaande zy. De jonge Aymyn ging voor de Kamer daar Oriande in was en hy hoorde klaagen, zo dat in de Kamer kwam en vraagde waer was dat zy zo weende? Waar op zy hem antwoorde: Beminde Neef Aymyn, Koning Karel heeft my hier geleid om zyn begeeren te voltoien, maar ik vroeg een dag gedult om dat ik wist van uw Ooms komst, dus denk ik, dat hy my tot bevryding dienen zal. Aymyn dit hoorende, was zeer verstoort en zwoer dat te wréken als het te pas komen zou, en Aymyn bleef by haar tot gezelschap in de Kamer, om Oriande te soulagieren van schafferinge en diergelyke handeling. Doen de Engel van Oriande was geseheiden, kwam hy van deég aan den Put daar hy de Duivels bevol dat ze Malegys zoud los laten 't welk de Duivelen niet geeren wou den doen, en zeiden dat men hen groot ongelijk deed, maar ten laastten hebben zy Malegys los gelaaten. Binnen dezen Tyd kwam den Engel daar hy Spiet en Malegys vond, zeggende: Ziet hier het Pad daar gy mé uit de Duwierer gaat. Spiet en Malegys waaren blyde ende zy dankten den Almogenden Godt, dat ze verlost waaren uit de Handen der Vyanden. Doen dit gedaan was, zeide Malegys dat hy wilde bezweiren de Duivels die hen Verandert hadden in de gedaante van Draaken. Doen hy zyne Conjuratie gelezen had, kwamen daar twee Duivelen Fortelblisse en Balkare die vragden wat hen beliefdén? doen zeide Malegys: Zeg my gy Duivels wie zy waaren, die hen zelve geschangedt hadden gelyk Draaken en my zo



jammerlyk bedrogen hebben met de Melk van de Konings Kinderen, daar zy my deden vangen? Doen antwoorde de Duivels en zeide: Wat is'er aan te doen? Wy zyn de gene die het gedaan hebben en hadden u geerne in de Afgrond der Helle gebragt, had het ons mogelyk geweest. Doen vraagde Malegys de Duivels wie hen dien Raad gegeven had: Waar zy op antwoorden, zeggende dat Lucifer de Raad gegeven had. Doen vroeg Malegys: en van wiens opzet was 't dat gy Oriande bragt: zeggende: dat zy zekerlyks haaren Schepper afgegaan was en dat zy haar misdraagen had met de grooten Koning Karel. Doen sprak de Duivel Tortelblisse, het was myn voorstellen en de Duivel Balkare was Oriande, die u zo kwaalyk toefprak en ik droegze en ik gafze ook Raad dat men u tentéren zou met uwer Vrienden Zielen, maar Belzebug of eenig duivel konde de Koning of Oriande ter Helle waar draagen; want den Engel Gods benam hunne magt. Doen vraagde Malegys waarom daize dan zo veel Boevieren voorgesteld hadden. Daar Tortelblisse op antwoorde: Hadden wy u kunnen doen Wanhopen om dat gy uw Godt verzaakt had, zo hadden wy u gedraagen in den afgrond der Helle, doen Malegys dit hoorde, zeide hy: Gy duivels gy moet ons beyden draagen te Dordoene, dus zo laat ons opzitten, maar de Vyanden zweegen stil. Doen Malegys dit zag, zeide hy: Gy duivels waarom zegt gy niet, of gy ons draagen zult, eer ik u bezweer in het Gat of sie afgryffelyke myl der Helle. Doen zeide de duivelen: Al staan wy stil, daarom en draagen wy u nog niet, maar kond gy ons bedwingen dat wy u draagen, zo zal ik zien dat gy een meester bent. Toen zeide Malegys, ik en kan u niet bedwingen met woorden; maar ik bezien of die Kruiden ook magt hebben en met dien maakten hy een Roede voor Spiet en hy nam een Hand-Stok en zy sloegen de duivels zo lang als zy konden, en de duivels kryfchten en rjepen:

meester Malegys laat staan, wat u beliefd dat zullen wy doen. Toen zeide Malegys: Gy duivels brengt ons nae Dordoene, u dogt dat ik u niet bedwingen kon en met dien zo naamen de duivels elk een op den Nek en vloogeu zo door Water en Wolken na Dordoene, en zette haar voor de Poort neder. Doen zeide Malegys: Gy duivels dat my misdään is van u is u vergeven, maar als ik u van doen heb zo Pafst dan op, of ik zal u bezweeren in den afgrond der Helle. Toen vloogen de duivelen weg en waaren blyde, want zy zorgde dat Malegys haar bezweeren zou gelyk Ramas en Bleccas bezworen waaren Malegys en Spiet zyn in de Stad gegaan na het Hof daar Oriande en Ourfon in waaren, en daar hy in plagt te logeeren. En als Malegys in de stad was, liep straks een Bode na Oriande, die zeide tot haar hoe dat malegys en Spiet te saamen binnen kwaamen te Paard en Malegys is nog Geharnast also hy tegen de Draaken trok om die te bevegten. Oriande dit hoorende, was zeer blyde en gaf de Bode een stuk Geld en zy is Malegys te gemoed gegaan: doen zy by malkanderen gekomen waaren, ontvingen zy malkanderen Amoureuzyk, en Oriande zeide: ô! Malegys Lief, waar heb gy zo lang geweest, och! hoe wreed valt de Felle Fortuin die u 'allen Tyde contrarie is, wat heb ik vreeze voor u geleden, doen wy zaagen dat gy weg gedraagen wierd van die felle Draaken. Malegys zeide: Oriande Lief, ik heb nog veel meer vreeze geleden voor u, dat my het Hert scheen te bersten van druk, want daar ik geworpen lag van de helliche draaken, kwam de duivel Tortelblisse en zeide dat gy u zeer misdraagen had met de Koning Karel en myn Neef Aymyn en met Spiet en nog meer andere, ook was daar gezeyd dat gy desperaat geworden was, en dat gy God met zyne moeder Maria verzaakt had en my dogt dat gy ter Helle gedraagen wierd, och! ik had zo groote ongenugten, dat ik haast desperaat geworden

geworden was, want zy deden my verstaan dat Aymyn gehangen was en myn Vader en Moeder ende voort alle myne lieve Vrienden gedood waaren en dat de Zielen in de Helle waaren, denkt of dit niet verdrietig was te hooren, daar ik in zo groote flank lag. Doen sprak Oriande: ik verneem wel dat gy van de Hellsche Geesten gekweld zyt geweest en ik van de menschelyke Geesten. Doen Malegys dit hoorde, ontstak hy in zyn Aangezigt en zeide: Oriande Lief, zegt my dog wat die woorden beduiden, dat bid ik u. Doen zeide Oriande: Verstoort u niet Malegys Lief, ik zal het u zeggen; Koning Karel kwam onverzins in myn Kamer daar ik zat en klaagde in myn zelve het verlies van u, hy giug neffens my zitten en begon veel parabelen voort te brengen, maar ik verstond zyn meening wel en ik ontzey het zo ik best kon. Ten laatsten na veel spreken greep hy my in zyn Armen en wou myn kniebillen, maar door menigvuldige schoone Woorden die ik sprak, gaf hy my uytstel tot den volgenden dag; en hadde gy niet gekomen, zo hadde hy zeker zyn begeiren voltooyt, waar voor ik bedugt was. Malegys dit hoorende, beer op zyn Lippen van kwaadheid, zeggende: O! gy Verrader, zyn dit u valsche treken, dat gy myn Lief Oriande wilt schafferen, daar ik weg was om u Lyf te beschutten en u Eer te bewaaren en de geheele Gemeente die daar by verkort was, ik meende als'er iemand geweest had, die haar eenig on-eer te voeren geleyd had, dat gy daar tegen geweest zoude hebben, maar ik belof hem als een Man van trouwe, dat ik hem tienmaal meer ichande zal aandoen. Doen Malegys een wyl Tyds by Oriande had gesproken, vernam de Keizer dat Malegys in de stad was, daar hy niet in verblyde, want hy dogt wel dat Oriande hem die woorden zeggen zou die 'er gezeid waaren, nochtans dorst hy 't van schaamte niet laten blyken, om dat men het niet merken zou. Doen ging de Koning met zyne Heeren en zyn Jongers na 't Hof daar Malegys

was en heeft hem vriendelyk wellemkom geheeten, zeggende: zyt wellemkom onze Verlosser van die twee Draaken die ons en ons Land wouden verderven. Malegys bedankte de Koning en zeide: Heer Koning dat ik gedaan heb, dat heb ik geirn gedaan en was 't nog te doen, ik zou het doen voor u die myn Heere zyt. De Heeren en Jongers heete hem ook vriendelyk wellemkom met groote Eere en reverentie. Doen dit gedaan was begon Malegys op deze maniere te spreken: Heer Koning gy weet wel hoe dat ik tegen de Draaken ging vegren op conditie, dat Aymyn myn Neef u Zuster Vrouw Aye Trouwen zou, en dat gy haar de Stad Dordoen zou geven eeuwig Effelyk te bezitten, op die conditie nam ik aan de Draaken te verstaan en te verjaagen. 't welk ik heb volbragt, aldus begeir ik Heer Koning dat gy die conditie volbrengt.

*Hoe dat Koning Karel met zyn andere Heeren 't saamen beslooten om zyn Zuster den jongen Aymyn te geven.*

**D**oen Koning Karel deze Woorden van Malegys gehoord had, zo sprak hy: Ja Malegys getrouwe Ridder, 't geen dat ik u beloft heb, van u Neef Aymyn en van myn Zuster dat zal ik houden; De Koning vroeg zyn Zuster of het haar ook beliefd. Daar op antwoorde zy: Weet myn lieve Broeder dat ik anders geen Man ter Waereld begeir, dan den jongen Aymyn, de Neef van den Vroomen Ridder Meester Malegys, die ons verloft heeft van de felle Draaken. Doen Aymyn dit hoorde, zo heeft hy Vrouw Aye zeer bedankt voor de Eer die zy hem daar bewees. Doen Koning Karel hoorde dat zy beyde gewillig waaren, zo zeide hy: Aymyn van Eggermont, om dat u Oom Malegys de Draaken verwonnen en verjaagd heeft, zo heb ik u beloft myn Zuster Vrouw Aye te geven tot een Vrouw, die ik u nu geef met de Stad van Dordoen, met alle

de Regten, Privilegiën en Processien daar toe behoorende, vry en Erflyk te bezitten, eeuwiglyk en altoos, zonder eenige Schattinge daar uit te geven. Doen Koning Karel deze woorden gesproken had, zo waaren de Heeren verblyd, dat het zo verr' gekomen was en den jongen Aymyn was ook zeer verblyd en hy dankte de Keizer. Doen zeide de Keizer: bedankt uw Oom Malegys, want hy heeftze voor u gewonnen met vromigheyd. Doen zeide Malegys: Heer Koning, terwyl al de Heeren by een zyn, laat ons nu geschrifte ordoneëren en kennisse maaken, datze ten eynde met u Zegelen, als zy daar consent toedoen aan 't gene gy gezeyd hebt, daar Karel wel in te vré was. Doen dit gesloten was tusschen Aymyn van Eggermont en Vrouw Aye van Pierlepont en alle zaaken besteld waaren, de Brieven gescreven en bezegeld van de Koning, zo hingen al de Heeren haar Zegel daar aan. Doen ging Bisschop Tulpyn na de Kerk om Misse te céébreëren na de oude Constitutie. Doen hy alle dingen bereyd had, dogt Malegys op de schanden, die Koning Karel Oriande te voorn geleyd had en wou dit op de Koning wreken, maar hy mist niet hoe hy dat beginnen zou. Ten laastten bedagt hy dat hy hem met duivelyery beschaamen zou en hy deed de Kelk onder Koning Karels Riem steeken, daar niemand van wist. Doen Bisschop Tulpyn aan het Altaar kwam om Misse te doen en hy de Kelk niet zag sprak hy tot de Diaken, heeft hier een Dief om reut het Altaar geweest? wel Sub-diaken, waar is myn Kelk gebleven? Zy antwoorden dat zy daar niet van wisten. Dit kwam zo verr' dat het Koning Karel ter Ooren kwam en hy het de Kerk sluiren. Doen het Volk dit zag, dat de Kerke gesloten wierd, verwonderden zy haar zeer en zy wisten niet wat'er te doen was. Ten laastten ging men zoeken onder het gemeene Volk, of hy daar niet wezen mogt, waar wat zy zогien zy vonden den Kelk niet. Doen zy hem onder het Gemeene volk niet vonden, beyol de Koning dat men in het Choor

onder Heeren zoeken zou en was het dat hy onder de Heeren gevonden wierd, die zo men zulke schande doen, dat'er hem een ander aan spiegelen zou. Doen wierden alle Heeren bezogt die daar waaren, in presentie van de Koning, de een voor en de andere na, maar zy konden de Kelk niet vinden. Malegys zag dit, hy lachte in zig zelve en zeide tot Spiet: Spiet gy zyt niet al te zuiver van handeling, laat ons zien of gy de Kelk niet hebt, gy begeird geirn een onbekend Ey te pellen. Toen antwoorde Spiet, die van die zaaken wist en zeyde: Wat meend gy Meester dat ik een Kelk zou nemen van het Altaar? neen Meester ik ben die klugtenaar niet. Alle de Heeren waaren confus en zeiden: Men zal schanden van ons spreken, dat wy onder ons, Kelken stelen; Doen zeide Roeland, willen wy de Koning ontkleeden en zien of hy den Kelk niet heeft. Doen zeide Namals van Bavier: Neen, de Keizer zou ik excuséeren, want ik denk dat hy van zulke zaaken niet besmet is en al was het zo, wie zou hem durven ontkleeden, het waar schande dat wy een Keizer zouden ontkleeden. Malegys zeide: Al was hy Keizer van Roomen, ik heb nogtans myn Eer zo lief als hy de zyne, als hy hem Ontkleed heeft, gelyk als wy gedaan hebben zo is hy ook geëxcuséert. Doen zeide Spiet: Heeren, ik zal het hem wel zeggen, dat hy hem ook behoore te ontkleeden, maar ik zal het conius al gekkende doen. Toen ging hy stoutelyk tot Koning Karel en zeide: Heer Koning waar mag tog dezen Kelk gebleven wezen, een igelyk is bezogt en men kan hem niet vinden, als gy nu ook vry waar, dan kon men zeggen dat de Duivel hem genomen had. Koning Karel dit hoorende, wierd gram en hy zeide: Wat denkt gy dwerg, dat ik een dief ben? Doen zeide Spiet: Heer Koning dat zeg ik niet, maar dat ik u vermaan, van u te ontkleeden, dat is daarom, op avontuur of zy mogten zeggen, de Koning heeft hem niet ontkleed, hy moet van de zaak weten. Koning Karel deze woorden hoorende, dogt in zig zelve, het is

waar dat Spiet zeyd en hy deed zyn bovensten Mantel af, en doen zag men de Kelk onder zyn Riem steken. Doen zeide Roeland: Heer Koning wat heb gy gedaan, ontgaat gy u in uw Oude dagen, dat zou ik niet gedagt hebben. De Koning zeide: Wel wat wilt gy zeggen, dat ik de Kelk zou verftoken hebben? dat zou ik verantwoord. Doen zeide Roeland Heer Koning het is openbaar dat gy het niet kund loochenen, want zie hy onder uw Riem steek. De Koning dit ziende, stond verbaast, dat hy niet een woord spreken kon, en de Heeren zagen op hem en zy wisten niet wat zy denken zouden. Ten leffen riep de Koning en zeide: Gy verwaanden Tovenaar Malegys die my zo brengd in confusie doot u Toverkonst, is dit den loon voor de Vriendfchap, die ik u en de uwé doe, want ik wete wel dat het uw werk is. Doen zeide Malegys: Heer Koning gy zegt waar, ik heb het gedaan in wraak, om dat gy Oriande woude *embrasseren*, toen ik de Draaken buiten de Stad bevogt. De Koning hoorende dat Malegys hem zo stoutelyk aansprak, en die Vielyngheyd verweer, zeide: Gy Tovenaar maakt u uit myne Oogen, of 't zal u het leven kosten, doen zeide Malegys: Heer Koning zweerd dat niet, want ik weet wel dat gy my alle misdaden vergeven zult, die ik u misdaad heb, en toenging Malegys heen.

*Hoe dat Malegys en zyn Liefste Oriande ontfangen wieden te Eggermont, van den Hertog Buevyn, van Druwane de Hertogin en van Tjane.*

**D**oen Malegys en Oriande gefcheyden van Dordoené, trokken zy na Eggermont en zy kwaamen by de Poort. Doen de Hertog dat hoorde, zo verzaamelde hy al de Heeren van de Stad en die kwaamen hem vriendelyk te gemoed. Malegys dit ziende was zeer verblyd, zeggende: Ziet Oriande Lief myn Vader, al is hy een Oud Man, nogtans verheugd hy hem in onze komst, ziet waar dat hy ons te

gemoet komt en ook myn Moeder die zeer verblyd zal zyn door myn komst, maar zy zullen bedroeft wezen, als zy vernemen dat Spiet Dood is. Oriande zeide: Malegys Lief, tegen Gods wille kan men niets doen, want die moet hier ende hier na geschieden, en is hy in uwen Dienst gestorven, denkt dat het de Fortuin alsoz beliefdé, dus wilt daar geen zwaar-moedigheid in maaken, maar verblyd u in de komste uws Vaders ende ontfangt hem vriendelyk. Binnen dezen Tyd is den Hertog Buevyn met zynen Staat by Malegys gekomen, zeggende: Welkom moet gy zyn myn beminde Zoon Malegys, met uw schoon Lief Oriande, myn hert is verblyd dat ik u nog gezond zie. Doen zeide Malegys: Beminde Vader ik bedank u voor die Eer die gy ons aandoet, Godt laatze my wederom tegen u verdienen. Aldus voort Rydende na de Stad van Eggermont, zo zeide de Hertog: zegt my dog lieve Zoone waar is u getrouwe Bode Spiet: myn Zusters Man? Doen zeide Malegys: Beminde Vader, hy is doodgeflagen van het Ros Beyaard myn Paard. De Hertog dit hoorende die verzugte hem zeer, zeggende: Eylaas hoe is dat gekomen, dat het Paard hem Dood sloeg, want het Paard kende hem wel en hy plagt het altoos te bewaaren en te bestieren en daar kon niemand bykomen dan hy. Doen zeide Malegys: Beminde Vader, toen wy alle over Tafel zaaten met de Jongers van Koning Karel, zo spraken wy van schoone Paarden en elk prees het zyne en ik zeide: Dat ik met myn Paard alles zou afoope dat 'er komen zoude. Doen antwoorde Spiet: Daar is geen een Paard zo vroom in 't loopen, dat my ontloupen zal, ja daar zette ik honderd guldens voor. Daar en was toen niemand die wedden wou, maar zy zouden hem honderd Guldens geven, indien hy het deed. Doen wy op het Veld waaren, zaagen wy alom de Lands-lieden werken, tot voordering der Vruchten, voor allen mensch, en ik stak het Paard deftig met de Sporen, en greep het by de Saart en toen sloeg het agter

uit, dat hy Dood viel en hy wierd te Dordoen heerlyk Begraaven met alle de Heeren en de Princen. Toen dit den Hertog Hoorden van Spiets dood, zo was hy zeer droevig, zeggende: Eylaas Spiet moest gy daarom na Dordoen gaan, om daar te Sterven, certein dit is my een droevige Tyding om te hooren en het zal nog droeviger Tyding wezen voor myn Zuster Ylane, zyn Wyf, die verloft is van een Zoon, die ook Spiet heet na zyn Vader. Toen vroeg hy aan Malegys, waar 't Paard gebleven was. Daar op antwoorden Malegys: ik heb het aan Aymyn gegeven en die heeft het in een kostelyke Stal gezet, daar het in Geteekend zal staan tot die Tyd toe dat'er iemand zo vroom van zynen Bloede zal komen, die het zal durven Ryden. Doenging Malegys zyn Vader al de Avontuuren vertellen die hy gehad had, hoe hy tegen de Draaken gevogten had, en hoe Aymyn Vrouw Aye, Konings Karels Zuster hebben zou, en al de ander Avontuuren die hier voorn gezeyd zyn. Doen de Hertog zyn Vader dat hoorde, vielen hem de Traanen uit zyn Oogen en hy dankte onzen Heere, dat hy zyn Zoon Malegys wederom Gezond zag en zy gingen saamen op het Hof, maakende goede Cier en daar vertelde een igelyk zyne Avonturen.

*Hoe de Graaf Gantier de klachten kwam doen binnen Parys voor Koning Karel en voor al de Jongers van het Hof en voor Aymyn.*

**D**oen de Graaf Gantier uit Lyons gegaan was, Reiden hy na Parys, daar hy Koning Karel met zyn Genooten vond en groete hem heerlyk zo 't behoord. De Koning vroeg van de Graaf hoe dat hy zo haast kwam zonder eenige Staat. Doen antwoorde de Graaf en zeide: Heer Koning ik kom hier om u te zeggen dat Malegys Gevangen is van Koning Pultrilas van Oranien en hy wil hem Dooden: In spyt van alle de Kerstenen heeft hy hem twee jaeren het Leven verlengt in teeken dat

wy niet zouden durven komen om hem te verlossen, of hy zeggen wil, laat de Kersten komen, ik zal 'er nog meer Verموorden. Nu bid dezen Edele Malegys Heer Koning, dat gy u wilt ontfermen en hem bystand doen met al de Edele Heeren en Jongers. Koning Karel antwoorde terstond, zeggende: ik wil my die Tovenaar niet aantrekken en ik wil ook niet dat'er imand van de myne heen reist, op de verbeurte van al zyn Goed. Aymyn dit hoorende, zeide met spytige woorden tot de Koning: Heer Koning, gy hoort dat myn Oom Gevangen is, en gy ontzegt hem bystand, nu belof ik u en uw geslagt te beschaadigen daar ik kan of mag, en toen ging hy uit de Zaal. Roeland, Ogier en Olivier met de andere Jongers belofden Aymyn dat zy hem te hulp zouden komen. De Graaf Gantier en Aymyn die reed na Eggermont by Hertog Buevyn, die veel Volk vergaderd had. Vrouw Aye van Pierlepont, Koning Karels Zuster, was niet wel te vrede dat Aymyn dus gestoort was en dat hy gezworen had dat hy Koning Karels geslagt beschaadigen zoude, dies zorgden zy dat hy het Huwelyk agter zou blyven. Binnen dien tyd kwam Roeland, Ogier, Olivier en Danoit, elk met twaalf duizend Mannen, wel voorzien met Wapenen om de Koning Pultrilas van Oranien te Bevegten ende om Malegys te verlossen. De Heeren kwaamen by Vrouw Aye mer ontloken Banieren en Standaarden, daar zy haar in verwonderden: Zy zag zeer op de Heeren en vroeg wat zy doen zouden mer al dat Volk. Doen antwoorde Roeland en zeide: Gensadige Vrouwe, ik, Olivier en Ogier zullen Malegys gaan verlossen en helpen de jongeling Aymyn, in spyt van al de gene die het leed is. Ogier en Olivier zeiden: Al heeft de Koning 't ons verboden, wy zullen nogtans de Jongeling Aymyn helpen, om zyn Oom Malegys te verlossen. Doen de Heeren dus bereyd waaren, kwam Koning Karel daar gereden en vroeg de Heeren wat zy doen zouden met al dat Volk. Doen antwoorde

de Ogier en zeide: Heer Koning gy weet wel waarom dat wy dit Volk vergaderd hebben, want gy weet wel dat Malegys van de Heidenen Gevangen is en wy zullen met dit Volk reizen en met Aymyn, om hem te verlossen uit de Gevangnisse. Als de Koning dit hoorde, zo zeide hy: Ik wil dat gy 't Huis blyft en reist neirgens, is het dat gy weg trekt, om Malegys te verlossen, zo verliest gy myne Vriendschap. Doen antwoorde Ogier en zeide Heer Koning gy hebt groot ongelyk, dat gy ons verbied Deugd te doen, zouden wy ons Vleesch en bloed laaten verderven van die bloeddorstige, dat waar ons een eeuwige schande. Doen zeide Roeland: Heer Koning al heeft hy u wat misdaan, dat gaat ons niet aan en dat hy het deed dat was uw schuld ook, want gy waar genegen om hem te beschaamen en nam dan Oorlof, wy zullen onze kragten zo op de Heidenen beproeven, dat zy daar van zullen weten te spreken en toen gingen zy in haar Schepen, die daar gereed waaren. De Koning meende te verwoeden, dat zy dustegen zyn wil weg voerde, zeggende tot Vrouw Aye zyn Zuster: Dit is u bedryf, want gy hebt de Heeren gebeden dat zy Aymyn u Lief helpen zoude, die gy meend te hebben, maar het zal u missen, zyn grootmoedig spreken zal in myn Gedagten blyven en toen ging hy weg. Vrouw Aye was zeer droevig om dat de Koning Malegysen Aymyn zo zeer haatede ende zy bad den Almogenden Godt dat hyze wou laaten bevredigen en dat de Heeren Victorie mogen verkrygen. Aymyn en Gantier van Lyons kwaamen met vyftien duyzend Mannen tot Eggermont en Aymyn sprak: my verwonderd zeer hoe dat Koning Karel zo wreed is op myn Oom Malegys, want hy ontzegt hem hulp en verbied de Edelen, dat ze hem ook helpen zullen. Doen sprak Gantier: Ik twyffele niet, of Roeland, Olivier en Ogier zullen ons aanstonds volgen dat weet ik heel wel. Aldus rydende kwaamen zy tot Eggermont daar zy wellekom waaren. Doen

vroeg de Hertog van Eggermont hoe veel volk dat Koning Karel leveren zou om Malegys te verlossen. Doen antwoorde Aymyn: Groot Heer wat zou hy Volk zenden, hy verbood zyn Edele dat'er niemand zo stout wezen zou die hem eenige hulp deed. Doen sprak den Hertog: O! Koning Karel gy haat Malegys al te zeer, dat gy u Edelen verbied datze hem niet helpen moeten. Doen zeide Gantier: ik weet nogtans wel dat Roeland, Olivier en Ogier met al haar Volk komen zullen om ons te helpen, dies de Hertog wat verrooft was. Doe Druwane zag dat de Heeren Schep gingen, zo nam zy Oorlof en bad haar datze wel voor hen zien zoude. De Heeren zeiden: wy gaan na Gods vyanden en die Godt helpen wil, zal niemand deiren. Doen zeide de Vrouwe: Dat is waar Heeren, ik zal de Moeder Onzes Heere dagelyks bidden, dat zy u alle bewaaren wil voor ongeval. Doen zeide Aymyn: O! waarde Groot-vrouw Druwane, wy zullen niet rusten voor dat wy in de Heydensche Landen zyn, en myn Oom verloft is uit de Gevangenis en wraake genomen hebben van al 't gene dat ons misdaan is, en hier mede Oorlof. Doen gingen de Heeren te Schep met al haar Volken, haalden Zeylen, open zy blaasden de Trompetten en zeylden zo na de Heidensche toe. Doen Koning Pultiblas van Turkyen was nit by Dag ende Nagt om Malegys te Dooden en hy zeide tot Koning Yooryn van Monbrant: Hoe zullen wy 't doen met Malegys de Tovenaar, die Glutifax, Bartelute en u Vader versloeg, dat u een schandelyke dood was, als van de misdaad aan ons bedreven. Koning Yooryn van Monbrant zeide: Wilt gy hem lang houden, laat ons hem dan tormenteren en Pyn aandoen die onbegrypelyk is, want hy heeft het wel aan ons verdiend. De Heeren van de Koning zeyden: Had hy ons misdaan 't geen hy u misdaan heeft, hy zou zo lang niet geleest hebben, 't is groote schande dat gy hem zo lang levende hout. De Koningen dit hoorende, be-

laasten dat men Malegys uit de Gevangenis  
haalen zou, en hem voor de Heeren brengen.  
Doen Malegys voor de Koningen gebrogt was,  
zeide de Koning Pultiblas: Malegys ik heb u  
lang genoeg Gratie verleent en hier komt nie-  
mand, die u verantwoord, dus maakt u gereed  
en gy moet Sterven. Als Malegys dit hoorde,  
zo was hy zeer droevig in zig zeiven: en zeide:  
ô! Genaadigen God heb ik geen Vrienden,  
wille ik myn Fovvye erbooren, dan zou gy  
geen magt hebben om my iets te misdoen en  
ik zou u alle wel beschadigen. Als Koning  
Yvoryn dit hoorde, zo meende hy te verwoe-  
den, zeggende: Nu zult gy'er om sterfen het  
kost wat het wil. Malegys zeide: ô! Myne  
Vrienden waar blyft gy, zult gy my nu laten  
Dooden van deze wreedaars? ô Scories Knaap,  
gy hebt my al verbeterd, dat zie ik wel. Vader  
Buevyn en myn Neef Aymyn wist gy in war  
lyden dat ik was, zonder twyffel gy zoud kom-  
men, maar eylaas neen gy. Doen zeide de Ko-  
ning Pultiblas, hoord Malegys, hier is den  
God Bessab ende kost my zeer veel te houden.  
kund gy zeggen waar de Spys en de Schotelen  
blyven, ik belof u dat ik u ontslaan zal. Doen  
bevol Malegys, dat men die Spyze in den  
Tempel brengen zou, gelyk men gewon was  
te doen en zy gingen in de Tempel en men  
stelde daar die Spyze op het Altaar voor God  
Bessab. Malegys zeide: dat'er wat anders was  
schuytende, en bevol dat een igelyk uit den  
Tempel gaan zou, toen strooyde hy Zand om-  
trent het Altaar en de Spyze, en hy ging uit  
den Tempel en sloot de deure toe. Doen de  
dieven dit zaagen, zo kwaamen zy uit de Du-  
wiere agter het Altaar en bragten daar al de  
Spyze met Schotels en Kannen weder in, en  
slooten het valt toe. Dit willen wy hier laten  
en zeggen nu van Roeland, Olivier en Ogier,  
hoe dat zy kwaamen by Buevyn en Aymyn.  
Als de Heeren uit de Schepen gegaan waaren,  
zo was Buevyn en Aymyn zeer blyde ende  
hebbenze zeer vriendelyk ontfangen. Doen  
vroeg Ogier of de Heydenen van haar komst

niet wisten. Aymyn zeide: ik denk van neen,  
maar ik heb een bespieder heimelyk in de Stad  
gezonden, om te vernemen wat datze met myn  
Oom doen willen en daar zal hy my Tydinge  
van brengen. Doen gingen de Heeren in de  
Tenten en in Huizen die zy daar vonden en  
gingen Eten en Drinken en maakte goede ciers;  
doen zy wel Geeten en Gedronken hadden, zo  
stelden zy hen om te rusten. Koning Karel en  
Guwelloen waaren niet wel te vrede dat Roel-  
land, Ogier en Olivier zonder consent getoo-  
gen waaren na Turkyen. Guwelloen en Ma-  
charis zeide: Heer Koning, als u nu een Oorlog  
op kwam, wie zou u helpen? Want de Bloem  
van u Edelen zyn weg gereyft tegen u dank en  
zy helpen de gene, die u de meeste schanden  
gedaan hebben en gy hebt niet by u dan oude,  
als Bisschop Tulpyn en Aymyn en dat is geen  
Volk om Spring-togten mē te doen. Doen zey  
Bisschop Tulpyn: Guwelloen, wat ontbeekt  
'er aan die oude, zy slagten u nog niet, datze  
haar Heer ontvliden zullen, maar zy blyven  
by hem zo lang als het gebleken is te Ooster-  
valle, en in meer andere plaatsen. De Koning  
dezen twist hoorende, bevol dat zy zwygen  
zouden en hy zeide: Ik zie wel dat Roeland,  
Olivier nog Ogier niet veel meer op my passen,  
maar zy hebben Malegys liever als my. Doen  
zeide de Bisschop Tulpyn: Heer Koning zy  
doen niet anders als zy schuldig zyn te doen,  
want Malegys is van Ogiers Bloede en Roeland  
en Olivier doen dit op Avontuur, wat haar  
weder mogt geschieden, dat men haar dan ook  
weder helpen zou. Toen zeide de Koning: Ja,  
Heeren ik hoorē wel dat gy alle met Malegys  
zyt, niet te min, ik geloove ook wel dat gy  
in zommige dingen waar zegt, maar niet in al,  
nu laar dit zo't is, en laat ons gezamentlyk  
in de Zaal gaan vrolyk wezen: maar Guwel-  
loen en Macharis met de overige Heeren die  
waaren zeer verstoord en zeiden: Dat zy het  
op Bisschop Tulpyn wreken zouden, al de  
woorden welke hy gezeyd hadde, als zy best  
zouden konnen.

*Hoe Koning Pultblas, Koning Yvoryn ende Malegys in den Tempel gingen om te zien hoe het daar gesteld was.*

**D**E Koning Pultblas riep de Koning Yvoryn, datze met Malegys in de Tempel van Belsab gaan zouden en zien hoe 't daar gesteld was. Als zy in den Tempel kwaamen en de Spyze weg was, zo zeide Koning Pultblas: Wel Malegys wat dunkt u, is de Spyze niet weg? Malegys zeide: Ja Heer Koning, maar volgt my ik zal u wyzen wie de Spyze heeft, en hy volgde de Voetstappen tot agter het Altaar daar eene groote Vontie was, daar de Sarazynen met de Spyze in gegaan waaren. Doen de Koning dit zag, was hy zeer verstoord, en hy bevol dat men ze allegaar Hangen zou. De Sarazynen, die dit gedaan hadden badden om genaade, maar het kon haar niet helpen, zy moesten Hangen en als zy Gehangen waaren, gingen de Dienaars tot de Koningen en zeiden datze alle Gedood waaren, dies de Koningen blyde waaren. Doen zeide Malegys: Heer Koning gy hebt het bevonden, zo ik u gezeid heb, kwyt nu uwe beloften en laat my trekken na myn Land. Doen zeide Koning Pultblas: 't is waar dat ik het u beloft heb, maar als ik de schande overdenk, die gy my gedaan hebt, dat ik die ongewroken zoulaaten, dan veranderd myn Bloed. Doen zeide Koning Yvoryn: 'k zweer by Mahomet, indien dat gy hem laat trekken, zo zal ik het op u wreken, gelyk ik 't op Vivien deed, die myn Vader jammerlyk Verfloeg. Doen zeide den Koning Pultblas: Dat by hem zoude doen Verbranden aan een Staak. Dit hoorde de Bepieder van Aymyn en hy ging het zyn Heer zeggen. Vrouw Aye was zeer bedrukt om dat zy niet wist hoe het met de Heeren was, zy had altyd zorgte voor Aymyn dat hem iets zou overkomen, want zy beminde hem boven alle de andere; Zy klaagde dit tegen haar Kamenieren en die vertrooste haar zo dat zy best konde, zeggende: Waarde Vrouw Aye weest

te vrede, de Jongeling heeft geen nood want zy Vegten op Gods Vyanden, dus zal onzer Heerte haar beschermen. Aymyn en de Hertog Buevyn hadden groot verlangen, waar dat de Bepieder biyven mogt, dat hy niet voor ey kwam. Doen sprak Ogier by Avontuur heeft hy wat gehoord dat ons aangaat en daarom blyft hy daar om'er bescheyd af te weten. Met een dat zy aldus tegen malkander spraken, zo kwam de bepieder daar aan in het Leger en hy Groete de Heeren: De Heeren bedankten hem zeer en vroegen hoe dat her in de Stad was, of hy Malegys gezien had en hoe het met hem was. Doen antwoorde de Bepieder en zeide: Heeren toen ik by Malegys was, was hy gezond, maar niet wel te moede, want Koning Pultblas wil hem morgen verbranden aan een Staak, dus beziet wat u te doen staar, want ik heb het hooren Zweiren. Als Buevyn dit hoorden, sprak hy: Heeren, hoe zullen wy 't maaken, wy hebben, subtile raad van nooden, of anders blyft myn Zoon Malegys verloren. Doen zeide Aymyn: Waarde Groot-heer, wy zullen in den dageraad twee laagen Volk leggen, omtrent de stad agter het Gebergte en als ze nit komen om myn Oom Malegys te dooden, zo zullen wy van vooren slaan en de twee laagen zullen de Stad onderloopen, op dat zy van daar geene hulp kunnen krygen en gy bepieder zult de wagt houden tot datze met Malegys nit de stad komen en als 't Tyd is blaast dan op de floorn dat wy 't hooren kunnen, om van agter het Gebergte op te breken en in den hoop te slaan. Deze raad dogt de Heeren goed. Ogieren Oisvier laagen in een laag van Volk en Roeland en Aymyn zouden de Sarazynen van vooren slaan; de Heeren gingen te rust en na middernacht ging elker plaase daar hy geordineerd was. Doen het dag was en de Koningen op waaren, om de Justitie over Malegys te doen en de Hangman de Staak gezet had en het Vuur gereed was, zo wierd Malegys daar voor de Koning gebragt en Koning Pultblas sprak:



Malegys, ontkleed u, want gy moet Sterven, in wraake dat gy ons gedaan hebt, dog om dat gy zo Vroom zyt, wilt gy uw God loochenen en aan onze God Mahomet gelooven, zo zal ik u nog laten leven en maaken magtig. Doen antwoorde Malegys en zeide: Heeren wat zegt gy, in u is geen Betrouwen nog Ge-loove, dat heb ik bevonden en ik was ook wel tot als ik myn Godt en Schepper die Hemel en Aarden geschaapen en gemaakt heeft, Joochende en ging Gelooven aan vrende Goeden die van Goud en Zilver gemaakt zyn en daar geen Verstand in is; maar nu bevinde ik dat 't verstand niet voor de jaaren komt, en dat men nogmaals al ziende blind is. Koning Pultiblas en Yvoryn deze woorden hoorende, was opgetooyt van kwaadheid en bevol dat zy hem aan een Staak binden ende Verbranden zonde. De Bepieder dit ziende, nam zyn Hoorn en blaasde een of twee maal, dat Aymyn het verslond en zeide: Heeren laat ons wat aan ryden, want ik hoor wel aan 't blaazen dat het Tyd is. De Koningen hoorden dit blaazen ter deeg, maar zy wisten niet wat het was. En met een sloegen de Heeren in de hoop en zy ontbonden Malegys en gaaven hem een Zwaard daar hy mede slaan zou. De meeste Heidenen liepen na de Stad om daar Allarm te maaken, maar die twee laagen braaken op, en sloegenze allemaal Dood, dat'er geen Heidenen in de Stad kwaamen. Aymyn versloeg Koning Yvoryn en Malegys vong Koning Pultiblas en zeide tot hem: Heer Koning, gy wou my Verbranden, maar nu zal het u gebeuren dat gy my doen wou, en hy gebood dat men hem aan de Staak binde en Verbranden zou, 't welk geschiede. Roeland, Bartram, Olivier en Ogier, waaren in de stad en sloegen veel Heidenen doed en naamen een Poort in, zo dat zy uit en in de stad konde als zy begeirde. Doen de Heeren by mal-kanderen waaren, viel Malegys zyn Vader en de Heeren te voet, en bedankende haar zeer voor de gunst die zy hem gedaan hadden. De Heeren zeiden: dat zy het uit goeder boest

gedaan hadden en zy badden hem dat hy met haar na Huis zou reizen na zyn Land. Daar op antwoorde Malegys en zeide: Dat kan niet wesen, want ik moet nog drie van de zeven jaaren, die my de Paus ingesteld heeft voor myn Zonden, in de Woestyne Penitentie doen. En doen zeiden de Heeren tot Buevyn van Eggermont: Wy moeten hier niet blyven, want als de Heidenen vernemen dat haar Heeren Dood zyn, zullen zy hen ter wraake stellen en zy naamen haar Gereedschap, met al haar Goederen en staaken de stad en de Poorten in. Brand en zy gingen na haar Scheepen en zeilden daar Malegys zyn Penitentie deed, daar wou hy blyven en Aymyn bleef by hem. Doen zeilden de andere Heeren voord zo lang tot dat zy by Eggermont kwaamen. De Vrouw Druwane zag de Heeren komen en zy gingze met haar Staat te gemoed, heetende hen wellekomen en zy vroeg hoe dat het met haar Zoon Malegys was. Doen zeide Buevyn: Hy is gezond en wy hebben hem gelaaten in het Woud van Lyons, daar moet hy nog drie jaar Penitentie doen, dan zal hy weder 't Huis komen en Aymyn is by hem gebleven: Als de Vrouw dit hoorde, was zy zeer verblyd en zy ging met de Heeren op het Kasteel in de Zaal, daar men hen groote cier deed van Eten en Drinken. Toen zy deftig geeten en gedronken hadden ging elk rusten, want zy waaren zeer vermoeyd van 't reizen.

*Hoe de Koning Torele een Bode zond, aan de Koning van Monbrant.*

**A**Ls de Koningin vernam, de Koningen ver-slaagen waaren, beklagden zy de Dood van haar Man Koning Pultiblas zeer ende zy zond terstond een Bode na de jonge Koning van Monbrant, Goriant geheeten en schreef hem hoe dat Koning Yvoryn van Monbrant, zynen Broeder, vermoord was van Malegys en Aymynen de Bode ging na Monbrant. Doen hy weg was, ontbood de Koningin al haar Sout-daanen,

daanen, Admiraalen en andere Heeren, dat zy by haar komen zoude. Doen de Heeren by mal-kander waaren, zeide de Koningin: Heeren gy weet wel hoe de Kerstnen hier heimelyk in het Land gekomen zyn, en hebben de Koning myn Man verradelyk Vermoerd en Verbrand, daar hy stond om Justitie te doen over den sellen Kersten Malegys, welke Verradery wraake roept voor alle Gooden: Nu begeer ik van U-L. te weten hoe dat ik het beginnen zal om de Schaaden en Schanden te wreken die zy ons gedaan hebben. Doen zeide de Admiraal Faradin: Genaadige Koningin my dunkt dat gy de Koning Goriant van Monbrant moet laten weten dat zyn Broeder Dood is en of hy hem wil bereyden tot Wraake, dat gy hem Alfsitentie doen zult met al u Magt: Onzen Koning Pultiblas heeft nog drie Broeders; te weten, Gardimant, Gardifort en Morgalyn, als deze drie Broeders de Dood van haar Broeder hoorden, zullen zy hen haasten en verzaamelen al haar magt om het te wreken en trekken daar de Kerstnen woonagtig zyn: Dit zelfde zeiden alle de Heeren. Doen zeide de Koningin: Dat zy een Bode aan de Koning van Monbrant gezonden had en dat zy de drie Gebroeders voort onbieden zou en hier mede is die Raad gescheiden en zy gingen in de Zaal om te Eten en te drinken. Als de Bode vier of vyf daagen geteden had, zo kwam hy in de Stad van Monbrant en hy ging in de Zaal daar de Koning in was, hy viel op zyn kniën en groete de Koning zeer vriendelyk, en hy gaf hem de Brief. Doen hy den Brief gelezen had zo was hy zeer kwaa-lyk te vrede en zeide tot zyn Heeren: Heeren hoe zullen wy met deze zaakdoen, dat wy het kunnen wreken. Doen antwoorde de Admiraal Jorabim, zeggende: Heer Koning my dunkt dat het best was dat gy al uw Volk verzaamelde en trok daar mede om Wraake te nemen van de confusi: die u geschied zyn en ontbied de drie Broeders van de Koning Pultiblas en Ridder Valentyn, als zy dit hooren, zullenze gewillig zyn om u te helpen en ook komen ter

Wraake van haar Broeder en ontbied de Koningin Torele, dat zy u ter hulpe zendt vyf duizend gewaapende Mannen. Dezen Raad docht de Koning zeer goed en hy zeide: Gy Heeren als ik die Togt aanneem zult gy my dan helpen? Doen antwoorde zy allegaar enda zeiden: Heer Koning wat u overkomt, dat zal ons overkomen, wy zullen in de nood niet van u gaan. Als de Koning dit hoorde, was hy verblyd en zeide tot de Bode: Zegt tegen de Koningin Torele, dat zy al haar Volk vergaarderd datze krygen kan en dat moetze my zenden, dan zal ik terstond na het Kerstenryk toe trekken zonder te vertoeven en doen was daar zulke Wraake, dat men daar van zal weten te spreken: Toen reisde de Bode na de Koningin en bragt haar die tyding. De Koning ging met zyn Heeren in de Zaal en hy bevol de Admiraal Jorabim, dat hy de Schepen met alle de gereedschappen, ten Oorlog dienende, gereed zou maaken, om daar mé over Zee te reizen. Nu zullen wy weder schryven van den Jongeling Aymyn, de welke van Malegys sicheyden, die hem veel kostelyke Juweelen gegeven had, die wel een half Landschap waardig was, zo van Gesteenten als van Goude Juweelen, die hy gevonden had in de Duwiere van de Oraaken. Aldus nam Aymyn Oorlof van zyn Oom, bedankende voor die Giften die hy hem gegeven had en hy wou na Dordoene Reizen. Doen zeide Malegys: ik bid u Neef dat gy alle myne Vrienden en Maagden wilt Groeten en zegt haar dat ik ze in 't kort zal komen bezoeken, als'er nog een klein termyn gepasseert is, dan is myn penitentie volbragt. Doen scheyde Aymyn van daar en hy Reysde na Dordoene. Als hy binnen Dordoene kwam, zo hebben zy hem feestelyk weltekom geheeten, gelyk als Lands-Heer, als hy ook was en zy zyn na het Hof gegaan, goede cier maakende, toen liet hy daar de Juweelen zien dien hy van zyn Oom gekregen had, maar een igelyk verwonderden hem van de kostelykheid. Doen zy geëten en

gedronken en ook wel Vrolyk geweest hadden, toen ging een igelyk slaapen.

*Hoe Koning Karel beklagde, dat by Malegys geen bystand gedaan bad, en hoe de Reuzen over kwaamen voor Rootseleur en hoe dat Malegys tot Sint Jacob reisden.*

**D**Oen Koning Karel hoorde dat de Jongers die Vromigheid bedreven hadden, zo zeide hy tot Guwelloen: Het berouwt my dat ik Aymyns hulp ontzeid heb en dat zy daar zo groote prys uit haar eygen naam gehaald hebben, het welk my eenwige schande zyn zal. Doen antwoorde Guwelloen en zeide: Heer Koning zet dat uit u Zinnen, want de Jongers hebben'er niet veel toe gedaan, maar het is door Malegys zyn konsten geschied. De Koning zeide: Dat kan niet zyn, want Roeland en Olivier zeggen, dat hy aan een staak gebonden was om Verbrand te worden. Terwyl datze dit spraaken, kwam daar zyn Zuster Vrouw Aye en zeide tot de Koning haar Broeder, dat Druwane geforwen was en dat Malegys met Oriande na St. Jacob gereist waaren. Toen de drie Reuzen by de Koning van Monbrant gekomen waaren, zyn zy Scheep gegaan met al haar Volk, die wel ander-half honderd Duizend Mannen waaren en zyn zo Gezeild met volle Zeilen na de Stad van Rootseleur. Toen zy in de Haaven waaren, gingen zy uit de Schepen en sloegen haar Tenten neder en de Reuzen lieten drie Kasteelen maaken, de welke elk een Myl van malkander waaren, de eene rood, de andere zwart en de derde wit: Zy laagen zo lang stil, tot dat de Kasteelen gemaakt waaren. Galier de Kastelein van Rootseleur, zag heel dit Regiment en zag wel dat hy de stad zou konnen behouden, door de groote menigte der Sarazynen die hy zag, zo heeft hy de Heeren van de stad ontboden en zeide tot haar: kinderen hoe zullen wy deze zaak aanleggen om die felle Wreedars te wederstaan, die hier gekomen zyn om deze Steden te verdueren,

want op de Toren van de Stad heb ik gezien, dat ze hier rondom drie sterke Kasteelen maaken om ons te beleggen, dat wy uit nog in mogen, dus moeten wy alle met malkander leven en sterven en zy maakten haar zo sterk als zy konden. De Koning Goriant met twee Reuzen gingen zien hoe de Sloten gemaakt waaren en zy bezaagen eerst het witte, 't welk zeer sterk was van Houte Balken en van Aarde walen, daar men niet geen geschut door schieten kon en daar wierd een Graf om gedolven van honderd voet wyt en drie Roeden diepen daar een Brug over: Daar was Gardifort Kastelein van, ende hy stelde daar den Tol van een Hand, die de Kerstenen daar laten moesten, al die daar voorby passeerden. Gardimant bewaarde 't zwarte Kasteel, dat nog sterker was en daar was de Tol de Oogen: en het roode Kasteel was het aldersterkste, dat bewaarde Morgalyn en zeide daar de Tol van een Voet. Doen alles gereed was, kwam de Koning Goriant wederom en hy bevol dat men de Stad bestormen zou, maar die van binnen schooten zo vreeslyk, dat'er veel Heidenen Dood bleeven, zo dat zy agterwaarts wyken moesten. De Reuzen dit ziende dat'er zo veel Volk verslagen wierd voor zulke keene Stad, zwoeren dat zy het den anderen dag wreken zouden.

*Hoe dat die Stad gewonnen wierd en deerlyk Verbrand van de Sarazynen.*

**A**Ls de wagher de dag geblaazen had en de Zonn' begon te ryzen, maakten Gardifort zyn Volk gereed om de Stad te bestormen en hy zeide tot zyn Volk: dat zy vroomelyk Vegten moesten, want hy gaf haar de Stad te Vuur en te Zwaard. Het Volk maakten haar gereed om de Stad te bestormen de Mueren omver' en besprongen also de Stad. Die van binnen wierden haar zeer vroomelyk en gooten veel ziedende Olie en Pek uit, zo dat'er zeer veel Verbranden en zo wederstonden zy den eersten storm. Terwyl waaren de Bussen al

weder gevuld en Morgalyn kwam haar aan de andere zyde Bestormen, zo dat die van binnen daar heen liepen om het te wederstaan, terwyl wierden de Buffen geschoten en de Heidenen kwaamen weder aan, en zy overliepen de Stad, dat zy een poort inkreegen. Doen de Kerstenen zaagen dat zy het niet langer houden konden, zo vlooden zy op het Kasteel, dat zeer sterk en onverwinnelyk was, maar Galier was aan die zyde daar Morgalyn was en kon op het Kasteel niet komen, maar hy vond een Citerne en daar vlood hy in, want de Heidenen kwaamen zeer sterk de Poorten in en al wat zy in de weg vonden sloegen ze dood, maar aan het Kasteel konden zy niet komen, om dat 't zo sterk was, het meesten deel van het Volk in en het was wél voorzien van Victalie. Doen de Heidenen zaagen dat zy aan het Kasteel niet komen konden, zo gingen zy wederom in de Stad en beroofden de lieden van al het Goed dat zy vonden. De Kasteleyn Odaart, ziende dat de Heidenen al de Straaten plonderden, zo liet hy de Val-brug tegen den avond nedervallen en zeide: Myn Broeder, de Heidenen hebben daar beneden een schoone roof gehaald en zy hebben het in haar Booten gebragt, om in haare Schapen te voeren en zy zyn wederom in de Stad gegaan om meer Goed te haalen, war zou gy daar van zeggen dat wy met vyftig Man gingen, en jaagden de Heidenen weg, die daar by de Booten zyn en haalden de Roof hier op 't Kasteel en dat'er een deel Volk in de Poort bleef staan om de wagt te houden of wy ook wyken moesten, dat zy ons dan ter hulpen kwaamen. Dezen raad was haar alle goed en Odaart ging met vyftig Mannen wel voorzien van Wapenen uit, tot aan de Booten en zy staaken de Heidenen die de Booten bewaarden den Hals af, en toen voeren zy de Booten met het goed na het Kasteel; door een Watergang: zo dat zy de grootste Rykdom van de Stad op het Kasteel kreegen, dies zy zeer verblyd waren en zy gingen al te saamen op het Kasteel goede cter maaken, om allen Druk te vergeten, zy

hadden twee Gebroeders, Zoonen van de Admiraal Faradin en de Heidenen hadden wel honderd Kerstenen gevangen, zo wel Mannen als Vrouwen. Doen de Heidenen met het goed uit de Stad kwaamen en de Booten niet vonden, en al haar Volk daar verlaagen zaagen, hebben zy groot misbaar gemaakt en zy tiepen in de stad om andere Booten, en daar bleeven wel omtrent dertig Heidenen by het Goed, die 't bewaaren zoude. De wagher dit ziende, zeide het aan Odaart en hy ziende dat men de Booten daar brengen zou, en Odaart ging met een deel Volks van Wapenen en heeft de Heidenen bevogten tot dat zy haar gevangen gaaven ende lieten het Goed op 't Kasteel voeren met de Booten. Onder deze Gevangenen was een verloochend Kersten, die Godevart heete en als hy die twee Jonge Heeren op 't Kasteel Gevangen zag, zo zeide hy: Heeren, ik zie hier twee Gevangenen, daar gy uw Gevangenen mé lossen kund, indien gy wilt en zy zullen u wel beloven weg te reizen, zonder eenige Schaaden meer te doen en wilt gy my beloven niets te misdoen, zo zal ik u beloven nimmermeer af te gaan en ik zal alles beffellen, dat de Sarazyenen weg zullen trekken. De Heeren lieten hem uit op zyn Woord en Geloof, en hy ging na het Leger. Godevaart denkende dat hy God verstoord had, zeide: Heb ik kwaad gedaan, ik zal nu goed doen en zeggen de Heeren, dat zy het Slot niet winnen kunnen en dat het door Malegys Konsten gemaakt is en die daar tegen vegt die zal bedorven worden, het zyn geene Liederen die daar in woonen. Aldus ging hy in de Tenten daar de Heeren zaaten en hy groete haar in de Sarazysche Taal. Zy bedankten hem en vroegen waar hy geweest had. Daar op antwoorde hy: Heeren waar zyn u twee Zoone? Doen zeide Faradin: Ik weet niet waar zy zyn, zy waaren mede in den Storm, in den ingang van de stad, daarom weet ik niet of zy Levend of Dood zyn. Doen zeide Gardifort: Als zy nog Levendig en Gevangen zyn, zo zullen zy verlost worden, het kost wat het kost. Als Go-

devaart dit hoorde, zo zeide hy: Heeren uw Zoonen zyn Gevangen en veel magtige Mefopotamianen met haar. De Reuzen vroegen waar zy Gevangen waaren, zy zonden ze met kragt haalen. Doen zeide Godevaart: Het is onmogelyk, want het Kasteel daar ze op zyn, is gemaakt met zwarte Konften van Meeſter Malegys en 't zyn Duivelen die het bewaaren: Dus is het niet winnelyk. Maar is 't dat gy u Zoonen hebben wilt, zo hoeft gy haar al de Gevangenen te leveren die hier in 't Leger Gevangen zyn, en haar beloven datze vreedzaam op het Kasteel zullen gaan, dan zullen zy al de Gevangenen die daar zyn, ook laaten gaan, dus ziet wat gy doen wilt, want al lagt gy hier nog honderd jaar, zy zullen het wel uithouden en als Malegys van St. Jacob komt, zal hy uw alle met Toverye doen haalen, aldus beziet wat u te doen ſtaat. De Reus Gardifort zeide: Heeren wat zegt gy daar af, dezen Malegys kan Duivels Konften en als hy komt zal hy ons beſtellen, zo als hy Bartelute deed. En Glutifax Broeder Sinageel zeide: Ik zou haar al de gevangenen zenden die hier zyn en loffen daar onze Gevangenen mede, want een van de onze is Edelder dan thien van haar, en dat zy voort op het Kasteel blyven zullen. Dezen Raad dogt alle de Heeren goed en zy bevolen Godevaart dat hy dit zeggen zou, zy zullen uw Gevangenen ontfiaan, ontflaat gy de haaren, zeggende tot Godevaart: gaat heen, en brengt haar deze Tyding: Doen zeide Godevaart: Zo haaft als zy haar Gevangenen zien zullen, zy de uwe daar tegen zenden. Doen wierd daar een Trompet geblaazen, dat, alle die Gevangenen hadden, zy die voor de Koning Goriant met al zyn Paarden brengen zonden, op verbeurte van Lyf en toen wierden'er omtrent zes honderd Gevangenen gebragt, zo wel Mannen als vrouwen en zy wierden in de Stad geleid daar het Kasteel ſtond en Godevaart ging voor en hy zeide alles aan de Kastelein, die daar mede te wrede was en deed zyn Gevangenen ook uitkomen en men bragt ze voor de Admiraal Faradin

dieze ontfing, en de Kasteleyn ontfong de Kerſten Gevangenen en hyleide haar boven op het Kasteel daar zy Vriendelyk ontfangen wierden van de andere Kerſtenen. De Admiraal leide zyn Gevangenen voor de Heeren drie Gebroeders en voor de Koning Goriant, die haar Heerlyk ontfongen, Godevaart kwam mede en hy begerde Gezegelde Brieven te hebben van het geen dat'er geſproken was, datze vry zouden ſtaan aan beide zeyden. Terſond wierden de Brieven geſchreven en aan de Soudaan gegeve, dieze na de Kasteleyn brengen zou. Doen den Soudaan in het Kasteel was lieten zy hem het ſlot zien onder en boven de Aarde en doen nam hy Oorlof aan den Kasteleyn en ging na zyne Heeren en zeide dat men dat Kasteel niet winnen kon, omdat het zo ſterk was. Doen de Heeren dit hoorden, zo ziede Gardifort: Laat ons van hier trekken na Eggermont, om Buevyn en Aymyn te krygen die ons deze laſt doen.

*Hoe de Koning van Monbrant een Bode zond aan de Hertog Buevyn.*

**D**oen de Bode de Brief ontfangen had, zo reisde hy na Eggermont en ging voor de Hertog en gaf hem de Brief. Doen Buevyn van Eggermont de Brief open gedaan had, ſtond daar in geſchreven: Weer Buevyn dat wy u ontbieden dat gy in Lynwaat komt, indien gy u Lyf behouden wilt, met al u Helpers en begeren Gratie. Voords hebt gy als een Verrader onze Liederen verjaagd en dood geſlagen en hebt onze Artillerie en Buſſen genomen en in uwe Stad gebragt, daar gy vergoeding voor doen zult, te weten: U Stad in onze Handen leveren, om'er onze wil mede te doen, ook zult gy uw Godt verzaaken en Gelooven aan onzen Mahomet, dan zullen wy u Gratie doen. Doen Buevyn deze Brief gelezen had, zo zeide hy: Heeren wat antwoorde zullen wy weſrom zenden? Doen zeide Aymyn: Antwoord haar dat wy om hun niet en geven en dat wy voor geen dreygen vervaard zyn, als de nood komt.

dat wy dan ook ons best zullen doen. Dit dogt de Heeren goed en zy bevolen de Bode te zeggen gelyk Aymyn gezeid had. De Bode ging de Poort uit en hy reisde na het Sarazyfche Leger. Doen de Heeren de Bode zaagen, zo hebben zy hem welkekom geheeten en zy vroegen hem wat antwoord de Kerstnen gegeven hadden, of zy in haar Handen wouden komen. Doen antwoordde de Bode en zeide: Zy zyn het nog niet van zin, maar zy ontbieden u dat gy u Buffen ende Artillery moet laten haalen en verlossen de Admiraal Jorabim die gevangen is, en als gy dat gedaan hebt, zullen zy zien wat zy doen of laten willen. Toen de Heeren dit hoorde, zo wierden zy zeer verstoort en beslooten dat zy den anderen dag de Stad Bestormen zoude.

*Hoe de Heidenen Eggermont bevoegten en veel Schaaden leeden van de Kerstnen, die zeer uit de Stad Schooten.*

**T**oen den Dag aankwam en de Wagters geblaazen hadden, zo stonden de Turken al gereed om de Stad te bestormen en de Heeren zeiden: Gy vrome Gezellen houd u vromelyk tegen deze Kerstnen, in de Eere van Mahomet en die hem het vromelykste kwyf in het aanvallen van de Stad, die zal men honderd Bizanten van Goud geven. Als de Turken dit hoorde van de honderd Bizanten Goud, zo waaren zy gewillig om de Kerstnen te bestormen. De Kerstnen hadden haar ook wel geestid om hun Vyanden te krenken en Steenen doen brengen omtrent de muur om daar mede te werpen en nog veel andere dingen. Buevyn zeide: Lieve Kinderen hebt nu elk een Leeuwen moed om onze Vyanden te wederstaan, die daar komen om ons en te bevegten. De heidenen kwamen aan de Graven van de Stad, met groot Gedruis en de Kerstnen Schooten over de Muuren en kwetsen veel van de Turken, zo dat'er veel Dood bleeven. De Renzen dreeven de Turken vast aan en ten lesten wierd de Reus Gardifort door zyn Arm Geschooten.

De Reus Gardimant was aan de andere zyde van de Stad, daar wierd hy zo met Steenen geworpen dat hy in onmagt viel en zy droegen hem in zyn Tent. Doen de Heidenen dit zaagen, vlooden zy agterwaards en staakten het Stormen. De Heeren van de Stad dit ziende waaren verblyd en Buevyn zeide: Myn Kinderen dankt God in den Hemel dat wy door dit bestormen gekomen zyn, zonder groot Verlies van ons Volk, als Godt ons niet bygestaan had, wy hadden haar niet kunnen wederstaan. De Heydensche Koning Goriant beklagde de groote schande die hy leed en het Volk dat hy verloren had, en hy zeide: De Kerstnen zyn geen menschen, maar som als Deivelen, en hebben myn eene Broeder zyn Arm doorschoten en de andere half dood geworpen en veel van myn Volk Gedood. Doen zeide Koning Morgaly: Weest te vrede, het zal niet lang duuren, want zy hebben geene Victalie meer, zo dat zy hen zelyn moeten opgeven of dood vegten. Doen zeide Koning Goriant, dat is waar, aldus laat ons ordonnantie stellen, of zy ons onvoorzien op den Hals kwaamen, dat wy haar dan mogen verslaan tot onzen wille. De Kersten Heeren hielden Raad, Buevyn zeide: Heeren hoe zullen wy het maaken? de Turken zyn veel en onzen Hoop is klein, maar wil Godt ons bystaan, dan hebben wy geen nood. De Graaf van Moncler zeide: Wy hebben geen Victalie meer, maar wy moeten'er doorvegten of alle van Honger Sterven. De Heeren zeiden: Laaten wy het avonturen op de troof van Godt en zy stelden ordonnantie en reede de Poort uit, en Galier bleef in de Stad, zy reeden zo lang tot dat ze kwaamen daar Koning Goriant met zyn Volk was, daar vielen zy met groot Gedruis in, en Vermoorde veel Sarazynen. De Koning meende te verwoeden van gramschap en hy ging te Paard zittende en Reed in den hoop; Buevyn kwam hem tegen en zy sloegen malkander zeer vreesfelyk, maar de Koning viel hem te strang en hy gaf Buevyn een grooten slag, dat hy Dood van het

Paard viel. Aymyn ziende dat zyn Heer ver-  
 slaagen was, Reed met een grammen moed op  
 Koning Goriant en gaf hem zo vervaadyken  
 slag, dat hy hem het Hoofd kloofden tot de  
 Tand en hy viel Dood van zyn Paard.  
 De Heidenen en de Reuzen dit ziende omcin-  
 gelden de Kerstenen, zo dat zy daar alle ver-  
 slaagen wierden, buiten een Ridder, die daar  
 heimelyk wegylood en klaagden het Koning  
 Karel, maar zy konden de Stad niet winnen  
 om dat'er te veel Geschut in was en zy braa-  
 ken op, en reisden na haar Kasteelen. De Hei-  
 denen bezaagen de Dooden van de Kerstenen  
 en zy vonden Aymyn by Groot Heer liggen en  
 klaagden hem, hy wierd Gevangen en voor  
 de Reuzen gebracht. Doen zy hem zaagen, zo  
 zeide zy: Aymyn, gy zyt nu een Gevangen  
 man, wilt gy nu uw Godt loochenen en gelooven  
 aan onzen Mahomet en ons getrouw zyn  
 zo zullen wy u laten Leven, om dat gy van  
 den Bloede van den Ouden Koning van Mon-  
 brant zyt en maake u een machtig Koning van  
 Monbrant. Doen antwoorde Aymyn en zeide:  
 Verwaande Luy, eer ik dat deed zag ik u liever  
 Hangen, ik liet liever het eene Lid van 't ander  
 snyden, of trekken van straat tot straat, eer ik  
 mynen Godt loochenen zou, die zo minnelyk  
 en goedertieren is, om onzer Zonden wil, hem  
 zelven zo gewillig heeft laten Wonden aan de  
 Galgen-boom des Kruis, om, na allen Christen  
 van deze Waereld gescheyden, te brengen in  
 het Eeuwig lukzalig Leven, te weten die wel  
 zullen geleyd hebben ahier. Doen de Geuzen  
 dit hoorden, leiden zy hem zwaar gevangen  
 op het Roode Kasteel en zetten een Bekken voor  
 de Deur met een Brief, waar in geschreven  
 stond, dat al die daar voorby passeerden Tol  
 moest geven van Handen en Voeten.

*Hoe dien Ridder by Koning Karel kwam ende  
 zeide dat de Kersten Verslaagen waaren,  
 daar by ten eersten Wraake over deed.*

**D**oen de Ridder uit het Leger gewloden  
 was, ging hy zo lang dat hy te Parys

binnen kwam en hy ging in het Paleis van de  
 Koning en heeft hem vriendelyk Gegroet, zeg-  
 gende: Heer Keizer en Koning, den Almogen-  
 den Godt bewaare u en al u Vrienden van alle  
 ongeval, wilt u veroodmoedigen om myn deer-  
 lyk klaagen te hooren. De Koning dit hoorende  
 verschrikte zeer en vroeg hem wat'er te doen  
 was. Doen zeide de Ridder: Heer Koning ik  
 moet u dat ongeval klaagen, dat'er by Egger-  
 mont geschied is. De Heidenen zyn overgeko-  
 men en hebben Roozefleur gewonnen en Buyn  
 van Eggermont, de Graaf van Moncler en  
 Gautier van Lyons Verslaagen, met nog wel  
 vyftig Duizend Kerstenen en ik ben daar met  
 groote Avontuur uitgekomen. De Koning dit  
 hoorende, verzugte zeer en zeide: Almogende  
 Godt zyn daar al die Edelen gebleven, dat  
 moet u geklaagt zyn, zegt my dog waar was  
 Malegys, dat hy met zyn Konsten daar niet  
 tegen kwam. Doen zeide de Ridder: Heer Kon-  
 ing hy is in Pelgrimage. Gereift tot St. Jacob  
 te Compostella, zo dat hy daar niet van weest.  
 Doen zeide Koning: Is Malegys 'er niet, zo  
 zal ik daar zelfs heen trekken met al myn magt.  
 Daar op antwoorde de Ridder, zeggende: heer  
 Koning, ik bid u door de Passie Ons Heere,  
 dat gy daar zelfs heen trekt en helpt den over-  
 last keeren die de Turken daar doen: Daar  
 zyn drie Broeders, Gardimant, Gardifort en  
 Morgalyn, dat zyn de sterkste Reuzen die men  
 vinden kan en een-ider heeft daar een sterk Kas-  
 teel laten bouwen dat onverwinbaar is, daar  
 zy de Lied en mede persuaederden en voor ider  
 Kasteel hebben zy tot Spyt van uwe Koning-  
 lyke Majesteit een Tol in gezet, dat al de gene  
 die daar voorby passeeren, Tol van haar lichaam  
 geven moesten: Aymyn die leid op een van  
 die drie Kasteelen Gevangen en ik denk dat  
 zy hem Dooden zullen. Doen zeide de Koning  
 ik Karel de Grootte, zalze vervolgen en ver-  
 dryven en hy gebood zyn Heeren dat zy haar  
 gereed maaken zouden. Doen zond Koning  
 Karel terstond na de Kasteleyn, Namals van  
 Bavier, Ritsaard van Normandien, Ingelram  
 van Gascongien en Reynier van Geneven met

al haar Volk. Terwyl dat zy daar heen reisden, zo had de Reus Gardifort een jongeling gevangen die na Koning Karel reizen zou en hy sneed hem zyn Neus af. Doen kwaamen dees vier Ridders genaamt de vier Hems kinders, aan de Kasteelen en zy eyschten de Reuzen om te Campen, de welke terstond beneden kwaamen. Namals van Bavier Vogt tegen Morgalyn, en Rirfaart en Ingelram Vogten beide tegen Gardifort en Reynier van Généven Vogt tegen Gardimant. Deze drie Campen duurden langen tyd, al waaren de Reuzen zeer sterk, zy die hadden daar genoeg te doen, en zy gaaven malkander veel zwaare slaagen, eer zy malkar verwinnen konden. Ten laastten wierden de Kersten Heeren te krank en de Reuzen naamen haar Gevangen en bragtenze ter Plaafte daar Aymyn Gevangen was, en de Schilden van de Heeren hingen zy buiten aan de Kasteelen. Binnen dezen Tyd zo kwam die Jongeling by Koning Karel, die daar gereed stond met zyn Volk en vertelden hoe dat de Reus zyn Neus met zyn Hand afgesneden had en dat de Heeren Gevangen waaren. Als Koning Karel dit al hoorde, zo was hy zeer bedrukt en met een kwam daar Roeland, Olivier, Ogier en den Jongen Spiet, en zy waaren gereed om met den Koning na de Kasteelen te trekken, om Aymyn te verloffen en aldus trokken zy met een groote Heykracht na de Kasteelen toe. Koning Karel kwam aan de Valeye daar hy de Kasteelen zag staan en hy zag van verre de Waapenen van de Heeren aan de Kasteelen hangen die daar Gevangen waaren. Roeland, Olivier en Spiet zeiden tot de Koning: Wy willen tegen die selle Gasten gaan Campen, die hier de Toren wagten, het welke den Koning consenteerde. Aldus zyn deze drie Heeren na de Kasteelen gegaan en Olivier die riep aan het Rode Kasteel en sloeg met zyn Mes op het Bekken daar de Brief in lag en hy eyschte Gardifort om te Campen en Roeland sloeg op het Bekken van het witte Kasteel en die eyschte Gardimant om te Campen en Spiet sloeg op het Bekken van het zwarte

Kasteel en die eyschte Morgalyn om te campen. Maar Morgalyn bespoutte Spiet om dat hy zo klein was, en zey dat hy heen loopen zou om Pap te Eten. Als Spiet dit hoorde, zeide hy: Heer Reus, al ben ik klein, ik zal u niet ontloopen, en het zal u hart genoeg vallen. Als Morgalyn dit hoorde, is hy van het Kasteel gegaan en terwyl nam Spiet den Ring (dien hy van zyn Vader behouden hadde) en daar mede was hy onzikbaar. Doen den Reus beneden was, zo zag hy Spiet niet en Spiet nam zyn Kolf en sloeg Morgalyn zo lang tot dat hy ter Aarde viel en doen trok hy de Ring van zyne Hand. Toen de Reus hem zag, zo zeide hy: Gy Tovenaar gy heb my betovert, maar ik zal het u nog vergelden met myn Gyzarmen. Doen stak Spiet zynen Ring weder aan zyn Hand en hy sloeg hem met de Metale Kolf, dat hy niet en hoorde nog en zag, toen nam hy het Mes van deif Reus en sloeg hem het Hoofd af en bragt hy by Koning Karel, dies hy hem zeer bedankte. Olivier Vogt tegen de Reus Gardifort en na veel vegtens zo sloeg Olivier van onder beyde zyn Handen af, en sloeg hem voord de Hals af, toen ging hy in het Kasteel en ontsloot de Gevangenen en Versloeg de Heidenen die op het Kasteel waaren. Ourfon de Wilde-man en Valentyn een Vrom Ridder waaren twee Gebroeders Zoonen van de Keizer Alexander, van Constantinopelen, welke kloekmoedige Ridders waaren die vegtende, behaalde altoos Victorie, en Roeland met Gardimant Vogten Lang tegen malkander, maar ten laastten zo sloeg Roeland den Reus een groote Wond in de Hals, zo dat hy ter Aarde viel en toen stak Roeland hem voord de Keel af, Koning Karel, Ogier en alle de andere Heeren dit ziende, kwaamen aangereden en hebben alle de Heidenen Verslaagen. Doen gaf de Koning alle drie de Kasteelen en Steden aan Aymyn, toen dien tyd dat Malegys weder kwam. Koning Karel reisde met zyn Heeren na Parys; dankende Godt voor de Victorie die hy hem verleend had,



8543905

Een schoon Historie van den Ridder Malegys.

Hoe dat Malegys t'Huis kwam en de Dood van Oriande beklaagde, die van druk stierf, doen zy boorden aas Rootseleur gewonnen was.

noeg over gedaan. Doen Malegys dit hoorde, zeide hy: Hoort Aymyn Neef, nadien dat dit aldus is, zo wil ik gaan zitten in myn Kluis, tot'er Tyd toe dat het beterd: En gy myn getrouwe Knaap, ik wil dat gy hier in de Stad Eggermont Ruwaard zyt en voor de getrouwe Diensten die gy my gedaan hebt, zal ik u nu Ridder maaken en de Heeren gingen rusten. Des anderendags zo stond Malegys op en gaf Gallier zyn Knaap den last van de Stad en Aymyn Reide na Dordoene. Malegys nam Oorlof aan de Gemeente en aan Aymyn zyn Neef ende hy reide weder in het Bosch van Lions, daar hy zat als een Heremyt, tot'er Tyd toe dat Aymyn Vrouw Aye Getrouwt had, daar hy vier Kinderen by had met naam: Ridsaard, Wridsaart, Adelaart en Reynout, van welke eene schoone en genoegelyke Historie gedrukt is, die geheeten is: De vier Aymyns (of Heims) Kinders, in welke men veel Wonders Leest, als ook in de Historie van Ourfon en Valentyn, welke twee Boeken met Dezen eene Complete Histore zy; En ten laatste kwam hy nog tot een Zaalig eynde, 't Welke ons gunne den Vader, den Zoon, en den H. Geest, Amen.

Als Malegys tot St. Jacob geweest had, zo kwam hy weder na Huis met Oriande en zyn Knaap, die van Rootseleur kwam en bragt de Tyding dat de Stad gewonnen was, daar Oriande zo bedroefd om was, dat zy te Lions van druk stierf, daar Malegys haar eerlyk deed begraven en hy reide met druk van daar na Eggermont, want hem was te Lions gezeld dat zyn Vader en zyn Oom Gautier van Lions verslaagen waaren en hoe Koning Karel en de Heeren daar af Wraake gedaan hadden: en hy reide met zyn Knaap tot dat hy kwam voor Eggermont. Doen Aymyn hem vernam, is hy hem tegen gekomen en heete hem vriendelyk Welkikom ende hy vraagde na Oriande zyn Meu. Doen zeide Malegys: lieve Neef zy is gestorven, Godt wil haar Ziel geleide, maar hoe is het hier gesteld? Aymyn die zeide: u Vader is hier Verslaagen ende u Oom Gautier van Lions, maar daar is Wraake ge-

E Y N D E.

NR. Om dezen Boek gemakelyk te lezen op de Nederduytsche Taal, moet men agt nemen op dez. Worden als: uit, zeide, schooneheid, Heidenen, duizend, nooit &c. dat men de i uytspreeke als eene y, en in de Worden: gedaan, gaan, aan, staan &c. moet men de w. ode a uytspreeken als eene e, en dit obsyrende, zal men in 't Nederduyts lezen en wel Verstaen.

G O E D K E U R I N G E.

Deze schoon Historie van den Ridder Malegys, is gevisiteert van een Geleerden Correcteur der Keizerlyke Majesteit daar toe gecommitteerd en toegelaaten te Drukken, den laatsten February 1606. Onderteekeat P. DE LENS, B. K. Dees Historie Overzien, mag herdrukt en van een-ider gelezen worden. Actum 23 Junii 1638. MAX, VAN EYNATTEN, C. A.

0 068055